

කාරුණික අවවාදයයි
පිංචන් ස්වාමීන් වහන්ස,
පිංචනි, පිංචනියකි,
දු දුරධ්වති,

මේ උතුම් අවවාදය ඔබේ අවධානය පිණිසම
වේවා. කටර් කෙරාටික පාපී දුෂ්ධි අසන් පුරුෂයෝ
බහුල බව, ඔබට මා නිතරම මතක් කර ඇත. එවතින්
අසන්පුරුෂයන් නිසා, ඔබට මුහුණු පැමෙට සිදු වන,
කරදර බාධක බහුලය. එවතින් එක් අවස්ථාවක් ගැනයි,
මුළුන්ම ඔබට පහදා දැන්නේ.

අද ජ්‍යෙෂ්ඨ මෙන් පස්ගුණයක්, ජ්‍යෙෂ්ඨම
දුරකථන ඇති බව රහස්‍යක් නොවේ. විශාල දුරකථන ප්‍රාලා
ප්‍රමාණයක් ද නිබේ. මෙම ආයතන මගින් සිම්පන් නිකුත්
කරන්නේ ද සිමා සහිතවයි. එනමුත් ඇතැමුත් ලග වැඩි
ප්‍රමාණයක් නිබේ. ගටුව එසේ නිවේම නොවේ. ඔබේ
නම් ලියාපදිංචි වී ඇති සිම්පන් පිළිබඳව,
නොසැලකිමත් වීමයි. එහි ඇති වගකීමත්,
බරපතලකමත්, නොදුන සිටීමයි. ඔබ නම් ලියාපදිංචි
කර ඇති සිම්පන් බහුලව නිබෙන්නට පුළුවනි. එවා
අස්ථානගත වී නිබෙන්නත් පුළුවනි. තැන් තැන්වල දුමා
නිබෙන්නත් පුළුවනි. මේ දෙස උකුසු ඇසින් බලා සිටින
පිරසක් සිටින බව, ඔබ නොදුන්වා වන්නත් පුළුවනි. මේ
නිසාම ඔබ, නොසිනු මොනොතක, විශාල කරදර වලට
වක්වීමේ ඉඩකඩ බහුලය.

අල්ලස්, දූෂණ, වංචා, අපවාර, හොරකම්,
මංකොල්ලකිසම්, මනුස්ස සාතන, කප්පම් ගැනීම ආදි,
අයරා ක්‍රියා වලට මුළුකම අවිය වී නිබෙන්නේ, ජ්‍යෙෂ්ඨම
දුරකථනයි. මේවාට බහුල ලෙස යොදා ගන්නේ, ඔබ

විසින් නොසැලකිල්ලෙන් දඟ ඇති, ඔබේම සම්පතයි. මෙවැනි අවස්ථා අද අප්‍රමාණාව සිදුවේ. කිසිම වර්දක් නොකළ ඔබට, පොලීසියේ, උසාවියේ, පමණක් නොවේ, හිරේ විලංගුවේ පවා වැටෙන්නට ඉඩ නිබේ. ඔබේ තිරේලුශිනාවය පිළිගෙන්න තරම්, නිතිය කාරණික නැහැ. එවැනි සිද්ධි ඔහැන්තරම්, අද සමාජයේ සිදු වෙනවා. ධර්ම මාර්ගයෙන් ඉවතට ඇද දමන්නට, මෙවැනි කරදුර බෙහෙළ විට ඉවහල් වන්නට පූර්වති. එනිසා ඔබේ නම්න් ලියාපදිංචි කළ සිම්පත් පිළිබඳව, අවධානයෙන් සිටිය යුතුයි. අස්ථානගත වූයේ නම්, කිසිවෙකු සොරකම් කළේ නම් එදිනම ලගම ඇති පොලීසියේ පැමිණිල්ලක් සටහන් කර තිබේම, ගොනාවන්ත ක්‍රියාවකි.

පාඨී අසන් පුරුෂයෝ මේවාට ඔවුන්ගේ සිම්පත භාවිතා නොකරති. කිසිවක් නොදන්නා ඔබට, බොහෝ කරදුරවලට ලක්විය නැකිය. මෙවැනි අවස්ථා ඔබ ඔහැන්තරම් අසා ඇති. එහෙන් ඔබේ අවධානය යොමු වී ඇති බවක් පෙනෙන්නට නැත. අදාළ බලධාරීන්ගේ දැස් විවර වන තුරු බලා සිටීම නිශ්චල ක්‍රියාවකි. ඔබ, ඔබ ගෙනම බලා ගැනීමයි වැදගත් වෙන්නේ. දහම තුළින් උගන්වන්නේ ද එයයි. තමාගේ ආරක්ෂාව තමාම සලසා ගත යුතුයි. මේ පිළිබඳව ඔබේ අවධානය යොමුවේවා. සකම සූන්දර දෙයක් පසුපසම, අනතුරක් සැගවේ ඇත.

මා දිර්ක කාලයක් දන්නා භාඛනන කෙනෙකුට, මෙවැනිම දෙයක් සිදුවානා. ඔහුගේ බේරිද විසින්, වෙනත් පුරුෂයන් කිහිප දෙනෙකුටම, තම ස්වාමියාගේ සිම්පත් ලබා දී තිබුණා. භදුසියේම පැමිණි ආරක්ෂක නිලධාරීන්, මොහුව අන් අඩංගුවට ගනු ලබවා. මොහුගේ නම්න් ලියාපදිංචි වී ඇති සිම්පතින්, දැනු වංචා රුසක්ම සිදුවෙලා.

කිසිවක් නොදුන්නා මොහුට නිර්ඳුෂ්මිභාවය වෙනුවෙන්, සකහෙන කාලයක් අධිකරනයේ පෙනී සිටින්නට සිදු වුණා. නීතිය ඉදිරියේ අපි භැමෝම අසරනායි. මෙවැනි දේ තුළින් සිදු වන්නේ, රාග, ද්වේශ, මෝහ වැඩි වීම පමණයි. නැති කරදුර ඇති වී, තරහ, චෙටර වැඩි වී, පවුල් අසම්ගිය ඇති වී, සැක සංකා පහළ කරමින්, දුගතියට පාර කපා ගැනීමකි. මේ උච්ඛරිත් බෙරී, ඇඟින්වත්තයින් ලෙස දහමේ භැසිරෙන්නට, බුද්ධිය පහළ වේවා! දුර්ලභ වූ වාසනාව ලැබේවා!

නොපෙනෙන ලේකය

ශ්‍රී ඩායාච්චාවත් වූ අරහත් වූ ගොනම සම්මා සම්බුද්‍ර රුපුන් ලේකයට පහළ වී, අධිපති මාර බලය පරාජය කර, අනන්ත සසරින් මිදෙන්නට මග හෙලි කළ සේක. වසර දෙදුහස් පන්සිය පනස් අටක් ඉක්මවා යන මේ මොහොතේ, සියල්ල උච් යටිකුරු වී ඇත. නිර්මල බුද්‍ර දහම පැවැත්මට ඉවහල් වූ දහමක් බවට පත් වී ඇත. දැක විස්සක් පුරා සිදු වූ මේ පරිභානිය අද උගු වී ඇත.

මිනිස් සන්ථානය දැඩිගෙනව මුල් බැසිගත් යුගයකි. මේ තත්ත්වය යටතේ සත්‍ය මතු කිරීම වනානි, මෙහෙසි පහසු කාර්යයක් නම් නොවේ. බුද්ධ ඇඟින්වත් පත්‍ර අනියෝග කරමින්, තමන්ගේ මතය ඉස්මතු කිරීමට වෙටර දරති. ගමනිර දහම උගසට තබා මිත්‍ය දැඩි වැළඳ ගනිති. ඉදිරියට මේ තත්ත්වය තවත් උගු වෙනවා භැරෙන්නට, අවබෝධය කරා යාමක් සිදුනොවේ.

නුවතුවෙනි අතලොස්සකට හෝ සත්‍යය දකින්නට වාසනාව නිබේ. එය වුවද ඉතාම ඉවසිල්ලන්, නිහතමානිව, අවංකව හා නිහඹව කළ යුතු දැයකි. අනියෝග කර සසරින් මිදීම මේ යුගයේ සිදු නොවන්නකි.

ඒ මන්ද යන් සියල්ලෝම මාර ගුහනයට හසුවේ සිටින නිසයි. ධර්මයෙහි හැසිරෙන පිරිසට අපමණ කරදර බාධා වලට මුහුණා පැමට සිදු වේ. මේ සියල්ල හමුවේ නොසැලී සිටීමට තරම් දක්ෂ අය අද සමාජයේ අල්පය.

එනිසාම ධර්මයෙන් විසි වේ යන පිරිස බහුලය. සතර අපාය, සදුවේ ලෙව, බුහ්ම ලෝක විශ්වාස නොකරනි. මාර බලය පවා සංකල්ප ලෙස දැකිති. පිරිහිම හා විනාශය යනු මෙයමය. වැරදි අර්ථකරා දීමෙන් බුද්ධ වචනයට තිබූ ගොරවය නැතිවී තිබේ. උතුම් ආරක්ෂක පිරින් සූත්‍ර වලට බොහෝ දෙනා බිය ගන්වා ඇති. කරණිය මෙත්ත සූත්‍රය, ආරාහාරිය සූත්‍රය, ආදි සූත්‍ර නිතරම හාවතා කළ යුතු උච්චත්, අද බොහෝ දෙනා බිය වේ සිටී. හේතුව, අර්ථය වරදවා ගැනීමයි. සඡ්ජායනා විලාශයන් පවා ඉතාම සංවේග ජනකය. බොද්ධ යැයි සම්මත අපි සියල්ලෝම, මේ කරන දේවල් උතුම් දහමට ගෙවෘතෙන වාදුයි තුවනින් සිතා බලන්න. රාමුවක නිර්වී, දෘශ්ඨී, මතවාද, අදහිලි වලට යොමුවේ හැදුදුයි බලන්න. අපි ධර්මයෙන් කොතරම් දුර දැය ඔබටම වැටහේවි.

දෙවියන්, බ්‍රූන්, මරුන්, කුමන බ්‍රාහ්මනයින්, අතර, බුදුරුන් හට දෙවැනි වූ අසහාය ගුවක උතුමා ආනන්ද හිමියන්ය. තනතුරු ගණනාවකින් පිදුම් ලද මේ උතුමා මතක ගක්තිය ඇති අය අතරන් අගුයි. ග්‍රෑශ්ධියි. නමුත් බොද්ධ වූ අපි දුරුවන්ට අකුරු කියවන්නේ ක්‍රුරුත් මුල් කර ගනදුයි සිතා බලන්න. කො අපේ ප්‍රයුද්‍යාව. අවුරුදු ලෙසින් සමරන්නේ හිංදු වාරිතු නේදු? ඇත්තටම අපි බොද්ධද? හිංදුද? තුවනින් නිතල බලන්න. පරම් පාරාවන් ආවට පිළිගන්න එපා යැයි වදාමේ මේවටයි. ගනධර්ම වලින් පරුපුර්ණ වූ මහරහතන් වහන්සේලාට පවා, අමනුෂ්‍ය කරදර සිදු වූ බව ඔබ අසා ඇති. එසේ

නම් අප වැන්නන් ගෙන කවර නම් කටාද? සඳවී ලොවට අයිති වාතුම්මහා රාජිකය සතර වර්මි දෙවියන්ගේ පාලනය යටතේ සිදු වන්නකි. තාවතිංසය සක් දෙවිදුගේ යටතේ උච්ච මේ දිව්‍යත්ව දෙකම පාලනය කරනු ලබන්නේ සක්දෙවිදු විසිනි. සිවී දිකාවන්ට අධිපති සතරවර්මි දෙවියන් යටතේ අති විශාල පිරිසක් සිටී.

යෙපෑ, නාග, ගාන්ධිර්ව, කුම්බාන්ඩ මේ පිරිස් හතරට අයිති වේ. මොවුන්ගෙන් වැසි පිරිසක් මත්‍යෝගයන්ට කරදුර කරන අය බව වෙසමුනි දෙවියන් බුදුරුදුන් හමුවේ පවසා ඇත. සිවී පිරිසේ ආරක්ෂාව උදෙසා ආටානාටිය ආරක්ෂක පිරිත අනුමත කළත්, අද එට භාවිතා කරන්නේ යකුන් එළවා දමන්න යැයි බොහෝ දෙනා සිතති. මෙටති වූ දෘශ්ඨී වලින් පිරි පවතින යුගයකයි අපි අද පීවත් වෙන්නේ. දෙවී ලොව හෝ සතර අපාය පෙන්වන්නට අද කිසිවෙක් නැත. නමුත් බුද්ධ වචනයට එරෙහිවීම නම් අනුවන ක්‍රියාවකි. සත්‍ය දැකින්නට තුවනාක් නැති බව නිහතමානීව පිළිගන්න ඕනි. ප්‍රශ්නෝව මොට වූ යුගයකයි අපි අද පීවත් වෙන්නේ. තර්කයෙන් බුදුහම තුළ, අල්පමාතු හෝ පළයක් ලබන්න බැං. භාග්‍යීම් වලට වහල් වූ පිරිසක් තුළ, භට ගන්න ප්‍රධාන අකුසල් තුනක් තියෙනවා.

කවුරු හෝ ඔබේ හොඳ කියදුදී ඇමෙනුව. දොස් කියදුදී ගෙටෙනවා. මේ දෙකේදීම මුලාවට පත්වෙනවා. ඉපදින සත්වයා අවසානය දක්වාම ක්‍රියා කරන්නේ මේ අකුසල් මූලයන් සමඟයි. ඇයි ඒ බවක් අපට නොදුනෙන්නේ? අවිද්‍යාව නිසා. මේ කියන්න උත්සහ දරන දේ, ඔබට අද නොත්තෙරන්න පුළුවන්. නමුත් වැටහෙන ද්‍රව්‍යක් ඒවී. වැනෙක් බුදුරුදුන් කෙරෙහි පමණක්ම පහදින්න. ධර්මය කෙරෙහි පමණක් පහදින්න. ආර්ය සගරුවන කෙරෙහි

පමණක් පහදින්න. පුද්ගල නාමයෙන් පැහැදිලි අනතුරක්මයි. තිසරානාය තුළින් රුක්වනායක් සලසා ගන්නට සැමටම වාසනාව ලැබේවායි, ආක්රෑවාද කරමි. ඒ සඳහා මේ උතුම් ගුණ ධර්ම, එකින් එක හෝ පීවිතයට සම්බන්ධ කර ගන්න. එය ඔබේ අනිවෘද්ධිය පිණිසම පවතීවේ. මේ මහා බියකරු සසර දුකට එකම හේතුව තන්හාවයි. තන්හාව දුරු කළ පසු දුකින් නිදහස්. නමුත් එය කර ගැනීම නම් පහසු කාර්යක් නොවේ.

ඒ සඳහා ඇති එකම මාර්ගය, ආර්ය අශ්වාංගික මර්ගයයි. එහි පළමු වැන්ත, සම්මා දිටියියයි. ඇත්ත ඇති සැරියෙන්ම දැකිමයි. දුරුවන්ට, ස්වමියාට, බේරදට, වස්තු දේපල වලට ඇති තන්හාවට සිමාවක් නැත. නමුත් ඇත්ත දුකින විට දහම් ඇස පහළ වේ. සක්කාය දිටියිය දුරු වේ. ලෝකයේ පවතින පරම වූ සත්‍ය එයයි. පරම සත්‍ය බොරුවෙන් වැසි පවතින තාක් දුකෙන් නිදහස් වීමක් නොවන්නේමය. ඒ සඳහා දුර්ලභ වූ භාග්‍ය උඩා වේවා

පිවත්ති,

සිංහල බොද්ධයන් නොමග යවමින් විවිධ පුද්ගල ප්‍රතිරූප ඉස්මතුවෙමින් පවතී. නාහාවිධ පුද්ග වලින් බුදුවරු පහලවූ ප්‍රවාත්ති ඔබවත් ඇසෙන්හට ඇති. ධර්මය නිවැරදිව නොදැනා පිරිස, මේවාට මුලා වීමට ඇති ඉඩ කඩ බහුලය. රහතුන් කියා ගන්නා විශාල ගිහි පිරිසක් මාධ්‍ය ඔස්සේ පවා අදහස් දක්වති. ධර්මය දන්නා අයට මේ කිසිවක් ගැටළු නොවේ. එහෙත් අවාසනාවට දහම නිවැරදිව දන්නා පිරිස අල්පය. ඔබේ ආරක්ෂාවට ඇති එකම මග වන්නේ, පුද්ගල ප්‍රතිරූප වලට ගසුවී නොසිටීමයි. බුදුරුන් පමණක්ම සරණ යන මෙස සඳහන් කළේ ඒ නිසයි.

අධිපති මාර්යා බුදුරුදුන් පසුපසම යම්න බලපෑම් කළ අයුරු සිහිකර ගන්න. අද සාමාන්‍ය කෙනෙකුට ආවේෂවී, වැරදි මත ප්‍රචාරය කරවීම ගැන පුදුම විය යුතු නැත. නොපෙනෙන ලෝකයේ ත්‍රියාකාරකම් හඳුනා ගන්නට සාමාන්‍ය ජ්‍යෙෂ්ඨ කෙසේවත් නොහැකිය. සින් දියුණු කළ උතුමන් මේ සියල්ල දැන්නා නමුත්, පිළිගැනීමට තරම් ගුද්ධාවක් අප තුළ නැහැ. එනිසා බුද්ධ වචනයට අනුවම, දහමේ හැසිරේන්න අවශ්‍යයි. බුද්ධ වචනය ඒකාන්තයෙන්ම සත්‍යයි. එනිසා පුද්ගල අඩහස් වලට හසු නොවී, බුද්ධ වචනයම ඉගෙන ගන්නට උත්සන කරන්න. ඒය ඔබේ දෙමෙනු යහපත පිණිසම හේතු වෙනවා නොඅනුමානයි.

ලෝකයක් එලිය කරන හිරි සඳ දෙස තුවනින් බලන්න. විශාල වළාකුලකින් වැසි ගිය විට ආලෝකය නොලැබේ යයි. නමුත් හිරි සඳගෙන් නිකුත් වන ආලෝකයේ අඩුවක් නැත. වළාකුල පහවී ගිය විට නැවත ආලෝකය ලැබේ. ද්‍ර්මයේ හැසිරෙන ගුවකයාත් මෙවැනිම වළාකුල වලින් වසා ගන්නා බව බුද්ධ වචනයි. මොනවාද ගුවකයාව වසා ගන්නා වළාකුල. නින්දා, අපහාස, චෝදනා, හිංසා, පීඩා, ගැරහිලි ආදියෙන් බැට කන්නම වෙනවා. මේ සියල්ල පහව ගිය පසුව, නැවතන් හිරි සඳ සේම බබුන බව පෙන්වා දෙනවා. එනිසා අටලෝ දහමට කම්පා නොවී, උද්ධාම නොවී, කටයුතු කිරීමට දිජ්‍ය විය යුතුමයි. මොනතරම් ප්‍රාර්ථනා කළත්, මොන තරම් කැමති උනත් ඉන් පලක් නොවේ. බුදුරුදුන් එය මෙසේ පෙන්වා දෙනවා. ඒලදෙනගේ අං වලට වැඳ වැඳ, යදිමින්. ප්‍රාර්ථනා කරමින්, කොපමතා ඇද්දත්, කිරී ලැබේවිදුයි අසා සිටිනවා. කිසිවක් ප්‍රාර්ථනා නොකර, තන බුරුමෙන්

අද්දේලාත් කිරී ඒවිදුයි විමසා සිටිනවා. ඉතාම වටිනා උපමාවක් නිසා නුවතින් සිතා බලන්න.

එශෙලසින්ම, ධර්මයේ නාමයෙන් වෙන වෙන දේ කළාට ප්‍රථිපල ලබන්න බැ. ලැබෙන්නෙන් නඩ. පසුගිය කාල වකවානුව තුළ අපිට සිදු වුනෙන් ඒකමයි. අංවල කිරී නඩ. වගේ, අධර්මය තුළ මග්ලු නිවන් නඩ. මේ තත්වය වෙනස් කරන්න ලේසියෙන් බැ. දාෂේයි වලින් අරුව බැහැලයි නියෙන්නේ. නුවනෑති අතලාස්සක් හෝ සත්‍යය දැකිනම් එය පවා භාෂයකි. පහළට ගලන ගෙක, ඉහළට පිනා යන්නාස් මෙය අසිරු දුයකි. පරිසේක්තාම් නිවන් මග ලේසින් හඳුන් වන්නේ ඒ නිසයි. මෝක් සත්වයාගේ ගමන ගලා යන අතට, ගසාගන යෙමයි. ඒ අතර තුර පිහිට, සරණ ඉල්ලා කැගසයි. සසර සයි පහර, එතරම්ම බිහිසූ බව තොටෙහිම අවිද්‍යාවයි. එක් දිය දේශීතක් සමුදුරන් ගත් කළ, සතර මහා සාගරයේම ජලය ලුණු රස බව තේරේම් ගත හැකිය. නමත් අවිද්‍යාවෙන් වැසූණු ලෝක සත්ත්වයා, එයින් සැහීමට පත් තොටේ.

එනිසාම අද දුරාවාරය ඉහ වහා ගොස් ඇත. තම ස්වාමියාගෙන් බිරුදුගෙන් සැහීමට පත් තොටේ, පර්දාර සේවනයට යොමු වන්නේ මේ නිසාය. මෙය ඉතාම බරපතල රෝගයකි. මානසික රෝගයකි. ධර්මයේ මේ ගෙන සඳහන් වන්නේ, උම්මත්තක භාවය ලේසයි. අපේම වචනයෙන් කියතාත් පිස්සයක් හෝ පිස්සියකි. දහමින් යටා නෑම යුතුනාය ලැබේ. එනම් ඇත්ත ඇති සැටියෙන්ම දැන්නා නුවනායි. බොදුනුවන් වන අපට මේ නුවනා, වටිනාම ආහරණයකි. බොදුනුවන්ගේ එකම අරමුණා නිවන් දැකිමයි. සංසාර දුකෙන් නිදහස්වීමයි. මේ වන වේට ඔබ සකහන්න ධර්මයේ හැසිරා ඇති. දැන් ඔබ සංසාර

දුකෙන් නිදහස්ද? පැහැදිලිවම නෑ. එයට හේතුව බුදු හිමියන් මෙසේ දේශනා කපු. මිනිසා යනු ගංගා හයකින් ජ්‍යෙෂ්ඨ ගාලා එන විශාල ජ්‍යෙෂ්ඨයකි. දැන් අපි හැමෝම වැවේ කියල හිතා ගන්න. මෙහි සියලු ජ්‍යෙෂ්ඨ ඉවත් කිරීමට නම් කුමක් කළ යුතුද?

පළමුව ගංගා හයෙන් ගාලා එන ජ්‍යෙෂ්ඨ නතර කළ යුතුයි. ඉන් පසු, වාන් දොරටු ඇර ජ්‍යෙෂ්ඨ ඉවත් කළ යුතුයි. තවත් ඉතිරිව නිබේ නම් මෝට්ට් මගින් හෝ ඉවත් කළ යුතුයි. දැන් සියලු ජ්‍යෙෂ්ඨ ඉවත් කර ඇති. නමුත් ඉද හිට ඇද හැමෙන ව්‍යාපා ජ්‍යෙෂ්ඨ විකතු වෙන්න පුළුවන්. නමුත් එය උග්‍ර ප්‍රශ්නයක් බවට පත් නොවේ. එදිනෙදා ආයාසයකින් තොරව කළ හැකියි. පිචිතය නම් වූ වැවේ අකුසල් ඉවත් කරන්නේ කෙමෙසැද කියා සිතා බලන්න. ගංගා හය නම් ඇසි, කන්, නාසය. දිව, කය, මනස. සංවර්ධු? මේ හය සංවර තොකර, දුකෙන් මේදීමක් පැනීම, විහිළවක් නොවේද බලන්න. සංසාරේ කවදාවත් ලබන්න බැං. රැස්වූ අකුසල් ඉදිනිට අයින් කරනවා. නමුත් ඊට වඩා අකුසල් මේ හයෙන් ගාලා එනවා. දුකෙන් මේදීමක් අවශ්‍ය නම්, පළමුව ඉන්දිය සංවර කර ගන්නම ඕනි. දැන් ඔබේ පිචිතයට ගාලා එන අකුසල් වහගනයි ඉන්නේ. රැස්වුනු අකුසල් ඉවත් කිරීම තුළින්, ඔබේ දක්ෂතාවය අනුව, සහසර දුකින් මේදීම සිදු වන දෙයක්. සතර සම්සක් ප්‍රධාන වීර්යය තුළ, සියලු අකුසල් දුරු වේවි. මේ සඳහා ඔබට අනුප්‍රේව නිවත් මග, කළනු මිතුරේක් බවට පත් කර ගන්න. මේ ඔබට ලැබුණු දුර්ලනම වාසනාවක් බව කළකදී වැටහේවි.

නොපෙනෙන ලෝකයේ මේලග උවදුර තමයි, පවට ලැජ්පාව හා විපාකයට හය නැති බව. මේවා බුදු තුවනින් වදාමේ අද සමාජයත් දැක්ම බව ඔබට වැටහේවි. ඉතාම පිපාසයන් ඉන්න අයකුට ප්‍රතිත, සුවද, රසවත්,

ලස්සන පැනි බේමක් අතට දෙනවා. දීල කියනවා මේ බේම ඉතාම ප්‍රතිතයි. ඉතාම රසවත්, ඉතාම සුවදුයි, පාටන් ලස්සනයි, නමුත් මේකට හාලාහල විෂක් මිණු කරලයි තියෙන්නේ. කැමති නම් පානය කරන්න පූජාවත්. පානය කරදේන් සතුටක් දැනේවි. පොඩි වෙබාවකින් මරණය හෝ මරණයට සමාන වෙදනාවක් දැනේවි. මහනෙනි, මෙවන් අවස්ථාවක, මෙය පානය කරන පිරිසමයි වැඩි. ඉතාම අතලාස්සක් තමයි පානය නොකර ඉන්නේ, කියල ව්‍යාල.

මොන තරම් සත්‍යක් ද කියල නුවතින් හිතල බලන්න. පිපාසය නිවාගන මැරැණුත් කමක් නැ කියන පිරිසමයි වැඩි. අදත් මේ වගේ අය ඕන තරම් ඉන්නව. අපාය යන්නේ මැරැණුමනේ. ඒක මං බලා ගන්නං. ඉන්න කාලේ හැමදේම කරන්න ඕනි. කොහොද අපාය තියෙන්නේ. දැකල නියනවද? මෙවැනි කරා ඉතා සුලබයි. මේ අර පැනිබීම කාරණන් තමයි. පවි කියල තමා කියන්න වෙන්නේ. හරිම සංවිග ජ්‍යෙනකයි. නමුත් මොනවා කරන්නද? පවත පින දෙන්න බැනෙන්. නන්ද - රේවති කරාව ඔබ අහල ඇති නේද? මේ අශ්‍යසෑම යුවලක් නන්ද පිනට හරිම ලදියි. තමන්ගේ කිම එක උනත් දෙන විදිහෝ කෙනෙක්. රේවති හරිම ලෝහයි. දන් දෙදේ බනිනවා. හැමදාම රත්ත්ඩා.

කාටහරි උද්‍යුවක් කිලොත් බනිනවා. යාචකයෝ එළව ගන්නව. දන් දෙන අයටත් බනිනවා. නන්ද මේවා ගනත් ගත්තේ නැ. බැනුම් අහගෙනම හරි දේ කිලා. දුවසක් බුද පාමොක් සාගරුවනට ඩානයක් දෙන්න කළේපනා කිලා. අවශ්‍ය සේරම සුදානම් කිලා. ඩානය උයන්න පිරිසකුත් අරන් ආවා. රේවති එකම යුද්ධයක්. බඩු මුටුටු පොලේ ගහනවා. උයන අයට බනිනවා. ස්වාමියාට නින්දා කරනවා. මේ සියල්ල මැද ඩානය දුන්නා

ටික දිනකින් නන්ද මිය ගියා. රේවතිට කිසීම දුකක් නෑ. වෙනත් පුරුෂයන් සමග කාලය ගත කළා. හැමුවාම ඉන්න බැහෙන්. එයන් මළු. නන්ද, තාවතිංස දෙවිමෙවයි උපන්නේ. රේවති නිරයේ. ඉතාම වැදුගත් සිද්ධිය මතු කර දෙන්නටයි මම උන්සහ කළේ. අද අයට යම රුපු පවා සංකල්ප වෙලා නියෙන යුගයක්. බුද්ධ වචනයට අනුව, දේවදාත සූත්‍රය තුළ මහාව දේශනා කළරලයි නියෙන්නේ.

රේවති ගැන යමරුපු ප්‍රශ්න කරන වේලාව. රේවතිගෙන් පමණුක් නොවයි. නිරයට යන සැම කෙනෙකුගෙන්ම ප්‍රශ්න පහක් අහනවා. මේ බුද්ධ වචනය බව හොඳුන් සිහි තබා ගන්න. තමන් කළ සියල්ල සිහිකරු දෙනවා. නිරයෙන් බේරගන්න මොනම විදිහේ හෝ කුසලයක් ඇත්දැයි විමසා බලනවා. ඒ යම රුපුගේ රාජකාරයයි. ගිය ගමන් වද දෙන්න පටන් ගන්නා නෑ. යමරුපුගේ අවසාන නීත්දුවට අනුවයි, යම පල්ලන් කටයුතු කරන්නේ. යම රුපු පවා මේ රාජකාරය සතුරින් කරන දෙයක් නොවන බව, බුද මුවින් වදාවා. රේවතිට, නන්දදේව පුත්‍රයාගේ විමානය පෙන්වා රුගෙන එන ලෙස, යමරුපු අනකළා. යම පල්ලන් නන්දදේව පත්‍රයාගේ විමානය වෙත රුගෙන ගියා. ඇය අහනව, කොහොද මේ. කාගේද මේ. සියලු විස්තර ඇයට පවසනවා. අනේ එහෙනම් ඔකාලා යන්න. මේ මගේ ස්වාමියා. මම මෙහේ ඉන්නම් කියලා කියනවා. ඔබට තැනක් අපි නඳුලයි නියෙන්නේ කියල ඇයට නිරයට රුගෙන යනවා. යම රුපුගේ අවසාන නීත්දුව අනුව ඇය නිරයට යනවා.

දැන් යමක් තේරුම් ගන්න, හොඳම තැනකටයි මේ ඇවිත් ඉන්නේ. අද සමාජය පුරා පැනිර් ඇති පාපී දූෂ්ධිය කුමක්ද? පිං කරල වැඩික් නෑ. මොනව කරන ව්‍යුතිහිතට අනුවයි උපදින්හෙ. කොච්චිවර පිං කළත් වුති

හිතට මොනව පහල වෙයිද අපි දැන්නවද? මේවගේ කරා ඔබ ඕනෑම තරම් අභ්‍යාච්‍ය ඇති. ධර්මය ගැන හරිහැටි දැනුමක් හා අවබෝධයක් නොලැබූ ගිනි පැවැදි බොහෝ අය මෙවැනි වදන් පවසනවා. දේව දත් සුතුය තුළ මේ පිළිබඳව පැහැදිලිව දේශනා කර නිබියේන්, මෙවැනි දේ පැවසීම සංවේගයට කරුණුකි. නිරයගාමී වන කිසිවකුත් ප්‍රශ්න කිරීමක් තොරව නිරයට යන්නේ නෑ. පුදාන ප්‍රශ්න පහක් සෑම නිරිසත්කුගෙන්ම විමසනවා. පාපී අයටම වෙන් වූ අපායක් බව මනාව පෙන්වා දෙනවා. නිරයේ පමණක් එවැනි ප්‍රශ්න කිරීමක් කරන්නට හේතුව, එනත්ම දක් පිඩා සහිත නිසයි. උතුරුන වතුර ස්වල්පයක් වැටුණු විට, දැනෙන වේදනාව ඔබ අත්වැද ඇති. ඊට වඩා උතුසුම් ලෝදිය පිරුණු ලෝකුණු නිරය. අපට වගේ පොඩි ආයුෂයක් නෙමෙයි විද්‍යාන්න වෙන්නේ. උඩ සිට යටට යන කාලය වසර හැට දාහයි. උඩට හැටදාහයි. හරහට හැටදාහයි. අවුරුදු කේටි ගෙනන් විද්‍යාව්දී පවා මැරෙන්නේ නෑ. බුද්ධාන්තර ගෙනන් විද්‍යාන සත්වයන් සිරින බව බුදු මුළුන්ම වදාපු.

මේ එක් නිරයක් පමණයි. මේ පෙර නිරයන් එකසිය නිස් භයක්, නම් වශයෙන්ම ඔබට පැහැදිලි කර දී ඇති. බුදු තුවතින් දැක වදාල මේ සියල්ල සත්‍යයි. බුදුර්ජානන් වහන්සේ යනු යහපත උදෙසාවන් බොරුවක් කියන්නේ නෑ. නය කරන්නේ නෑ. මුලා කරන්නේ නෑ. එහෙම කරල ලබන්න දෙයක් නෑ. මෝඩි, නිස්, අයුදානයින්ගේ කරාවල් වලට රුවටෙන්න නම්, එපා. බුද්ධ වචනය දෙවැනි කරන්න කෙනෙක් තුන් ලෝකෙම නෑ. එදන් නෑ. අදන් නෑ. හෙටත් නෑ.

බුද්ධ වචනයට පවා එරෙහිව කරා කරන පණ්ඩිතයේ අද පහල වී සිටිති. භුදු දැනුමකින් මේ ගම්හිර දහම දකින්න

බැං. පස්සේ මියපුවයි, හදාගන්තු දේවල්ය, කියන අය අද බහුලය. ඔවුන් ගෙන ඇත්තේ සංවේගයක් පමණයි. ඔබ බූද්ධ වචනයට එරෙහි නොවී ධර්මයේ හැසිරෙන්න. ඔබට වැරදුණු තැනැදි, හිස් පණ්ඩිතයෝ ඔබේ ආරක්ෂාවට නැත. එදාට ඔබ අසරණයි. ඒ අසරණ බවින් මිදෙන්නට ප්‍රයුෂා ඇස පහළ වේවා...

භාවනාවට අනුගතවීම.

මේ සඳහා උපකාරය පිනිස පවතින ප්‍රධානම ගුණය ඉවසීමයි. මේ ලගෙට සිහිය පිහිටුවා ගැනීම කළ යුතුයි. මේ සඳහා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාල උපතුම භාවිතා කළ යුතුයි. මොනවද මේ උපතුම කියල බලමු. මුළුන්ම භාවනාවට වාස් වූ පසු තමන් ඉන්නා තැන හොඳුන් සිහි කර ගන්න. මේ ලගෙට දැස් වසා, නැවත ඉන්නා තැන සිහිකර ගන්න. මේ ලගෙට තමන් ඉන්න ඉරුයවිව සිහි කර ගන්න. හිස් සිට පාදාන්තය දක්වාම ඉරුයවිව සිහි කර ගන්න. දැන් ඉඩාගාතේ දුවන හිත පාලනය වේවී.

ඊලගෙට තමන්ගේ භාවනා අරමුණාට හිත ගන්න. කුමන භාවනාව කළුත් එම භාවනා වැකි නොදුන් පාඨමි කර නිබීම ඉතාම වැදගත්. සිහි කිරීමේ දී එකම රිද්ධියට මෙනෙහි කරන්න. හිමිවමන් නොවන, වේගවත්ම නොවන අයුරින් මෙනෙහි කරන්න. භාවනා අරමුණා අතර මග වෙනස් නොකර මෙනෙහි කරන්න.

වත්න මාලාව භා රිද්ධිය වෙනස් නොකිරීම තුළ හිත විසිරීමට ඇති ඉඩ කඩ වැසි යනු ඇත. හිත මායාකාරී බැවෙන්, නානා අරමුණු වලට ඇද ගන්නට දැගලාවී. නැවත නැවත වීර්යයෙන් භාවනා අරමුණෝම හිත පවත්වා ගන්නට දැක්ෂ විය යුතුයි. මුල් කාලය නුහුරු

බැවින් කුතු මීමෙකු සේ දැගලාවේ. දියෙන් ගොඩට දූමු මාලුවකු සේ දැගලාවේ. කළකදී එය මග හැරී යාවේ.

මුලින්ම පුරුදු වෙන අය, ටික ටික කරමින් පුරුදු විය යුතුයි. විනාඩි පහ බැගින් විසි වතාවක් කලුත් ඔබ පැයක් භාවනා කරල තියෙනවා. අන් අය අනුකරනය කරන්න එපා. පැය ගණන් භාවනා කරන අය ඉදිරියේ අසුරතා වෙන්නත් එපා. මුල්ම කාලයේ එකම භාවනා අරමුණුක් සිහි කිරීම ඉතාම වැදගත්. විතක්ක විවාර තුළින් හිත බලවත් නොකර කිසිවක් කරන්න බැහැ. සිහිය දියුණු කර ගැනීමට මුලින්ම වේරය ගත යුතුයි. පංච නීවරතා මොනවාදය හඳුනාගන සිටීම ඉතාම වැදගත් දෙයකි. භාවනා අමුණ් හිත පිහිටුවා ගැනීමට අසීරු මේ නීවරතා පහ නිසයි. ඒ ඒ මොහානේම හඳුනා ගැනීමට දැඩු වුවාත්, එය මහා වාසියකි. නීවරතා දුරුක්කරන තුරු සමාධිය පහළ නොවේ.

මේ කරුණ පැහැදිලි වන්නට මේ උදාහරණයන් උපකාර වේවි. ඔබ තතු පිටිවතියක් මදින් හැමදාම යනවා යැයි සිතන්න. කළකදී තතු කොළ පැති, පාරක සේයාවක් දැකී. එකම තැනින් ගමන් කලුත්, තතුකොළ පොඩි වේ මැරී, පාර දිස් වේ. තවත් කළක් යදින් පස් මතු වේ පාර හොඳින් දිස්වේ. මේ සරල උදාහරණය දෙස තුවනින් බලන්න. මේ පාර මතුවෙන් එකම තැනින් ගමන් කළ නිසා තේදු? තැන් තැන් වලින් ගමන් කළා නම් පාර මතුවෙදිද? නෑ. ඔය විදියමය භාවනාවත්. මුලුදීම අරමුණු මාරු කරන්න එපා. රිද්මය, වචන මාලාව වෙනස් කරන්න එපා. එසේ කළහොත් ඔබට භාවනාව එපා වේ යාවේ. අවුරුදු ගානක් කළක් සංසිද්ධිමක් හෝ නොලැබේවි. තතු පිටිවතියේ හැමනැනම ඇවේද්ද වගේ, නමුත් ඇවේදපු සටහන් නෑ. කාගේද වරද? ඔබේමයි. එකම භාවනා අරමුණාකින්

හිවරනු දුරු කර ගෙන්න. ඊට පසුව ඕනෑම හාටනාවක්, ඉතාම පහසුවෙන් කරන්න පුළුවන් කළක් උදාවේවි.

මේ කරුණා සැහැල්ලවට ගෙන්න නම් එපා. ඉතාම වැඳගත් හා වට්නාම අවවාදයක් බව හොඳුන් දරා ගෙන්න. මූලී නිවන් මගටම උපකාරය පිනිස පවතින, තොටුපළ මෙයයි. බොහෝ යෝගීන්ට වරදින තැහැකයි, මූලින්ම පෙන්වා දුන්නේ. මෙම කාරණා කටපාඩිමින් සිටියන් පාඩුවක් වෙන්නේ නෑ. විනාඩි කිපයක් හාටනා කළත්, හාටනාවෙන් නැගිටින සෑම විටම, සමාධිය බැසියත්වා! සිතම්න් නැගිටින්න. මෙයන් උපකුමයක් බව මතක තබා ගෙන්න.

අසිරුම කඩුම.

හාටනාවේ අසිරුම අවස්ථාව වන්නේ ආරම්භයයි. එනිසා මූලික සුදුසුකම් සපුරාගෙන සිටිම ඉතාම වැඳගත්. මෙම අසිරු බවින් මිදුනු විට, හාටනාව යනු ප්‍රතිත, සූන්දර දෙයකි. මේ සදහා සැපුවම බලපාන පළමු කාරණාය ගුද්ධාවයි. නිකම්ම ගුද්ධාව නම් තොවේ. ආකාරවත් ගුද්ධාව යනු හාටනාවට හිනිමගකි. නිවරනු දුරුවේමට හා නිතේ එකග බව ඇතිවේමට උපකාර වේ.

මිලගට තර්ක වාදීන්ගේ තර්ක වලට හසු තොවේ ධ්‍රේමය අදහා ගත යුතුයි. බුද දහම අදහන දහමක් නෙවේ යැයි ඇතැමුන් තර්ක කරති. නමුත් මූලිකම දෙය වන්නේ අදහා ගැනීමයි. බුද්ධ වචනය අදහා ගෙන්නට බැර නම්, මේ උතුම් දහමින් අල්පමානු හෝ පළයක් ලබන්න බැස. බුදුරුහන්ට සමාන කළ හැකි කිසිවකු තුන් රොවම නැති බව සත්‍යයි. දෙවියන්, මරුන්, බඩුන්, ගුමනා, බ්‍රාහ්මණයින්, සියල්ලෝම, නිරු ඉදිරියේ තාරකා මෙන් බොඳ වී යන්නේය. නමුත් අවාසනාවට මෙන් බොදනුවන්

පවා මෙය වටහාගන නොමැත. එනිසා අදහා ගැනීම තුළින් ගුද්ධාව උපදී. එම ගුද්ධාව අවබෝධයට උපකාරීවන බව හොඳුන් තේරුම් ගන්න. ලෝකයේ කළ හැකි අසීරුම දෙය මෙයයි. මේ අසීරු දෙය කිරීමෙන් ඉදිරියට ඉතා සූචිපහසු වනු ඇත.

මේ ලෝකයේ කුමන දේ රුස් කළත්, මේ සියල්ල ඩාල යන්න වෙන දුවසක් එනවාමයි. එදාට අසර්තා නොවී සිටින්නට නම් මේ උතුම් දහම දරා සිටිය යුතුයි. මිල, මුදල්, වස්තු. දේපල වැඩි කර ගන්න ප්‍රමුවන්. නමුත් ආයුෂය වැඩි කර ගන්න බැහැ තේදු? එහෙම ප්‍රමුවන් උනානම්, බලවත් අය ඒකත් කරයි. අසර්තායින් මරල හෝ ආයුෂ රුස්කර ගනී. වාසනාවට වගේ ඒක කරන්න බැ. මේ ජීවත් වන පොඩි කාලදි මොනවද නොකරන්නේ උවමනාම දේ හැර අන් සියල්ලම කරනවා. උවමනාම දේ කුමක්ද? ධර්මය දරා ගැනීමයි. එය ප්‍රමුඛ වූ බවක් ජීහෙන නම් නැහැ. පිළිසරන හෝ රුකුවර්තාය පතන්නේ ප්‍රහු හිස් දේ වලින්. වතුර උගුරක් හරි පොවන්න දරුවෙවා ඉන්න සිතිලු. බැර උනාම සලකන්න අය ඉන්න සිතිලු. ගෙයුද්ධ ප්‍රතිපදාවේ අහලකවත් නැ. දරුවෙවා ලගටම වෙලා ඉදිදු? මර්තාය කොයි මොහොත් කොනහදි මොනවගේ කුමකින් වෙයිද කියල දන්නවද? නැ. වතුර බේල මැරෝන්න වෙයි කියලා දන්නවද?

දහමින් දරස්වූ විට ප්‍රශ්න කොට්ඨයි. මේ සියල් ප්‍රශ්න හමුවේ අපි අසර්තායි. ධර්මයේ ආක්වර්ශය අත්හැත දෙය නම්, ලෝකය පෙරලීනත් නොසැමෙන ගතියයි. මෙය මුදලින් බඩන්න බැ. දරුවන්ගෙන් බඩන්න බැ. යාන, වාහන, වස්තු, දේපල වලින් බඩන්න බැ. අන්ධ, බාල, පෘත්‍රග්‍රෑහ, අයට මේ කරුණු වැටහෙන්න නැ. ඔවුන් නිතරම බලන්නේ තමන් දෙස නොවේ. අන් අයගේ ජීවිත

දෙසයි. අන් පවි. කවිද සලකන්නේ. තනි වෙලා ඉන්නේ. මෙහෙම කියන ඇය කොපමතු ඉන්නවද? දහම් කත්තාඩිය අනුත්ට හරවල. මේක තියෙන්නේ තම තමන්ගේ අඩු පාසු හඳු ගන්නයි. අනුත්ට අල්ලන්න නොවේ. දත් බලන්න කාටද පවි කියන්න වෙන්නේ. අපි අපිටම පවි කියා ගන්න තමයි තියෙන්නේ.

මේ උතුම් දහමින් එල ලැබුවේ ර්ප්‍රවරු සිටුවරු පමණුක් නෙමෙයි. පාරේ හිගාකමින් සිටි අති විශාල පිරිසක් ජරා මරණ දුකෙන් මිදුණා. අන් පවි කියපු ඇය අදටත් සසර දුකේමයි. පංච කාම පසු පස ලුහුබඳින ඇටට නම්, පවිකියල කිවට වරදක් නෑ. සත්‍ය වශයෙන්ම ඒ පිරිසට පවි කියන්න ඕනි. නමුත් අවිද්‍යාවෙන් වැහුණු කළට, සත්‍ය පේන්නේ නැහැ. ධර්මය දුකින්න බැහැ. ගණුවතුන් අදානාගන්න බැ. පිනක් කර ගන්න දුන්නේ නෑ. තන් ලොරිත්ම අකුසල්මයි රැස්වෙන්නේ. මේ විපතට මූලිකම හේතුව ගුද්ධාව නොමැති කළයි. දාන, ශීල. භාවනා යන ත්‍රිවිධ පුණුස ක්‍රියා ලදුර පාසල වගේ. මුළු පිවිතයම එයට කැපවේ සිටියත්, එය සසර ගමනට පමනයි හේතු වෙන්නේ. බොහෝ දෙනා රැවටි සිටින තැනක් මෙය. දහමට අනුගත වීමට පමණයි, ත්‍රිවිධ පුණුස ක්‍රියා අවශ්‍ය වන්නේ. සසර දුකින් මිදිමට නම් සීල, සමාධි, ප්‍රජ්‍යා වැඩිය යුතුමයි. මෙයයි ආර්ය මාර්ගය.

සැබැ බොද්ධයෙකු ලෙසින්, සිවිවනක් පිරිසට අභ්‍යුල් වීමටත්, ජරා මරණ දුකෙන් තිදහස් වීමටත්, සතර අපා ලොර වසා ගන්නටත්, මෙයයි ඇති එකම මාර්ගය. එනිසා දුර්ලබව ඉස්මතු වූ මේ පරම ග්‍රී සද්ධිර්මය අදහා ගතිමින්, සිනා මුසු මුහුණින්, සතුවු සිතින්, පිඩා උහිතව, අවසන් සුසුම් හෙළන්නට වාසනාව ලැබේවා. දහමින් එල බහන්නට සැමට දුර්ලන වාසනාව උදා වේවා.....

අධිපති මාර උගුල

ගිහි වේවා, පැවිදි වේවා, මේ උගුල සැමටම පොදු දෙයකි. සුවය, සහනය, සැනසීම, සතුට, නිදහස, බාහිරට පේන දෙයක් නම් නොවේ. තම තමන් විසින් අන් විදින දෙයකි. ප්‍රබෝධය හෙවත් පුමුදින භාවය ලාභයකි. මේ උතුම් ගුණ සගවා රැකගත ශුතු ගුණයි. පුද්ගනය කරන ගුණයන් නොවේ. නුවා දැක්වීම යනු පිරිහිමියි.

උපක නමින් ගොනම සාසනය තුළ පැවිදි වූ අයකු, භාවනා කිරීමට වනගත වුනා. ඉතාම දුෂ්කරව වෙර වේරය දරන මේ හිමිට වනයේ වැද්දකු භමුවනා. එඳා පටන් මේ වැදි තෙමේ දානය සපයා දුන්නා. වැදිතෙමේ, භදිසි උවමනාවක් හේතුවෙන්, තම දියනිය වූ සුජාට දානය පිළිගන්වන ලෙස දුන්වා සිටියා. එදින දානය රැගෙන ගිය සුජාගේ රැවට, උපක හිමිගේ දැහැන් බිඳී ගියා. උගුලට භසුව මුවකු පරද්දෙන් වැදි ගම්මානයට ගියා. තපස් රකින්නට වන ගත වුනු උපක හිමියන්ට සිහිනුවන පහළ විය. එහෙත් මාර ඇම ගිල අවසන්ය. දූඩියම් කරන්නටද තුරු නැතේ. එනිසා මස් කඩ එසැවීමට සිද්ධිය. දැන් දරුවකුගේ පියෙකි. සුජා දුරු සුර්තල් බලමින් සිටී. දරුවාගේ නම තාපස ප්‍රතා ලෙසින් ප්‍රකට විය. උපකතෙමේ ඉතාම දුක සේ කාලය ගෙවයි. මේ කටයුතු මොහුර නුහුර දේවල්ය. නිතරම බුද්‍රංදන් සිහිවෙයි.

දිනක් තම බිරිදුට මේ බව පැවසීය. එතැන් පටන් මේ දෙදෙනා රංඩුකර ගනී. බිරිදුගේ රෘෂී පරුෂ වචන භා ගුරී බැට් පවා හිමි විය. දරුවා මරන්නට පවා ඇය සුදානම් වෙයි. උපක තෙමිට ගිහි ජීවිතය එපා විය. මොහු හොර රහස්‍යම පැනගොස් නැවත පැවිදි විය. නොබෝ දිනකින්ම රහන් විය. දරුවා ලොකුමහත් විය.

නමාගේ පියා බැඳීමට අවශ්‍ය බව පටසයි. මව පුතු දැදෙනා දැව්‍රිම් වෙහෙර බලා පිටත් විය. දහම් අසා දැදෙනාම ගොනම සසුනේ පැවේද බව ලැබේය. පුතුද කෙටි කළකින් රහත් විය. සුජුද ගොනම සසුනේ රහත් මෙහෙනින් වහන්සේ නමක් ලෙසින් සංසාර දුක කෙළවර කළාය. මේ නිදෙනා ජරා මර්තු වලින් සඳහටම නිදහස් විය.

පංචකාම ඇමට හසුවූ මෙවනි බොහෝ පිරිසක්, සසාර දුකින් එනෙර විය. ඒ ප්‍රග්‍රැඹාව නිසයි. ලාමක හින කාම සැපයට වහාල් වූ කිසිවකට, මේ උතුම් දහමින් එලයක් බෙන්නට තොහැකිය. ඇති දේ ඇති සැරියෙන් දැකීම යනු ඇඟුනයකි. අද එයට හිතක් පපුවක් නැති ලෙසින් නිර්වචනය කර ඇත. කළ කිරීම යනු සත්‍ය දැකීම තුළින් නිදහස් වීමයි. එය වරදක් ලෙසින් පෙනෙන්නේ, පුහුලින් අන්ද බාලයින්ටම පමණි. ඔවුන් බොහෝ පවි රැස් කර ගනිති. ඉපදුන දා පටන්, ලස්සන, ප්‍රිය, මධුර ඉහේදි, කාන්ත, මනාප දේවල් කොපමණ බැඳුවද? ඇති උනාද? ආකාව දුරු උනාද? තන්හාව අඩු උනාද? නෑ. වැඩි උනා විතරයි. ප්‍රිය, මධුර, සුවද, හඩ, රස, පහස කොපමණ නම් ලැබුවද? ඇති වුනාද? ඇති වෙයි කියල හිතෙනවද? තොහැකි වුන ද්‍රව්‍ය පාඩුවේ හිඳිවී. එන් ඇති වෙලා නෙමෙයි. නාකි වෙලා නිසා. තොහැකියාව යනු සංවර්ය හෝ සංසිදිම තොවේ. එවන් මනසේ ස්වභාවය බුද තුවනින්ම දැක වදාලා.

මේ හිතට සැබැස සතුට හිමි වන්නේ ධර්මය තුළින්ම පමණයි. බාහිර ලේකයේ සියල්ලම පිඩා සහිතයි. කාය ගක්තිය පවතින තුරු සියල්ලම කරාවී. නමුත් අතපය හිර වැටුණු මොහාතක් සිහිකර ගන්න. එවන් ද්‍රව්‍යක් අප ඉදිරියේ නියෙනවා. එදාට අත පය

සොලවන්න බැං. අභිජලි හොලවන්න බැං. කරා කර ගන්න බැං. අසිජිය හොලවන්න බැං. ඉබේ සිදු වූ ඩුස්ම ගැනීම, හිතලවත් කරන්න බැං. අන්න ඒ දුවසටයි මේ උතුම් දහමේ අගය වැටහෙන්නේ. උපන් දා සිට රෝස් කළ සියල් දේ දාලා, අන්න අසරනාව හිස් අතින් යන්න එපා. පුමාදය පසු තැවිල්ලටයි හේතු වෙන්නේ. කය අත්‍ය වුවත් එදාට හිත නම් ප්‍රබලයි. කළ කි සියල්ල අප ඉදිරියේ දිස් වේවි. ඒ මතකය අමිහිර නම්, ඊට අනුවයි විපාකයන් ලැබෙන්නේ.

එනිසා මේ කයට ඇති ඇල්ම දුරකර ගැනීම, ඉතාම වැදගත් වෙනවා. ආගාව හෝ ඇල්ම දුර කර ගන්නේ, බොරුවක් දැකළ නොමෙයි. යටාහුරුයෙන්ම ඇත්ත දැකළයි. මොනතරම් හොඳුන් පිරිසිදු කළත් මේ කය මොහාතකින් අපිරසිදු වෙනවා. ඔබට ඇත්ත දැකින්න හොඳ කුමයක් පෙන්වා දෙන්නම්. ඇද වෙළුදුපල් ඕන තරම් කාව තියෙනවා. පියවී ඇසින් බලන්න බැර කඩා දේවල් මේ කාවයට ජේනවා. ඔබ හොඳුන් නාල පිරසිදු වෙලා ඔබේ සමට ඒ කාවය අල්ලා හොඳුන් බලන්න. පීවිතේ කිසිදා හොඳවා, විරෝධී සත්තු අපේ භමේ ඉන්නවා. මෙවන් කයක් දුරාගනයි අප මේ රශපාන්නේ. ඇතුළාන්තය ගැන කවර නම් කරාද? එනිසයි අසුවී කළයකට උපමා කමේ.

මේ ගේය පරිහරණය කළ යුත්තේ අසුවී කළයක් මෙස සිතා ගෙනයි. සැබුවින්ම එය පරම සත්‍යයකි. මේ කළය බස් රත්යක රැගෙන යා යුතුයි. සිදුරු වූ සැනින් දුගද වහනය වනවා. කිහිසුමක්, අසුනුමක් හෝ වාතයක් ගිය සැනින් ඒ බව මනාව පැහැදිලි වෙනවා. අසුවී කළයේ තිබෙන්නේ එක් දුයක් පමණයි. නමුත් මේ කයේ වර්ග

නිස් දෙකක් නියෙනවා. මේ නිස් දෙකම වටින දේවල් නොමෙයි. මේ ඇත්ත තුවතින් දැකින තුරු අවිද්‍යාව දුරු වෙන්නේ නෑ. ස්ත්‍රී වේවා, පුරුෂ වේවා මේ කයට අපි රුවටිලයි ඉන්නේ. නොවටිනා දේර වටිනාකමක් දිලයි නියෙන්නේ. එනිසා අසුවි පෙනෙන්නේ රත්තරන් විදියටයි. සක්කාය දිටියිය කියන්නේ මේකටයි. කොන්ඩියට දුන්හිද අඟල්ල වගේලු. දත්, මූත් ඇට වගේලු. ඇස්, නිල් මැණික් වගේලු. නොල් නාදුල් වගේලු.

මේ සියල්ල මායාවක් බව අපි දුන්නේ නෑ. නාහාවිධ අනතුරු ඔබ දැකළ ඇති. මේ කය බිත්තරයක් සේ කුඩා වී යන්නට වැඩි කාලයක් යන්නේ නෑ. මනසින් මවාගත් දෙයකටයි කාමය කියන්නේ. සැබෑ දෙයක් නෑ. සිසර පුරුද්ද නිසා අවිද්‍යාවෙන් වහගෙනයි ඉන්නේ. රත් වගේ වටින දේවල් ලෝහ වෙන්න වැඩි වේලාවක් යන්නේ නැහැ. අප හැමුදාම, නොබැප සැපක් නොයෙනවා. එහෙම දෙයක් මේ තුන් ලෝකෙම නෑ කියා දැකීමල නිවන් මාර්ගයි. එහෙසි පහසු නෑ තේදු? සුප්පියා උපාසිකාව, සුහා තෙරුණිය, වගේ අය මේ සත්‍ය දුටු අයයි. සල්ලාල තරුණායෙක් සුහා තෙරුණිය වඩින මග අවුරා ඇයට වර්ණනා කළා. මෝකේ සුන්දරම වචන වලින් වර්ණනා කළා. රෝමයක් හොවන්න බැරේ වුනා. අන් ඔබ දෙව්දුවක් වගේ. ඔබේ ඇස්වල කාන්තිය මාව වසග කරනවා. නහය, නොල්, රුසුපුව හරිම ලස්සනයි. ඔබ මේ කරලේක දුක් විදිනව මට බලා ඉන්න බැ. ඇය ඔබ දුක් විදින්නේ. ඔබ පාත්තරයයි, සිවිරයි බාලා මා සමග එන්න.

විල්මුද අතුරුලා සඳහන් කුරියක ඔබට සුර සැප දෙන්න මට පුලුවන්. මෙවැනි වදන් වලින් බේරුමක් නෑ. සුහා තෙරුණිය මෙස් කියනවා. ඔබ නම් අන්ධයෙක්, ඔය

කියන කිසි දෙයක් මගේ ලග නෑ. මේක අසුවී කළයක් වගේ. නව දොරින් ජරාව ගලන කියක් මේක. මම බුදු සම්ඳුගේ දියතියක්. මට යන්න දෙන්න. සල්ලාල තරුණායා ආලයෙන් අන්ධව සිරින බව ඇය දැනගත්තා. ඔබට වට්තින්නේ මේ කුදාල් ගොඩි ගිලිල තියෙන ඇඟැ නම්, මම ඒක දෙන්නම්. අරන් යන්න. මෙහෙම කියල ඇගිල් දැකෙන් ඇඟැ ගලවලා දුන්නා. භරුම පුදුමයි. මේ නමයි සබඳවටම ඇත්ත දැකුපු ඇය. ඔබට නම් කරන්න කියා හිතන්නවත් පුළුවන්ද?

තරුණායාට මනා සිහිය ඉපදුනා සමාව ඉල්ලා දෙපාමුල වැදු වැටුනා. ඇය බුදුරුන් හමුවට වැසිම කළා. ආශ්චර්යයි, සම්බුද්ධ බලය ඇස තිබූ පරදිම තියෙනවා. මේ සත්‍ය දැකින්න නම්, පුහුදුන් මනසට බැඟැ. මස් ගොඩය කපාගන සිටි සුප්පියා උපාසිකාවගේ විකාල තුවාලය මොහොත්කින් සුවපන් වුන්, සම්බුද්ධ බලය නිසාමයි. මේ නමා සබඳ ගුද්ධාව. ආර්ය ග්‍රාවක බවට පන් නොවී, මේ සත්‍යය දැකින්න කිසිවකුට බැඟැ.

බහිසුණු උවදුරු

තමන් රාගයෙන් පීඩා විදිමින් අන් අයට අවවාද දීම. තමන් ද්වේශයෙන් පීඩා විදිමින් අන් අයට අවවාද දීම. තමන් මෝහයෙන් මුලා වෙමින් අන් අයට අවවාද දීම. යනු අනතුරකි. දහම දැනුමක් තිබූ පමණින් රාග, ද්වේශ, මෝහ ප්‍රහාරණය නොවේ. තහනුරු හෝ උගන්කම තිබූ පමණින් රාග, ද්වේශ, මෝහ දුරු නොවේ. රාග, ද්වේශ, මෝහ වලින් බැට කමින් හා පීඩා විදිමින් අවබෝධයක් ලැබේම සිදු නොවන දෙයක් බව සම්බුද්ධ මුළුන්ම වදාලා.

මෙසේ පිඩා විදිමින්, මට අවබෝධ වුණා. මම කියන දේ අහන්න. මම තමයි දැන්නේ. මමයි සූදුසුම කෙනා. මම කියන විදියට ඉන්න ඕති. මෙවත් අදහස් පහල වේ නම්, එය ධර්මයෙන් බැහැරවීමට හේතු වන බව වදාලා. මෙසේ සිත්ත්වීම් පහල වේ නම්, එය තමාගේ විනාශය පිනිස හේතු වන බවයි වදාලේ. මාන්තරය, උච්චකම, රෝප්‍යාව, ගුණමක්කම, එකට එක කිරීම තුළින් පිරිහෙන බවත්, දියුණුවක් කරා යාමට නොහැකි බවත් වදාලා. මේ මහා උච්චදුරු හඳුනාගන සිටීම ඉතාම වැදගත් වේවි. මේවා අප ඉදිරියේ ඇති බෙහිසුණුම උච්චදුරු වන්නේය. තමාගේ වර්ද සගවා අන් අයට ඇගිල්ල දිග කිරීම, ලෝකයේ පවතින ස්වහවයයි. එය ධර්මයෙන් එලයක් බැහැරවීම ඉවහල් නොවේ.

නිරන්තරයෙන්ම තමන් දෙස බැලිය යුතුයි. බාහිර ලෝකයේ නින්දා, අපහාස ආක්රීවාද ලෙසත්, බාහ, සත්කාර ස්ථාපයන් ලෙසත් දැකිය යුතුයි. මෙය තුවතින් දකින්නට හැකි නම් ඔහු හෝ ඇය බලවතෙකි. ධර්මය කරාම යන අයෙකි. මේවාට මුහුණා නොදී පැන යන්න බැ. සැගවෙන්න බැ. මේ අර්බුදයට හේතුව තුවතින් දකින්න ඕති. ධර්මය පිවිතයට ගෙවීමින් බලනවා කියන්නේ ඒකටයි. තමන් දෙස නොබලන තාක් ධර්මය දකින්න බැ. තමන්ගේ අඩුව ජේන්නේ තුවතින් විමසන විටයි. ඒවා බාහිර ලෝකයට වර්ද පටවන්නේ නැ. තමන් තමන්ටම දුෂ්ක කියා ගන්නවා. තමන්ගෙම හිතට ස්ථාප කර ගන්නවා. මේ කිමිටි අයින් කර ගන්නේ එහෙමයි. රහන් උතුමන් පවා මේ ලෙසට ක්‍රියා කළ බව රේර ගාටා වල සඳහන් වෙනවා.

මීලග කරණා ලෙස පෙන්වා දෙන්නේ අනුන්ගේ අඩු පාඩු දැකීම හා ඒවාට ගැටුණු සිතින් වාසය කිරීමයි.

අඩු පාඩු හෝ වැරදි දැක්ක පමණින් පිරිහිමක් හෝ අනතුරක් ඇති වෙන්නේ නෑ. ඒවාට ගැටීම නිසා තමන්ගේ සිත අපිරිසිදුවීමයි අනතුරදායක වන්නේ. මේ බව දාන ගන්න නම් තමන්ගේ හිත දෙස නුවනින් බලන්න ඕනි. සතිපටියානය තුළ ඉන්නවා කියන්නේ ඒකවයි. අද අපට අපේ අසුව පේන්නේ නෑ. අනුන්ගේ පොඩි අසුවක් උනත් මහා මේරුව වගේ පේනව. මෙයයි පිරිහිමට භාවිතාගයට හේතුව වන්නේ. මේ උවදුරුන් බෙරෙන අය ඉතාම අල්ප බවයි පෙන්වා දෙන්නේ. මෙය ඉතා අසිරු දැයක් බව මුලින්ම තේරුම් ගන්න ඕනි. අපේ හිත නිතරම පූරුද වෙවා නියෙන්නේ, මම හරි, අන් අය වැරදි කියන හැරීමටයි. මේ අදහස බැහැර කර ගැනීම ඉතාම අසිරුයි. නමුන් කළ යුතුයි.

මේවායින් බේරීමට බුදුරුදුන් පෙන්වා දෙන්නේ, අන් අය කෙරෙහි කරනාව උපදාවා ගන්නා ලෙසයි. ඒවාට තමන්ගේ ආක්ෂාව ඉබේම සැලසෙන බව වදාලා. මේ සඳහා උවද අවංක නිහතමානී ගුණ පිහිටා තිබිය යුතුව පෙන්වා දෙනවා. අන් අයගේ වැරදි ඒ අය හඳු ගනිවී. අපේ හිත හදන්නේ කවුද? අකුසලයට යට්ටී අපි පිරිහිලා. වැරදි කළ අය හිනා වෙදුදී අපට අඩන්න වෙනව තේදු? එනිසා මේ බිහිසුතු උවදුරු පෙන්වා දෙන්නේ බුද නුවනින් දැකළමයි. මේවා දුරු කර ගන්නටත්, දහමට හැඳුරු වී දියුණුවක් සෙසා ගන්නටත් වෙර වීරය ගත යුතුයි. තමා හරි කියන නිගමනයට කිසිදා එන්න එපා. එය අනතුරක්මයි. තමන්ගේ හිත පිරිසිදු කර ගත යුත්නේ, තමන් විසින් මයි. බාහිර ලෝකය ඊට උපකාර කර ගත යුතුයි. කළයාතා අසුර, තු සද්ධර්මය එයට බෙහෙවින්ම උපකාරයි. නුවනින් විමසීම භා ධර්මයේ හැසිරීම වෙන කෙනෙකුට කළ නොහැකියි. මේ දක්ෂනාවය මතය සියල්ල නීරනාය වන්නේ.

මේ අඩු පාඩු සහිතව වාසය කිරීම ඉතාම බැහිසුනුයි. තමන්ට වරදක් නොකළ අය කෙරෙහි, තරහ හිත උපදින්න පුලුවන්. තමාට උපකාර කළ අය කෙරෙහි ද්‍රව්‍යේ හිත හටගන්න පුලුවන්. තමන්ගේම අය කෙරෙහි, කළකිරිතු සිතින් වාසය කරන්නට සිදුවේ. මේ හිත තරක දැසට යොමු වේම විනාශයයි. එයින් බේරා ගැනීම තමන්ගේ දක්ෂතාවයයි. හිත ගැන අල්පමාත්‍ර දැනුමක් අපට නෑ. මේ හිත මායාකාරයෙක් කියා වදාමේ ඒ නිසයි. රැවරීම හා මුලා වේම බහුලයි. සම්බුද්ධ වදනට අනුවම ත්‍රියා කළ යුතුයි. කුඩා වරදට පවා බිය උපද්‍රවා ගත යුතුයි. අනුමාත්‍ර වරදට බිය නොවූ වේ, එය විශාල අකුසලයක් බවට පත්වේ. කුඩා දිය දහර, විශාල ගැගාවක් වන්නා සේ, මේ බව පෙන්වා දෙනවා.

බුදුරජාතන් වහන්සේ කෙරෙහි ගුද්ධාව, ගොරවය, නැතිවීම පිරිහිමට හේතු වන්නේය. ශ්‍රී සද්ධර්මය කෙරෙහි ගොරවය නොමැතිවීම පිරිහිමට හේතු වේ. ආර්ය සංස රත්නයට ගොරවය නැතිවීම පිරිහිමට හේතු වේ. ශීල ගොරවය නැතිවීම පිරිහිමට හේතුවේ. සමාධියට අගොරව කිරීම පිරිහිමට හේතු වේ. අනුන් හෙළා දැකීම පිරිහිමට හේතු වේ. අනුන්ගේ ගුණ මැකීම පිරිහිමට හේතු වේ. එකට එක කිරීම පිරිහිමට හේතු වේ. තමන් ඉස්මතුවීම පිරිහිමට හේතු වේ. නැති ගුණ පෙන්වීම පිරිහිමට හේතු වේ. ගිහියන් සමග සම්ප අසුර පිරිහිමට හා විනාශයට හේතු වේ.

සපීවේ අග සැප

මේ උතුම් දහමින් අග සැප ලබන්නේ, නුවණාති ප්‍රගාවන්තයාම පමණයි. දහමේ හැසිරීම යනු නිහය පිළිවෙතකි. කියවමින් ඉස්මතුවීමක් නොවේ. තමන්ගේ

ගුණ සහවා අන් අයට උපකාර කිරීමට නැඹුරු වේ. දැනුමකින් ඩුවා දැක්වීම තුළ, සිදු වන්නේ විනාශයකි. තමනුන් නැසි අන් අයත් නසන පිළිවෙතකි. මේ දැදෙනාගේ වරිතයන් පිළිබඳව නිදසුන් පෙන්වා දෙන්නේ මෙයේය.

විශාල ජ්‍යෙෂ්ඨකට සැහැල්ල යමක් වැටුණු විට, එය පාවී නිබේ. බර දෙයක් වැටුණු කළේහ පත්‍රව කිදුබසි. මෙලෙසින් ගුණ පුද්ගලය නොකර, පිළිවෙත් පූර්න අය, අගු සැප බෙන බව බුදුමුවන් වඩාලා. සැම විටම පිං සිතුවීම් උපදාවා වාසය කිරීම ඉතාම වැඳුගත්. මෙමගින් නිරන්තරයෙන් උපදින අකුසල්, බැහැර කර ගන්නට හැකියාව ලැබේ. රෝජ්යාව, තොශ්ධය, මෙටරය, පැලිගැනීම, එකට එක කිරීම, කුහකගති, රාග සිතුවීම්, අදා සේවීම, අනුන් හෙලාදැකීම, තමන් ඩුවා දැක්වීම, මේවා සිතුවීම් ලෙසින් පහළ වේ. සැම සිතකම පාහේ හටගනී. ගිහි පැවැදි සැමගේම සිත්වල පහල වේ. මේවා හඳුනාගැනීමන්, බැහැර කිරීමන් යනු ප්‍රතිපදාවයි. මෙය ආර්ය මාර්ගයයි. බොහෝ අයට මේ සිතුවීම් හඳුනා ගන්න බැං. හඳුනා ගන්න දක්ෂ නැං. බැහැර කිරීමක් ගෙන කවර කරාද?

එනිසා මේ පහල වන සිතුවීල්ල හඳුනා ගෙනීම තුවින්ම සිනිය උපදිනවා. මෙම්තීය, කරුණාව, මුද්‍රිතාව, උපේක්ඛාව, පූරුදු කිරීම තුළ අකුසල් බැහැර වේ යනවා. සුවපහසුව උපදිනවා. කායික, මානසික සැහැල්ලව උපදිනවා. පෙර නොවැදි සුවයක් ලැබෙනව. ප්‍රමුදින භාවය උපදිනව. මේ වෙනස තමා තුළින් අත් විදින්නට, වාසනාව ලැබෙවා. දැවැලි නැං. තැවැලි නැං. දක් සේ තැවැල් නැං. ගාන්තයි. ප්‍රතිතයි. ආර්ථිනය මෙනරම් සුවය නම්, අවසානය ගෙන කවර කරාද? කෙලෙස් තවන කෙනා

අගුසැපය කරාම යනව. එය නතර කරන්නට කිසිවකුටවත් බැ. බර වචන අහලම ඔබට දැන් එපා වෙලදී තියෙන්නේ. ඒ නිසා මේ උතුම් නිවන් මගට අනුපූර්ව ලෙස පිවිසේමු. මෙවන් දුර්ලභව ධර්මය ලැබුණු මොහොත්, ඔබ එයට කැමති විය යුතුයි. අනවරාග සසර් අපට බඩින්න බැරුවුණු එකම සැපය මෙය පමණයි. අන් සියලු සැප සම්පත් ලැබූ බව බුදු නුවතාට දැක වදාලා. බුන්මයෙන් නොවුනු සත්වයෙක් බුදු නුවතාට නොපෙනෙන බවයි වදාලේ. කද පිළුවෙල දකින්න අපට නුවනක් නෑ. වෙනස එයයි. එනිසාම මොනවදේ නොයනවා. නොලැබූ සැපක් සේවීම යනු සසර පුරුද්දුයි.

අකුසල් කෙලෙස් දුරු වන විට බොහෝ පිං රස්වන බවත් මේලගට ප්‍රමුදිත භාවයත්, මේ ලගට ප්‍රිතියත්, උපදින බව වදාලා. ප්‍රිතියෙන් වාසය කරන විට, කායික සභාගල්ලව තුළින් සැපසේ වාසය කරන කෙනෙකු බවට පත්වේ. මේලගට සමාධිය උපදින බවත්, මේ තුළින් අගු සැප හෙවත්, පරිපූර්ණ වූ සැපයට හිමිකම් කියන බව වදාලා. දැන් බලන්න ආරම්භය කොතනද කියලා. එනිසා ආරම්භය දුෂ්කර වුවත් එයින්මයි පටන්ගත යුතු වන්නේ. පරිපූර්ණ සැප අපේක්ෂා කරන කුවුරු වේවා, අකුසල් හඳුනා දුරු කිරීම කළ යුතුමයි. එවිටයි ජ්‍රා, මරණ, දුකින් භා සියලු දුකින් නිදහස් විය හැක්කේ. පින බලවත් වන තරමට ගමන පහසුයි. මෙලොව සැප, පරෙලොව සැප කොලවර නිවන් සැප. මේ සියල්ලටම හේතු වන්නේ, අකුසල් දුරු කිරීමෙන් බඛන්නා වූ පිනයි. මේවාට කුසල් කිවත් වර්දක් නැහැ.

එනිසා සැප කැමති කුවුරු වේවා, පිං සිතුව්ල උපදාවා වාසය කිරීම අගන්ය. පිං සිතුව්ල උපදින විට අකුසල් බැහැර වෙයි. දහම් මගේ පළමු පියවර මෙයයි.

ඒකින් එක අකුසල් දුරු කරන්නට වෙර දැරීම නිෂ්ප්‍රවයි. කුසල් සිත යනු බලවත් දෙයකි. ඒ හිතට අකුසල් දුරු කරන්න ගක්තිය තිබේ. දැන් හිතල බලන්න දෙනිස් කරා නොකර ඉන්න කාරුද පුළුවන්. එක එක බැහැර කරන්න උත්සහ කරලාත් ආයුෂය කොළවට වෙයි. දෙනිස් කරාව නොකර ඉන්න බැර වෙයි. මේව ගැන තුවතින් හිතල බලන්න. වෙන කෙනෙකුට කරල දෙන්න බැ. දෙනිස් කරාව බුද මුවින් තහනම් කරලය තියෙන්නේ. ඒ බව නොදුන්න කෙනෙක් නෑ. දැන් ඔබ තුවතින් හිතල බලන්නක් එකක් හෝ රැකිලද කියලා. අවංක පිළිතුර වෙන්නේ, නෑ කියලයි. ඔතනමයි මේ උතුම් දහම් මග වැරදුනේ.

ඒකින් එක දුරු කරන්න කවදාවත්ම බැ. එහෙනම් කුමක්ද කරන්නේ. දස කරාව අර්ථ සහිතව හොඳුන් ඉගෙන ගන්න. දස කරාවේ පමණක්ම යෙදෙන්න. ඉබේම දෙනිස් කරාව දුරු වෙලා යාවි. බලන්නක් මොනතරම් පහසුද කියලා. පන්සිල්පද රකින එක වදායක්. පිඩාවක්. එනිසයි රහසේ පවි කරන්නේ. ලෝකයාට හොරෙන් කරලාත් පවිවල විපාකය වැඩියි. එය ඉතාම බර්පතල බව, මහා කම්ම, වූල කම්ම සූත්‍ර වලින් පෙන්වා දෙනවා. එනිසා ඉන්දිය සංචරයයි මුළුන්ම කළයුතු වන්නේ. එවිට ගිලය කෝරියක් නොව ප්‍රකෝරියක් උවත් බරක් නොවේ. ගිලය යනු ආයාශයෙන් රකින දෙයක් නොවේ. වරදවා ගැනීම තුළ ධර්මයෙන් දුරස් වී ගිල ගොරවය පවා නැතිවී යයි. මේ උතුම් ගිලය සතර ආකාරයකින් සම්පූර්ණ විය යුතුයි. එවත් වූ ගිලයටයි දෙවියන් පවා නමස්කාර කරන්නේ. මේ පිළිබඳව එකින් එක පහදා දෙන්නම්. එසේ තුරුවේම තුළ, ගිලය ප්‍රතිත දෙයක් බවට පත්වේවි.

ශිල, සමාධී, ප්‍රයුද්ජා, කියන්නේ නිවන් මගයි. මුවම වරදවා ගැනීම යනු අවාසනාව තොවේදැයි සිතා බලන්න. ගිලයෙන් තොරව සමාධියක් නෑ. සමාධියෙන් තොරව ප්‍රයුද්ජාවක් නෑ. එසේ නම් ගිලයම නේද ආරක්ෂාව වෙන්නේ. අවශ්‍යම දේ නේද අපි ලග නැත්තේ. මගපාල නිවන් ලැබේයිද? හේතුවට අනුවයි එලය. අපටමයි නේද වැරදුනේ.

සම්මා වාචා

මේ ආර්ය අශ්වාංගික මාර්ගයේ, සිල කොටසේ පළමු අංගයයි. වරදවා ගැනීම දුස්සිල වීමට හා සතර අඡායට මාර්ගයයි. මේ ගැන ඉතා ගැහුරින් සිතිය යුතුයි. මේ මහා අනතුර අප සැම දෙනාම ඉදිරයේ ඇති ප්‍රධානම අනියෝගයයි. එනිසා වවනය සංවර් කර ගැනීම ඉතාම වැදගත්. මෙය නිවනට සෘපුවම බලපාන අංගයක් බව ඔබටම වැටහේවේ.

වවනයක් පිට වෙන්නේ කොහොමද කියල මුලින්ම දැන ගනිමු. අපට උපතින්ම ලැබුණු දෙයක්ද? කාගෙන් හරි ලබා ගත් දෙයක්ද? ඉබේම සකස් වුණු දෙයක්ද? අපි නොදැන්න, අපිට තොපෙනෙන, වේගවත් ත්‍රියාවලියක් වවනය තුළ තිබෙන බව බුදු නුවතින් පෙන්වා දෙනවා. එකට තමයි ව්‍යාපාර කියන්නේ. වවනය පිට වෙන්න කළින්, විනක්ක හා විවාර සකස් වෙනවා. ඉතාම වේගයෙන් සිදුවන තිසා අපට තේරේන්නේ නෑ. සිත දියුණු කලාමයි වැටහේන්නේ. වේතනාව මුල්වෙලා මෙය සිදු වෙන්නේ. එනිසයි කර්මයක් බවට පත්වෙන්නේ. බොරුව, කේලම, පරුෂ වවනය, ප්‍රලාජය යනු බරපතලම අකුසල් බව පෙන්වා දෙනවා. අද බොහෝ අය මේවා වැරදි මෙයයි වටහාගන ඉන්නේ. රිදුවීමට, කෙටවීමට, අපහසුවට, පත්කිරීමට කියන ඕනෑම වවනයක් මේ

හතරට අයිති වෙනවා. වේතනාව අනුව තමයි තීරණය වෙන්නේ. අම්ම කෙනෙක් මෙහෙ වරෝන් කියල කියන්න පූලවන්. ඒ තුළ නියෙන්නේ ආදරය නම් වේතනාව අනුව අකුසල් සිදු වෙන්නේ නෑ. තව කෙනෙක් උපහාසයෙන් උපාසක අම්මේ කියනවා නම්, ඒ තුළ වේතනාව, රුද්ධීම නිසා අකුසල්. මේව නුවතින් දකින්න ඕනි.

මේ පිළිබඳ මුල් ගුන්ප වලින් පැහැදිලි කර දී ඇති “වේතනාහං හිකඩවේ කම්මිමං වදාම්” වේතනාවට අනුවයි කර්මය සකස් වෙන්නේ. තම තමන් නුවතින් තේරුම් ගැනීම ඉතාම වැදුගත්. වේතනාව ලෝකයට පේන්නේ නෑ. “කම්මනා වසලෝ හෝති. කම්මනා හෝති බ්‍රාහ්මනා” ක්‍රියාවට අනුවයි වසලයෙක් හෝ බ්‍රාහ්මනයෙක් බව තීරණය වෙන්නේ. එනිසා වේතනාව පිරිසිදු නම් ක්‍රියාවත් පිරිසිදුමයි. වේතනාව අපිරිසිදු නම් කරන කියන හැමදේම අපිරිසිදුයි. ක්‍රියාව, වචනය අපිරිසිදු නම් වසලයෙක් වීම වලක්වන්න බැ. නිවන් මගින් විසිවෙනව. ධර්ම මාර්ගයෙන් විසි වෙනවා. මෙලොව පර ලොව දෙකම පිරිහෙනවා. එවන් දක්බර අවාසනාවන්ත, ඉර්ණමකට හිමිකරුවන් වෙන්න නම් එපා. මේ මිනිස් ජීවිතය ඉතාම දුර්ලභව ලැබුණු දෙයක්.

සුගෙනියන්, දුගෙනියන්, නිවනත්, තීරණය කරන්නේ ඔබමයි. ඒ සියල්ලේ හිමිකරුවා ඔබයි. කරන කියන හිතන දේ අනුවයි අවසානම තීරණය ලැබෙන්නේ. මෙය නුවතින් දකින්න. මිනිසත් බවේ අගය වටහා ගන්න. “අත්තාහි අත්තනො නාරෝ” තමාට ඇති එකම පිහිට හා රැකවරණය තමාම පමණයි. අපට කළ හැකි දේ තමා සත්‍ය පෙන්වා දීම. ඊට වඩා යමක් කරන්න හාගේවතුන් වහන්සේවන් බැ. ඒ බව බුදු නුවතින්ම දැක වදාලා. මහා කරුණාව ලොව උතුරුන්න තරම් නිබුණා. දෙවිදත්,

සුප්පඩුද්ධ, කේතාලික, මාගන්ධියා බෙරෝහුනා. එනිසා වවනය ආවට ගියට පිට කරන්න එපා. එක වවනයක් වැරදිලා සසරේ මහා දුක් වින්ද අම්බපාලි ගෙන මම කියල ඇති. එවතින් අවස්ථා බොහෝමයක් සඳහන් වෙනවා.

දුවට, පුතාට, ස්වාමියාට, භාර්යාට, දැම්විපියන්ට කියල වෙනසක් නෑ. අකුසලය වනානි සැමට පොදුයි. පරම සත්‍ය දහමක් කියන්නේ ඒ නිසයි. සැමටම පොදු ධර්මනාවයක් බුදුරුන් වඳාලේ. අන්‍ය ආගම වලින් වෙනස් වන්නේ ඒ නිසයි.

තමන්ගේ අයට කියල වෙනසක් නෑ. සඳුතනිකවූ, පිවිතරු සත්‍ය දහම මෙයයි. මෙය අපට ලැබුණු පරම ලාභයක් බව තේරේම් ගන්න. වවන වලින් නොකිවට මේ ප්‍රතිපදාව තුළින් දියුණු වන්නේ, සත්තිස් බෝධිපාර්ශ්වක ධර්ම බව තේරේම් ගන්න. ධර්මයට කැමති, සසර දුකට අකමති කෙනා දස කරාවට කැමති විය යුතුයි. මෙයට කැමති වන්නේ, බිජීසුණු සසර දුක දැනුන විටයි. දෙනිස් කරා යනු විරස්ථින කරා ලෙසයි බුදුමුවින් වඳාලේ. මිනිසන්බව බාබා තිරසන් කරාව ගැළපෙන්නේ නෑ නේද? අපි දස කතාවට නැඹුරු වෙමු.

වවනය සංවර් කර ගනිමු. ඉහලට පාදයක් තබන්නට උන්සාහ කරමු. පහළට ගසාගෙන යෙම තිරායාසයයෙන්ම සිද වන දෙයක්. මිනිසන්බව ලැබේ, උතුම් ශ්‍රී සද්ධිර්මය ලැබේ, ස්ථන සම්පත්තිය ලැබේ, ප්‍රතිඵල නොබැන්නේ නම්, අපට වඩා අවාසනාවන්න පිරිසක් තවත් නැතු. වෙනත් රටක, වෙනත් ජාතියක, වෙනත් ආගමක, ඉපද්‍රවා නම් මොනතරම් අවාසනාවන්නද? මේ සියල්ලම ලැබුන් නිකම්ම නෙමෙයි. මහා පිනකටයි. ඒ

පින නිකරුනේ ගෙවී ගියහොත්, මහා ධන සිටු ශ්‍රව්‍ය සිදු වූ ඉරණාම අත ලගමය.

අප්පිවිච කථා

අල්පේවිඡ බව ගැන කරා කිරීම යහපත්. අල්ප කියන්නේ අඩු. ඉවිඡ කියන්නේ කැමතේත්ත. කැමති දේවල් අඩු බව. ආගාවන් අඩුබව. මොනවද මේ ආගාවන් කියන්නේ. ප්‍රධාන වශයෙන් හතරයි. ඇදුම්, ආහාර, නිවාස, බෙහෙත් දැන් ඔබම හිතල බලන්න මේවට නියන ආගාව කොතරමිද කියල.

මේවා ගොඩගහ ගන ඉන්න අයට කියන්නේ මහේවිඡ කියලයි පරමාර්ථය වටහා ගත්ත අය අල්පේවිඡ වෙනවා. එහෙම නැත්තම් ලෝකම ලැබුණුත් මදි. ආගාවන් අඩු තරමට, සුවපහසුව වැඩි වෙනවා. ඒ සුවපහසුව ගැනයි කරා කරන්නේ. ඒ කරාවෙන් තුස්ල් වැඩිනවා අකුසල් දුරුවෙනවා. ඇදුම් ගොඩවල් නැත්තම්, අවශ්‍ය ප්‍රමාණායට නම් නියන්නේ, ආගාවන් අල්පයි. නිවස පොඩි වෙන්න පුලුවන් නමුත් පිළිවෙළට, පිරිසිදුව තබා ගැනීම තුළ ආගාවන් අල්ප වෙනවා. දකින භාම දේම කන්න ක්‍රයාර නැත්තම්, කන්නෙ කුමටද කියල දැන්නව නම්, පමන දැන ආහාර ගත්තව නම්, ආගාවන් අල්ප වෙනවා. බෙහෙත් වලට පරිහරනය කරන සියලුද් අයිති. සබන් සුවද විලවුන්, ප්‍රයර, ත්‍රිම් වර්ග, අල්පන මේ සියල්ල අයිති වෙනවා. පොඩි අසනීපයට පවා නවලෝක යනවා නම්, ගොඩ වලටම ඇඟිබැහි වෙලා නම් සැරසිලි, මෝස්තර බහුලනම්, ආගාවන් බහුලයි.

මේ සියල්ලේම සීමාව දැනගන ඉන්න ඕනි. තුරුවුණු අයට නම් එකපාරම කරන්න බැරිවෙයි. ඒ අය බුද වැනිට අවනත තොවෙන බවත්, දස කරාවට අකමැති බවත්,

ඛුද්ධ වචනයයි. අල්පේච්ච කෙනාට, ආගාවන් අල්පයි, තියන අදුම, තියන නිවාසය, ලැබෙන ආහාරය, වට්තා සිහළ මොෂධ වලින් සැහීමට පත්වෙනව. වාහනය, ඉඩම, ආහරණ, මිල මුදලින් පවා සැහීමට පත් වෙලයි ඉන්නේ. මේ සුවපහසුව ලැබෙන්නේ අල්පේච්ච භාවයට පත්වුණු විටයි. එවිට ඒ තුළ කරා කළ හැකි වට්තා අදහස් ඉස්මතු වෙනවා. ඒ වචන වලින් කිසිවෙකට භානියක් වෙන්නේ නෑ. තමන්ටත් තොදුනී පින මෝරා යනවා. නිවන් මග විවර වෙනවා. අද සමාජය දහමින් දුරස්ථීම නිසා, ආගාවන් බහුල වෙලා. සමාජය මතින්නේ මේ දේවල් වලින්. ආගා බහුල අය වර්ණනාවට ලක්වෙනවා. මේ පුහුදුන් හිස් ලේකය ඔබේ පිහිටි නෑ. මේ සියලුම් නිස්සාර බව වැටහෙදී ඔබ ප්‍රමාද වැඩියි. ඔබව සනසුපු අය, නලවුපු අය, වර්ණනා කරපු අය, එදාට ඔබ ලග නෑ. ඒ නිසා බුදු සම්බුද්ධ වචනය නම් පර්ම සත්‍යයයි. අප කෙරෙහි ඇති මහා අනුකම්පාව නිසයි, මේවා පෙන්වා දෙන්නේ. අපේ සතුටට එරෙහි වනවා නෙවෙයි. අපට සිදු වන බිජිසුනු උවදුරින් බෙරා ගැනීමටයි පෙන්වා දෙන්නේ.

සන්නුටියි කථා

පළමු කරාව සම්පූර්ණ වන විට දෙවන කරාව උපකාරක ධර්මයක් බවටත් පත්වෙනවා. ආරම්භය තමයි සකම තැනම අසිරු වෙන්නේ. ඉදිරියට හරිම පහසුයි. මේ කරාව තමයි ලද දෙයින් සතුවුවීම ගෙන කරාව. අල්පේච්ච ගණය දූශ්‍යණුවීමේ දී ලද දෙයින් සතුවුවීම ඉඩීම ඇති වෙනවා. ලැබෙන දේකින් සතුවුවීමන්, එහි ගණ ගෙන කරා කිරීමන් මේ කරාව තුළ සිදු වෙනවා. තියන ඇඳුම් වලින් සතුවු වෙනවා. ලැබෙන ආහාරයෙන්

සතුටු වෙනවා. රස තැප්පාව දුරු වෙනවා. මද නිවාසයෙන් හා ලැබෙන මොෂධ වලින් සතුටු වෙනවා.

මේක ලස්සන නෑ. මේව රස නෑ. මේ මේ පහසුකම් නෑ. මේව සුවද නෑ. මේව ගුණ නෑ. කියල නිතෙන්නේ නෑ. අවශ්‍යතාවයන් අනුව හැම දේම පර්හරණය කරන්නේ. මේ සතුට කිසිවෙකුට නසන්න බෑ. ලැබෙන දේටත්, නිබෙන දේටත් සතුට උපදිනවා. එසේ නොවන්නේ නම් ලෝකයම ලැබුනත් සතුටු වෙන්නේ නෑ. හැම දේකම අඩුවක් තමයි පේන්නේ. මෙය ඉතාම බර පතල ප්‍රශ්නයක්. එයින් බේරීම දුලොව යහපත පිනිසම හේතු වෙනවා.

ප්‍රවේශ කරා

හුදුකළාව වාසය කිරීම ගැන කරා කිරීම. දැන් බලන්න. මෙහි විටිනාකම කෙනෙකුට නොතේරෙන්න පුළුවන්. විවේකය තරම් දෙයක් තවත් තියෙනවද? මේ විවේකය නිකම්ම හැදෙන්නේ නෑ. දැන් රුකියාවන් කරන අයට දීර්ඝ නිවාඩු ලැබෙනව. මේ වෙලාවට කරන්නේ වැඩිපුර නිදා ගන්න එක නේද? ඒ විවේකය නොවයි මේ කියන්නේ. තමන්ගේ කටයුතු නිමා කරල දහම් පොත් පත් වලට, භාවනාවට නැමුරුවේමයි.

අල්ලාප සළ්ලාපයේ නොයෙදී අනුන්ගේ ගෙවල් වල කාලය ගත නොකර, තමන්ගේ පාඩුවේ සිටීමයි. බාහිර අයට කරදරයක් නොවන ලෙස පීවත්වීමේ දී තමන්ට විවේක සුවය ලැබෙනව. අනවශ්‍ය ප්‍රශ්න, ගැටළී, නින්දා, අපහාස එන්නේ නෑ. හුදුකළාව අයය තරම් තව දෙයක් නෑ. ගෙදුර දූරේ එදිනෙදා කටයුතු නිම කරල තමන්ගේ පාඩුවේ ධර්මය සිහිකරද්දි ලබන සුවය කිසිවකින් බඩන්න බෑ. සිහි නුවනා දියුණු වෙනව. ඒ

ගැන වට්තාකම තමන්ට දැනෙන්න පටන් ගන්නව. මහස නිරවුල් වෙනවා. හිත සංසිද්ධාත්ව. අන් අයටත් මෙහි වට්තාකම කියන්න හිතෙනව. දැන් තමන් කතා කරන්නේ වට්තා දෙයක්. අර්ථ ඉන්ස දේවල් කරා කරන්නේ නෑ. කුසල් සිත වැඩිනව. තව තවත් තුළෙකලාවට ප්‍රිය කරන්නෙක් බවට පත් වෙනව. මේ බුදුරූප් පෙන්වා දුන් සුවය තේද කියල, ප්‍රමුදිත බව උපදිනව. මේ දැස කරාවේ සුවය තමන්ටම අත් විදින්න ලැබෙන අවස්ථාවකුද.

අසංස්ගේ කරා

අඳු ගැලී වාසය නොකිරීම ගැන ගුණ කරා කිරීමයි. එකින් ලැබෙන සුව පහසුව ගැන කරා කිරීමයි. මෙය ටිකක් සවිස්තරව ඉගෙන ගතිමු. සංස්ගේ කියන්නේ අඳු වාසය කිරීමයි. නොඅඳුම තුළ බඛන සුවය ප්‍රමාණ කරන්න බෑ. මේ හිත ඇමෙන, බැදෙන, ආකාර කිපයක් බුදුරූප් පෙන්වා දෙනවා. එකක් තමයි රැස සංස්ගේය. නොදැක ඉන්න බෑ. ටික ද්‍රව්‍යක් ගියාම දැකින්නම ඕනි. එහෙම නොවුනොත් ලොකුම අඩුවක් වගේ දැනෙනවා. හරියට කිසවේ නෑ වගේ. දැක්කම සේරම හරි. මෙකට තමයි රැස සංස්ගේය කියන්නේ. සමහරුන්ට දැක්කේ නැතුවට කමක් නෑ. කටඟඩ අහන්තම ඕනි. දුරකථනෙන් හරි කමක් නෑ. හිතරම කරා කරන්න ඕනි. මොනවද කරන්නේ. කිසවද? සහිපෙන් ඉන්නවද? ඒ ඇති. මේ තමයි සවන සංස්ගේය.

ඔබ අහල ඇති සමහර අය මෙහෙම කියනවා. අනේ මට මූලා දැකින්නැතුව ඉන්න බෑ. කටඟඩ අහන්න නැතුව ඉන්න බෑ. මගේ හිත වාවන්නේ නෑ. ඇය මේ. අඳුමයි, බැදීමයි නිසා. සංස්ගේය කියන්නේ ඒකට තමයි. රේලග එක තමයි සම්බෝග සංස්ගේය. මේ

කියන්නේ තමන්ගේ අවශ්‍යතා කියල ලබා ගැනීමට ඇති ආකාචුදයි.

කාගෙන් හරි කමක් නෑ අවශ්‍යතා සපුරා ගන්නව. අසු පාඩු ගැන කියල, අගහිගකම් ගැන කියල, ලබා ගන්නව. ඒ සඳහා තමයි අසුරු කරන්නේ. අපහසු අවශ්‍යතාවල දී පමණක් ගනුදෙනු කරනව. මෙන්න මේ ගනුදෙනුවටයි සම්බෝග සංස්ගේ කියල කියන්නේ. දැන් හරි ගිහිං නේද? දැන් අපිව අමතක වෙවාද? අපිව ගැලපෙන්නෙ නැදේද? දැන් ලොකු මිනිස්සුනේ. අපි ගැන බලන්නා නෑ. උත්තර මළාද බැලුවද? ඇයි අපට මෙහෙම කරන්නා. මේ වදුන් සියල්ලම පිටවෙන්නේ සම්බෝග සංස්ගේය නිසයි.

නිතරම හොයල බලනව තම හරිම කැමතියි. මොනවද කන්න කැමති. මොන පාට සාරියක් ද ඕනි. මුදල් අඩු පාඩුද? දරුවන්ට මොනවද අඩු පාඩු. ගෙදර අඩු පාඩු තියනවද? දැන් හරිම සතුවුයි. අභුවත් සැපයි කියල අපි කියන්නේ. මේ තමයි සම්බෝග සංස්ගේයේ ස්වභාවය. මේ සම්බන්ධයෙන් ඉතාම බරපතල බව බුදු නුවනින් දක වුවාලා. ඇල් ගැල් වාසය කිරීම හෙවත් ගනු දෙනුව නිවන් මගට බාධාවක්. නිවනට වගේම පවුල් ජීවිතයට පවා විශාල බාධාවක්, භානියක්, විනාශයක් වෙනවා.

මිලග එක තමයි සම්බෝගයන සංස්ගේය. අල්ලාප ස්වභාවයේ යෙදීමට ඇති කැමැත්ත, නොමනා ඇඟැලීම් බව. උකුල් මුකුල් කිරීමේ කැමැත්ත. අපි මේකට අපේ වචනයෙන් කියන්නේ මනමාලකම කියලයි. මේ තමයි ඇල් යන, බැඳී යන මේ ලග කරනා වන්නේ. මේව තමන්ගේ ජීවිත වලට ගෙපල බලන්න. ඔබට වැරදුනා නම් වැරදුනේ මේව නිසාමයි. ඔබ දියුණු උනානම්, ඔබේ ජීවිතය සාර්ථක නම්, ඒ මේවට නොඇලීම නිසයි.

දැන් සමහර අයට පොඩි වේලාවක් හෝ තනි වෙන්න බස. දුරකථනය හරි ඔබනව. උච්චතාවකට නොවෙයි. මනස ව්‍යාකුලයි. සංසූත්කම අහලක නෑ. සමහරු නිසා අහල පහළ අයට වදායක්. ගබඳ විකාගන යන්තු මහ හඩින් දානව. තනිවම සිංහ කියනව. කවුරු හරි කමක් නෑ කතා කනව. කරා කර ඉන්න නියෙනව නම්, රීට වඩා දෙයක් නෑ. මේ ප්‍රිවිත ඉතාම අවධානම් බව පෙන්වා දෙනවා. සමහරු මේ අල්ලාප සල්ලාපයට පිරිස වෙන් කරගන ඉන්නව. ඔහේ කියවනව. දෙනිස් කරාවම තමයි කියවන්නේ. මේ අය කොහෝ යයිද? බලන්න දහමින් දුරස් ව්‍යාපෘති වන විපත. අපි මූකත් දැන්නෙ නෑ. නමුත් උග්‍ර කටක් ඇතුව, අසුවී අනුහව කරමින්, සමහරු ප්‍රේත ලෝකේ, සමහරු නිරෝය, සමහරු තිරිසන් ලෝකේ, මේ අනතුරෙන් බේරගන්නයි මහා කරණාවන් අපට අවවාද කරන්නේ. සියල්ල දන්නා, සියල්ල දක්නා, ඒ බුදු සම්බුද්ධී වවනය ඒකාත්තයෙන්ම සත්‍යයි.

සමහරු ප්‍රාණාතය කරන්නේ නෑ. හොරකම් කරන්නේ නෑ. වැරදි කාම සේවනය කරන්නේ නෑ. මත්ද්‍රව්‍ය සූදුව කරන්නේ නෑ. නමුත් උග්‍රන්, කුකුලන්, පත්‍රුවන්, ප්‍රේතයන් ව්‍යුත අවස්ථා ඉතාම බහුලයි. රීට හේතුව ලෙස දේශනා කරන්නේ වවනය වරද්දා ගැනීම ලෙසයි. නිතල බලන්න වවනය ඒ තරමටම හයානකයි. අපි මොනතරම් පරිස්සම් විය යුතුද? මේ මගපෙන්වීමට වඩා, තවත් දෙයක් තියෙළේ ද කියලා තුවනින් හිතා බලන්න. පරම කළයාතා මිත්‍ය කියලා වදාලේ ඒහිසයි. මොන දේ කළත් මේ උපකාරය කරන්න පිරිස අද දුර්ලභයි. නොමගට ඇදුගන්න පිරිසම බහුලයි. කළයාතා අසුර තරම් තවත් දෙයක් මේ තුන් ලොවම නෑ. සසර

දුකෙන් බේර ගන්නට වෙර දුර්න පිරිස ඉතාම අල්පයි. වනසන පිරිස ආකාශය වගේ බහුලයි.

මේ ලග කරුණ මෙස වඩාලේ කාය සංස්ග්ගයයි. කාමය මුළුකර ගත් පහසයි. මේ ඇඳීමට තුරුවේමෙන් නොමතා පහසට ඇඳුම් කරනව. සමහරු වදුන්හේ හිස අත්‍යාහ නිසා. හිස අත්‍යාහ තුවින් පහසක් බෙහා බව බූද තුවතින් දැක වඩාව. සමහරු නමුත සිඹුගන්නවා. වේදනා කැක්කුම් නිසා කය ස්පර්ෂ කර ගන්නවා. මේ තුවින් බෙහා පහස කාය සංස්ග්ගයට අයිති බව පෙන්වා දෙනවා. මෙවට තුරුවූ අය ඕනතුම් ඉන්නව. මෙන්න මේ පහ දුරු නොකර අසංස්ග්ග වෙන්න බෑ. බලන්න එකම කරුණ තුළ ඇඳුම් පහක් නියෙනව. බූදනුවනින් දැක වඩාල නිසා අපි දැන්නව. එහෙම නොවෙන්න කටුද මෙව කියා දෙන්නේ. එහෙහම් සුළුනක් නැති කාලවල හැමෝම සතර අපායේ නේදු? මේ කාලයේ උනින් එහෙම තමා. ධර්මයෙන් දුරස් වූ අයට කාගේ නම් පිහිටක්ද? සුරංගනා කරා කියල නැවතු අය එයිද බේරගන්න. ඒ අයටත් උරුම මේ විකම පමණයි. මේ පහ දුරු කළ කෙනාට ඇඳීම් අඩුයි. බැඳීම් අඩුයි. අසංස්ග්ග කරාවේ ගුණ ගෙන කරාකරුන්න පුළුවන්. අන් අයට කියා දෙන්න පුළුවන්. අන්පිඩු, විශාකා වගේ සැමටම වටින කෙනෙක් බවට පත් වේවි. සැමගේම ගොරවාදරයට ලක්වේවි. හිත සුව පිතිස පිළිපත් අයකු බවට පත් වේවි. මෙලෙවත් සාර්ථක වේවි. පර්ලොවත් සුගතිගාමී වේවි. නිවන ඔබ අසලටම පැමිණ්වි. මේ උනිම් දායාදාය බෙන්නට දුර්ගහ වූ වාසනාව උදා වේවා.

මේ සියලුම කරුණු ගිහි පැවිදි සැම දෙනාටමයි වඩාලේ. දැන් බලන්න කෙනෙක් මධුර මෙස දානය ගේනව. එකට ඇමෙන්න හොඳ නෑ. කටුක මෙස දානය ගේනව

නම්, එයට ගැටෙන්නත් හොඳන්. දානෙ ගෙනාවෙම නැකියල හිතමු. එතනදින් උපේක්ෂාවෙන් ඉන්න ඕනි. මොකද දානෙ දෙන්නම බැඳීල නැ. ඒ ගෙන හොයන්න හොඳ නැ. අද මේ ගුණ පිරිහිලා. දුරකරණෙන් පවා කරා කරල බතිනවා. ඇයි ඒ. සම්බෝගයට ඇඳුල.

ඛුදුරදුන්ට, මහ රහතුන්ට, දානෙ නොලැබූනු අවස්ථා අපමනයි. කිසිම දුකක් නැ. හොයල බලන්නෙ නැ කියල, දුකක් නැ. අඩු පාඩු බලන්නෙ නැ කියල, දුකක් නැ. මාරුයා විසින් දානය වළකපු අවස්ථා එමටයි. “ප්‍රිති බක්කා භවිස්සනි” ප්‍රිතිය, සතුට ආහාරය කරගෙන වැඩ හිරිය. මේ ඇඳුම් දුරු වූ විට දැනෙන සතුට, වචනෙන් කියන්න බැ. කියා දෙන්නත් බැ.

වීරයාරම්භ කරා

දැන් තමයි වීරය උපදින අවස්ථාව. අනුපූර්ව කුමයටයි හිත වැඩෙන්නේ. කලින් දහම් පොත් පත් පරිගිලනය කරන්න බැ. කැමතේත්ත උපදින්නෙ නැ. දැන් කැමතියි. සිල් රකින්න කැමතියි, භාවනා කරන්න කැමතියි, මේ කැමතේත්ත තුළ හිත පිහිටුවයි ධර්මය පුරුදු කරන්නේ. කුමානුකුලව සකස් වුතු හිතට, දැන් වීරය උපදිනව. තමන්ට සිතිතුවනා උපදිනව. නිකරුණේ කාලය ගෙවන්නේ නැ. ලැබෙන සුළු විවේකය පවා ධර්මයට කැප කරනව.

මේ ලැබූ සතුට, සහනය අන් අයටන් කියා දැනවා. ධර්මයේ ආශ්චර්ය බව ගෙන කතා කරනවා. වීරය උපදින මග කතා කරනවා. කාලය බෙදා වෙන් කර දහමේ හසිරේන්නට, ඉඩ හසර හැඳුනු ආකාරය කරා කරනවා. එය වීරයාරම්භ කරාවයි. කිසිවෙකුට එයින් භාතියක් නැ. පින් ඇති අය, මේ මග අනුගමනය කරාවේ.

නොකරන අය සමග ගැවෙන්න යන්නේ නෑ. එයාට පිං මදි කියල හිත හඳු ගන්නව. භරීම සූන්දරයි මේ මාර්ගය.

ශේල කථා

දැන් තමයි ශේලය ගැන කථා කරන්නට පසුබීම හැදෙන්නේ. දැන් ඔබට වැටහෙනව තේදු? මේ කිසිවක් නැතිව ශේලය ගැන කථා කිරීම පවා නිශ්චිල බව. මේ අනුපූර්ව නිවන් මගේ ශේලය ගැන කථා කරන්නට හැකි වන්නේ මෙතැනට පත්වූ විටයි. එතෙක් ශේල ගොරවය උපදින්නේ නෑ. ශේලය බරක්, වදුයක් විදියටයි දැනෙන්නේ.

දැන් ශේලය ප්‍රතිත බේමක් වගේ. රැකින්න දෙයක් නෑ. රැකේවි. දුෂ්කර නෑ. ප්‍රතිතයි. ශේලය ගැන කථා කරන්නට ආකාව උපදිනව. සිල් පද වලට ගොරවය උපදිනව. අන් අයටත් කියා දෙන්න හිත නැමෙනව. නමුත් තවම පරිපූර්ණ වූ ශේලයක් නම් නොවියි. සතර ආකාරයෙන් පිරිතු පසුවයි ශේලය පරිපූර්ණ වෙන්නේ. ඒ සතර ආකාරය ඔබට ඊලගට පහදා දෙන්නම්. එවන් වූ ශේලය අගුයි. ගේෂ්ධීයන් පවා නමස්කාර කරනව. දෙවිලොවට හිතිමගක් වන්නේ එවන් වූ ශේලයයි. එහි අයය භා වටිනාකම දැන් මේ මනසට වැටහෙනව. ශේලයේ අනුසස් වැටහෙනව. ඒ නිසාම ශේලය ගැන කතා කරන්නට ප්‍රිය භාවයක් උපදිනව. එය ශේල කථාව මෙසයි වදාලේ.

සමාධි කථා

දැන් මේ ගමන් කරන්නේ, ආර්ය මාර්ගයේ දෙවැනි අංගයටයි. ශේලය පරිපූර්ණ වන විට සමාධිය උපදිනවාමයි. එය කිසිවකුට වළක්වන්න බැ. සමාධිමත් වූ සිතට දැවැලි නෑ. කැලබිලි නෑ. තැවිලි නෑ. දුක් සෝ සූපුම් නෑ. මුහුණා ප්‍රිය මනාප වෙනව. ඉදුරන් සංවර්

වෙනවා. ඉරියට් කාන්ත වෙනව. හැම දෙනාටම ප්‍රිය මනාප බව උපදිනවා. ආදුර්ගමන් පුද්ගලයෙක් බවට පත් වෙනවා. හරි වැරැද්ද වැටහෙනව. පිං පවි වැටහෙනව. ලැස්පාව හය උපදිනව. රැවැමෙන්, මුලාවෙන්, නිදහස් වෙනව. සිනේ එකග බවට ප්‍රිය කරනව. සමාධි සූචය අගය කරනව. සමාධි සූචයේ අගය කරා කරනව. අන් අයටත් මේ උතුම් මග කියා දෙනව. මෙය සමාධි කරාවයි.

ප්‍රක්ෂේපාව කරා

මීලගට ප්‍රක්ෂේපාව පහළ වන අවස්ථාවයි. සමාධිමත් වූ හිතට තිලක්තා අවබෝධය ලැබෙනව. බණියක්වූ ගේරය තුවින් ඇත්ත දැකීමේ හැකියාව ලැබෙනවා. එයට ප්‍රක්ෂේපාව කියලයි හඳුන්වන්නේ. අනිත්‍ය දේ අනිත්‍ය ලෙසට දැකීමේ තුවනා පහළ වෙනව. දුක් දේ දුක් ලෙසම දැකීමට තුවනා පහළ වෙනව. අනාත්ම දේ අනාත්ම ලෙසින් වැටහෙනව. තමන්ගේ වසශගයේ පවත්වන්නට බැරි දේ, බැරි ලෙසම වැටහෙනව. මේ ප්‍රක්ෂේපාව හම් හරිම පුදුමයි. අද හිතා ගන්න බැරි තරමටම පිරිහිලා. මොට වෙලා තියෙන්නේ. ඔබට මම එක උඩාහර්තායකින් පෙන්නලා දෙන්නම්. හොඳින් තුවනින් තේරේම් ගන්න. හරිම විශ්මිතයි මේ ප්‍රක්ෂේපාව කියන දේ. නදි සූත්‍රයෙන් පෙන්නල දෙනව, සැඩි පහරන් ගසාගෙන යද්දි පර්බැල්වල එල්ලිලා බෙවරන්න දුගලන ආකාරය. සාර්පුත්ත හිමියන්ට දේශනා කරනව. සාර්පුත්ත, , සමහර් සතර අපායට වැටෙන්නේ මේ විදියටයි. නටමින්, කමින්, බොමින්, උසුල් විසුල් කරමින්, විනෝද වෙමින්, මහා ගිනි අගුරු වළවල් වලට වැටෙනව. මේ මහා දුකට වැටෙන තුරුම මේ අය ඒ බවක් දන්නේ නය.

සාර්පුන්තය, සමහරු ඔය විදියටම ගිහිං , අසුවි වළවල් වලට වැවෙනව. මගේ බුදු නුවනාට මේ සියල්ල පෝනව. මේ මහා අනතුර මම දකිනව. එයින් ගොඩ ගන්නයි, මම නිතරම උත්සහ ගන්නේ. එත් මේ අනතුර මේ අය දකින්නේ නෑ. ඉතින් සාර්පුන්ත, මම මොනව කරන්නද? බලන්න සම්බුද්ධ කරණාවක මහිමය.

පිටිරේදීතිකා සූත්‍රය තුළ අපට ඉතාම වැදගත් කරණාක් පහසු දෙනව. අන් පිශ්චසිටුතුමාගේ මිතිවිරියක් මුල්කරගනයි මෙය වුවලේ. මේ පොඩි දුවට සේවිකාවක් විසින් පිටි වලින් බෝතික්කෙක් හඳුල දෙනව. සෙල්ලම් කරදුදී මේ පිටි බෝතික්කව වැටේ කැසෙනව. පොඩි දුව නලවගන්න බැ. එකදිගටම අඩනව. සිටුතුමා මේ දියාතියට නලව ගන්න විදිය ඉතාම ආශ්චර්යයි.

දියාතිය සමග ජේනවන විහාරයට යනව. බුද්ධ ප්‍රමුඛ මහා සංස්කෘත තුන් මසක් දානෙට ආරාධනා කරනව. ඇයි මේ පිටි බෝතික්කාට පින් දෙන්න. දැන් ඔබ උපහාසයෙන් බලනව ඇති. එකයි මුලුම මම මතක් කළේ, අපේ ප්‍රක්ද්‍යාව මොට වෙලා කියලා. දානය පිළිගත්ත. දුවට හරි සතුවුයි. කොසල රුප්‍රට මෙය ආරංච්‍යවනා. ඒ පිටි බෝතික්කා වෙනුවෙන් රුප්‍ර තවත් තුන් මසක් දන් දුන්නා. ජනතාවට මෙය ආරංච්‍ය වුනා. ජනතාව පිටි බෝතික්කා වෙනුවෙන් තවත් තුන් මසක් දන් දුන්නා. දැන් නුවනින් නිතර බලන්න. එදා සිටි අයගේ ප්‍රක්ද්‍යාව හා අද අපේ ප්‍රක්ද්‍යාව මොන තරම් පරස්පරද කියලා. මේ සේතාපන්න අය කළ දේවල්. අද උනානම් අපහාස කරලම කි දෙනෙක් අපාගත වෙයිද? අද අපේ මොලය ඇග පුරාම දුවලයි නියෙන්නේ. හැම දේම තර්ක කරනව. සත්‍ය දකින්න නුවනාක් නෑ. බෝතික්කට පින්දෙන්න

බ�රබව බව හැමෝම දුන්නව. නමුත් එය මූල්කරගෙන රැස්කළ ප්‍රහාර ගෘගාව අපනේ ගියාද?

එනිසා ප්‍රක්ෂේපාව තුළීන් මතුකරල දෙන්නේ, මෙන්න මේ වැසි තිබෙන තුවනුයි. අවාසනාවට වගේ අද ප්‍රක්ෂේපාව තියන අය දුර්ලහයි. එනිසාම පවිකර ගන්න පිරස ඉහළ යනව. තිරසන් සතෙක් මූල්කරගෙන වේවා, දානයක් දීම කොතරම් වටිනවාදයි, දුන් ඔබට වැටහෙනවා ඇති. එනිසා උද්දුවිව, පත්‍ර්‍යාචාරයන් මේවා හෙලා දැකින්න එපා. එයතුන් ලොව දිනු බුද්‍යමේදුන්ට පවා කරන අගෝරවයක් වෙනව. එපමණක් නොවේ දුගතියට පාර කපා ගැනීමකි. මේ උතුම් ප්‍රක්ෂේපා කරා සැමගේ තුවනුස් පහළ කරන බැවින්, එවැනි කරා ප්‍රක්ෂේපා කරා නම් වේ. මේවා කරා කිරීම තුළ දියුණුවක් මිස පිරිහිමක් නොවේ.

විමුක්ති කථා

කායිකව, මානසිකව නිදහස්වීම තුළීන්. බඩන්නා වූ සුවපහසුව ගැන කරා මේ නමින් හැඳින්වේ. එනම් නිවන් සුවයයි. ජරා මරන දැකින් නිදහස් වූ ගාන්ත ප්‍රතිත සුවයයි. මේ ගැන කරා කිරීම පවා සුවයකි. අන් අයට පවා සුවයට හේතු වේ. කෙමලසුන්නේ නිදහස්වීම, සංයෝජන වලින් නිදහස්වීම, පටිවිව සමුප්පාදය තිරැදෑ කිරීම. පංච උපාදාන බරෙන් නිදහස්වීම. ගැන ඕනෑනතරම් කරා කළ හැක. මේ නිදහසට වඩා නිදහසක් නැත. මේ සුවයට වඩා සුවයක් නැත. මේට වඩා සැපක් තුන් ලොවම නැත.

විමුක්ති ක්‍රානු කථා

මේ ගැන කථා කිරීමට වචන නැති තරමය. මේ ක්‍රානු වලින් සියල්ල දැකිය හැකිය. ආර්ය අජ්ධාංගික මාර්ගය පරිපූර්ණ වූ පසු උපදින, පහළ වන ක්‍රානු ද්‍රේශනය තුළින්, වතු සත්‍ය අවබෝධ වූ බව දැකින ක්‍රානුය පහළ වේ. පෙරවේශු කද පිළිවෙළ දක්නා නුවනා, වුත්වන, උපදින අයුරු දැකීම, දිවස් නුවනා සයධිව ක්‍රානු. ආසවක්‍රානුය ආදි සියල් ක්‍රානු ද්‍රේශනයන් පහළ වේ. මේ පිළිබඳව කරන කථා සියල්ල මෙයට අයිති වේ.

රේර රේරී ගාරාවල, ඒ උතුම් රහනන් වහන්සේලා හා රහන් මෙහෙනින් වහන්සේලා, කථා කර ඇත්තේ මේ ක්‍රානු ද්‍රේශනයන් ගැනයි. මේවා කථා කිරීමෙන් පවා, සුවපහසුව ගෙන දෙන බව, ඔබටම වැටහෙනවා ඇති. දැන් නුවනින් හිතා බලනින්. දෙනිස් කථාව ප්‍රහානය තේදු? මෙයයි උතුම් වූ නිවන් මග. පැහැදිලියි නේද?

දස කථාවේ ප්‍රතිලාභ

මේ උතුම් දස කථාවේ අංගයන් සමග දෙනිස් කථාව සහමුලින්ම නැති වෙනව. සම්මා වාචා, සම්මා කම්මන්ත, සම්මා ආපීව මේ තුළින්ම සම්පූර්ණ වෙනව. එයයි මෙහි ඇති ආශ්‍රේවර්යය. එකකට එකක් සම්බන්ධයි කියල ඔබ අහල ඇති. අපි බලමු කොහොමද මේ තුළින් ගිල කොටස සම්පූර්ණ වෙන්හෙ කියලා.

අල්පේවිෂ බව ගැන කථා කරදේදි, රටේ නියෙන නාහාවිධ ආහාරපාන, විවිතුර්ණ විළාසිතා, පැදුම් පැළුදුම් කථාව නවතිනවා. සුවද විවුන්, වාහන, මල්මාලා මේවා ගැන කථාව නැති වෙලා යනවා. අල්ප ආශාවන් නිසා

ගොඩ ගහගන්න හෝ රුස් කර ගන්න වුවමනාවක් නෑ. සහත්තුටිටි කරාව තුළත් බොහෝ අකුසල් දුරු වෙලා යනවා. මොකද ලද දැයින් සතුට වෙද්ද අකුසල් දුරු වෙනවා. මේ ලගට ගම්, නියම් ගම්, ජ්‍යෙෂ්ඨ, නගර ප්‍රදේශ ගෙන කරා සියල්ලම පවිචික කරාව තුළින් දුරුවෙලා යනව. භුද්ධිලා විවේකය තුළ ඒවායින් වැඩික් නැතුව යනව. භුද්ධිකාලවට ඇලුන කෙනොට මේ සියල්ල හිස් දේවල් බවට පත් වෙනවා. මේලගට අසංස්ගේ කරාවට ඇලුණු කෙනා අතින් පංචකාමය ගෙන කරාවෙන්න් නෑ. කාන්තාවන් ගෙන, පුරුෂයන් ගෙන සහ මත්ද්‍රව්‍ය ගෙන කරාව නැති වෙලා යනවා. දේශපාලනය, ත්‍රිඩා මේවට කරමෙන්ත දුරු වෙලා යනවා.

ඔබ අහළ දැකෙල ඇති සමහර ආය ගෙන මැරෝන්න පත්‍ර අදින ගමන් ජන්ද ප්‍රතිඵ්‍යා අහනව. ලකුණු කියද අහනව. හයද භතරද අහනව. ඇසි මේ, ඒ තරමටම ඇලිලා. අනහරන්න බිං. සවන සංස්ගේය ප්‍රහලයි. වීරියාරම්භ කතාව තුළ රැක්ෂ ප්‍රතිප්‍රාව ගෙන කරාව නවතිනව. ධන භාති, දේපල මේව සියල්ල දුරු වෙනවා. ශිල, සමාධි, පුද්ගලිකා, ව්‍යුම්ක්ති, ව්‍යුම්ක්ති ඇඟාන කරාව තුළින් ඉතිරි සියල්ලම ප්‍රහාණය වෙලා යනව. පුද්ගලිකාව තුළින් ඇත්ත දැකිනවා. හොල්මන් කරා, යක්ෂ, ප්‍රේත්, තුන, අම්බුෂය කරා දුරු වෙනවා. ඒ බලපෑම් පවා දුරු වෙලා යනව. මෙළ්කය, සාගරය, මතවාද, කරාව, හිස්බව වැටහෙනවා. මේ ගුප්ත සියල් දේවල් වලින් තමන් නිදහස් බව හොඳුන්ම දන්නවා. ආර්ය මාර්ගය ඒතරමටම ප්‍රහලයි. ප්‍ර්‍රේන්, ගෙටල්, බාධක. කරදර, විපත් වලින් තමන් නිදහස් බව දන්නවා. මේ කෙනොට හිස්, පුහු, නිරසන් කරා වලින් පලක් නෑ. කරා කරන නැත් වල ඉන්න පවා පිළිකුල් කරනවා. ඒ තමයි ශිලය පර්ඖ්‍රේනා වෙද්ද හින් ස්වහාවය.

මේ සමගම ආර්ය මාර්ගයේ ඉතිරි අංගන් වැඩිනවා. දැන් තමන් නුවනින් විමසා බලන්න ඕනි. තාමන් දෙතිස් කතාව වෙනවද? දිස කතාවේ කතා නොකරන දේ මොනවද බලද්දී, වැටහෙනවා. අඩු පාඩු සපුරා ගනිමින් ගිලය සම්පූර්ණ කර ගන්නවා. මේ සඳහා උපකාරීවන අංග හතරක් ගැන ඔබට සඳහන් කළා. දැන් ඒ අංග හතර කුමක්දැයි විමසා බලමු.

වතුපාරුණුද්ධි ශිලය

ඉතාම ඕනෑකම්ත්, ඉතාම උච්චමනාවන්, මතා සිහි නුවනින්, සියවරක් හෝ කියවා තේරුම් ගන්න. මේ උතුම් බුද්ධ දේශනාව ඒ තරමටම වටිනවා. සතර අපායන් ගැලුවීමට ඇති එකම මග කිවාට කිසිම වරදක් නෑ. අද බෛජෝ පිරිසක් මෙය වරදවාගෙන සිටීම විශාල භානියක්. මෙවන් කාලයක එසේ වීම ඇතිගයම දක්බර කරුණාකි.

සමාදන් වූ පමණින් ගිලයෙහි පිහිටනවාද? ආර්යකාන්ත ගිලය නිවනට උපකාරී වන්නේ කෙමෙසද? තම තමන් රකින ගිලය විවිධාකාර වන්නට පුළුවනි. පංච ගිලය, අවිධාංහ ගිලය, ආජිව අවිටමක ගිලය, දිස සිලය, සාමනේර ගිලය, උපසම්පදා ගිලය මේ සියලුම ගිලයන් නිවනටද මුල් වෙලා නියෙන්නේ. ඒ නිසා මේ සියලුම ගිලයට පොදුවේ කියන්නේ ප්‍රාතිමෝක්ෂ ගිලය කියලයි. අද බෛජෝ විට පවසන්නේ උපසම්පදා ගිලයට පමණයි. නමුත් එහි අරුණ වන්නේ, නිවනට මුල් වූ ගිලය යන්නයි. පංච ගිලය වුවත් ආර්ය කාන්ත ගිලයක් ලෙස රැකි නම්, එය ප්‍රාතිමෝක්ෂය ගිලයක් වේ. අනෙකුත් ගිලයන් වුවද එසේමය. නමුත් ගැටෙලව වන්නේ සිල් පද පළදුවීමයි. ගිලය පළදුවන ආකාර ගනුනාවක් ඔබට පහද දී ඇති කැළුල් නැති, සිදුරු නැති, ආදි වශයෙනි.

කුමන ගිලයක් වේවා එම ගිලය අර්ය කාන්ත ගිලයක් වන්නේ, එම කරුණු පරිපූර්ණ වූ විංයි. ප්‍රාතිමෝක්ෂ ගිලයක් වන්නේත් එවිටයි. බොහෝ විට සිල්පද පළදු වන්නේ ගිලයේ ඉතිර කොටස් සම්පූර්ණ තොවීම නිසයි. ගිහි වේවා, පැවිදි වේවා සිල්පද රැකිම දුර්වල බව පෙනීයන කරුණුකි. ඊට ප්‍රධානම හේතුව බුද්ධ වචනය නිවැරදිව තොදුනීම හා වරුද්‍යවා තේරුම් ගැනීමයි. ගිලස්කන්ධය මුළුන්ම හඳුනාගෙන සිටීම වැදගත්.

ප්‍රාති මෝක්ෂය සංවර් ගිලය

ඉන්දිය සංවර් ගිලය

ප්‍රත්‍ය සන්නිග්මිත ගිලය

ආප්‍රීට පාර්ශ්වද්ධි ගිලය

මේ හතර වනාහි ගහට පොත්ත සේ, පොත්තට සුමුළ සේ, සුමුළට එලය සේ, එලයට හරවුව සේ, එකකට එකක් සම්බන්ධ බව, භෞදින් තේරුම් ගන්න ඕනි. මේ හතරින් එකක් හෝ අඩු නම්, සිල් පද පළදුවීම වළක්වන්නම බැ.

මේ හතරින් පරිපූර්ණ වූ විට එයට ගිලස්කන්ධය යැයි බුදු මුවින් වදාලා. මෙවන් වූ පරිපූර්ණ ගිලයක් ඇති, ගිහි වේවා, පැවිදි වේවා, සක් දෙවිදු රෘයෙන් බැස නමස්කාර කරන්නේ ඔහුට හෝ ඇයටයි. වෙසමුත් දෙවිදුන් පෝය සතරට නමස්කාර කරන්නේ මෙවන් වූ සිල්වත්තන්ටයි. මේ හිත දෙවියන් දකිනවා. ඒ අයට බොරු කරන්න බැ. දැන් අපි සිල් පද පළදු වන අයුරු පහදා ගනිමු. කාමයේ වරුද්‍යවා හැසිරීම අරන් බලමු. සිල් රැකින විවාහ වූ කාන්තාවක් කියල හිතන්න. වරදේ බැරෙන්නට අවස්ථාව සැලසුනා කියල හිතන්න. දැන් හැරීම් පාලනය කරගන්න

බ�රුව යනව. දැන්ත අයත් නෑ. කිවුරුත් දැකින්නෙත් නෑ. මෙමස පරිසරය සකස්වී ඇත්නම්, වරදේ බැඳෙනවාමයි. බුදු නුවතින් මේ සියල්ල දැක්ක නිසයි ගිලයේ ආරක්ෂාවට, තව කාරණා තුනක් එකු කළේ.

මෝකට හොරේන් මොන දේ කළත් තමන්ගේ හිත දැන්නව තේ? දැන් ගිලය බිඳීල තේදු? සිත දියුණු කළ අය දැකින්නේ නැදුදු? දෙවියන් දැකින්නේ නැදුදු? කො දිවිහිමියෙන් රකින ගිලය. දැන් හිතල බලන්න. ඉන්දිය සංවර්ය, තිබුණානම් එහෙම වෙයිද? කිසිදාක වෙන්නේ නෑ. මේ තමයි ගිලයට ඇති පරශ්කාර ධර්ම. උපකාරක ධර්ම. මේ හතරේන් පර්පූර්ණ වූ කෙනා අතින්, පීවිතය ගියන් වරදක් වෙන්නේ නෑ. රහස් හෝ පවු කරන්න සිතුවීම් පහල වෙන්නේ නෑ. ධර්මයේ හැසිරෙන පවුල් පීවිත සාර්ථකවීමේ රහස එයයි. මේ උතුම් මග යන්නේ හිත මුල් කරගනයි. හිතට වඩා කරලා අඛමල් රේඛුවක පළයක් ලබන්න බැ. සැවැත් නුවර කොට් පහක් ගිහි මාර්ගලිල ලාභින් හිටිය. මේ අයගේ පවුල් ආරවුල් නෑ. පණටත් වඩා ගිලය රැක්කා. ඒ සියල්ලෝම අද දෙවිලොව ඉන්නේ.

අද සමාජය බලද්දි අහස පොලව වගේ දුරයි. හොරකම් කරන්න අත දිග කළ පමණින්ම ගිලය පළුද වෙනව. මෙහෙම වෙන්නේ සතර ආකාරයට ගිලය පිරිල නැති නිසයි. සුදාවටත් ඒ විදියමයි. ගිහි පැවැදි හේදයක් නෑ. සිල් පළේද වෙන්නේ මේ හතරන් සම්පූර්ණ නොවූ නිසයි. කාලයේ හෝ දහමේ අඩුවක් නොවේ. ප්‍රතිපදාවේ අඩුව පමණයි කියන්නේ. ඉහළම ප්‍රාතිමෝක්ෂ ගිලය උපසම්පදා ගිලය උවත් ප්‍රධාන හතරේන් එකක් බිඳෙනාත් උපසම්පදාව අහැස් වෙනව. නොකියා සිටීම තුළ බොහෝ අකුසල් රැස් වෙනව. සිවුරු හැරල සියවරක් පැවැදි වුවත් එය නිවනට හෝ ගිලයට බාධාවක් වෙන්නේ

නෑ. අද ඉන්න බොහෝ ආය ධර්මය, විනය දැන්නව. සිල්පද පලුදුනොවී රැකගත සිටීම පමණක්ම ගිලයට අයිති වෙන්නේ නෑ. ඉතිරි කාරණා තුනත් සම්පූර්ණ විය යුතුමයි. එවිටයි ආර්ය මාර්ගයේ ගිල කොටස පර්පූර්ණ වෙන්නේ.

පංච ගිලය වුවද ඉතාම බලවත් ගිලයකි. ගිනි පිංචතුන් උදෙසා සීමා සහිතව සංවර්යන් තුළින් මාර්ගලේ උපද්‍රවාගන්නට උපකාරී වන ලෙසටයි, දේශනා කරල තියෙන්නේ. නමුත් අද අර්ථය යටවෙලා. අර්ථය වෙනස් වෙලා. නිවැරදි කරන එක ලෙහෙස පහසු කාර්යක් නොවේ. මිනිස් සිත කොහොම්බැං ගුලයක් වගේ. ආකාවන් බහුලයි. තත්තාව වේගයෙන් වැඩිහා. සැවැන්දාරා පදුරක් වගේ. සීමා සහිත පංච සිලය තුළ හෝ රැදෙන පිරිස අද ඉතාම අල්පයි. නෑ කියල කියන්නත් පුළුවන්. තමන්ට අයිති බැරිදුගෙන් හෝ ස්වාමියාගෙන් සැහිමට පත් වෙන්නේ කියෙන් කි දෙනාද බලන්න. එනහම ගිලය ඉවරයි. මේ කය වෙනත් කයකට ලං කරන්නේ කවුද? හිත. වෙනත් කයක් ගැන හිතන්නේ කවුද? හිත. වෙනත් කයක අවවන්නේ කවුද? හිත. හිතට වහල් වෙලා ඉහළට යන්න බැ. කියලයි වදාලේ.

මේ හිතට නවාතැන් දෙන්න හතර දෙනෙක් බලාගෙන ඉන්නවා. ජ්‍යෙත, තිරිසන්, අසුර, නිරය. මේ අනතුරින් බේරා ගන්නයි, සම්බුද්ධ ලෙවට පහළ වන්නේ. සතර අපායට වැටුණුපසු නැවත ගොඩ ඒමක් නැති බවයි වදාලේ. කණ කැස්බැං උපමාවෙන් පෙන්නුවේ, මිනිසන් බවේ දුර්ලභ බාවයයි. අටසිල් සමාදන් වෙන්නේ රහතන් වහන්සේලා අනුගමනය කරමිනුයි. එනිසා එම ගිලය පංච ගිලයට වඩා උසස්. පංච ගිලය තුළින් අඁයාංග ගිලයට වෙන් කළේ සතියට දිනක් පමනයි. පොය හතරට සීමා

කරල නිවනට පාර පෙන්නුව. නුවණැති ගිහි උදවිය මේ ගමන ගියා. ප්‍රතිඵ්‍යුතු ලැබූවා. අනිගයම සාර්ථක පවුල් පිටිත ගෙවල මාර්ගඩීල ලබල දෙවි ලොව ගියා. සමහරු බහු ලොව ගියා. සමහරු ගිහියන් විදියටම පිරිණිවන් පස්ව. වසර හත් පටන් දුරු දුරියෝ මාර්ගඩීල ලබා හිටිය. අද ඒ වාසනාව නෑ.

දුරුවා දහමට නැඹුරු කරන්න මටිපියෝ බයයි. පිටිත අසාර්ථක වෙනවලු. ඔන්න අද තත්ත්වය. කියන්න පවා ලැප්පයි. කවුද මේ උතුම් දහම විකාර්ති කලේ. බුදු දහමට වින කරන්නේ පිට අය තෙමයි. බොද්ධ යැයි මේවලය ගසා සිටිත අපිම නේද? බුදු දහම ගෙන අල්පමාතු දැනුමක් අත් නම් එහෙම කියන්න බැං. අපි අපි ගෙනම ලැප්පා වෙමු. කල්ප සිය ගතුන් බුද්ධ ඉන්ස කාල පවතිනවා. බුද්ධ කියන නමවත් ඒ කාලවල අහන්න නෑ. මේ ලැබුණු දුර්ඛා මොහාත අනිහැර ගන්න එපා. එය වචනයෙන් කිව නොහැකි අවාසනාවක්. සසර තේරුම් ගන්න. නුවතින් හිතන්න. ලොකයා දෙස නොබාලා, තමන් දෙස බලන්න. මව මල දුකට හරු කළුල්, සිවිලහා සාගර ජලයට වඩා වැඩි. ගලා ගිය මේ සතර මහා සයුරේ ජලයට වඩා වැඩි.

මෙවත් අනවරාගු, බිජිසුණු සසර ගමනකයි අපි මේ රශපාන්නේ. මහා දෙයක් ලැබේල වගේ උද්දාම උනාට, ධර්මය තුළ බැස්ගන නොමැති නම්, ඔබට හිස් අනින් යන්න වෙනව. ලොකම දිනාගන හිටියන් එයින් එලක් නෑ. සක්විති ර්ජ්වරු පවා නිරෝට ගියා නම්, අප ගෙන කවර කරාද? එකම පිහිට හා එකම රුක්වර්තා දැන් ලැබේලයි තියෙන්නේ. සියල්ල කැප කළත් පාඩුවක් වෙන්නේ නෑ.

ඉන්දිය සංවර ශිලය

අඟ, කන, නාසය, දිව, කය, මහස කියන මේ හයට රැප, ගබිධ, ගන්ධ, රස, පහස, අරමුණු මූල්වලා අසංවර වේ නම්, ඉන්දිය සංවරය නෑ. රාගය, ද්‍රව්‍යීෂය, මෝහය ඇවිස්සෙනව නම් ඉන්දිය සංවරය නෑ. සංවර කර ගන්නේ කොහොමද? දැක්කොත් දැක්කා පමණයි. ඇසුනාත් ඇසුනා පමණයි. ආදි වශයෙන් කියන්න ඕනි. අසංවර රැපයක් දැක්කම, රැපයේ ඇත්ත දකින්න තරම් දැක් වෙන්න ඕනි. නිමිති, අනුතිමිති, මතක සටහන් පවා අමතක කරල බැන්න ඕනි.

මේ සඳහා බුද්ධ දේශනාට අනුවම කටයුතු කරන්න ඕනි. ඒ ගැන බඩට පහදල දීල ඇති. මෙක කරන්නේ තුවතුෂ්‍ය ප්‍රක්ෂේපාචනයේම පමණයි. ඉන්දිය සංවරය නැත්තම්, ඕනෑම මොහාතක, සිල්පද පළදුවේමේ ඉඩ කඩ බහුලයි. ඉන්දිය සංවරය නැත්තම්, රහස්‍ය පවී කරන්න බය නැතුව යනව. ආශ්‍රාදය, ආදිනවය, නිශ්චාරණය සිහි කිරීම තුළ ඉන්දිය සංවරය ඇති වෙනව. මේ සඳහා මුල්ම කාලයේ, විශාල වීර්යයක් අවශ්‍ය වෙනව. කළක් යදි දකින මොහාතින් දුරු කරල බැන්න හැකි කළක් එනව. අරමුණු එනසැනින් දුරු කර ගන්න ටික කාලයක් ගත වේවි. සතිපටිධානය තුළ ඉන්න කෙනෙකුට අපහසු වෙන්නේ නෑ. සිහි තුවතා දියුණු වීමත් සමග අකුසල් අරමුණු දුරු වී යනව. කෙලෙස් තවන වීර්යය කියන්නේ ඒකටයි.

අප හැමදෙනාටම මේ අනවරාගු සංසාරදී කරගන්න බැර වුණු එකම දේ මෙයයි. එනිසා වීර්යය කිරීම ඉනාම වැදගත්. බුද්ධ අව්‍යාදය අනුව අපහසු නෑ. සියලුම රහතන් වහන්සේලා දකින් මේදනේ මේ මගින්මයි. පිත්තිපාතයේ වඩින අවස්ථා වල, විෂහාග නිමිති

දැකීමෙන් පිඩාවින්ද අය ගැන, බොහෝ විස්තර සඳහන් වෙනව. රාගයෙන් දුවෙන බව පැවසු අවස්ථා ද නිබේ. සියල්ල ජය ගන්නේ වීර්යය තුළිනි. හැරිම් වලට වහල් නොවී ගිලය පත්‍රමෙන් රැකිම තුළ ඉන්දිය සංවර්ය ඇති වෙනව. මේ සඳහා දහම් දැනුම ඉතාම වැදගත් වෙනව. කෙමලස් සටහින් ජය ගන්න එක ලෙහෙසි පහසු නෑ. නාහාවිධ ස්වර්ණපයෙන් පහර දෙනව. සිහි නුවනින් කළු ගෙවීම ඉතාම වැදගත් දෙයක්.

මේ කඩුම ගිලයේ අසිරුම අවස්ථාව වුවන්, මෙයින් පසු ගිලය යනු හිලක කරන ලද ඇත් රෝපක් වගේ. කබලල නෑ. දැගලිලි නෑ. අසංවර් නෑ. කුමන විධියේ රුප, ගබ්ද, ගන්ධ, රස, පහස, අරමුණු හමුවුවන්, කෙල පිඩික් සේ බැහැර කරන්න පුළුවන්. රාගය කියයන්නේ හිතේ පවතින අරමුණාක් පමණයි කියල දැකිනව. මායාව හඳුනා ගන්නව. ඉන්දිය සංවර්ය එනර්මිල වටින දෙයක්. ගිලයට ඇති පළමු රැකවර්ණය නම්, ඉන්දිය සංවර්යයි. පිලිවෙල, පිරිසිදුකම ගැන, බුදුරුදුන් තරම් වර්ණානා කළ, තවත් කෙනෙක් මේ තුන් ලෝකම නෑ. නමුන් අදුහ දේශට සුහයි කියල ව්‍යාමෙ නෑ. පිලිකුල් දේ නොපිලිකුල් කියල ව්‍යාමෙ නෑ. දැක් දේවල් වලට සැපයි කියල ව්‍යාමෙ නෑ. එයයි පර්ම සත්‍යය. අපට නොපෙනෙන, අවිද්‍යාවෙන් වැසුණු සත්‍යය මතු කරල දැන්නයි, බුද කෙනෙක් ලෝක පහා වෙන්නේ.

මම මේ කියන විදිහේ අය ඉන්දියාවේ බහුව ඉන්නව. තවත් රට වල ඉන්නව. ලංකාවෙන් ඉන්නව. ඔබත් දැකෙල ඇති. නුවනින් හිතන්න. උපන්දා සිට නාල නෑ. මූන හෝදාලා නෑ. දත් මැදාල නෑ. අඟල් හෝදාලා නෑ. කොණ්ඩි කපලා නෑ. නියපොතු කපල නෑ. වැසිකිලි ගිහිං හෝදාල නෑ. කෙස් එකටම ඇමුල, මස්

වගේ. කඩ, හොටු, ලාටු, නාවර පෝලා, දත් මූං ඇට, කවිපි ඇට වගේ. නියපොතු වල කුණු පිරිල. ලගට යන්න බැං ගදයි. මේ වගේ අය ඔබ දැකළ ඇති. ඒ වගේ අයට අර සූන්දර වර්ණානාව කරනවද? දුංහිඳ ඇල්ල වගේ, නා දැඟ වගේ, මුතු ඇට වගේ, නිල් මැණික් වගේ, දෙවගනක් වගේ කියල කියනවද? ඔබ කියයි නෑ කියල. මම කියනව ඒ අය වර්ණානා කරන පිරිසක් ඉන්නව කියල. උන් කැටි, තැඹිලි ගෙඩිය, කියන පිරිසක් ඉන්නව. ඇයි ඔබ දැකළ නැද්ද ඒ අය දරුඳෙවා හදනවා. විවාහ වෙනව. බලන්න වෙනස. ඒ විදියටම ඉන්න අයට ඒ අයට දෙවගනන් වගේ.

නමුත් අපට පිළිකුල්. හොඳයි, මේ මුළු ලෝකම එහෙම උනා නම්, වෙනසක් නියයිදු? ඇත්තටම නිතරම පිරිසිදු නොකරන්න. අපේ කයත් ඒ විදියමයි. අපි කරන්නේ ලස්සනට නියා ගන්න වෙහෙසෙනව. නිතල බලන්නකා මොනතරම් වෙහෙසක් දරනවද කියල. ඇයි මේ වෙහෙසෙන්නේ. මේ කය කුණු ගොඩක් නිසා. ගොඩවල් තිස් දෙකක්. වරින, සුවිද හමන, එක කොටසක් නෑ, හොඳට නිතල බලන්න, නියනවද කියල. නිඩුනොත් ගිහෙස් පොතට දාන්න පුලුවන්. මේ ඇත්ත පිට අයගෙන් දකින්න එපා. තමන් තුවින් දැකුපු දවසට මුළු ලෝකම මේ වගේමයි කියල ඇත්ත දකීවී. නළු, නිලියන්ට, ගායක, ගායිකාවන්ට, ශ්‍රීඩිකායින්ට, ජනප්‍රිය වරින වලට පිස්සු හැඳුන අය කොපමතා නම් ඉන්නවද?

ඒ අයට නියෙන්නෙන් මේ කුණුප කොටස් තිස් දෙකම තමයි. පිහිටුව නියෙන්නෙන් එකම විදියට තමයි. හාජාව හා වර්ණයේ වෙනසක් පමනයි නියෙන්නේ. මේ ඇත්ත දකින්න බැර කොපමතා පිරිසක් ඉන්නවද? තමන් ලග නැති දෙයක්, ඒ අය ලග ඇති කියලද නිතන්නේ.

අවිද්‍යාව, මායාව මොනතරම් පහසු බලන්න. තමන්ගේ හිසේ සිට දෙපතුල දක්වා කොටසේ නිස් දෙක ද්‍රව්‍යට දෙවරක් හෝ සිනි කරන්න. ඔබේ යුග දිවිය අති සාර්ථක වේවි. ඉන්දිය සංවර්ය ඇති වේවි. පවුලේ සම්ගිය සමාජානය ඇති වේවි. විශ්වාසය ගොඩ නැගේවි. ශිලය ආරක්ෂා වේවි. දෙලොවම ජ්‍ය ගන්න හැකි වේවි. ප්‍රක්දීක්ෂාව පහළ කර ගන්න හැකියාව උදා වේවි. නුවන දියුණු කර ගන්න හැකි වේවි.

මිනිර ගබ්දය පිටවෙන අයුරු මම පහදා දිල ඇති. කෙල, සේම, මස් සමග උගුරේ ස්වර තතු වලින් පිට වන, භඩකට නේද ඔබ ඇලිල තියෙන්නේ. මිනිර සුවද විදින්නේ නාසයෙන්. නාසය ඇතුළු තියෙන දේවල් සූන්දරද? රස විදින දිව සූන්දරද? කෙල, සේම, මැලියම් මිගුවණු දිවට නේද ඇලිල තියෙන්නේ. තෙල්, කණු, දැහඩය ගෙන සමෙන් තේද පහස ලබන්නේ. පැයක් අවිවේ ඉදුල බලන්න රෝස් ගඳ. කුරුලැ, දාඩිය බිඛිලි, විෂර ගෙඩි, හොරි, දුද, කුෂේදි හට ගන්නේ මේ සම් නේද? මේ තමයි ඇත්ත. මේ ඇත්ත ඔබ තුළින්ම දකින්න. ඉන්දිය සංවර්ය ඇති වේවි. නැලවිලි, පැද්දිලි, ඇඹිරිලි, ගෙස්සිලි දුරු වී යාවි. ඇත්ත දකින්න බය වෙන්න එපා. පැවුල් ජීවිත කඩා වැටෙන්නේ නෑ. ඇත්ත දුටු දාට සියලු වැරදි වලට නිමාවක් ලැබේවි. පර අමුවන් හොයා යාමට හින ඉඩ නොදේවි. මායාවට හසු නොවේවි. රැවතිලි වලට හසු නොවේවි. මුලාව දුරුවේ යාවි. නිවන්මග විවර වේවි. සිහිමුලා නොවේ මැරෙන්න පුළුවන්. සුගතියේ උපත බඩාවි.

මෙයයි උතුම් බුදු වදන. යටපත් වූ බුදු දහමයි මතුකර දුන්නේ. මාගන්දිට වදාලෙන් මෙයම තමා. දෙමාපියන්ට වැටහුනා. ඔබන් මාගන්ධිය වැනි

පවිකාරයක් නොවී, කොකාලික වැනි පවිකාරයක් නොවී, මේ උතුම් දහම හිස් මුදුනින් දරා ගන්න. ඒ සඳහා ඔබට දුර්ලන වූ භාග්‍ය උදාවේවා..... නුවතාස පහළ වේවා

.....

ප්‍රත්‍ය සන්නිශ්චිත ගිලය

මේ ගැන පළමු ගුන්ථයෙන් ඔබට පැහැදිලි කළා. මුලින්ම සඳහන් කළේ එතරම්ම වටින නිසයි. ප්‍රත්‍යවෙක්ෂණ කිරීම ගැන ආකාර කිපයකින් පැහැදිලි කර දී ඇති. ආහාර, අඹලුම්, නිවාස, මොළඳ. මේ හතරට තමයි ප්‍රත්‍ය කියන්නේ. ඔබ ද්‍රව්‍යට තුන් වරක් ආහාර ගන්නව. මේ සැම විටම එම අර්ථය මෙහෙති කරල ආහාර ගන්න.

පැවිදි උතුමන් සියල්ලෝම වලදුන්නේන් එහෙමයි. මෙය ඉතාම වැදුගත් වෙනව. ගිලයට උපකාරී වන මේලග කරුණ මෙයයි. එම වාක්‍ය හතර කට පාම කර ගැනීම ඉතාම වටිනව. සිංහලෙන් උනාට කමක් නෑ. එයින් ලැබෙන ආනිසංසය බෙහෙළුම ඉහළයි. එය පිවිතයට අංගයක් කර ගන්න. අනු අටක් රෝග වලට එයම මොළඳයක් වේවි. සියලු රෝග වලට මුල ආහාරයයි. බුදු වදනක් අනුව ක්‍රියා කරන්නට දෙවරක් හිතන්න එපා. පාපී, අසක්පුරුෂ වදනට යට්ටී දෙලොව වහසා ගන්න එපා. මේ සියල්ල වදාලේ සිවි පිරිසේම යහපත වෙනුවෙන්මයි. එවත් වූ උදාර ගුණ කදක් තුන් ලොවේම නෑ. අපේ වාසනාවටය මේ උතුම් පිවිතුරු නිර්මල දහම ලබුනේ.

අඡලුම් අදින සැම විටම එම වාක්‍ය සිහි කරල අදින්න. අඡලුම් අදින්නේ කුමටද කියල ඔබටම වැටහෙවී. කොටට, තදට, බාගෙට, අදින දේවල් වලට ලැජ්පා හය උපදීවී. ඉන්දිය සංවර්යට උපකාරී වේවි.

නිවසට, කාමරයට, අඳුට යන විට ඊට අඟාල වාක්‍ය සිටි කරන්න. බෙහෙත්, සබන්, පුරු, තුම්, ආලේපන , ගල්වන විට ඊට අඟාල ප්‍රතිච්‍රිත වෙකුව සිහිකරන්න. කළකදී ඔබට සුවයක් දැනෙන්වේ. කායික, මානසික සැහැල්ලව උපදීවේ. සුගති ලෝකයට සුංස්කම් ලබාවේ. මෙවන් කළක එයද මහා ලාභයකි. වාසනාවකි.

ආපිව පාරිඹුද්ධී ගිලය

ගිලය පරිපූර්ණ වීමටත්, නොකැඳුවේ වූ ආර්යකාන්ත ගිලයක් පිතිසන්, ගිලයට උපකාරී වන අවසන් අංගය තමයි මේ ඉගෙන ගන්නේ. කුමක්ද මේ? මේ තුළින් පෙන්වා දෙන්නේ, පීවිකාව පිරිසිදු වීමයි. අපි පීවත්වීම සඳහා යම් යම් දේ කරනවතේ. මොන දේ කළත් ආපිවයට හානියක් නොවන පරිදි කළ යුතුයි. බාර්මිකව හරි හමිබ කළ යුතුයි.

මිතසා ආපියෙන් වැළැකි සිරිය යුතුයි. තහනම් කළ වෙළුම් පහක් ගැන ඔබ අහල ඇති. සතුන් වෙළුම (මසට) , ව්‍ය ව්‍ය වෙළුම , වහල් වෙළුම , මත් ද්‍රව්‍ය වෙළුම , ආයුධ වෙළුම බුදු දහමේ තහනම් කළ පහක්. ඊට අමතරව අල්ලස්, කොමිස් ආදි අසාධාරනව මුදල් ඉපයිමද මෙම ගිලයට හානියක් වෙනව. උපකරන ව්‍යාප ලෙස රච්චා දීම, ප්‍රතිලාභ, උසස්වීම්, තහනුරු, තැං මුදල්, බේනස් ආදිය පවා අසාධාරනව උපයන්නේ නම් ආපිව පාරිඹුද්ධීයට හානියක් වෙනව. පවතින මිලට වඩා අඩුවෙන් දීමක්, අඩු මුදුලට ගැනීමත් මෙයට අයිති වෙනව. අඩුවට දෙන්නේ හෙරකම් කළ දෙයක් බව දැන්න නිසා ගිලය පෙළුද වෙනව.?

බොරුවෙන්, වංචාවෙන්, උපතුමයිලිව හා කපටිකම්න උපයන සියල්ලම නිසා මේ ගිලය පෙළුද

වෙනව. රුවටීමෙන්, මුලා කිරීමෙන් උපයන හෝ ලබන කුමන දේ උවද ආජිවය අපිරසිදු වෙනව. අන් අය ලවා කුයිලෙස යමක් ලබන්නේද, එයින් ආජිවය අපිරසිදු වෙනව.

වඩාත් පැහැදිලි වන්නට මෙයේ තේරේම් ගන්න. එක් අයකුට එක බැගින් මොනවා හෝ ලබා දෙනවා කියල හිතන්න. ඔබට ලැබූණු එක සැගවා ගනිමින්, තවත් එකක් ලබන්නේ නම්, එයින් පවා ආජිවය අපිරසිදු වෙනව. තමන් බඩ පිරෝන්නට කාල, කැවෙ නෑ කිවිවත් ආජිවයට බලපානව. ඒ වගේම ඔබ වන්දනා ගමනක් සූදානම් කළා යැයි සිතන්න. නැත්නම් දැන්සලක් සූදානම් කළා යැයි සිතන්න. මේ සදහා එකතු කළ මුදලින් කොටසක් ඉතිරි දිනා නම්, එය අදාළ අයට දන්වා දැනුවත් කළ යුතුයි. පුන්‍ය කටයුත්තට එම මුදල යෙදුවද? අදාළ පිරසට නොදැන්ව හෙයින්, ආජිවය අපිරසිදු වේ.

මේ ආකාරයෙන් තුවත්තින් සිතා කටයුතු කිරීමෙන්, ආජිව පාරිඹුද්ධ ගිලය සම්පූර්ණවේ. මේ වන විට ආර්ය අභ්යාංගික මාර්ගයේ, අංග තුනක් සම්පූර්ණ වේ ඇත. එනම් ගිලය සම්පූර්ණ වේ ඇත. මෙවන් වූ පර්පූර්ණ ගිලයට ආර්ය ගිලය යැයි කියනු ලැබේ. දෙවියන්ගේ පවා වන්දනාවට පාතු වන්නේ, මේ උතුම් ගිලයයි. මෙවන් වූ ගිලයකට හිමිකම් ඇත්තේ, මරනින් මත සදාව් ලොව පහලවීම නොවැළැක්විය හැකි කරුණාකි. මාගීල දෙවියන් හමුවේ, සසර දුක් නිවන මගට පිළිපන්නේම වන්නේය. මෙවන් වූ අඟ ගිලයකට හිමිකම් කිවූ බොහෝ පිරසක්, කළ ප්‍රකාශයන් ධර්මය තුළ සදහන් වේ.

මේ අයගේ ප්‍රකාශ තුළ සදහන් වන්නේ, මූන්ගේ ආයුෂය වර්ෂ තුන්කේටි හැට ලක්ෂයක් බවයි. එවන් වූ දිරික කාලයක් තුළ දී උවද, දියුණු කළ ගුණ ධර්ම

නොපිරිහෙන බව බුද්ධ වචනයයි.මේ අප බො සිටින්නේ ආයුෂයක් නොවේ. අඩුම ආයුෂයක් ඇති වානුම්මහාරාජීක දැව්මොව පවා, අපේ වසර සියක් ඔවුන්ට එක් දිනකි.

මෙවන් යුගයක අප බුද්ධිය මෙහෙයවා ක්‍රියා කළයුතුය. මතු මෙව පිරිහෙන යුගයකි. ඉදිරිය ඉතාම බැහිසුණුය. සඳව්වී මෙව මගලීල ලාභී පිරිස ප්‍රමාණ කළ නොහැකිය. ගේක බලයෙන් හෝ නොපිරිහෙන පරිදි, දියුණු කර ගැනීමට අද අප දක්ෂ විය යුතුය. එසේ ව්‍යවහාර් තරමක හෝ රැකවර්ත්‍යක් ඇත. මේ යුගය මාර වසරයේ පවතින යුගයක් බව, දහමේ හැසිරීම තුළ මනාව ඔප්පු වනු ඇත.

ගුණයන් වැඩින අයුරු

ආවේගිලි බව තිසාම සියලු ගුණ පිරිනීම ඇරඟූ. ඉවසීම යනු අද බොහෝ දෙනෙකුට වචනයක් පමණි. ක්‍රියාව පෙනෙන මානයේ නැත. පිරිනීම යනු මෙයමයි. කක්වපම සූතුය තුළීන් පෙන්වා දෙන්නේ, දෙපසින් ඇල්ලු කියතින් කපන විටත්, තරහ සිතක් උපදාවා නොගන්න ලෙසයි. එසේ උවහාර් පර්දින්නේ තමන්ම බවය පෙන්වා දෙන්නේ.

මෙවන් උනුම් ගුණ දැරූ පිරිස එකල සිටි බව මනාව පැහැදිලි වේ. බෝධි සම්බාර පුරුණ අවධියේ, මෙවන් වූ කුටුක වේදනාවන් පවා ඉවසු බව සඳහන් වේ. අද මදුරුවක වහදේ පවා, තරහ සිත උපදී. එයයි පිරිනීම වන්නේ. ඔබට මතකද උදාර හිමි නමක් ගැන. මේ හිමිගේ නම පුන්න මන්තානි පුන්න තිස්ස හිමි. බුදුරුන් භමුවට පැමිණා ඉල්ලීමක් කරනව. කුමක්ද මේ ඉල්ලීම. ස්වාමීනී මට සූනාපරන්න දේශයට වඩින්නට, අවසර

දෙන සේක්වා. මෙයයි ඉල්ලීම. පිංචත්නි අද වගේම එදන්, මේ පුදේශයේ දුරුණු අයගෙන් පිරිලයි තිබුණු. මේ පුදේශයට අද කියන්නේ මක්කය කියලයි. මක්කටාරාමය කියලත් කියනව. බොද්ධ නාමයක් නෑ. මූස්ලීම ආදිපත්‍යය පමනය පවතින්නේ.

ඩුලුරදුන් මෙස් වදාලා. හික්ෂුව, එහි සිටින මතිසුන් හරිම දුරුණුයි. ඔබට පරැශ වචනයෙන් බිජිවී. ඒකට කමක් නෑ. පහර දෙන ඒකක් නෑනේ. ඒව කියන්න බැං. ගල් මුල් වලින් පහර දෙන්නත් පුළුවනි. ඒකට කමක් නෑ. ආයුධ වලින් කපන ඒකක් නෑ. ඒව කියන්න බැං හික්ෂුව එහෙම කරන්නත් පුළුවනි. භාග්‍යවතුන් වහන්ස ඒ අය මාව මරනා ඒකක් නෑ. හික්ෂුව මරන්න උනත් පුළුවනි. කවදා හිටියන් මට ඒක උරුමනෙ. මම සතුටින් මරණාටන් මූණ දෙන්නම්. හොඳයි හික්ෂුව. සුනාපරන්ත දේශයට සුඩුසුම කෙනා ඔබයි. මම ඔබට අවසර දෙනව. ඇන් යන්නයි වදාලා.

ඒ තරම් දුරුණු අය අතර, රහතන් වහන්සේලා පන්සියක් බිජි කළා. මුල් දේශයම බොද්ධ වුනා. නමුත් අද බොද්ධයෙකුට අඩිය තියන්නවත් අවසර නෑ. මේ තමයි වදා වැඩිහිටි උතුමන්ගේ උදාර ගුණ. අද මේ ගුණ පිරිහිලා. දුරුවෙකුට හයියන් කනා කරන්න බැං. අවවාදයක් දෙන්න බැං. වරදකට පහරක් ගහන්න බැං. කුපිත වෙනව. වෙටර බඳිනව. පාති පාති පලිගන්නව කියල කි ගහනව. මේ තමයි පිරිහිම කියන්නේ.

පොකිදේට පවා කේන්ති ගන්නව. (ඉමෝෂන්) විත්තාවේගය කියන්නේ මේකටයි. මෙය එන්න එන්නම වැඩි වෙනව. මව පියා මරන යුගය ඇරඹිලා. මතිස් ගුණ පිරිහිලා. මනුදම් වියකිලා. ගුද්ධාව, ගොරවය, හක්තිය අඩු වෙලා. නොපෙනන ලෝකක අතරම් වෙලා. මේ

සියල්ල බුදු නුවතින් දැක දේශනා කළා. ආයුෂය වේගයේ පිරිහෙනව. මොඩ රෝග බහුල වෙනව. මේ තමයි ඔබ පතන සූන්දර අනාගතය.

මොහොතක් හිතන්න.

ඉපදුන දා පටන් මේ දක්වා ඔබේ වයස අනුව, කොපමතා කසම කාල ඇද්ද, දුවසට තුන්වේල බැගින්, කිලෝ, ටොන්, මොර් ගණන් කාල ඇති තේද? උපදුන දුරුවා, පටන් ගන්නේ මව කිරී රිකෙන්. කුමයෙන් ප්‍රමාණය වැඩි වෙනව. ගන්නා ආහාර කුමක් වුවත්, ගන්න ප්‍රමාණය වැඩි වෙනව. වයස නිහ වෙද්දී ප්‍රමාණය වැඩි වෙනවද?

නෑ සීමා වෙනව. එතැන් පටන් වයසට යනතුරු ප්‍රමාණය අඩු වෙනව. අන්තිමට පොඩි ප්‍රමයි වගේ. බොහෝම පොඩිඩික් කනව. සමහර වේට ඒකත් කවන්න වෙනව.

අතපය වාරු නෑ. තමන්ගේ වැඩිවත් කර ගන්න බෑ. මල මුත්‍රා පවා පහ වෙනව දුන්නේ නෑ. එරවිලි, ගෙරවිලි සද්ද, බද්ද ගොඩියි. පොඩි කාලේ වගේ බලා ගැනීවද? එහෙම ආය ගෙන ඉදිරියේ අහන්න වත් නැති වේවි. මේ ගෙන වදාල උදාර දෙසුමක් තමයි, ජරා ප්‍රමාණය. ජරා කියන්නේ වයසට යෑම. ජරාවට පත්වීම, දුබල වීම. ඔබ අන්තොහැර නැමුදාම කරන දේවල් මොවාද? උයනව, කනව, බොහව, වැසිකිලි කැසිකිලි කරනව, නාහව, ඇදුම් අදිනවා, රැකියාවන් කරනව, නිඛා ගන්නව, මේ දේවල් කරද්දී පලපුරුද්ද වැඩි වෙනවද? අසු වෙනවද? එකම දුයක් දිගටම කරද්දී, පලපුරුද්ද වැඩි වෙනව කියල ඔබ කියයි.

නෑ. එහෙම වෙන්නේ නෑ. අපි හැමෝටම වැරදුනේ ඔත්තයි. ඔබ තර්ක කරයි. නමුත් බුදු සම්උ සමග තර්ක කරල ජ්‍යෙගන් කෙහෙක් නෑ. ඇඟුම අරන් බලමු. පලමු දුවස් ඔබට සාරිය ඇඳුගන්න කවුරු හෝ ඕන වෙයි. රික දුවසකින් ඔබ සාරිය තනියම අදිවී. තවත් කළකින්, බොහෝම පහසුවෙන්, ඉක්මනට අදිවී. තවත් කළකින් ඇස් පියාගනත් අදිවී.

තවත් කළකින් සාරිය ඉනවත් ගන්නට බැරවන කළක් ඒවී. කොපලපුරුද්ද මොකද වුනේ. රැකියාවට විශාම දැන්නේ ඒ නිසයි. කලින් වගේම සේවයක් වෙනව නම්, මැරෝන තුරු වැඩි ගෙවී. පොඩි කාමෙ ඉදුලම, හැමදාම කරපු දේවල් වලට පවා ඔය විදියමයි. පලපුරුද්ද වැඩි වෙන්නේ නෑ. වයස වැඩි වෙද්දී පලපුරුද්ද අඩු වෙනව. නමුත් අපි පිළිගන්න කැමති නෑ. මම තමයි හැමදේම දැන්න කියල තර්ක කරනව. මේ තමයි මූලාව සමග බැඳුනු මාන්නය.

කලින් වගේ කන්න බැරි නම්, අදින්න බැරි නම්, වැඩිපල කරන්න බැරි නම්, දුවන්න පනින්න බැරි නම්, පලපුරුද්ද හා දක්ෂතාවය තීනයි තේදු? වයසට යනකම් දරුවා හඳුන්න පුළුවන්ද? බැනේ. ඉඳුගත්ත තැනින් නැගිරින්න බෑ. නමුත් කියන්න වෙන දැයක්. ඇත්ත පිළිගන්න කැමති නෑ. ස්වභාව ධර්මයා අනතුරු ඇගැවීම් කරනව. ලෝකයා ඒවට එරෙහිව වැඩි කරනව. කෙස් සුදු වෙද්දී, කළු කර ගන්නව. දත් වැටෙද්දී දත් දාගන්නව. තව බොහෝ විශිෂ්ම කරනව. මේ එරෙහි වෙලා තියෙන්න කාටද කියල, තුවනින් හිතල බලන්න. වතුරාර්ය සත්‍ය ධර්මයටයි. දක, දකට හෝතුව, දක නැති කිරීම, දක නැති කිරීමේ මාගීය. මේ හතරින් දුරස්වීම යනු අව්‍යාසනාව නොවේද? කියල බලන්න. කවුරු උවටන්නද

ඔබ උත්සහ කලේ. කවුරු රැවටුවන්, ඔබට ඔබේ හිත රචන්න බැං තේදු? දැන් කවුද රැවටිලා ඉන්නේ කියලා. නුවනින් හිතල බලන්න.

සත්‍ය කියන්නේ පරම සත්‍යයායි. සත්‍ය වහන්න ජගතේක් ලෝකේ පහල වෙලා නෑ. පහල වෙන්නෙන් නෑ. එවැනි දේශීට වෙර දැරීම යනු මුළුව නොවේද? ඇත්ත සමහර අයට නිත්ත ඇති. බුදුරූපන්ට පවා එරෙහි වුනු අය එඟා හිටිය. ඇත්ත පිළිගන්න කැමති නෑ. අද ගැන කවර නම් කතාදු? මේ නුවනැත්තන්ගේ දහමක් මිස, අකුතාන අයගේ දහමක් නොවේ. ප්‍රක්දීකුත්‍යවත්ත නුවනැත්තේ අසා දරා ගනිත්වා. උතුම් දහමින් එල බෙන්වා. මේ නිර්මල දහම දරා ගන්නට දුප්පත්, පෝසත්, හේදයක් නැත. උසස්, පහත් හේදයක් නැත. අවශ්‍ය නුවනා පමණයි.

මේ සියලු දේ ජරාවට ගියද, ජරාවට පත් නොවන, එකම දෙයක් පුරුදු කර ගන්න ලෙස වඩාලා. දැන් බලමු වයසට නොයන එකම දේ කුමක්ද කියල. හරිම සංවේගයි. මොනවා පුරුදු කළත්, අවශ්‍යමදේ, අපි පුරු කරල නෑ. මේ තමයි මුලින් විස්තර කරල දුන්න ගිලය. ගිලය වයසට යන්නේ නෑ. අපි වයසට ගිය විට, පිහිටි ඉන්න මෙය පමණයි. දැන් බලන්න, අපේ රැකවරණයට ඉන්න කෙනාට, අපි සලකලා නෑ තේදු? පුලුවන් කාල වෙන වෙන අයයායි, අපි සැලකුවේ. අමු දරුවන්ට බැං අපිව රැකගන්න. වස්තු, දේපල වලට, මිල, මුදල්, යාන, වාහන, ග්‍යාති, හිතවතුන්ට අපිට රැකගන්න බැං. එකම රැකවරණය ගිලය බව බුදුමුවන් වඩාලා. දෙවියන්ට පවා මේ දේශනාව කරල තිබෙනව. මේ බව නොදැන සිටීම, මොනතරම් අවාසනාවක්ද බලන්න. එකම පිහිට, එකම රැකවරණය, එකම පිළිසරණය ගිලයයි.

අවිද්‍යාවෙන් වැසුණු ලෝකයේ, කියන කරා මොනවාද? අනේ කවුද බලා ගන්නේ. මේ විද්‍යාට ඉඳුලා කාගේ පිහිටක් ද? දරුවෙක් හරි ඉන්න ඕනි කියන්නේ ඔබනේ. වතුර උගුරක් හරි පොවන්නේ කවුද? අන්තිම කාල අසර්තා වෙයි. මෙවත් කතා ඔබ බහුලව අහල ඇති. පිංචත්ති, බුද්ධාමේ භුලගවත් වැදිල නෑ. මේ අයට මොනතන, මොනවිද්‍යාට, කුමකින් මැරෝන්න වෙයිද කියල ඔබ දන්නවද? මාර්යා සමග ගිවිසුම් ගහල නියෙනවද? බත් කාල මැරෝන්න වෙයිද? වතුර බේල මැරෝන්න වෙයිද? කියල ඔබ දන්නවද? දරුවා ඔබ ලගට වෙලාම ඉදිද? මේ ගෙන සවිස්තරව දේශනාවක් නියනව. ඔබට හැකි නම් කියවල බලන්න. එහි නම බද්දේකරට සූත්‍රය. ඔබ රුල්ලට ගසා යන පර්ඩාලක් වෙන්න එපා. වටින මිනිස් පිවිතයක් ලැබුණා ඒකට නොවෙයි. ඔබේ පාට කතානාඩිය අදම ගෙවන්න. බුද්ධිය විවර කර ගන්න. දහම් ඇසින් ලෝකය දැස බලන්න.

මෙතෙක් කල් සිරවී සිටි අවිද්‍යා අදුරෝන් මිදෙන්න. ඔබ කල නින්දා අපහාස, තාසින, පිඩින, ගැරහුම්, අඟුම්, බැනුම්, වෝදනා, ගුණවතුන්ට ප්‍රශ්නයක් නොවේ. ඔවුන්ගේ සිත් සහන් ප්‍රහාෂ්වරයි. කුණු කන්දල් රඳවාගන ඉන්න නෑ. ඒ මොහොතේම බැහැර කරල දානව. ඔවුන්ට මරණය පවා, සැපක් මිස දුකක් නොවේ. මේ ගුණ පියවී ඇසින් දුකින්න බැං. එනිසා ඉතාම අනුකම්පාවෙනුයි සිහි කරන්නේ. වචනයෙන් අකුසල් නොකර, මේ උතුම් දහමින් එල බෙන්නට දුරුහන වූ වාසනාව ලැබේවා! ලැබේවා!

ශේරය පිරිහිමව හේතු (ගිහි)

- ☆ හික්ෂුන් වහන්සේලා හමුවීමට තොයෙම. ගිහි උදවියගේ පිරිහිමව හේතු වන පළමු කරුණ මෙස වාදාලා.
 - ☆ බණ දහම් අසා දැන ගැනීමට ප්‍රමාද වීම ගිහි පසඡයේ දෙවන පිරිහිමේ කරුණායි.
 - ☆ පංච ගිලයෙන් උසස් ගිලය කරා තොයෙම. මෙය ගිහි අයගේ තොවන පිරිහිමේ කරුණායි.
 - ☆ උසස්, මධ්‍යම, කුඩා හික්ෂුන් කෙරෙහි අප්‍රසාදයන් කටයුතු කිරීම. සතර වන පිරිහිමේ කරුණායි.
 - ☆ හික්ෂුන් වහන්සේලාගේ වැරදි සොයන අදහසින්, දොස් සොයන අදහසින්, බණ අයිම. පස් වන පිරිහිමේ කරුණ බව වදාලා.
 - ☆ සපුත්‍රීන් බැහැරව දත් පැන් දීම වර්ත්තාතා කරයි නම්, එය සය වැනි පිරිහිමේ කරුණ බව වදාලා.
 - ☆ සපුත්‍රීන් බැහැරව වත් පිළිවෙත්, උදවි, උපකාර, සත්කාර කටයුතු වලට සම්බන්ධ වේ නම්, මේ සත් කරුණ හේතුවෙන්. ගිහි උපාසක හෝ උපාධිකා බාවයෙන් පිරිහි, බුද සපුත්‍රීන් බැහැරව විසිවන බවත්, ගිලයෙන් පිරිහෙන බවත් වදාලා.
- (පැවැසුළු)
- ☆ භාහිර වැසි කටයුතු වලට අඟ්‍රේ වාසය කිරීම.

- ☆ අධික මෙස කරාවට ඇලි වාසය කිරීම.
- ☆ අධික මෙස නින්දට ඇලි වාසය කිරීම.
- ☆ පිරිසට ඇලි වාසය කිරීම.
- ☆ ඉන්දිය අසංවර්ව වාසය කිරීම.
- ☆ වලදුන ආහාරයේ පමණ නොදැනීම.
- ☆ වැඩිහිටි හික්ෂුන් ප්‍රසිද්ධ වේ යැයි සිතා,
තමන්ගේ කටයුතු පැහැර හැරීම. මග හැරීම.

සත් වැනි කරුණා ඉතාම සංකීර්ණ කරුණාකි. අපි කරාවට මෙහෙම කියනව. එයාලුගේ නම යනව. අපේ නම යනව කියනව හේද? ඒක පිරිහිමට හේතුවක් බව, බුද්‍රදුන් විසින් වදාලා. වැඩිහිටි හික්ෂුන් වෙනුවෙන්, ගුරුවර උපාධියන් වෙනුවෙන්, කැප වෙන්න ඕනි. ඒ උතුමන්ගේ ගෝරවය රැකිය යුතුයි. විනය කර්ම, සංස කර්ම, උපෝසිත කර්ම ආදි කටයුතු වල දී උපරිමයෙන් සහය දැක්විය යුතුයි.

ගුරු වරයා වෙනුවෙන් වත් පිළිවෙත් කළ යුතුයි. එකමුතුව, සමගිය රැකෙන අයුරින්, කටයුතු කළ යුතුයි. මෙත් සහගත කාය කර්ම, ව්‍ය කර්ම, මතේ කර්ම පැවත්විය යුතුයි. ලබාන දේ බෙදා හදා ගැනීම කළ යුතුයි. ශේෂයෙන් ගුණයෙන් සමාන විය යුතුයි. සමාන අදහස් දරා සිරිය යුතුයි. මෙයින් දියුණුවක් මෙස පිරිහිමක් නොවන බව, සම්බුද්‍ර මුවින් වදාල සේක.

පටුව් අකුසල් හිත

ඔබේ හිතට වහලෙක් වෙන්න එපා. එය ඔබේ පරාපැයයි. රෝගීව, කුහකකම, තරහව, ගණුමකුකම, එකට එක කිරීමේ ස්වහාවය මේව හිතේ පහල වන අකුසල්. මේවට ඉඩ දෙන්න එපා. මේ අකුසල් හිතේ පහල වෙන්නේ, මහා වේරකමක් විදියටයි. ඒ තමයි අකුසලයේ ස්වහාවය. මුලාවීමේ ඉඩ කඩ ඉම බහුලයි. සූන්දර වේෂයෙන් ඇවිත්, ඔබව නසල දානව. මේ අකුසල් වලට යොමු කරන පිරිස, සමාජයේ බහුලයි. අහන, දුකින, කරන, කියන, හැමදේම තුළ මේ අකුසල් සැගවිලා ඉන්නේ. සාමාන්‍ය මහසට හිතා ගන්න පවා අමාරුයි.

මෙවායින් බෙරේන්න එකම මගය නිබෙන්නේ. හිතරම මෙම්බිය පුරුදු කරන්න. කරුණාව පුරුදු කරන්න. මුදිනාව පුරුදු කරන්න. උපේක්ෂාව පුරුදු කරන්න. පිං සිතුව්ලි උපදාවා ගන්න. එකිනෙකාට උපකාර කිරීමට පුරුදු වන්න. සමගියෙන් කටයුතු කරන්න පුරුදු වන්න. මෙවිට පිං රුස් වෙනව. මේ පින ඔබව ආරක්ෂා කරන බව බුදුරදුන් වදාලා. සමගියෙන් වාසය කරද්දි මුදිනාව වැඩිනව. මේව සුලු පටු දේවල් නොවයි. මේ මහා සැපයට මුල් වුනේ, පිං සිතුව්ලි උපදාවා ගැනීමයි. මේ තුළ මෙලොව සැප නියනව. පරලොව සැප නියනව.

අවසානයේ නිවන් සැපයටත්, මෙයමයි හේතු වෙන්නේ. මේ සියලු සැප උදා වෙන්නේ, උපදාවා ගත් පින් විපාකයන් විදියටයි. එනිසා සැපට කැමති අය විදියට, මේ දේවල් වලට කැමති විය යුතුයි.

පිං රුස් වෙන්නේ, පිංහිත මුල් වෙලාමයි. පිං සිතුව්ලි, යහපත් සිතුව්ලි එනරම්ම වටිනව. අපිරිසිදු සිතේ, දිවා රු දෙකේම රුස් වෙන්නේ, අකුසල් පමනයි.

ඒයින් දැඳුවම පිරිහෙනව. සෑම විටම පින් සිතුවීම් වලින් වාසය කරන්න. පිං සිතුවීම් උපද්‍රවා ගන්නට විරිය ගන්න. සසර පුරුදු නිසා, මෙය අසිරු වෙයි. ඒවට ඉඩ දැන්න එපා. ඔබ සසර් දුක් වින්දු, මේ අකුසල් නිසාමයි. ඔබට මෙහෙම සිතෙයි. අන් මට ආසයි පිං සිතුවීම් උපද්‍රවා ගන්න. ඒන් රාග, ද්වේෂ, මෝහ, සිතුවීම් එනවනේ. මම මොකද කරන්නේ කියල හිතෙවි. මේවට භය වෙන්න එපා. සිතුවීම් පහලවීම හිතේ ස්වභාවය. මේවට ඉඩ තොදී බැහැර කරන්න. රාග සිතක් පහල වෙද්දී, බුදු වදුනට හිත ගන්න. ආදීනව සිහිකරන්න. මේ සෑම සිතුවීල්ලක්ම අනිත්‍යයි.

වහාම නැතිවෙලා යනවා. මෙය ඔබට මනාව වැටහෙවී. පිං සිත බලවත් වෙද්දී, අකුසල් බාල වෙනව. අකුසල් ප්‍රබල වෙද්දී, පිංසිත බාල වෙනව. ඔබට ඇති එකම රැකවරණය පිං සිත පමණයි.

ඔබට රැකගන්න පුළුවන් වෙන්නේ, පිං හිතටම පමණයි. දුවට, පුතාට, ස්වාමියාට, බේරිදුට, මවිපියන්ට ඔබට රැකගන්න බැං. වස්තු, දේපල, මිල මුදුල්, යාන වාහන වලට ඔබට රැකගන්න බැං. ගුති, හිත මිනුරන්ට, කුලයට, බලයට ඔබට රැකගන්න බැං. දෙවියන්ට, බඩුන්ට, බුදුරුදුන්ටවත් ඔබට රැකගන්න බැං. ඔබේ රැකවරණය තිබෙන්නේ, ඔබ විසින් උපද්‍රවා සිටින පිංසිතම පමණයි. මේ ලෝක රැස්කල සියල්ල අපි දාලයි යන්නේ. ආදුරය කළ හැමෝම දාලයි යන්නේ නාහාවිධ අයුරුන් පෝෂනය කළ මේ කය පවා දාලයි යන්නේ. දැන් වැටහෙනව තෙදු? අපි හැමෝටම තියන එකම රැකවරණය කුමක්ද කියල.

සම්මත ලෝකයේ හැම දේම කරන්න. සියල්ලම අතහරින්න කියල කියනව නෙමෙයි. නමුත් ඒ සෑම විටම, මේ උතුම් සිතුවීල්ලට මුල්තාන දැන්න ඕනි. තමන්ට ඇති

රැකවරණය ගෙන සිහිකරන්න ඕනි. මෙය සිහි තොටුවන හිසා, පංච දුෂ්චරිත, දස අකුසල් සිදු වෙනව. අනිද්‍යා විෂම ලෝහය භට ගන්නව. ර්‍යූජ්‍යාව මතු වෙනව. තත්ත්වාව රජ් කරනව. මේ සියල්ල විසින් ඔබව නසල ප්‍රහනව. අකුසල් බලවත් වූ වට, හිත පටු වෙනව. පටු හිතට හොඳ, නරක, පිං, පැව්, යහපත අයහප තේරේන්නේ නෑ. පටු සිත එනර්මීම බිභිසුනුයි. වැටහුනා තේදු?

රාග සහිත කෙලෙස් සිත

රාගය තියෙන කෙනාට රාග සිතිවිලි එනව. එය තොටුවැලැක්විය භැකි දෙයකි. මුලින්ම එම සිතුවිලි වලට, අකමැති සිතක් උපදාවා ගත යුතුයි. රාග සිතෙන්ම වාසය කළුන්, අකුසල් හිත බලවත් වෙනව. එය ඉතාම බිභිසුනුයි. එහිසා රාග සිතිවිලි වලට යට වෙන්න එපා. මාමක, හින ආගාවට යට වුනොන්, එයමයි විනායෙට හේතු වන්නේ. ඔබට ඔබවම පාලනය කර ගන්න බරි වේවි. තිරිසන් ගති වලට ඇද වැටෙවි. පහල ලෝක වලට ඇද දමන අකුසල් රැස්වේවි.

මේ ගෙන තුවනින් හිතන්නට භැකියාව තිබෙන්නේ මිනිසාටයි. පහල ලෝක වල අයට හිතක් දියුතු කරන්න බැං. දියුතු වෙන්නෙන් නෑ. ඒ ලෝක වල දිවා රාත්‍රී රැස් වෙන්නේ අකුසල් පමණායි. එහිසාම කළුප සිය දහස් ගණන් ගෙවී ගියන්, නිදහස් වෙන්න බැං. වූල කම්ම මහා කම්ම සූතු වල දී ඒ බව මනාව දේශනා කරල තියෙනවා. පොඩි අකුසලයටත් බය වෙන්න කියලා වදාලේ ඇයි. මහා ගංගාවක් උවත්, ආරම්භය කුඩා දිය සීරාවක් තේදු? අකුසලය වැඩින්හෙන් ඒ විදියටම බව පෙන්වා දෙනවා. ඒ වගේමයි පිං හිත වැඩින්හෙන් නමුන් එය ඉඩ් සිදු වන්නේ නෑ. සැඩි පහරට ගසා යන්නා සේ, අකුසල් දෙසට

අදාළ යනව. නිවැරදි මගට හරවා ගැනීමට තරම්, අපි දුක්ෂ වෙන්න ඕනි.

මේ වන විටත් ඔබ අතින් අකුසල් සිදු වී ඇති. එයට පසුහැවේලි නොවේ, කුසලයට කැමෙන්ත උපද්‍රවා ගන්න. බලවත් කුසල් නිතක් ඇති කර ගන්න. ගොනම බුද්ධසූන්ම දියුණුවක් කරා යාමට එය ඉවහල් වෙනවාමයි. ගැඟා නම් නදියට ලුණු කැටයක් වැටුණු විට, එම ජ්ලය ලුණු රස නොවේ. වතුර විදුරුවකට ලුණු කැටයක් වැටුණු විට, ලුණු රස දැනේ. මෙම සම්බුද්ධ උපමාවෙන් පෙන්වා වදාමේ කුමක්ද? අකුසල් සහිත පටු සිතට කුඩා අකුසලය පවා නිරයාමේ වන බවත්, කුසල් සහිත පුලුල් සිතට, විපාකයන් බලවත් නොවන බවත්ය. අම්බපාලී, අංගුලිමාල, වැනි බොහෝ අය සුල් විපාක විදිමින් සසර දක් නැසු බව ඔබ අසා ඇති. ඒ පුන්‍ය ගැඟාව බලවත් වූ නිසාමය. සිද්ධු අකුසලය සිහිකරමින් කම්පාවේම තුළ, සිත දුබල වේ. සිහිවේම සාමාන්‍ය දැයකි. මේ සඳහා කළ යුත්තේ, මහත්වේ වූ කුසල් සිතක් උපද්‍රවා ගැනීමයි. එම කුසලය ඉතා බලවත්. මහත්වේ වූ කුසල් සිතක් උපද්‍රවා ගන්නේ කෙසේද?

ආරම්භයේ අප සම දෙනාගේම නිත පටුයි. සිතක්ම දෘශ්ඨීයක් දරා ගන්නව. අද සමාජය දෘශ්ඨී වලින් පිරිල. මරණා සතිය වඩින්න බයයි. අසුහය වඩින්න බයයි. මේ සියල්ලම දෘශ්ඨී. පවුල් පවුල් වෙනවලු. විවාහ නොවේ ඉන්නවලු. පරම්පරාව නැති වෙනවලු. පවුල් පීවිත විනාශ වෙනවලු. මේව සේරම දෘශ්ඨී. බුද කෙනෙනක් පහල වෙන්න මේව කරන්නද? බලන්න ඔබේ නිත කොපමතා පටුද කියල. ඔබේ දරුවෙවා වෙවදු විද්‍යාල වලට යවන්න එපා. එතන තියෙන්න අසුහ දේවල්මයි. වැසිකිලියට යන්නත් එපා. අසුහයෙන හේද? මේ භාමෝම කළ කිරිලද

ඉන්නේ. එහෙම නම් වෛද්‍යවරුන්ට පවුල් ජීවිතයක් නැති වෙන්න ඕනි. එහෙම උනාද? එහෙනම් අපි ගරහල නියෙන්නේ කාටද? අපේම ගාස්තාන් වහන්සේට තේදු? අපේ හිත පවු වෙයිද? පූලුල් වෙයිද? හිතල බලන්න.

පිංචත්ති, වැසිකිල් වලක වැටිල සිටියන්, පූදුදුව පහල වන තුරුම පිළිකුල දැකින්න බේ. එහෙම වෙනව නම් මේ ලෝකේ හැමෝටම අසුහය වැඩිල නියෙන්න ඕනි. එහෙම උනා කියල අහලවත් නියෙනවද? ඔබේ අඟුන, බොලද, පටු අදහස් දුරුවන්ට දායාද කරන්න විපා. කලක් නිස්සේ දාරාගන සිටි දෘශ්ධී අයින් කරන්න. බුද්ධියට ඉඩ දෙන්න. කුසල් සිත වඩන්න. එයයි ඔබේ පරම පිවිතුරු එකම රැකවරණය වන්නේ.

සඩපහරට හසුවූ සිත.

නිරන්තරයෙන් ඔහාම හිතක ස්වභාවය වන්නේ, අකුසල් දියුණු වෙමයි. අකුසල් දියුණු වේ, කුසල් බැහැරවීම තුළ පිරිහිම කරා වේගයෙන් අදිල යනව. මේ තත්ත්වය අපි තුවනින් දැකින්න ඕනි. වතුරාර්ය සත්‍ය කියල කියන්නේ මේ ඇත්තට තමයි. ධර්මය ජීවිතයට ගලපා බැලීමෙන් ඇත්ත දැකිනව.

මේ ඇත්ත දැකිනතුරු, අපි ඉන්නේ, මායා ලෝකකයි. අපි ඉන්නේ අවිද්‍යා අදුරෝයි. අපි ඉන්නේ, තත්ත්වාවට දාසයෙක් වෙමයි. සත්‍ය දුටු පමණින්, පටු සිත පූලුල් වෙන්න පටන් ගන්නව. හිතන විදිය වෙනස් වෙනව. දැන් සැස් පහරේ විරුද්ධී දෙසට, පීනන කෙනෙක්. පරිසේක්තාම් මාර්ගය කියන්නේ, එකටයි. අපි නිරන්තරයෙන් යන්නේ, අනුසේක්තාම් මාර්ගයයි. මෙහි ආරම්භය පමණයි දූෂ්කර වන්නේ. ඉන් පසුව ඉතාම සුන්දරයි. ඇත්ත දැකින තුරු, මේ හිත බොරුවන් ගලව

ගන්න අමාරුදයි. මෙය ඉඩී සිදු වෙන්නේ නෑ. හිතන්න පවා ඇති ඉඩ කඩ අද වැහිලයි තියෙන්නේ. එදා අමු සොහොනට ගියවිට ඇත්ත පෙනුන. අද ඒව නෑ. කෙස් රික සූද වෙද්දි එදා ඇත්ත දැක්කා. අද සූද කෙස් නෑ. දක් වැටුණු අය අද නෑ. එදා පැවිදි වුන්, රෝවරු, සිටුවරු, ඇමතිවරු, අද ධනවත් බලවත් අය පැවිදි වෙනව දැකින්න නෑ.

දෙවියන් බඩුන් පවා එදා උපකාර කළා. අද දෙවියන් පස්සේ අපි යනව.

රෝවරු, සිටුවරු, මහාමැති ඇමතිවරු, බූනපතිවරු අවසන් ගමන් ගියා. මේ කිසිවකට බුදුරුදාන් හෝ ග්‍රාවිකයන් වැඩිම කරල නෑ. අද ගමේ මළ ගෙදුරකට වැඩියෙ නැත්තම්, පන්සලෙන් ඉදාල ඉවරයි. බලන්න තුවතින් තිතල. මේ තමයි පටු පුලුල් සිත්වල ස්වභාවය. මහා ලොකුවට කියන්නේ, අද දියුණුයි කියල නේද? පාට පාට සුරංගනා ලෝකෙට රුවටිලා අපි ඉන්නේ. අහස උසට ගොඩනැගිලි ඉදි කළට, උඩින් යන වාහන හැඳවට, රුප පෙටිටි, කතා පෙටිටි හැඳවට එය දියුණුවද? අවිද්‍යා අදුරින් වැහි සිටින, සත්‍ය තොදුන්නා අයට නම්, ලොකු දේවල් වගේ පෙනේවේ. මේ සියල්ලම තුවන් මානසිකව පිරිහෙනව කියල දැකින්නේ, කියෙන් කිදුනාද? මේ කියන දේ පවා සමහර විට තොන්රේන්න පුලුවන්. එයට පුදුම විය යුතු නෑ.

මේ ඇත්ත දැකින්න පුලුවන් අය ඉන්නේ, ඉතාම අතලොස්සයි. තිය සිලට පස්ස ස්වල්පයක් පෙන්නා වදාල් මේ සත්‍ය තමයි. පිත්‍යිඩාතය, පාංශුකුල සිටුර, වන සෙනසුන්, ගල්ලෙන්, ගවමුනයෙන් කළ ගොජඩ, අද ඉතාම විරුද්‍යයි. ඇත්ත දැකින්න තියන ඉඩ කඩ, සියල්ලම ආවරණාය වෙලා. සංසාර පිනකට වගේ, තුවනා පහල

වුනොත් හැර බාහිරත් ගන්න කියල දෙයක් ඉතිරි වෙලා නෑ.

අහන, දැකින, සියල්ල පිරිහෙන දේවල්. ඒ කිසිවකින් ප්‍රයුද්ධාව වැඩින්නේ නෑ. ප්‍රයුද්ධාව මොට වෙනව. මේක තෝරුම් ගන්න සාමාන්‍ය මනසට බැං. ඒ අයට මේත් වඩා ලෝකයක් නෑ. ඉදිරියට මේත් වඩා අන්ද වෙනව. සත්‍ය දැකින්නම බැරුව යනව. මේ උතුම් ශ්‍රී සඳ්ධර්මය, කොතරම් අගුවුවන්, ශ්‍රේෂ්ඨ වුවන්, ගෝචර නැතුව යනව.

එදාට ධර්මය අතුරුදූහන් වෙනව. සඳ්ධර්මය අතුරු දූහන් කරන්නේ, ගින්න නෙමෙයි. ඩුලුග නෙමෙයි. ජලය නෙමෙයි, මහ පොලුව නෙමෙයි, මිනිසා විසින්මයි. මෙය උතුම් බුද්ධ වවනයක්. සත්‍ය වවනයක්. එදාට මිනිසුන්, භා තිරිසන් සතුන්, කියල වෙනසක් නෑ. සතුන් සමහර විට මිනිසුන්ට වඩා හොඳ වෙයි. මෙවන් බිජිසුතු ඉරණාමක්, අපි හැමෝම ඉදිරියේ පවතින බව අමතක කරන්න නම් එපා.

මෝහයෙන් වසුතු සිත

මවකට දුරුවෙක් ලැබේම රටක් රාජ්‍යයක් පහල වුනා වගෙයි. ඊට වඩා සතුවක් වෙන නෑ. හිතල බලන්න එහෙම නොවේද කියල. මොනතරම් ආදරේද? මොනවද දුරුවෝ වෙනුවෙන් නොරකින්නේ. ලොකු මහත්වෙලා කියන දේ අහන්න නැති වෙද්දි උම්ම වගේ දුරුවා ජාති ජාතින් එපාලු. ගැගේ මුහුදු කපල ඇම්මත් ගෙට ගන්නෙ නෑලු. පොකි කාල සුරතල් කපු දුරුව නේද මේ. කලකට වහා කලකට හොඳ වෙනවාලු.

බඳ්‍ය බිරුද්, ස්වාමිය ලැබේද්ද ගෝකම දිනල වගේ උද්දාම වුනා නේද? මැණික, රත්තරං, වස්තුව,

මගේ පන කියපු කරින්ම, ලෝකීම පරම හතුරා වගේ වෙලා නැද්ද. රණ්ඩු සරුවල් වෙලා නැද්ද. බඩු මුටුට පොලාව ගහලා නැද්ද. පානිවත් එපා කියල නැද්ද. මාව නැති කළ හතුරෝක් කියල නැද්ද. හැමදේම විනාග කළා කියල නැද්ද. ඇය මේ. මූලි නිබුණ සතුට කුවුද හොරකම් කලේ. අපි හැමෝම සරුන්ගල් වගේ තේද්? ඉහල අහස් පා වෙද්දි හරිම ලස්සනයි. ලගට ගත්තම ඉරටු කැලි කිපයකට පාට පාට කොම අලවල තේද්? මේ බව කළින් දත්තන් නැද්ද. මේ මායාව නිසා ඔබ මුලා වෙනව. හැමදාම මුලා වෙනව. ස්ථීර දෙයක් හොයනව. වෙනස් නොවන දෙයක් හොයනව. කොහො හරි ඇති කියල හොයනව.

සත්‍ය නොදුන්න හැමෝම කරන්නේ සේවීම. නොවෙනස් වන එකම දේ නිවන. එය දත්තන නැ. පැනුමෙන් එය ලබන්න බැ. කාම මධ්‍ය ගොහොරුවේ ගිලිල නිවන ලබන්න බැ. අතහැරිම, මදිම, නොඇල්ම නිවනයි. එයමයි ගාන්ත. එයමයි සුන්දර. එයමයි ප්‍රතිති. එයමයි සඳාකාලික සැපය. එයමයි ජරා මර්ණ නැති තැන. කාම ලෝකයේ කර වටක් ගිලිල මේ සැපය ඉල්ලන්නේ කාගෙන්ද? පෙනෙන ලෝකයට වඩා නොපෙනෙන ලෝකය වෙනස්. මේ ඇස් පහල වෙන්නේ ප්‍රයුෂ්යාව තුළින්මයි. ප්‍රයුෂ්යා ඇස්ට ඇත්ත පේනව. අවබෝධයෙන් කළ කිරීම ඇති වෙන්නේ එදාවයි. එනෙක් ඇති වන කළකිරීම් වහා වෙනස් වන සුලියි. “ නිබිබින්දං විරචිත්තී ” මේ කියන්නේ අවබෝධයෙන් කළකිරීමයි. එය වෙනස් වෙන්නේ නැ.

බුද්ධිය, දැනුම, උගත්කම, මතක ගක්තිය, දික්ෂතා, සුදුසුකම්, ප්‍රයුෂ්යාවට ගෙපන්න යන්න නම් එපා. ප්‍රයුෂ්යාවට ඒ කිසිවක් සම කරන්න බැ. සම වෙන්නෙන් නැ. අහසය පොලවයි වගේ. අද බොහෝ දෙනාට වර්දින

මුලාවෙන එකම දේ මෙයයි. ප්‍රජ්‍යාව වචන වලින් විග්‍රහ කරන්න බැරි තරමට ග්‍රේෂ්ධියි. ඉස්මතුවීම, ඩුවා දක්වා ගැනීම, අනිබවා යෙම, කැපී පෙනීම, මුල් තැන ගැනීම, ප්‍රජ්‍යාව තුළ නෑ. දුකක්, ගෝකයක්, කඩා වැටීමක්, උද්ඛාම වීමක්, හෙළු දැකීමක්, පහත් කිරීමක්, රශප්‍රසක්, ප්‍රජ්‍යාව තුළ නෑ. නිහතමානි, කිකරු, අනිංසික, මැදු, මොලොක් අනුකම්පාව පිරිතු ගුණ පමණයි පවතින්නේ.

දැන් ඔබට පැහැදිලියි තේද? මේ ගුණ අන්ධ, බාල, පුහුලුන්. ලෝකයාට දකින්න බැ. ඒ අය මේ උතුම් ගුණ දකින්නේ නිවටකමක් ලෙසයි. පිරිනීම කියන්නේ එකයි. අද සමාජ රාජාව හරිම වෙනස්. ගුනයට ගරහනව. නිස් දේට රුවටෙනව. මුලාවෙන් මිදුන්න කිසිදාක බැ. නුවතින් දකින්න බැ. මුලා වූ සිත ඉතාම බිභිසුතුයි. දක්බ දායකයි.

සිල් ගැනීම තුළත් මාන්නය ඇති කර ගන්නව. දන් දීලත් ඉස්මතු වෙන්න හඳුනව. භාවනා කරලත් කැපී පෙනෙන්න දැගලනව. බණ දහම් ඉගෙන ගැනීම තුළින් ඉස්මතු වෙන්න දැගලනව. මතක ගක්තිය, දැනුම. දක්ෂතා, ප්‍රකට කරන්න උත්සහ ගන්නව. මේ සියල්ල නිසා පිරිහෙනව. දහම් මගේ අතර මගේ, මේවට මූලු දැන්න වෙනව. නිත විසින් තල්ලු කරල දානව. බොහෝ අය මුලා වෙලා දහමින් පිරිහෙනව. මේ තුළ රුස් වෙන්නේ අකුසල්. කුසල වේෂයෙන් එන නිසා රුවටෙනව. මුලා වෙනව. පිං කියල බොහෝ අය පැවි රුස් කර ගන්නව. සත්‍ය හෙවත් ඇත්ත තමන් තුළින් දකිනතුරු, මුලාවෙන් ගැලවෙන්න බැ. බන භාවනා කරල, දන් දීල ධර්මය ඉගෙන ගෙන, එයින් ආඩම්බර වෙන්න දෙයක් නෑ. උද්ඛාම වෙන්න දෙයක් වීතන නෑ. කුසලය අකුසලය වෙන් කර හඳුනා ගැනීමට හැකි නම්, එයයි ඇත්ත දැකීම.

ආකාච, ආඩම්බරය, උද්දාමය, මාන්තය, අකුසල්. මේව හැම විටම හිතේ පහළ වෙන්නේ, උද්ධිකරන වේෂයෙන්, අනුකම්පා වේෂයෙන්, කුසල වේෂයෙන්, එතනයි අනතුර තියෙන්නේ.

මේ අනතුර දකින කෙනා දිනුම්. ඇත්ත දැකපු කෙනෙක්. එයාට වැරදිමේ ඉඩ කඩ අඩුයි. මුලාවන ඉඩකඩ අඩුයි. රෝවටෙන ඉඩ කඩ අඩුයි. හිත් ස්වභාවය තමයි දන්න දේ අනිත් අයට කියා දෙන්න යනව. එය වරදක් නොවයි. නමුත් මේනුල අකුසල් රාජියක් සැගවිලා තියෙන්නේ. එයයි දකින්න ඕනි. දන්නවා, දකිනවා කියන්නේ ඒකටයි. මේ දෙක ගහට පොත්ත වගේ. බන දහම් කියා දෙන්න යන්නේ, අනුකම්පාවෙනුයි. මේ තුළින් ආඩම්බර වෙලා, මාන්තයට යටෙවලා, පිරිහුණු අය ඕනිනතරම් ඉන්නවා. මෙවතින අනතුරු අප ඉදිරියේ ඇති බව, පෙන්වා වදාම්ල, අප කෙරෙහි ඇති අනුකම්පාව නිසාමයි. අප කරන දෙයින් කුසල් දියුණු නොවේ නම්, කිහිම් වීලයක්ද? හැරල බලද්ද, කම්ල පිං. රෝස් වෙලා තියෙන්නේ අකුසල් කන්දක්.

එනිසා මේ අනතුර කළින් දකින්න තරම්, නුවතුක් තියෙන්න ඕනි. නුවතින් විමසීම තරම් තවත් දෙයක් මෙල්කේ නැ. එනත්මිම වටිනව. හැබැයි ධ්‍රීමයට අනුවම සිති කරන්න ඕනි. ඇත්ත තියෙන්නේ අපි ලගමයි. දුර නොමයි. බඹායක් පමණ ගේරය තුළ, වතුරාජ්‍යය සත්‍යය පනවල තියෙන්නේ.

මේ බූද වදන වැටහුණු ද්‍රව්‍යට, අපිව මුලා කරන්න කාටවත්ම බැ. ඇයි ඒ? සම්මා දිටියිය කියන්නේ, එනත්මිම බවත් දෙයකටයි.

දියුණු කළ හිත.

දුකක්, කරදුරයක්, හිරිහැරයක්, පීඩාවක්, කලකිරීමක්, කඩා වැට්ටීමක්, ඔබේ පීටිනේ ඇති වෙළාම නැද්ද බලන්න. මේ වෙළාවට මැරෑල ගියානම් හොඳයි කියලා හිතිලා නැද්ද බලන්න. ඕන තරම් හිතිල ඇති. අයි එහෙම හිතෙන්නේ. අපේ හිත දියුණු නෑ. දියුණු හිතක පහළවෙන අදහස් මොනවාද? ” දුක කියන්නේ ධර්මතාවයක්. මේ දුක හැමෝටම පොඳයි. මම මේ දුක දුරා ගන්න ඕනි. මේ දුක විදුල හරි, අවබෝධය ලබන්න ඕනි. එතෙක් මම පරාඳයි.”

මේ අදහසයි ඔබව ධර්මය කරා රුගෙන යන්නේ. මේ අදහසයි ඔබව දියුණුව කරා රුගෙන යන්නේ. මේ අදහසයි ඔබව ප්‍රජ්‍යාව කරා රුගෙන යන්නේ. මේ අදහසයි ඔබව නිවන කරා රුගෙන යන්නේ. බාහිර මෙශ්කයේ සියල්ල නැසෙන සුළුයි. දෙම්වේපියෝ අහිම් වෙනව. බ්‍රිරු අහිම් වෙනව. ස්වාමියා අහිම් වෙනව. දුරුවා අහිම් වෙනව. යුති හිත මිතුර්න් අහිම් වෙනව. වස්තු, දේපල, රැකියා, මිල මුදල්, අහිම් වෙනවා. මේව වෙළා නැද්ද. පත්‍ර වගේ හිරිය අයත් දුෂ්ඨි වෙනව. උදවී උපකාර කළ අයම හින්දා කරනව. වරදක් මොකළ අයම, අපහාස කරනව. මේ සියල්ල අපිට උරුම දේවල්. මේව දුරා ගන්න බැරේ ඇයි. ඇත්ත දුන්නේ නෑ. සිත දියුණු නෑ. සාධාරණාය වෙනුවෙන් සටන් කරනව. මේ මෙශ්කේ සාධාරණායක් තිබේ නම්, බුද්‍රවරු පහල වෙන්නේ නෑ. මහා බලවතුන්, මහා උගෙතුන්, මහා දනවතුන්, අවසානයේ තමන්ගේම මළ මුත්‍රා ගොඩි ඉන්න අවස්ථා, ඔබ දුකම ඇති.

මෙක දුව ප්පානේ, දෙවැනි දුව ඇමරිකාව. පොඩි දුව එංගලන්තේ. බැහා ඉංගිනේරුවක්. ර්ලග

බැසනා වෙළදු වරයෝක්. දේමවිපියෝ කඩුල් බොනව. වතුර පොවන්න, ඒ අය ගැ නැ. මෙහෙම දේවල් තින තරම් සිදු වෙනව. මෙවිට අති එකම පිහිට දියුණු කළ හිත පමණයි. එහෙම හිතක් නැති අයගේ, අසර්තා භාවය ගැන, බුදු නුවතින් දැක වඳාලා. ලාඩ ගැලවූ, පිරසිදු හිත පමණයි, ජය ගන්නේ. උද්දාම වෙන්න තරම් දෙයක් අපට නැ. අපි හැමෝම මේ බිහිසුණු සසරේ, අතරමන් වෙළඳ ඉන්නේ. ඔබට බැ කියල හිතන්න එපා. හිත වීරය තුළින් හිත දියුණු වෙන්නේ නැ. දියුණුව බාහිරන් මතින්න බැ. නැත්තාවතුන් ක්‍රියාවන් දකින්නත් බැ. මහා දන සිටු කුමරයක් වූ පටාචාරා, විනයධාරීන් අතර අගනැන් වෙයි කියල කවුද දැන සිටියේ. ඉපදුනු ඇඳුම්න් නේද ඇවිදුගෙන ගියේ. කිසාගෙන්තම් දරුවට පත් දෙන්න කෙහෙක් සොයනව. බෙමා බුදුරුදන් දකින්න පවා අප්‍රිය කළා. අම්බපාලි ගැන මොනවද නොකිවිවෙ. කසිබාරද්වාප බුදුරුදන්ට අපහාස කළා නේද? අත පය හතර හොඳට නියෙදී හිගා කනව කියල බැන්න. අංගුලිමාල කඩුවක් අරන් පැන්තුවේ. කො මේ අයගේ ප්‍රඟ්‍යාචාර, ලෝකට ප්‍රකට උනේ නැන්ද? එනිසා ප්‍රඟ්‍යාචාර සැරවීලා නියෙන්න ප්‍රාථ්‍යාවනි. එය බාහිර ක්‍රිය තුළින් මතින්න බැ. මේ හැමෝම රහන් උනානේ. මහරහත් බවන් සියලු දුක් නැසුව. නුවතින් හිතල බලන්න. සම වයසේ දෙදෙනෙකු උපමා කරල මේ කරුණ මනාව පහතා දෙන්නව. දෙන්නෙක් ඉතාම පෝසන්. දෙන්නෙක් ඉතාම දුප්පත්. පෝසන් දෙන්නගෙන් කෙහෙක්, ගිලය පන වගේ රකිනව. දුප්පත් දෙන්නගෙන් කෙහෙකුන්, ගිලය පන වගේ රකිනව. මේ හතර දෙනාම වයසට යනව. ඒක වළක්වන්න බැනේ. සිල්වන් නොවූ දෙන්නගේම හිත, ඊශ්‍යාචාර, තරහව, තුළුදය, වෙටරය, ආදී අතුසල් වලින් වෙලා ගන්නව. දුගතියටයි කරුණු සැකසෙන්නේ. වේදනා දරා ගන්න බැ. සළකන, උපකාර කරන අයට

පවා බැන වදිනව. ඇයි ඒ සිත දුබලයි. කය ලෙඩ උනත් සිල්වත් දෙන්නගේ හිත ලෙඩ වෙන්නේ නෑ. ලෝකම එරෙහි වුනත් සැමෙන්නේ නෑ. සැලකිලි අවශ්‍ය නෑ. උදාර ගණ පිරිල. දියුණු හිත සුගතිය කරා රැගෙන යනව. කටුද මේ අයගෙන් දිනුවේ. නුවනින් හිතල බලන්න. එකම පිහිට ගිලයම තේද?

අපහදින සිත

වේලාම සුනුය තුළ රානයේ අනුසස් පිළිබඳව, දීර්ශ විස්තරයක් දේශනා කර තිබේ. සිත පහදවා ගන බත් හැන්දක් දීම පවා, මහත් එල වන ව සඳහන් වේ. මේවා අද සමාජයේ වැරදි ලෙසින්, වටහාගන සිටින බවත් පෙනේ. දහම වර්දවා වටහා ගැනීම අන්තරිය පිණිසම හේතු වේ. තිසරණාය වනාහි සුලුපටු දෙයක් නොවේ. තිසරණායේ පිහිටි අයෙකුට ඇති රැකවරණාය ප්‍රමාණ කළ නොහැක. නමුත් අද බොහෝ අයට තිසරණාය සීමා වන්නේ, වචනයට පමණයි. ඒතුම් ගුද්ධා මානුයක් හෝ ඇති නොවේ.

තුන් සිත පහදවා ගැනීම, එවතෙනි දෙයක් නොවේ. ඒ සඳහා මනා නුවනාක් තිබිය යුතුය. වසර ගොළඟක් නොක්ඩා රහතන් වහන්සේ නමකට දන් දී, තිරයේ ගිය කරා පුවත ඔබට මතකද? එසේ වීමට හේතුව ගුද්ධාව නොමැතිවීමයි. ගුද්ධාව එතරමීම වටින දෙයක්. ගුද්ධාවේ පිහිටා ඉතාම සුලු දෙයක් දන් දීම පවා මහත්එල වෙනව. කරන්නන් වාලෝ කොපමතා දන් පින්කම් කළත් එය මහත්එල නොවේ. වසර ගොළඟක් දන් දී බමුණා තිරයට ගියේය. බිරිද දෙවි ලොවට ගියේය. සැලකිනියා මනු ලොව මිනිසන් බව ලැබේය. මනිකාර තිස්ස හිමියන් පිරිණිවනට වැඩියේය. ගුද්ධාවේ පිහිටා සිටියේ නම්, මෙවන් අදුරු ඉර්ණමක් අත් නොවේ.

පැහැදිලිම යනු බාහිර කෙනෙකුගෙන් බවන්නට හැකි දෙයක් නොවේ. තමන් විසින්ම උපද්‍රවා ගත යුතු දෙයකි. දෙන්නන් වාලේ දීමත්, අනුත් කරන නිසා කිරීමත්, සකසා නොදීමත්, ප්‍රසිද්ධිය උදෙසා දීමත්, සමාජයෙන් නින්දා ලැබෙන නිසා දීමත්, ප්‍රසංසා බවන්නට දීමත්, මහන්තිල නොවේ. එය අකුසල් වර්ධනයට හේතු වේ. එනිසා ධර්මය පිළිබඳ මනා දැනුමක් තිබේම, ඉතාම වැදගත් වෙනව. තුළුරුවහෙන් ගුණ නිතරම තුවනින් සිහි කිරීම තුළ, ගුද්ධාව උපදිනව. එය ගුද්ධානුසාරී වීමට පවා හේතුවකි. අද සමාජයේ ඇතැමූන් පවසන්නේ, ගුද්ධාවන්තයා මෝසියෙකු බවත්, ප්‍රග්‍රේශාවන්තයා කපටියෙකු බවත්ය. මෙය බාල, අඟුන කරාවකි. මේ දෙකින්ම උපරිමයට ගිය බුදුරුදුන්ට කරන නිගාවකි. අධර්මය පැනිර්වීමේ භානිය තමාට පමණක් නොවේ. මුළු මහන් සමාජයටම කරන දේශීහි කමකි. නොදුන්නා දේ නොකිය සිටිම, තමාට කර ගන්නා යහපතකි. ධර්මය අධර්මය කිරීම, අට මහා නරකයට පාර කපා ගැනීමක් බව, ධර්මයේ සඳහන් වේ.

ගුද්ධාව මොකික සම්මා දීටියිය පිණිසත්, එය ආකාරවත් ගුද්ධාව පිණිසත්, ගුද්ධානුසාරී තුළක භාවය උදෙසාත්, ඉවහල් වන බවයි පෙන්වා දෙන්නේ. සද්ධානුසාරී, ධම්මානුසාරී, සේවාන් මාර්ගයේ සිටින අයයි. මෝසියන් නොවේ. ආර්ය තුළකයෝ අට දෙනෙකි. නොදුන හෝ අපහාස කිරීම, ආර්ය උපවාදය නොවේදයි, තුවනින් සිතා බලන්න.

එනිසා අපහදින සිත දුරු කර, පැහැදිලිම තුවන් ගුද්ධාව උපද්‍රවා ගන්නට, දුර්මහ වූ වාසනාව සැමට උඩ වේවායි ආගිර්වාද කරමි.

දුස්සනාභ්‍යතරය

බූදුරුදුන් වැඩ සිටි යුගයේ, එක් බ්‍රාහ්මණයෙක් බූදුන් දැකින්න ආවා. මෙයාගේ නම බ්‍රාහ්මායු. වයස අවුරුදු එකසිය විස්සයි. (120) අද වගේ නම් බූදුන් දැකින්න වෙන්නේ නං. ආයුෂ අඩුනේ තේදු? මෙයා ඇවිත් මොනවද බලන්නේ. දෙනිස් මහා පුරුෂ ලකුණු හොඳනව. මොහුට අනුකම්පාවෙන් පේන්න සැලස්සුව. සැක දුරුවුනා. ප්‍රශ්න ඇහුව. පැහැදුනා. සේවාන් වුනා. දින හතක් නිවසේ දන් දුන්න. ටික දුවසකින් මලා. මිය යන විට මොහු අනාගාමී ග්‍රාවකයෙක්.

දැකීම් අතර ගෞෂ්ධීම දැකීම, දැකලය මිය ගියේ. අද අපට ගෞෂ්ධී දැකීම් මොනවද. බලන්න ලාමක, හින දේවල් තේද අපට වටින්නේ. අපට දැකින්න ලැබෙන දේවල් වලින්, කවදාවත් අප ගෞෂ්ධී වෙයිද? හිනයි, ගාමයි, පුහුදුන්, ආර්ස වෙන්නේ නං. අර්ථය පිළිස පවතින්නේ නං. තවත් රජ කෙනෙක් සියලු රජ සැප අනහැරු පැවැදි වුනා. මෙයාගේ නම ප්‍රක්ෂාති. බූදුරුදුන් ගෙන අහල පමණායි තිබුනේ. මෙයත් එනව බූදුන් දැකින්න. රජසැප, පිරිවර සේනාව, ආරක්ෂාව කිසිවක් නං. හරිම පුදුලයි. මෙවත් වූ මිනිස්ස ගෙන ඇහුවත් සැපයි. බූදුරුදුන් මේ සියල්ල බූද නුවතින් දැක්කා. මොහු එදා රු නවානැන් ගන්න කුඩාල් හම්බ් බූදුරුදුන් වැඩ හිටිය. රජ කෙනෙකුගේ නිහතමාති කමක මහත. කුඩාල්හ අයිතිකරු හමුවුනා. නවානැන් ගන්න අවසර ඉල්ලවා. තවත් ග්‍රුමණයන් වහන්සේ නමක් වැඩ ඉන්නව. කැමතිනම් වැඩ ඉන්න කියලා අවසර දුන්නා.

දැන් රු වෙලා. අද වගේ ලයිටි නං. අවසර අරං පැත්තක පාඩුවේ ඉන්නව. මෙයා දන්නේ නං, මේ ඉන්නේ තමන් හොඳාගෙන යන බූදුරුදුන් බව. මොහු දන්නේ නං.

විස්තර කරා කරල මොහු කියනව, මම පැවේදිවුනේ ගොතම බුදුරඳුන් වෙනුවෙනුයි. මම මේ යන්නේ උන්වහන්සේ බැහැර දකින්නයි. මම උන්වහන්සේ දැකළ නෑ. අද ද්‍රව්‍ය ගෙවිල ගියා. රාත්‍රී ගමන දූෂ්කරයි. මම හෙට උදාසනම ගමන් ආරම්භ කරනව කියල කිවුවා. බුදුරඳුන් වීමසනව, මම දැන්න දේ ඔබට කියන්න තොදින් අහනවද? තොදිය අහන්නම් කිවුව. බුදුරඳුන් දහම් දෙසුවා. කළුවරේ බන ඇතුළුව. හරිම පුදුමයි. අනාගාමී එළයට පත්වුනා. මොහුට දැන් වැටහෙනව. මේ නම් බුදු සම්දුමයි කියල.

බුම පෝරුණා, සිරපා කමල් සිරසින් පිරිමදිමින් සමාව අයදිනව. මම යාලුවකුට වගේ කරා කලේ. මම දැන්නේ නැතුවයි. මට සමා වෙන්න. මේ බුදුරඳුන් බව මම දැන නිටියේ නෑ. කියල සමාව ඉල්ලා සිටිය. බලන්න එදා සහ අද අනර වෙනස. අනාගාමී වුනේ බුදුන් දැකළද, කළුවරේ බන අහල. බුදුන් දැක්ක. මේ තමයි දකින දේ අනර ග්‍රේෂ්ඩීම දැකීම. තුනුරුවන් දැකීමට වඩා, තවත් ග්‍රේෂ්ඩ දෙයක්, තුන් ලොවම නැති බව වදාලා.

සවනානුත්තරය.

අහන දේවල් අනර ග්‍රේෂ්ඩීම ඇසීම බුදු බන ඇසීමයි. එදා ග්‍රේෂ්ඩ දෙයක් අහන්න උපතිස්සට ලැබුණා. වීතෙක් අහල තිබුණෙ නෑ. අස්සපී නිමියන් ලග, පදනතරෙන් සෝවාන් වුනා. ග්‍රේෂ්ඩ වුනේ නැද්ද බලන්න. එදා රහතන් වහන්සේගේ නිහතමානිකම මනාව ඔප්ප වෙනව. අස්සපී නිමියන් වදාලේ. මම බන දැන්නේ නෑ. ලගදී පැවේදි වුන්. කළයුතු සියල්ලම කරල ඉවරයි කිවුවෙ නෑ. අනේ දැන්න දේ හරි කියල දෙන්න කියල බැගේපත් වුනා.

“යේ ධම්මා හේතුප්පහවා

නේසං හේතු තටාගනෝ ආහ

නේසංව යෝ නිරෝධෝ

ඒවං වාදී මහා සමනෝ”

ඒපමණ යි බනා පද දෙක ඇහැදුදු සෝතාපන්න වුණු බව සඳහන්. ආය්චර්ය නොවේද බලන්න. අද අපට සින්ද කිවිවම හරි ලොකුයි. පිටිනේම ඇහුවත් ගුෂ්ජ්ධ වෙයිද? සින්ද සේරම දැන්නව. පද රඛනය පවා දැන්නව. සංගිතයන් දැන්නව. බන පදයක් ඇහුවාන් දැන්නේ නෑ. මෙන්න, එඩු සහ අද අතර වෙනස. මෙක දියුණුවද? පිරහිමද? බොහෝ අය දකින්නේ දියුණුවක් ලෙසයි. අද සින්ද අහනව නොමෙයි. හැමෝටම වදයක් වෙලා. සංගිත සිංදුර්ණ වල නටන හැරි දැක්කම හරිම පුදුමයි. මේ බෝද්ධ කියන අයමයි නටන්නේ. පත්‍ර රුල වගේ. මොනවද ලැබුනේ. උතුම් දෙයක් ලබු කිසිවෙක් නෑ. හරි දේ තෝරා ගන්න බෑ. නොදු නරක වැටහෙන්නේ නෑ. න්‍යුවනා නිඩුන නම් උපතිස්ස කේලිත වගේ වටිනා දේ සොයාගෙන යනව.

දාරුවිරියට අහන්න ලැබුනේ බුද කෙනෙක් පහල වෙලා ඉන්නව කියල විතරයි. මහා දන සිටුවරයෙක් වෙලත්, දර පතුරු වලින් විළුවසා ගන්නේ. කැම බීම හෙවිවේ නෑ. නවතින්න තැන් හෙවිවෙනෑ. විභාව වෙහෙස බැලුවේ නෑ. දූඩා රු නොබලා පා ගමන්ම බුදුරුන් නොයාගෙනයි ගියේ. මොහාතක් පමා වුනේ නෑ. පිඩුසිගා වඩා බුදුරුන් ලග වැදු වැටුනා. නොයෙක් අයුරින් ඉල්ලා සිටියේ, මට බනා ටිකක් දෙසන්න කියලයි. මොවිතුරු ආශානයෙන් මොහුගේ හිත දැක්කා.

” දුටියේ දුටිය මත්තං හවිස්සනි

සුතේ සුත මත්තං හවිස්සනි

මුතේ මුත මත්තං විස්සනි ”

“විස්දුකුතේ විස්දුකුත මත්තං හවිස්සනි ” ලෙසයි දම් දැසුවේ. ඉතාම කෙටි ධර්මයක් වුවත්, ඉතාම ගාමීනිරයි. සුල වේලාවක් තුළ අරහත්වයට පත්වුනා. නිස රෝවල කපල නෑ. සිවුරු දුරාගෙන නෑ. නමුත් අසු දේ ග්‍රෑශ්ධ වුනේ නැද්ද බලන්න. මේ පෙර සසරේ අප්‍රමාදීව කටයුතු කළ නිසයි. අන් අයටත් අප්‍රමාදයේ ගුන වර්ණනා කළ නිසයි.

අසන දේ අතර ග්‍රෑශ්ධ වන්නේ ශ්‍රී සඳ්ධර්මයම පමණියි. වෙන කිසිම දෙයකට දෙවැනි කරන්න බැ. වෙන දේවල් අහල ග්‍රෑශ්ධ වෙන්නත් බැ. මේ බව තොද්න් තෝරුම් ගන්න බලන්න. ග්‍රෑශ්ධම දේ ගුවනය කරන්නට නුවනා පහල වේවා.

ලාභානුත්තරය

ලැබෙන දේවල් අතරින් ග්‍රෑශ්ධම ලැබීම ග්‍රූඩ්ඩාවයි. මේ උතුම් ලාභයට නිමිකම් කියන්නේ කියෙන් කි දෙනාද? කෙනෙකුට දුරුවෙක් ලැබීම ලොකු දෙයක් වගේ. කෙනෙකුට බැරිදුක් ලැබීම වර්ණනා කරනවා. කෙනෙකුට ස්වාමීයක් ලැබීම දෙවියෙක් ලැබූනා වගෙයි. මේ දේවල්ම පරම සතුරා බවට පත් වන්නේ නැද්ද. ඉඩ කඩිම මිල මුදුල් රැකියා, වාහන, මහා ලැබීම් ලෙස දැකිනවා. මේවම වදයක් වෙලා නැද්ද.

මේ දේවල් නිසාම අරගල කේලාභල, අඩුඩුබර, රණ්ඩුසරුවල් වෙලා නැද්ද. නඩු හඩ වලට පැටවලා

නැද්ද? හිරේ විලංගුවේ වැටිල නැද්ද. වටිනා පීවිත විනාග කර ගෙන නැද්ද. අනු වින කොඩිවන තුනියම් කරල නැද්ද. ඕනිතරම් වෙවා ඇති. අන් පිහුසිටුතුමා ගුද්ධා ලාභියක් බව ඔබ දන්නව. අද වගේ බැංකු තිබුණේ නෑ. කෝට් දහ අටක් ණයට දිල තිබුනා. ඒව ලබුණ් නෑ. තවත් කෝට් දහ අටක් නිදන් කරල තිබුනා. එය ගංවතුරට ගසාගෙන ගියා. සිටු මාලිගයේ වස්තුව දැන්දීලම ඉවර වුනා. නමුත් නොසැලී ඉන්න හැකිවුණේ ගුද්ධා ලාභය ලැබේ තිබු නිසයි. මේ ලැබීම නසන්න බාහිර දේකට බෑ. නොනැසේන එකම ලැබීම ගුද්ධාවයි.

හොර හතුරන්ට ගන්න බෑ. ජ්ලයන් විනාග වෙන්නේ නෑ. ගින්නෙන් වනසන්න බෑ. සුලිසුලගට ගසාගෙන යන්නේ නෑ. රජයට පවරා ගන්න බෑ. අපට තියෙන ලැබීම සියල්ලම මේ දේවල් වලට යටයි තේද්? පානු වගේ රැකපූ බිරිද අනහරල යන්න පුළුවන්. දුරුවා එරෙහි වෙන්න පුළුවන්. දේමවිපියන්ට පවා එපා වෙන්න පුළුවන්. වස්තු දේපල, මිල මුදුල් පැහැර ගන්න පුළුවන්. ව්‍යාපාර විනාග වෙන්නත් පුළුවන්. බැංකු ගිණුම රාජසන්නක වෙන්න පුළුවන්. මොන දේ වුනත් ගුද්ධාව නැමති ලැබීමට භාතියක් කරන්න කිසිම පැගතෙකුට බෑ. බොද්ධයන් යැයි කියා ගන්නා නාමිකයන්ගෙන්, බුදු දහමට විශාල භාතියක් සිදුව තිබේ. ඔවුන් තුළ ගුද්ධා මානුයක් හෝ නොමැති බව මනාව පැහැදිලි වේ. එළුවන්, ගවයන්, කුකුලන් වෙනුවෙන් බුදු දහම මාරු කරති. විවාහය වෙනුවෙන් නිවාස රැකියා වෙනුවෙන් ආගම මාරුකාරති. බලාපොරෝත්තු ඉටු කර ගැනීමට ගුෂ්ත කුම වෙළට ආගම මාරු කරති. මෙය සුව කර ගැනීමට ආගම මාරු කරති. එවැනි අයට මේසියෝ කිවාට වර්දුක් නැත.

මෙයි නොවන වයසට නොයන නොමැරෙන අය තුන් ලොවේ නැත. ගොතම බුදුරූපන් පවා අසනීප වූ අවස්ථා ඇත. ජීවක වෛද්‍යවර්යා විරෝධයන් පවා ලබා දුන් බව බන පොන් සඳහන් වේ. ඉද්ධාවට පත් නොවූ විට නොපෙනෙන බලවිග පසුපස ගොස් වටිනා උතුම් ලාභය විනාශ කර ගනිනි. ධර්මය තුළින් අවල ඉද්ධාවට පත් වූවෝ, දේවියන්ට පවා අනියෝග කරති. දුප්පත් අසර්තා කුෂේදී රෝගියා හොඳම නිදුසුනකි. උතුම් ඉද්ධා ලාභය ලැබූ බව සක් දේවිදූන් දැක්කේය. බොහෝ වස්තු, ධනය දේපල දී තෙරැවන්ට අගාරව කරන ලෙස ඉල්ලිය. තමුන් කවුරුවුනත්, මහා මෝසියෝක්. මම ජීවිතය ගියන් එහෙම කරන්නේ නෑ. මේ දේවල් තමුසේම තියා ගෙන්නව කියල යන්න ගියා. මෙයයි ඉද්ධාව කියන්නේ. කිසි දේකින් සොලවන්න බැ. අද සමාජයේ සිදුවන දේවල් දෙස බලන විට භරීම සංවේග ජනකයි.

මිතයා දාෂ්ධී වැහි වැහැලා. අදාශ්‍යමාන බලවිග වලට රෘතු පිටින් ඇදිල යනව. නොන්රෙන දේවල් කියල අත දිගු කළ පමණින් සේරම භරී. බමුණු මත වලටම යට වෙලයි ඉන්නේ. ඇත්ත දුන්නේ නෑ. මුලාව තුළ හිර වෙලා. පැවිදි අය පවා ගිහියන් මුලා කරන අවස්ථා බහුලයි. කාලෙන් කළෙට මොනව භරී කියල මුලා කරනව. අපි භැමදාම රුවටෙනව තේදු? කාලයක් දොල් කන්දේ ගියා. නිකවැරියෙ ගියා. සායි බාඩා පස්සේ ගියා. දැන් අභ්‍යන්තරීය පහන බලයක්ල. කළේතර ද්‍රව්‍යට දෙස දහස් ගණන් පෝලීමේ. පවී මේ මිනිස්සු. ඇයි මෙහෙම රුවටෙන්නේ. මොනතරම් නින්දිත පහන් වැඩක්ද? ඇයි මේ අයට තුවනාක් නැත්තේ. බඩි මහන අය, ගෙම්බා, යක්ෂ රේප එල්ලගෙන දුගලනව. මොනවද මේ නොයන්නේ. වටිනාම සම්පත අයින් කරල නොපෙනෙන දෙයක් නොයනව.

වාම්පිෂර් වාසනාව ගේනවලේ. එතරම් වාසනාවන්ත නම් ඒ සතා අයි බෙල්ලක් වුතේ. මේ ටිකවත් හිතන්හ මොළයක් නැ. මොළයක් හැතිවුනා කියලා මේවගේ දේවල් කිරීම මනුස්ස කමටත් හින්දාවක් කටවද මේ මූලාවන් ගැලවිලා ඇත්ත දැකින්නේ. එය කළ හැක්කේ සම්මා දිවිධියට පමණයි. එහෙත් මේ අනතුර ඔබ ලග තියේවි. වර්ද දහමින් දුරස් වීමමයි. බුදුරඳන්ට සමාන කළ හැකි කිසිවකු සක්වලම නැ. මෙවන් වූ ග්‍රුෂ්ඩිනම උතුමා ගාස්තැන් වහන්සේ වීම, මොනතරම් වාසනාවක්ද? මොනතරම් ලාභයක්ද. එක්තරා ධනවත් යුවුලකට දුරුවා නැ. කාලයක් ගියාම ලස්සන පුතෙක් ලබුනා. මේ දුරුව බීම තියල නැ. අවුරුදු හතක් ඇහැවගේ බලා ගන්න. නරීම ප්‍රජ්‍යාවන්ත යුවුලක්. කුලය, බලය, ධනය, පරපුර ගැන හිතුවේ නැ. මේ දෙන්න කතා වුනා. අපි මේ දුරුවට වටිනාම දේ දෙන්න ඕනි. එවන් දේකට තියෙන්නේ පැවිද්ද විතරයි. අපි ඒක ලබා දෙමු කියල කැමති වුනා.

දුරුවා ලස්සන නිසා නම, හඳ බුදුරඳන් වෙත රැගෙන ගියා. අවුරුදු හතේ දුරුවා බුදුරඳන්ට පූජා කළා. හරීම පුදුමයි. උදේ පැවිදි කළා. දුවල් වෙද්දි අරහත්වයට පත්වුනා. බඳ්ද මෙහි එන්න. එයයි උපසම්ප්‍රාව. මෙව අහන්න පවා පිනක් තියෙන්න ඕනි. අද ප්‍රමායක් පැවිදි කරදේද මොනවද තොකියන්නේ. එකම දුරුවා පැවිදි කරයිද? මේ තමයි උතුමිල ලාභය. අද දුරුවන්ට මේ පින් බලය නැ. බන් කටක් කවා ගන්න මොනතරම් වෙහෙසක් ගන්නවද? මෙයයි එඳා අද වෙනස.

ශික්ඛානුත්තරය

ඉගෙන ගන්නා දේවල් අතර සූෂ්පීම ඉගෙන ගැනීම කුමක්ද? අපි බොහෝ දේ ඉගෙන ගන්නවනේ. පාසමල් ඉගෙන ගන්නව, පරිගනක ඉගෙන ගන්නව, උයන්න, වාහන එලවන්න, වාහන හඳන්න, ගොවිතැන් කරන්න, ඉගෙන ගන්නවා. නානාවිධ රැකියා ව්‍යාපාර මේවගේ ගොඩාක් දේවල් ඉගෙන ගන්නවා.

පැවතේම උදෙසා මේව කරන්න ඕනි. නමුත් ජීවිතය කියන්නේ මෙවටම පමණක් නොවයි. මේ සියල්ල කරන අතරම, ගිලය, සමාධිය, ප්‍රයුෂාව, දියුණු කරන හැරීන්, ඉගෙන ගන්න ඕනි. මේ සියල්ල අතරේ ශ්‍රේෂ්ඨම ඉගන ගැනීම, එය බවය වදාමේ. ඉහත කිසිවක් පරෙලාවට අයිති නෑ. ඒ සියල්ල මෙලෙවට පමණයි. ඉතිරි කරපු සියල්ලම දාලය යන්නේ. ත්‍රිඹික්ෂාව ඉගන ගැනීම, දෙලාව යහපත පිණිසම හේතු වන බව මනාව පෙන්වා දෙනව. විශ්‍රාම අරන් මේක කරන්න බැ. අද ගොඩාක් අය හිතාගෙන ඉන්නේ වයසට ගියාම කරන්නනේ නේද? පලපුරුද්දක් නොමැතිව කිසිවක් කරන්න බැ. මම මුලදිම ඔබට පැහැදිලි කරල දුන්න නේද? ඉපදුනු දා පටන් කරපු දේවල් පවා, කර ගන්න බැරැව යනව කියල. ඒවත් එහෙම නම්, මේ වගේ ගාමිනිර දහමක්, එදාට කර ගන්න බැ. පුරුදු කරල තිබේම නම් ඉතාම වටින දෙයක්. ත්‍රිණිසා කුඩා අවධියේ සිටම, දහම ජීවිතයට ගලපා ගන්න.

ප්‍රශ්න, ගැටලු, බාධක කරදුර ඉවර වයි කියල හිතන්න එපා. එන්න එන්නම වැකි වෙනව. තරෙණා වියේ ප්‍රශ්න නොවයි. මැදි වියේ දී එන්නේ. අලේන් මුහුණුවරකින් එන්නේ. දරුවන් තිබුනස් වෙද්දී මුණුබුරන් එකතු වෙනව. එදාට ඇඳුම සමග ගැටීම මතු වෙනව. ඒ තුළමය මුලාව. “අප්පමාදේන සම්පාදේන” මේ බුදු වදන හිතින්

ගිලිහෙන්න දෙන්න එපා. එය පමණුමයි අපට ඇති එකම රැකවරණය. පසුතැවීල්ලට ඉඩ කිඩ හදා ගන්න එපා. ඔබට මම සත්‍ය කතාවක් කියල දෙන්නමි. 2007 වර්ෂයේ මම ටිකක් භාවනා කරන්න කඳුබාඩ ගියා. එහි දී එක මහන්තයෙකුට පිරින් කියන්න යන්න වුනා. ලංකාවේ ප්‍රසිද්ධ උගත් මහාචාර්ය වරයෙක්. පිටිතෝර පන්සලකට ගිහින් නෑ. උගත් අයට අමුණ ලෙඩික් තියෙනවනේ. හැමෝටම නෙමෙයි. සමහර අයට. මම යද්දී සසර කළකිරිණ. මූල්‍ය ඇගෝම ජ්‍රාව ගාගෙන. අතින් අරන් කනව.

මේ ගෙන මම නොකියාම හිටිය. නමුත් ඔබට අනුකම්පාවෙන්මයි මෙය සඳහන් කරන්නේ. මෙහෙම දුක් විදින්න නම්, මෙශ්කෙම ලැබූහන් ඇයි. මේව අපි හැමෝටම සාධාරණ දේවල්. එවන් ඉරණාමකට පත්වීම අනාග්‍යයක් නොවේද? ගික්ෂාව පිළිසරණ වෙන්නේ එදුටම පමණුක් නොවේ. දොලාවටම ඇති රැකවරණයයි. සිහිමුලා වෙන්නේ නෑ. එයම ලාභයක් නොවේද බලන්න.

ජාර්වරයානුත්තරය

සේවාවන් අතරින් ගෞෂ්ධීම සේවාව කුමක්ද? අපි හැමෝම සේවය කරන ඇයයි. කුමක් හෝ සේවාවක් කරනව. උදේශ නැගිටල කිම පාර්සලයක් මතාගෙන සේවයට යනව. හැන්දුක්වට ගෙදර එනව. අදුම් හෝදුන්න වෙලාවක් නෑ. තියෙන දෙයක් කාල නින්දුව යනව දහසකුත් එකක් ප්‍රශ්න හිතාගෙනයි නින්දුව යන්නේ. උදේශ නැගිටින්න කම්මැලියි. එහෙත් සේවය කරන්න සිත. ඉරුදා සෙනසුරුදා එනකම් බලා ඉන්නව. මේක තේද සේවාවේ සැබැං තත්වය.

විශ්‍රාම යනතුරුම මෙහෙම තමයි. දැන් කේ තමන්ට සේවයක් කරගෙන නෑ නේද? බුදුරජානන් වහන්සේ ගිහි උද්‍යියට දින හතරක් වෙන් කළා. පෝය හතරවත් තමන්ට සේවය කර ගන්න කියලා වදාලා. වාසනාවට වගේ ලංකාවේ පමණුක් පෝයට නිවාසු දෙනවා. ඒ ද්‍රව්‍යවත් සේවය කර ගන්න පිරිස ඉතාම අල්පයි. බුදුරඳුන් උදෙසා කරන සේවාව පමණයි ග්‍රීෂ්ධිම සේවාව වෙන්නේ. ඒ සේවාවේ එලය තමන්ටමයි ලබෙන්නේ. බුදුරඳුන් උදෙසා, මහා සගරුවන උදෙසා කරන්නා වූ සේවාව අගුයි. ග්‍රීෂ්ධියි කියල වදාලා. නිස් දෙයක් වෙන්නේ නෑ කියල වදාලා. බුදුරඳුන් වර්ණනා කළ ගිහි පිරිස බොහෝ ඉන්නව. ගෝපිකා කියන උපාසිකාව වස් වැසු හතර නමකට දානෙ දෙනව. මෙයා දානෙ පිළිගන්නල! නිකම්ම ගෙදර යන්නේ නෑ.

අනේ! මටත් ඔබ වහන්සේලා පුරුදු කරන ධ්‍රීමය කියලා දෙන්නයි ඉල්ලා සිටිනව. ගෙදර ගිහින් පුරුදු වෙනව. රික කළකින් මෙයා සේතාපන්න උනා. අන්න වෙනස. අද එහෙම අය නෑ. බලන් කියා දුන්නත් විවේක නැතු. නූල් ගොතන පුංචි දුවට අවුරුදු දොළහයි. අහන සකම ප්‍රශ්නවටම නිවැරදි පිළිතර දුන්නා. එයා පමණයි සේතාපන්න වුන්නේ. නමුත් අති විශාල පිරිසක් බණ අභුවා. මේ තමයි තමාට සේවය කර ගැනීම. උතුම් භා ග්‍රීෂ්ධිම සේවය. පටාවාරා රහත් මෙහෙනින් වහන්සේට විශ්‍රාම දානයක් ලබුණා. මේ අවස්ථාවේ අවුරුදු 40 ක කාන්තාවක් තිගමනේ යනව දැකළා, කසම රිකක් දුන්නා. දැන් මෙයා මෙතනින් යන්නෙම නෑ. රිකන් රික බණ දැහම් වලට කන් දිගෙන සිටියා. පෙර පිං මතුවුනා. ගේදීය ධර්ම දියුණුවුනා. ආරාමයේ කණුවක් වටෝට සක්මන් කළා. වයස වැඩි නිසා ඇවිදින්න අමාරුයි. හරිම

පුදුමයි කණුව වට්ටිට සක්මන් කරලා රහත්වුනා. ග්‍රේෂ්ඩම සේවාව කරගත්ත හැරී බලන්න.

මිනිදු මහරභූත් වධින විට ලංකාවේ අය ධර්මයේ පිහිටුව නිරියේ නෑ. රුප් පවා දුඩියමේ ගිය ශ්‍රෙයක්. කෙටි කළකින්ම රහතූත්ගෙන් පිරි ඉතිරි ගියා තේදු? රහත් මෙහෙතින් වහන්සේලාගෙන් පිරි ගියා තේදු? අද පින්වත්තයේ තැද්දු? සින තරම් ඉන්නව. කුමක්ද ගැටුවුව? ප්‍රතිප්‍රාව තුළ නෑ. ශිල, සමාධි, ප්‍රජා ප්‍රතිප්‍රාව තුළ, නිවැරදිව හික්මේමෙන් රහතූත් අදත් පහල වේවි. සතර සති පටිධානයේ යෙදුන්න සිනි. නුවනින් මෙහෙති කරන්න සිනි.

අනුස්සනානුත්තරය.

සිහිකරත දේවල් අතර, ග්‍රේෂ්ඩම සිහිකිරීම කුමක්ද? නිරන්තරයෙන් අපි සිහිකරන්හේ මොනවද? විහාගය ගැන, රස්සාව ගැන, විවාහය ගැන, බිරද ගැන, සේවාමියා ගැන, දුරුවා ගැන, අරය ගැන, මෙයා ගැන, අනුන්ගේ සැප ගැන, වාහන ගැන, වීදුරු මාලිගා ගැන, ලස්සන ඇඳුම් ගැන, ආහරණ ගැන, මේ වගේ ගොඩාක් දේවල් සිහි කරනව.

ධර්මයේ වචනයක් තියනව. යෝනිසෝමනසිකාරය කියලා. මේ කියන්නේ නුවනින් සිහි කිරීම ගැනයි. ධර්මයට අනුව නුවනින් සිහි කිරීම හරම වැදගත්. මෙය සේතාපන්න අංගයක්. වෙන කෙනෙකුට කරල දෙන්න බෑ. තමන්ම කර ගන්න සිනි. මුළු දහම් පරියායම මේ මතයි රැඳුල නිබෙන්නේ.

මෙය භුරු පුරුදු වීමෙන්, කායික මානසික සුවය ලැබෙනව. අයාල් ගිය හිත භුරුවේ නිබෙන්නේ, කාමයන්

සිහි කිරීමටයි. එයින් වන පීඩාව අප්‍රමාණයි. රාග, දේවිජ, මෝහ සිතුව්ල වලට ඉඩ තොදී, දහම් කරුනක් සිහි කිරීමට භැකි නම්, එය ඔබ ලැබූ සුවිශේෂීම ලාභයකි. ග්‍රෑශ්ඩම සිහි කිරීමකි. තුරු වන තුරු අපහසු බවක් දැනේවේ. බුදුගුණ සිහි කිරීමන්, දහම් ගුණ සිහි කිරීමන්, ආර්ථ සගගුණ සිහි කිරීමන්, වතු සහය සිහිකිරීමන් ග්‍රෑශ්ඩම සිහිකිරීම බව බුදුරුදුන් පෙන්වා දෙනව.

“අක්කොචිමං අපිනිමං” ආදි ලෙස අහවලා මට ගැසුවේය, මට බැන්නේය, මාව පැරදුවේය, මාව රැවටුවේය, මාව මුලා කලේය, මගේ දේවල් පැහැර ගත්තේය. යනුවෙන් සිහිම තුළ පරිභානියට හා දුගැනීයට හේතු වන බව වදාලා. “සත්රා දේව මනුස්සානං” සියල් දුවියන්ගේත්, සියලු මිනිසුන්ගේත්, ගාස්තුන් වහන්සේ අප සරණ ගිය බුදුරුපානෝය. මේ උතුම් සිහි කිරීම් ජීවිතයට පුරුදු කර ගැනීමෙන්, මෙලොව පර්ලොව අවසන සියල් දුකින් මිදීමට, වාසනාව හාගේ උඩ වේවා.....

වෙනස්වන ආගාව

කුඩා අවධියේ ප්‍රධානම පැතුම තොදීන් ඉගෙන ගැනීමයි. මේ ලගට තොද රැකියාවක් කිරීමයි. මේලගට ඉඩමක් ගත්ත. ගෙයක් හදුන්න. වාහනයක් ගත්ත. නිතේ ආගාව උපදිනව. මේලගට වේවාහයක් කර ගත්ත. දරුවෙවා හදුන්න තොදීන් උගන්වන්න. රස්සාවල් අරන් දෙන්න. ආවාහ වේවාහ කරල දිල නිදහස් වෙන්න. මේව තමයි සින්සම නිතක පහල වෙන ආගාවන් වෙන්නේ.

දැන් ආගාවන් ඉවරද? කවදාවන්ම නෑ. නිදහස්ද? කවදාවන්ම නෑ. කලාතුරකින් ලැබූ මිනිසන්බව තුවින්, කල් ඔය ටික පමණයි. ඉන් එහා නිතන්න තරම්

ඇශ්‍යනයක් නිබුණා නැ. මේ රික කරන්න එපා කියනව නෙමෙයි. ගිහියෙක් විදියට හිතන්න යමක් නියෙනවා. සස්සරේ දුක නිවන්නේ කවුද? ඒ ගැනත් සිතන්න. තුවනින් මෙහෙම හිතල බලන්න. රාගය, ද්වේෂය, මෝහය, තත්ත්වාව, නය, සතුර, දුක කොහොද නියෙන්නේ. මය භාඩි වැඩි කරන කයේ ද? නැ. කයේ කිසිම තැනක ඕව නැ. ඕව සේරම නියෙන්නේ හිතේ. ඔබේ පිහිට රැකවරන නියෙන්නේ කයේද? හිතේද? කය ඔබ දාලය යන්නේ, උපරිම වැඩි අරන් දාලා යනව. පිරිසිද හෝ අපිරිසිද හිත ඔබව දාල යන්නේ නැ. මූල්‍ය ලෝකයම ඔබව දාල යන දුවසක් එනව. කිසිම කෙනෙකට බේර ගන්න බැ. එදාට කවුද ඔබේ තනියට ඉන්නේ. ඒ කෙනා ගැන හිතලම නැ නේද?

කළ යුතුම දේ අපට අමතක වෙලා. එනිසා ඒ ගැන හිතන්න තුවනා පහළ වේවා. භාමදේම කරන්න. හිතට වහල් වෙන්න එපා. කධින් සියල්ල අතහැරීම තුළින් ඔබට මේදෙන්න බැ. හිතින් අල්ලාගත් දැඩි ආගාව දුරු කරන්න. හිතෙන් ගුහනය තොටී කයෙන් කළ යුතු දේ තුවනින් යුතුව කරන්න. එය ඔබේ දොලොව අනිවෘද්ධිය පිහිසම පවතිවේ. එය ඔබට ඇති එකම රැකවරණයයි.

පධ්‍ය බාහුව

ශ්‍ය සද්ධේර්මය වනාහි තමන් තුළින්ම දුකින දහමකි. බමියක් වූ ගේරය තුළින් ලෝකය දුකින්නයි වදාලේ. රෝහිතස්ස දෙවියාට වදාලෝත්, එමලසයි. අප හිතරම පුරුදු වී සිටින්නේ බාහිර ලෝකයට අඟිල්ල දිග කිරීමටයි. පිහිට, ආරක්ෂාව, රැකවරණය පතන්නේද බාහිර ලෝකයෙනි. මේ සියල්ලම තමන් තුළ පවතින බව දැසු, සම්බුදු වදන සිහි වන්නේ, අතලොස්සක් දෙනාටය.

මෙහි සත්‍ය දැකින්නට නම්, සම්මා දිරිදියට පත්විය යුතුමය. එනේක් අප සියල්ලෝම සිටින්නේ මූලාව තුළයි. මේ බේහිසුනු සසර ගමනේ අප සැම මූලාවේ සිටිනි. අතරමත් වී සිටිනි. මෙයින් අතම්දෙන්නට ධර්මය හැර අන් දෙයක් නැත. තමන්ගේ අඩු පාඩු දැකින්නේ ධර්මය දැකී. තමන් දෙස නුවනින් බලන්නේ ධර්මය දරා ගනියි.

නොපෙනන ලේකය තුළින් සත්‍ය දැකින්ට නුවතුසස පහලවේවා.! පෙනන ඇසෙන දේ තුළ ඇත්තේ, මූලාව පමණි. අවබෝධය කර රැගෙන යන්නේ සත්‍ය පමණායි. ඉපදුනු දා පටන් ගැලවී ගිය හෝ කපා ඉවත් කළ කෙසේ ප්‍රමානය කෙතරමිදා? මේ වන විට ඒ සියල්ලම පස් වෙලා තේදා? ගැලවී ගිය ලෙම්, කපා ඉව් කළ නියපොතු, ගැලවී ගිය දත් මේ සියල්ලම පස් වෙලා ඉවරයි. සේදාන් නාවන හැම විටම ඉවත්වී ගිය හමන් පස්වලට එකතු වෙලා ඕවරයි.

මස්, නහර, ඇට, ඇටම්දුලු, මහ පොලොවටය අයිනි. වකශරු, හඳවන, අක්මාව, පිත්තාගය, අග්නජාගය මේවත් අයිනි මහ පොලොවටයි. පෙනහල්, කුඩා බඩවල්, මහ බඩවල්, උදුරය, අසුව්, මොළය මේවත් පස් වෙන දේවල්. අයිනිය තියෙන්නේ මහ පොලොවටයි. මේ කොටස් විස්ස අපි හැමෝටම තියනව. වැඩින් නැ. අඩුන් නැ. බඩවල් පමණක් දිගින් වෙනස් වෙනව. කාන්තාවන්ගේ පමණක් දිගින් මිටි රියන් විසි අටයි. පුරුෂයින්ගේ මිටි රියන් තිස් දෙකයි. වෙදාස විද්‍යාල වලට ගිය අය මේව හොඳින් දන්නව ඇති. මේ සියල්ල මලද? මගේද? මට ඕන විදියට පවතිනවද? පවත්වන්න හැකිද? නුවනින් හිතල බලන්න. මම නම්, මගේ නම්, මට ඕන විදියට පවතින්න ඕනි තේදා? එහෙම වෙනවද? නැ නේ.

කොස් සුදු වෙනවට, දත් වැටෙනවට, හම රැලි වැටෙනවට, අස් කන් ආදිය දුර්වල වෙනවට, අපි කමති නෑ. අකමති වුනා කියලා සිදු නොවී නියෙනවද? නෑ. කරමති දේ සිදු නොවීම දුකයි නේද?

වයසට යනව, ලෙඩිවෙනව, මැරෝනව, කැමතිද? නෑ. අකමති වුනාට වෙන්නේ නැදේද? වෙනව නේ. එහෙම නම් මේ කය මගේද? නෑ. පයිවි බාහුවට අයිති දේ, පයිවිධානුවටමයි. අපි කරන්නේ මහ පොලොවට පස් ස්වල්පයක් එකතු කිරීම විතරයි. ඉහතින් පෙන්වූ කොටස් විස්ස තුළ, වටින දෙයක් නියෙනවද? සුවද හමත දෙයක් තියනවද? පස් නොවන දෙයක් නියනවද? නෑ. මේ තමයි නොපෙනෙන ඇත්ත. නොදුන්න රහස්. මේ ඇත්ත දැක්ක කියල, පාඩුවක් වෙයිද? නෑ. මහා ලාභයක්මයි වෙන්නේ. බඳු දේවල් කරන්න යන්නේ නෑ. මුලාවත් නිදහස්. වැටහුනා නේද?

ආපෝ බාහුව

මේ කියන්නේ වැගිරෙන දේවල්. ගලාගන යන දේවල්. මොනවද අපි ලග නියෙන්නේ කියල බලමු. පිත, සෙම, සැරව, මල්, දහඩිය, තේල් මන්ද, කඹල, උරුණුතෙල්, කෙල, සොටු, සඳම්දුලු, මුතා. මේ දුළහ නැති කිසිම සන්වයන් නෑ. මේ දේවල් ප්‍රියද, අප්‍රියද? අප්‍රියයි. අප්‍රිය වුනාට මේ කයේ පැවැත්මට මේව ඕනි වෙනව.

කෙල, සෙම කියන්නේ අප්‍රියයි. නමුත් ඔබයේ නිතරම නියෙනවනේ. අපි ලග නියෙනතුරු ප්‍රියයි. අපෙන් ඇත් වුනාම අප්‍රියයි. නරිම පුදුමයි නේද? හෙල් කෙල පිඩික් නැවත කටට ගන්න බැ. වමනෙට එනව. ලග නියෙනතුරු එහෙම උනේ නෑ නේද? මේ තමයි මුලාව. මේ

ගේරිරය කියන්නේ සිදුරු නවයකට පැලැස්තර අලවපු අසුව් කළයක් වගේ. මෙය නොදුන්න අය බොහෝ අකුසල් රුස් කර ගන්නව. වැරදි දේ කරනව. මේ කය සාර මෙස ගන්නව. අසාර දෙයක් සාර වෙන්න පුළුවන්ද? ඒකම නේද දුකක් වෙන්නේ. මේ ඇත්ත වහගනයි අපි ඉන්නේ. දුක නිවෙසිද? වැඩි වෙසිද? එන්න එන්නම වැඩි වෙනව. බොරුව තුළ මුලාවෙලා ඉන්නතුරු දුක වැඩියි. අද සමාජය ඇත්ත දැකින්න බයයි. හරිම පුදුමයි. තමන් ලග තියන දේ නුවතින් දැකින්න, ඇය බය වෙන්නා. බොරුවටතේ බය වෙන්න ඕනි. ඇත්ත දැකින්න ඇය බය වෙන්නා. මේ උතුම් දහම වනසන, පාපී අසත්පුරුෂයින්ගේ කරා වලට ඔබ රෝටුනා.

අඛමල් රේගුවක හෝ භාතියක් වන දෙයක්, සම්බුදු වරයින් දෙසාවිද? ඒ මහා කරුණාව ඔබට තේරුම් ගන්න බැරුව ගියා නේදු? විශාකා, අනේපූ, ජීවක, බ්‍රිම්බිසාර ගෙන අහලවත් නැද්ද? පාපී දැඟ්ධී වලින් මිදිල ඇත්ත දැකින්න.

මේ සුවය, සහනය, සැහනයිම, සතුර, සමාජානය, සමගිය, විශ්වාසය, වෙන කිසිවකින් බෙන්න බැ. ලැබෙන්නත් නැ. මෙයයි ධර්මය. මේ සියල්ලම අයිති අපට නෙමයි. ජ්‍රායටයි. ආපේ බානුවටයි.

වායෝ බානුව

ගස් වැල් සතා සිවිපාවන් හැමෝටම, වාතය අත්‍යවශ්‍යම දෙයක්. අපේ ගේරිරය තුළත් සුලං වර්ග භයක් පවතින බව, සම්බුදු නුවතින් දැක වදාලා. ඉහතින් සඳහන් කළ කොටස් තිස් දෙකටම වාතය අවශ්‍යයි. අපි හිතාගන ඉන්නේ, ආස්වාස, ප්‍රාග්ධාස කරන්න පමණාය කියලනේ. එය වැරදියි.

- ☆ උද්ධංගමා වාතා.
- ☆ අධ්‍යෝගමා වාතා.
- ☆ කුවිවිසයා වාතා.
- ☆ අංග මන්ගානුසාරි වාතා.
- ☆ කොට්ටිසයා වාතා.
- ☆ අශ්ච්වාස ප්‍රශ්ච්චාස වාතා.

ලගරට එද්දේ, අසනුම් යද්දේ, ඉක්කා වැටෙද්දේ, කිවිසුම් යද්දේ, කරින් පිටවන වාතය, පලමු වර්ගයයි. අධ්‍යෝගාර්ගයෙන් පිටවන වාතය, කුසතුල රුදී පවතින වාතය, ගේරය පුරා විසිරී ඇති වාතය, ගේරයේ කොටස් අතර රුදී පවතින වාතය, තුස්ම ගැනීම හෙලීම සඳහා අවශ්‍ය වාතය, මේ සියලුම වාතය අයිති වන්නේ අපට නොවී.

වායු ගේලයේ පවතින සුලගටයි. වායෝ ධානුවටයි. මගේ වෙනව නම්, තුස්ම රික යන්න දිල බලා ඉදිද? මොහොතක් හෝ පීවත් වෙන්නමයි වෙර දුරන්නේ. පීවත් එපා කියල සිය දිවි භානිකරගන් අය පවා, අවසානයේ බේරගන්න කියල කැ ගහනව නේද?

මේව තුවතින් දැක්ක කියල වරදක් වෙයිද? මේ උතුම් භාවනා අපෙන් දුරස් වුනා. එනිසාම ප්‍රශ්න, බාධක, කරදර වැඩි වුනා. සිහි මූලාකරණ මැරෙන්න වුනා. වායෝ ධානුව අපට අයිති නෑ. අපි හරියට ණායට හරක් බලා ගන්නව වගේ. ඉල්ලන වෙලාවට දිල යන්න වෙනව. දැන් බං. අද බං. කියල බේරෙන්න බං. මට තව වැඩි තියෙනව, වගකීම් තියෙනව, යුතුකම් තියෙනව, දරුවෙ,

බේරේද ඉන්නව, ඉඩකඩම්, වස්තු දේපල නියෙනව, කියල බේරේන්න බෑ. සියල්ලම බාලා යන්න වෙනව.

නේපෝ බාහුව

ගින්න හෙවත් උනුසුම් ස්වභාවය තේපෝ බාහුවයි. බාහිර ගින්න සේම මේ ගේර්ය තුළත්, උනුසුම් ස්වභාවයන් හතරක් තිබේ. ගේර්යේ උනුසුම ගෙන අප හොඳින් දැනී. රත් වුන ගමන් උණා හැඳුන කියනව. මෙපමණායි අපි දන්නේ. නමුත් අපි ගන්න ආහාරයට භා ගේර්යේ පැවැත්මට උනුසුම අවශ්‍යයි.

- ☆ ආහාර දිර්වීමට අවශ්‍ය උනුසුම
- ☆ ආහාර පැසිවීමට අවශ්‍ය උනුසුම
- ☆ ගේර්ය මේරීමට අවශ්‍ය උනුසුම
- ☆ ගේර්ය මූහුකරා යාමට අවශ්‍ය උනුසුම

මේ සඳහා අවශ්‍ය කරන උනුසුමක් ගේර්ය තුළ පවතිනව. සෙන්ටිග්‍රේර්, පැරුන්හයිඩ්, වලින් කියන්නේ මේ උනුසුම තමයි. මෙය විෂම වූ විට උණා හෝ සිතලය කියනව. මේ උනුසුම මගේ නම්, වෙනස් නොකර පාලනය කර ගන්න, ප්‍රාථමික වෙන්න සිති. නමුත් එහෙම බෑ එය අයිති මට නොමයි. නේපෝ බාහුවයි. ක්‍රෙමන්, ඩීමෙන්, නැමෙන්, අවිවෙන්, වැස්සෙන්, ශිතලෙන්, මැසි මදුරුවන්ගෙන්, දේශ ගුණයෙන් පවා උනුසුම වෙනස් වන බව ඔබ දන්නව. මෙවන් වූ කයක් දරාගනයි අපි රු පාන්නේ. පස්, දිය, ගිනි, සුලං, කියන මේ හතරිනුයි, අපි හැඳිල තියෙන්නේ. මෙවන් ණයට ඉල්ල ගත්ත වගේ. අවසානයේ ණය බේරේනව පැඩවී කොටස් පොලොවට අයිති වෙනව. ආපෝ කොටස් ජ්‍රෙයට අයිති වෙනව.

වායෝ කොටස් සුළුගට අයිති වෙනව. තෝපෝ කොටස් ගින්නට අයිති වෙනව. අපිට කියල මොකුන්ම නැ. නේද.

අපි මොන තරම් දුක් වින්දු මේක රුකශගත්ත. මොනතරම් වෙනෙසුනාද. මොනතරම් වියදම් කිලාද. කවල, පොවල, නාවල, අන්දලා, සරසල, හැඩි වැඩි කරලයි රුක් ගත්තේ. අපිව දාල යයි කියල, හිතුනෙම නැ නේද? එහෙම හිතුනෙ නැති එකම තමයි ගැටලීව.

කලින් මේ ගැන හිතපු කිසිම කෙනෙකුට දුකක් දැනෙන්නේ නැ. වෙනස් වෙන දේ වෙනස් වෙනව. මෙඩ වෙන දේ මෙඩ වෙනව කියල ඒ කෙනා කලින්ම දැන්නව.

ආකාශ බාතුව

ආකාශ බාතුව කියන්නේ, අවකාශය හෙවත් ඉඩක්වයි. අපේ ගේරය වෙනුවෙන් ඉඩක් ඇඟිරිලා තියනව. මේ ඉඩ කඩ අපේ නොමයි. ගේරයේ ඉඩ කඩ ගැන කවර කතාද? අද මහ පොලුවටත්. ඇතා කොටා ගත්ත තරමට පිරිනිලා. භැමදාම ඉත්ත ආපු අය කියලයි හිතන්නේ. මේව සියල්ම වෙන්නේ ඇත්ත වැහුණු නිසා. ධර්මයෙන් දුරස් වුණු නිසා.

අපේ ගේරය තුළ ඇති සකම අවයවයකම ආකාශ බාතුව පිහිටුවයි නියෙන්නේ. නාස් සිදුරු, කන් සිදුරු, මුබ සිදුර මේ භැමනැනම ඉඩක්වයි පවතිනවා. ආමාගයේ, ගේජාපයේ, මුතාගයේ, ඉඩක් නැත්තම් ගබඩා කිරීමක් කරන්න බං. නහර්වල, බඩවල්වල, වකුගූ, පෙනහලු වල පවා ඉඩක්වයි පවතිනව. මේ සියලු ඉඩකඩ අපට අයිති නැ. ඒවා අයිති ආකාශ බාතුවටයි. අපි මෙලොවීන් යන දාට මේ සියලු ඉඩකඩ ආකාශ බාතුවට අයිති වෙනව. බාහිර දේවල් ගැන, කවර නම් කරාද නේද?

වික්ද්‍යාත්‍රාණ බාජුව

ඉපදෙන ද්‍රව්‍යසේ ඉදුලා, අවසන් තුස්ම හෙළනතුරුම, කරන, කියන, හිතන, අහන, බලන, හැමදේම රුස්වෙනව. අපේ ගේරය තුළ වික්ද්‍යාත්‍රාණ හයක් පවතිනව. අපේ ක්‍රියාකාරකම් සියල්ලම ගැබී වෙලා නියෙන්නේ මේ හය තුළයි. අපට අමතක වෙන්න පුළුවන්. මේ හය දැනාට මෙහෙම වෙන්නේ නෑ. මේ ගෙන කරා කරනව අඩු නිසා, බොහෝ අය දින්නේ නෑ. තර්ක කරමින්, අනියෝග කරමින් ඉන්නව. මේ බුදු නුවතින් අවබෝධ කළ ඉතාම සිවුම් අවස්ථා බව තේරේම් ගන්න ඕනි.

- ☆ ඇසේ වික්ද්‍යාත්‍රාණය
- ☆ කනේ වික්ද්‍යාත්‍රාණය
- ☆ නාසයේ වික්ද්‍යාත්‍රාණය
- ☆ දිවේ වික්ද්‍යාත්‍රාණය
- ☆ කයේ වික්ද්‍යාත්‍රාණය
- ☆ මනසේ වික්ද්‍යාත්‍රාණය

මේ අපේ ගේරය තුළ පවතින වික්ද්‍යාත්‍රාන හයයි. සියලුම ක්‍රියාකාරකම් රඳාපවතින්නේ මේ හය තුළයි. අභාර රැපයක් පෙනෙන විටදී ඇසේ වික්ද්‍යාත්‍රාණය හට ගන්නව. මේ හයම රැප, ගබා, ගන්ධ, රස පහස අරමුණු ඔස්සේ වික්ද්‍යාත්‍රාණයෙන් හට ගන්නා බව දැනගන්න ඕනි. මෙහි සිංහල අරුණ (විශේෂයෙන් දැන ගන්නවා යන්නයි)

ඉතාම සියුම් ලෙස, මේ හය තුළින් හට ගන්නා වූ වික්ද්‍යාත්‍රාණයන් අපට අයිති නෑ. මේව අයිති වික්ද්‍යාත්‍රාණ බාජුවටයි. තම තමන් කරන කියන හිතන දේ අනුව,

වික්‍රේතුනා බාහුව තුළින් ප්‍රතිඵල ලබා දෙනු ඇත. ක්‍රුට්‍රැන් කෙසේ නර්ක කළත්, කාට බොට්‍ර කළත්, මල්කයම රච්චාගන හිටියන්, එලක් නැත. කියන දේ රෝකෝඩ් වන්නාසේ, සියල්ල වික්‍රේතුනා බාහුව තුළ ප්‍රවති. අප හැම දෙනාටම උරුම වූ, බෙහිසුණු සසර ගමනක් ඇත. වික්‍රේතුනය අවබෝධ කරන තුරු, එයින් මදීමක් නැත. සියල් දුකින් මදීමට, වික්‍රේතුනාය නම් වූ මායාකාර්යා, අවබෝධ කර ගන්නට, වාසනාව ලැබේවා!!

සසර දුකින් නිවෙන මග

ධ්‍යාන, සමාධි, සංධි, අහික්දේතා, අවධි සමාපත්ති උපද්‍රවා සිටි අය පවා සසර දුකට ඇද වැටුනු බව ඔබ අසා ඇති. මේවා තුළ පිහිටා සිටින විට සැප විහරණයක් ඇතන්, එය නිවන නම් නොවේ. දෙවිදුන් වැනි අයට සිදු වුනේද මෙයයි. රෝටීම හා මූලාව සිදු වන්නේ උතුම් බුද්ධ වචනය නිවැරදිව නොදුන සිටීමයි. එදා සිටි මහා සංශෝධන පවා මේවා උපද්‍රවා ගන සිටියද, ඔවුන් සසරින් මුද්‍රණු අය නොවේ.

ආලාර කාලාම, උද්දකරාම පුත්ත, අසිත කාල දේවල වැනි අය පවා සසර දුකින් මුද්‍රණු අය නොවේ.

ඛුදුරුදුන් විසින් නිවනට ඉවහල් වන්නා වූ කාරණා හතලිස් හතරක් දේශනා කාලා. මේ කරුණු ඉතාම වැදගත් වෙනව. ඔබ ගෙවන ජීවිතය තුළ, මේ උතුම් ගුණ ධර්ම දියුණු කර ගන්න. එය මෙලොව, පර්ලොව, මෙන්ම සසර ජයගන්නටම ඉවහල් වන බව බුද්ධ වචනයයි. මේවා පාඩම් කර ගැනීම පවා වැදගත්වේ. මේ උතුම් ගුණ පරිපූර්ණ නොවේ, අන් අයට අවවාද දීම පවා, නිශ්චිල බව වදාලා. අද සිදුවේ ඇත්තේ එයම නොවේද බලන්න. මේ කරුණු හතලිස් හතරෙන්ම යුත්ත වූ අය, එදා සසර දුකින්

සඳහටම නිදහස් වී ඇත. එසේ කළහැකි වූයේ මේ අකුසල් සියල්ලම දුරු කළ නිසාය. අද මෙන්ම එඩා සමාජය තුළත්, කෙලෙස් බරිත අය සිටිබව සඳහන් වේ. නමුත් උත්සාහය හා වේර්ය අතින් දක්ෂ බවක් නිඩි ඇත.

මුලින්ම මේ අකුසල් දැන ගැනීම වරදගත් බව වඳාලා. ඉන් අනතුරුව මේ අකුසල් තමා තුළ නිඩි දැයි න්‍යවතින් බැලිය යුතුයි. අනතුරුව මේ අකුසල් වලින් සිදු වන හානිය දැකිය යුතුයි. ඉන් පසුව මේ අකුසල් දුරු කිරීමට සිනක් උපදාවා ගත යුතුයි. කෙලෙස් දුරු කරන වයි පිළිවෙළට බහින්නේ ඊට පසුවයි. මෙසේ නොකර මේ අකුසල් වලින් මේදීමට හෝ දුරු කිරීමට නොහැකි බව වඳාලා. බලන්න සම්බුද්ධ කාරුණික මහිමය. මේ කෙලෙස් අකුසල් දුරුකර ගැනීමට මෙනෙක් නොහැකි වූ නිසා, ඔබන් අපන් අපමන සසර සයේ සයරුවේය. පොඩි සිදුරට, විශාල නැවක් ව්‍යව ගිල්චුවන්නට පුළුවනි එසේම,

මෙය හොඳින් තේරුමේ ගන්න. බුදුරුදුන් වීමසා සිටින උපමාවක් දෙස බලමු. ඔබ මහා මඩ වගුරක ගිලි සිටින්නේ නම්, තවත් අයකු බෙරාගත හැකිද? කිසියේන්ම කළ නොහැක. එසේ බේරා ගැනීමට අවසිංහා නම්, කුමක් කළ යුතුද? පලමුව තමන් ගොඩි පැමේනිය යුතුයි. මුලින් තමන් එවැනි අයකු වන්න කියායි, බුද්ධම්ඛුන් නිතරම වඳාලේ.

බුදුරුදුන් රහතුන් පිරිවරාගෙන මෙසේ වඳාලා. මහගෙනි, ඔබන් මාත් මේ බිහිසුතු සසරින් එනේර වුනා. සියලු කෙලෙස් ප්‍රහින කළා. දැන් ඔබන් මාත් අනර ඇති වෙනස කුමක්ද? ප්‍රශ්නයක් නේද? භාග්‍යවතුන් වහන්සේම දැන්නා සේක්වා. භාග්‍යවතුන් වහන්සේටම වැටහෙන සේක්වා. අපි එලෙසම දරාගන්නා ග්‍රාවකයෝ වෙමුයි. රහතුන් වහන්සේලා පිළිතුරු දුන්නා. මහගෙනි, මේ

සියල්ල ස්වයම්හුත් ඇදානයෙන් අවබෝධ කළ නිසා, සම්මා සම්බුදු වන්නේය. සියල්ල ඇති සැටියෙන්ම දේශනා කළ නිසා, සම්මා සම්බුදු වන්නේය. එසේ නොවුයේ නම්, ඉවකයන්ගේ පහලවීමක් නැත. එයයි වෙනස බව වඳාලා. සම්බුදු ඇදානයට සමවෙන කිසිවක් නැත. සම්බුදු ඇදානයට ආවර්ත්තය වන කිසිවක් නැත. එයයි වෙනස බව වඳාලා. අද බුද්ධ ඇදානයට පවා, අනියෝග කරන අය පහල වී ඇත. ඉනාම සංවේග ජනකයි නේද?

අගුණාවකයින් වහන්සේලා පවා වඳාලේ, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පා පිස්නාවක් බවයි. ශ්‍රී පාද පද්මයට ගැවුණු දුනුවිල්ලක් බවයි. මෙයයි ඉවකයාගේ නිහතමානී ගුණය වන්නේ. අධිඩකාසි නගර සේෂනිය ගැන ඔබ අහල ඇති නේද? ඇයට වසර වූ විශාල පිරිසක් ඇයට මූහුබැන්දා. සසරට බිය දුනුණු ඇය පැවිදි වුනා. තනියම වඩා මොහොතක් බලමින්, සල්ලාල පිරිසක් රැකගන හිටියා. ඇයට පැහැර ගන්නට පිරිසක් සිටින බව බුදුරුන්ට දන්වා යැවිවා. මේ ගොනම බුදු සසුන් දින උපසම්පදාව ලද පළමු කෙනා ඇයයි. බුදුරුන් ඔබ දැන් උපසම්පදා යැයි දිනයෙකු අත පත්‍රිවිඩය යැවිවා. එදා පවා ඉනාම දුෂ්කර මෙයයි මේ ගමන නිමා කර නිබෙන්නේ. අපි හිතින් මවාගත් සුන්දර ලොවක්, එදා වුවද නිබී නැහැ. ඉනාම දුෂ්කරව භා ඉනාම අනිසකවයි සයරින් මිදි නිබෙන්නේ.

අදට වඩා පින් ඇති අය නම් සිටි බව සැබැසය. ඔහු දෙයක් එකවර අතහැරීමටත්, නින්දා, අපහාස, තාබන, පිඩින, දරා ගැනීමටත් ඇති හැකියාවක්, ඉහලින්ම පිහිටා තිබුණි. අපි මේ සියල්ල අහිමි අය බව, නිහතමානීව පිළිගත යුතුයි. උඩිගුවීමට, ආඩම්බර වීමට,

මානයක් අස්ථි කර ගැනීමට, තරම් දූයක් අපට නැත. ආයුෂය, වර්නය, සැපය, බලය, ප්‍රයුෂාව අනිම් වූ තරමටම අසර්ණය. මේවා වටහා ගැනීමට නිතර නිතර නුවනින් සිහි කිරීම ඉතා වැදගත් වේ.

අපගේ ගාස්තා වූ බුදුරුදුන් වඳාල, නිවනට හේතු වන කරුණු මොනවාදයි බලමු.

- ☆ සතුන් මැරීමෙන් වැළැකීම.
- ☆ සොරකම් කිරීමෙන් වැළැකීම.
- ☆ බණ්ඩර කිලිටි නොකර ගැනීම.
- ☆ බොරු නොකියා සිටීම.
- ☆ කේලාම් බස් නොකියා සිටීම.
- ☆ පරුජ වචන කරා නොකිරීම.
- ☆ හිස් වචන කරා නොකිරීම.
- ☆ අනුන්ගේ දේශ ආගා නොකිරීම.
- ☆ තරහ හිතින් බැහැරවීම.
- ☆ මිතසා දැජීටියෙන් බැහැරවීම.
- ☆ අසද්ධාවන් බැහැර වීම.
- ☆ මිතසා සංකල්ප වලින් බැහැරවීම.
- ☆ මිතසා වාචා වලින් බැහැර වීම.

- ☆ මින්සා කම්මලන්ත බැහැර කිරීම.
- ☆ මින්සා ආපීවය බැහැර කිරීම.
- ☆ මින්සා වායාම බැහැර කිරීම.
- ☆ මාත්‍යා සතියෙන් බැහැර වීම.
- ☆ මින්සා සමාධියෙන් බැහැර වීම.
- ☆ මින්සා ගුණ වලින් බැහැර වීම.
- ☆ මින්සා විමුක්තියෙන් බැහැරවීම.
- ☆ මින්සා කාම සේවනයෙන් බැහැර වීම.
- ☆ නිදිමතින් (විනමිද්ධයෙන්) බැහැර වීම.
- ☆ විසිරැකු සිත බැහැර කිරීම.
- ☆ සැකය බැහැර කිරීම.
- ☆ කේරුදය බැහැර කිරීම.
- ☆ බද්ධ වෛටරය බැහැර කිරීම.
- ☆ ගුණමතු බව බැහැර කිරීම.
- ☆ එකට එක කිරීම බැහැර කිරීම.
- ☆ රීඛ්‍යාච බැහැර කිරීම.
- ☆ මසුරුකම බැහැර කිරීම.
- ☆ කපට්‍යාම බැහැර කිරීම.

- ☆ මායාවන් බැහැර කිරීම.
- ☆ තදුගත් බැහැර කිරීම.
- ☆ අති මාන්නය බැහැර කිරීම.
- ☆ අකිකරුකම බැහැර කිරීම.
- ☆ පාප මිත්‍රයන් බැහැර කිරීම.
- ☆ ප්‍රමාදය බැහැර කිරීම.
- ☆ ලැංඡ්‍රා නැතිබව බැහැර කිරීම.
- ☆ පවත හය නැති බව බැහැර කිරීම.
- ☆ කම්මලුකම බැහැර කිරීම.
- ☆ අල්පසුත හාවය බැහැර කිරීම.
- ☆ පැදුළු රුහිතබව බැහැර කිරීම.
- ☆ දුෂ්චී ගුහනයෝ බැහැර කිරීම.
- ☆ සිහිමුලාබව බැහැර කිරීම.
- ☆ මතවාද වලට හසු නොවී සිටීම.

මේ කාරණා එකින්, එක පැහැදිලි කිරීමට, අවශ්‍ය නොවේ යැයි සිතම්. හැම දෙනාටම වැටහෙන කරුණු බව පෙනේ. මේ දේශනාවේ වැදුගත්ම කරුණු මෙයයි. වූද රජානත් වහන්සේ විසින්, වුන්ද මහ රහතත් වහන්සේට මෙසේ වදාලා. වුන්දය, මේ කරුණු පරිපූර්ණ කරන

හිතකම අයකු සසර දුකින් නිදහස් වෙනවාමයි. මේ කරුණු බැහැර කිරීමට වෙර වීරය වඩා කෙනා, සම්මා දිවිධීය උපදාවා ගන්නවා. මේ කරුණු වලට හිත පහදාවා ගන්නා අයට, මහත්වීල ආනිසිංහ හිමි වෙනවා. බොහෝ කළ හිත සුව පිනිස පවතිවා යැයි වූවා.

විසේ නම් දැන් බබට හොඳින් වැටහෙනවා ඇති. සසර දුකින් මේල පිනිස මෙතෙක් මොනවාද කළේ. බුද්ධ වචනයට අනුව මෙතෙක් කටයුතු කරල නෑ තේදු? මේ සියල්ල දියුණු කර ගැනීමට, තැන් තැන් වලට දුවන්න සිතිදු? ඔබේ භාවනා කුරිය, ඔබේ නිවසම තේදු? මේ උතුම් දහම් පරියාය සැමටම, නිවන පිනිසම හේතු වේවයි ඉත සිතින් ආක්රේවාද කරමි.

මුල අමතක වීම

බබට සමහර වෙළාවල, සමහර දහම් කරුණු හිතට කා වැදි තිබෙන්නට පුළුවන්. සසර දුක දැනෙන්නත් පුළුවන්. අදම නිවන් දකි කියල හිතෙන්නත් පුළුවන්, ඇයි ඒ. කළයානා ඇසුරේ, සද්ධර්මය ගුවරණය කරදේ, විසේ සිතුවීම් පහල වෙනව. නමුත් නිවසට ගිය විගසින් මේ සියල්ල අමතක වෙනව. පරණ පුරුදු සියල්ල මතු වෙනව.

සමහර අය කළයානා ඇසුරේ ඉන්න තුරු, ඉතාම සංවර්ධි. පොඩි කාලයකට හෝ පරිසරය වෙනස් වූසැනින් දුෂ්චරිත සියල්ලම කරනව. මේ තමයි අපි ඉදිරියේ පවතින ලොකුම අවධානම. මුලදි හොඳට ගුණ ධර්ම පුරුදු කළ අය, ධර්ම මාර්ගයෙන් අසතට විසි වෙනව. දැන් තමන් හරි කියන, දුෂ්චීයට බස් ගන්නව. උපකාර කළ අය, මගපෙන්වූ අය, උදුව කළ අය අමතක වෙනව. අනවශ්‍ය දේවල් වෙනුවෙන් වියදුම් කරනව. සිතිම දේව

හිත නැමෙන්නේ නං. අවවාද පවා නුරුස්සන ස්වභාවයකට පත්වෙනව. තමන් මෙලොව එලිය දැකින්නත් පෙර උපකාර කළ, අම්මව පවා අමතක වෙනව. මේ සියල්ල මාර බලවිග කියල දන්නේ නං. බඩිට නොකා නිවුර්පිතව, රෝ බලා ගත් මව පියා කෙරෙහි පහදින්නේ නං.

මවිගුණ, පිය ගුණ, දැකින්නේ නං. එවන් වූ මනසකින් බුදුරුදුන් කෙරෙහි පහදින්න බං. එවන් මනස ධර්මයට පහදින්නේ නං. සංස්කරත්නය කෙරෙහි කොහොත්ම පහදින්නේ නං. ගිලය ගෙන කවර කරාද?

දැන් ඔබට පේනව නේද? බිභිසුණු ඉරතුමක් අප ඉදිරියේ තිබෙන බව. මේවා බුදු තුවනින් දැක වුවාල දේවල්. කිසිමදාක වරදින්නේ නං. මේ උතුම් දහමෙන් එල බෙන්නට, මුල අමතක නොවී තිබෙන්න ඕනි. මව පියන් වෙනුවෙන් කැපවීම් කළ, ගෞෂේධ උතුමා බුදුරූහන් වහන්සේය. නිතරම මවිපිය ගුණ වර්ණානා කළා. පිබුසිගා හෝ මවිපියන් පෝෂණය කරන්නට අවසර දුන්නා. මේ ගුණ අප ලගත් තිබෙන්නම ඕනි.

සද්ධා ලාභය

ඉපදිම, මෙඩිම, වයසට යේම, ප්‍රියයන්ගෙන් වෙන්වීම, අලියයන් හා එක්වීම, කැමති දේ නොලැබේම, මරණාය මේවා නිතරම සිහි කරන්න ඕනි. එවිට සද්ධාව උපදින බව වුවාලා. සද්ධාවේ ස්වභාවය නම්, දුකට පත් නොවීමයි. ඒ හිත ප්‍රමුදිතයි. මෙය හරිම වශේමිතයි. අප ඉදිරියේ පවතින දැක වෙන කෙනෙකුට ගන්න බං. වෙන කෙනෙකුට දෙන්නත් බං.

මේ කරුණ මනාව වැටහුණු කෙනාට, තෙරුවන් හරර වෙන දෙයක් නෑ. ඒ හිත සද්ධාවේ පිහිටුවනවාමයි. දැක වෙනුවෙන් පිහිට සොයා යුතින පිරිස ඉතාම බහුලයි. මේ අයට සද්ධාව නෑ. බොරුවෙන් මුලාවෙන් වැහිලයි ඉන්නේ. සද්ධාවේ පිහිටුල ඉන්න අයට රචන්න බෑ. කිසිවෙකුට නසන්න බැරි සතුවක් ප්‍රමුදින බවක් මහු තුළ තියෙනව. ඒ තමයි ඇත්ත දැකීම. සම්මා දිටියිය එතරම්ම බලවත්. මේ අවබෝධය නැති කරන්න, ආපසු හරවන්න පූලුවන් ජගතේක් ලෝකේ නෑ. ලාභයක්නොවේද බලන්න. සද්ධාව කියන්නේ පිහිටා දෙයකි. මේ ලාභය ලැබූ පිරිස ඉතාම අල්පයි. අද ඉද්ධාව තියෙන්නේ වවනයට පමණායි. අවල සද්ධාව යනු ඉහළම ලාභයකි. සද්ධා ඉන්දිය, සද්ධා බලය ලෙස දියුණු වෙළයි නිවනට උදුව වෙන්නේ. ප්‍රමුදින බව තමන් තුළයි උපදින්නේ. එය නසන්නත් කිසිවෙකුට බෑ. මෙවන් කෙනෙකුට වීර්ය උපදිනව. මෙය හොඳ නෑ මෙය කරන්න එපා යැයි කිමට අවශ්‍ය නෑ. පෙළුම්වීමට, බල කිරීමට අවශ්‍ය නෑ. මේ කෙනාට ධර්මය වැටහෙනව. ධර්මයේ හැසිරේනව.

තමන්ගේම කැමරත්තෙන්ම බණ භාවනා වල යෙදෙනවා. මෙවිට නීවරුණ දුරු වෙලා යනව. විවේකය හට ගන්නවා. ප්‍රිතිය උපදිනව. මෙවිට කායික සැහැල්ලුව හට ගන්නව. මේ තුළින් හිනේ සැපය හට ගන්නව.

දැන් ද්‍රාන, සමාධි, උපදිනව. මේ ලාභය තරමි, තවත් දෙයක් ලෝකේ නෑ. මේ මනස සංසිඳුණු එකක්. නීවරුණ වලින් බැට කන්නේ නෑ. මෙවන් වූ මනසකට ර්ථකම නොවේ ලෝකම ලැබුණුත් එලක් නෑ. අවබෝධය බලවත්. ඉතාම කෙටි කළය පීවත් වෙන්නේ. මේව සේරම හිස් ප්‍රහු දේවල් කියලා එයා දැන්නව. කවුරුත් කියනවට

නෙමෙයි. තමන් තුළින්ම උපන් අවබෝධය. මේ ලබන අවබෝධය, කිසිවකට දෙවැනි වෙන්නේ නෑ. දෙවැනි කරන්නත් බේ. මේ මහා බිජිසුතු සසර ද්‍රක්‍රියා ඇයට, දැකෙන් නිදහස්වීම හරර, තවත් දෙයක් වටින්නේ නෑ.

මේ කිසිවක් පූහුදුන් මනසට ගෝවර වෙන්නේ නෑ. මේ කරුණු පවා වැටහෙන්නේ, ආර්ය ග්‍රාවකයාට පමණි. බුදුරුදුන් එක් සූත්‍රයක මෙසේ ව්‍යාලා. මහනෙති, සතර මහා සාගරය කළකදී සිදි යනව. අඟිල්ලක් තෙමා ගන්න බවර තරමට සිදි යනව. නමුත් මෙය විශ්වාස කරන්නේ, ආර්ය ග්‍රාවකයා පමණායි. අන් සියල්ලෝම වාද කරාවී. තර්ක කරාවී. මහනෙති, එය පූහුදුන් මනසේ ස්වභාවයයි. එනිසා පූහුදුන් බවින් මේදීමයි වටින්නේ. කියා ව්‍යාලා. මේ දේවල් අයිමට දැන ගැනීමට පවා ඔබට ලැබෙන්නේ, කළයාතා මිත්‍රය නිසයි. කළයාතා ධර්මය එනර්මීම වටින දෙයක්. බුදුරුදුන් කළයාතා ඇසුර ඉහළින්ම අගය කිවා. මේ මුළු ගාසනයම පවතින්නේ, කළයාතා ඇසුර මනයි කියා ව්‍යාලා.

යමෙකට කළයාතා ඇසුර ලැබීම අරුණෙදායට උපමා කිවා. අරුණෙදාය පැමිණි කළේනි අනිවාර්යයෙන්ම සිදු වන දේ කුමක්ද? හිරු පායා ඒම, සිදු වන දෙයක්.

එලෙසින්ම කළයාතා ඇසුර ලබන්නාට, තිවන් මග අනිවාර්ය දෙයක් බව ව්‍යාලා. දැන් ඔබට ඒ දුර්ලභ ලාභය ලබේ ඇත. මේ උතුම් ගුන්වියන් ඔබේ කළනා මිතුරායි. නුවතින් සිහි කිරීමත්, නැවත නැවත පරිශීලනය කිරීමත්, ප්‍රතිපදාව පූරුද කිරීමත්, ඔබ සතුයි. මේ ලැබුණු දුර්ලභ ලාභයෙන් එල නෙලා ගන්නට නුවතුවති සැමට නැකියාව ලැබේවි! මේ සියලු කාරනා උතුම් බුද්ධ වචනයට අනුවම ලබූ අවබෝධයයි. මත වාද හෝ පූද්ගලිකව ලැබූ අත්දැකීම නොවේ. පූද්ගල අවබෝධය මෙහාතින් වෙනස්

වන දෙයකි. අද බඩන දේ හෝ වෙනස් වේ. සර්වයු වූ බුද්ධ යානය අකාලික වන්නේය. මේ වැසි නිබුණු නිර්මල බුද්ධාභාෂා ඉස්මතු වූ කාලයයි. මේ අවස්ථාව වැඩි කාලයකට නම් නොවේ. මිතසා ද්‍රාශ්‍ය වලින් පිරි ඇත. ධර්මයේ නාමයෙන් අධ්‍ර්මයම පවතින්නේය. මාර බලවේග ඉස්මතු වන්නේය.

මේ නිවන් මග ඉතාම අසිරි බව හැගේවී. එසේ සිතිම වැරදි නැත. යමක් අසිරි වන්නේ උදවු උපකාර අඩු නිසාය. මෙයන් එසේමයි. කළයාතා අසුර දුර්ලහයි. අසත්පුරුෂ අසුර බහුලයි. උපකාර අල්පයි. අනුපකාර බහුලයි. නිවනට ලැබෙන උපකාර, ඉදිකුටු තුඩිට් වඩා අඩුයි. බාධා කරන පිරිස හා නොමග යවන පිරිස ආකාරය වගේ. මේ සතස වූ වවනය, නිතර නිතර සිහි කරන්න. නුවතා පහළ වේවී.

අසුහ භාවනාව

මුලින් කියාදුන් ආකාරයට ගේරයේ කොටස් නිස් දෙක හොඳින් පාඩම් කර ගන්න. ඉස්මතින් ප්‍රතිඵිල බලා පොරෝත් වීමෙන් වළකින්න. හොඳින් නුවතින් තමා සතු මේ කොටස් සිහි කරන්න. මේ සැම විටම නිත වෙනත් අරමුණු කරා අද්දී යාවි. එය සාමාන්‍ය නින් ස්වභාවයයි. කළක් යැමී දී එය බැහැර වී යාවි. මේ කරන්නේ පිළිකුලක් උපදාවා ගැනීමට නොවේ. ඇත්ත වටහා ගැනීමටයි. පිළිකුලක් උපදාවා ගන්නට අවශ්‍ය නම්, වෙනත් අසුහ දෙයක් දෙස බලා සිටීමෙන් පුළුවනි. වරදාවා තේරේම් ගෙන සිටින නිසයි, මෙය සිහිපත් කළේ.

මේ උතුම් භාවනාවේ එකම අරමුණ වන්නේ, අවිද්‍යාවෙන් වැසුණු, තත්ත්වාවෙන් බැදුණු, මුලාව දුරු කර ගැනීමයි. එකෙක් සසර දුකින් මේදීමක් ලැබෙන්නේ

නැ. ඇලිමත්, ගැටීමත්, යම් තැනකද, එතනම මුලාවයි. මේ තුන්දෙනා යම් තැනකද? දුක එතනයි. දුක අවබෝධ කිරීම යනු නිවන් දැකීමයි. සොතාපතන්න වීම යනු නිවතාට බසු ගැනීමයි. සතර අපා දුක සඳහටම දුරු කිරීමයි. මෙවන් උතුමාට නැවත දුගති උපතක් නැත. දෙවි, මිනිස් අගු සැප කෙලවර නිවන කරාම යන්නේය. ඒ උතුම් ලාභයට හිමිකරුවන් වන්නට, ප්‍රමාද වෙන්න එපා. මේ උතුම් අවස්ථාව මොහොතින් ගිලිනි යන්නට ඉඩ නිබේ. මෙය වැඩිමෙන් ලැබෙන ප්‍රති ලාභ අනිවිශාලය.

සතර සතිපරිධානයම මේ තුමින් වැඩි. එය ලාභයක් නොවේද කියා තුවතින් සිතා බලන්න. එය සිදු වන අයුරු මා පහදා දෙන්නම්.

අපි දැන් සිහි කරන්නේ, කෙසේ, මොම්, නිය, දත්, සම්, මස්, නහර ආදි වශයෙනුයි. මෙසේ කළක් පුරුදු වන විට, කායානුපසසනාව තුළ හිත පිහිටනවා. මුලදිම එහෙම වෙන්න නැ. කළකදී සිහිය පිහිටාවි. දැන් තමන්ට හිත ඉඩා ගාන් දුවන බව තේරේවි. නාතාවිධ අරමුණු ඔස්සේ හිත දුවයි. මෙනහදී බොහෝ අය වරදවා ගන්නවා. නාවනාව වැඩින්නේ නැලු. හිත විසිරෙනවලු. රාගය එනවලු. තරහ එනවලු. සැක සංකා පහල වෙනවලු. මෙහෙම කියල නාවනා අතහරිනව. මේ වරද බොහෝ අයට සිදු වෙනව. මේවට භය වෙන්න එපා. එහෙමනොවී නිබුහෙන්ත් තමයි පුදුම වෙන්න ඕනි. ඒ වෙලාවටන් පහල වෙන සිතුවිල්ල හඳුනා ගන්න. දැන් මට රාග හිතක් පහල වුනා. දැන් මට නිදිමත ගතිය පහලවුනා. මේ තමයි සැකය. මේ විදියට සිහි කරන්න. ඒ ඒ මොහොත්ම ඒව දුරු වෙලා යාවි. මේ තමයි නිවතා වසාලන අකුසල්. නිවර්ණ කියන්නේ ඒකයි.

දැන් ඔබ දුරු කලේ නිවරණයි. එය ධම්මානුපස්සනාවයි. නමත් ඔබේ හාටනා අරමුණ කෙසේ, මොම්, නිය, දත්, එය නැවත ඒමයින්ම සිහි කරන්න.

කෙමෙසේ අරමුණ දැන ගන්නව. හඳුනා ගන්නව. එවිට දුරු වෙනව. හාටනා අරමුණේ හිත පවත්වනව. මෙසේ කාලයක් කරන විට අකුසල් පහලවීම අඩු වී යනව. පහල නොවී නියෙන්නත් පුළුවනි. නමත් මේ අකුසල් සඟාල්වීමක් පමණයි. රුවටේමට පත්වෙන්න එපා. මේ සඳහා දහම් දැනුමක් නිඩිම ඉකාම වටිනව. එය හාටනාවට පහසුවක් බවට පත්වෙනව. මෙසේ කාලයක් පුරදු කරන විට හිතේ සඇහැල්ලුවක් උපදිවී. දත් ඔබ අකුසල් දුරු වෙන හැරී දැන්නව. දුරු තු විට දැනෙන පහසුව අදුන ගන්නව. දත් නැවතනත් පෙරටත් වඩා පහසුවෙන්, කෙසේ, මොම් ආදිය සිහිකරන්න පුළුවනි. නිවරණ දුබල නිසා, පීඩාවන් එන්නේ නෑ. මේ වෙනස ඔබ දැකිනව. කමින් හිතට හර වෙනසයි. හිත විසිරේනව. පීඩාවන් වැඩියි. දත් එහෙම නෑ. ඒ නිසා හිත ඉතාම පහසුවෙන් කායානුපස්සනාව තුළ පිහිටනව.

දත් සිහිකරන්නත්, ආරමින කළ අරමුණුමයි. වෙනස, වීඩාවක් නෑ. සුවපහසුව වැඩියි. මේ තමයි ප්‍රමුදිත හාටය කියල කියන්නේ. මේ හිත හරිම නැවුම්. විවේකයෙන් පිරිසු හිතක්. මේ විදියට හාටනා කරදුදු ප්‍රිතිය උපදිනව. කය සඇහැල්ල වෙනව. සඇපය උපදිනව. මේවට නොඳුව හොඳින් තුවත්තින් හඳුනා ගන්න ඕනි. දත් ඔබ ඉන්නේ, වේදනානුපස්සනාව තුළයි. නමත් සිහිකරන්නේ, කෙසේ, මොම්, නිය ආදියයි.

විදීම් හඳුනා ගනිමින්. ඉතාම පහසුවෙන් සිටීමට දත් පුළුවනි. කයට සඇහැල්වා, සඇපය ලැබේ. ප්‍රිතිය තුළ ඕනෑම වේලාවක් එකම ඉරියවිවේ, හාටනා කළ හැකියි. කය පුළුන් රෝදක් සේ සඇහැල්ල වී ගොරෝසු ගතිය

නැති වී යයි. මේ ආකාරයෙන් තවදුරටත් සිහි කිරීම තුළ, බලවත් වූ සමාධියේ සිත පිහිටු ඇත. මේ බලවත් විත්ත සමාධිය හඳුනා ගැනීම, විත්තානුපස්සනාවයි.

දැන් ඔබට හොඳුන්ම පැහැදිලි ඇති. මෙය පිචිනයට ප්‍රායෝගික කර ගන්න. සතුර සතිපටිධානය යනු බුදුරුදුන් නිතරම වර්ණනා කළ දෙයකි. එවැනි දෙයක් කරන්න ලැබීම, මොනතරම් භාෂයක් දු? මොනතරම් ලාභයක්ද? බුද කෙනෙකු විසින් වඩාල දෙයක්, අසියේ පවා දෙලොව යහපතටයි හේතු වෙන්නේ. කරන්නට ලැබීම ගෙන කවර නම් කරාද. එපමණක් නොවයි. මේ තුළ සත්ත බොජ්ප්‍රංග ධර්මයේම දියුණු වෙනව. දැන් අපි පටන් ගත්තේ, කෙසේ ලොම් ආදි නිස් දෙකෙන් තේදු? දැන් ලබා ඇති දියුණුව සූල් පටුද බලන්න. මේ වාසනාව අනිම් කරගත් පිරිස ඉතාම බහුලයි. එයට හේතුව, වැරදි දැඟී මතවාද වල නිර වී සිටීමයි.

සතිය බලවත් විම නිසා සතිසම්බොජ්ප්‍රංගය දියුණු වෙනව. නැවත නැවත පුරුදු කිරීම තුළ ධම්ම විෂය සම්බොජ්ප්‍රංගය දියුණු වෙනව.

මේ තුළ ඇති වන්නා වූ වීරය නිසා, වීරය සම්බොජ්ප්‍රංගය දියුණු වෙනව. මේ නිසා ප්‍රීතිය භට ගන්නව. එය ප්‍රීති සම්බොජ්ප්‍රංගයට උපකාරී වෙනව. සැපය, සැහැල්ලව නිසා, පස්සද්ධිය භටගන්නව. මේ තුළින් උපදින සමාධිය, සමාධි සම්බොජ්ප්‍රංගයට හේතු වෙනව. මේ සියල්ල උපේක්ෂාවන් දැකින්න පුළුවන් කළක් එනව. එදාට අවබෝධයට සූදුස පරදි නුවතු දියුණු වෙනව. එය උපේක්ඩා සම්බොජ්ප්‍රංගයයි. මේ ඉතාම කෙරීයනුයි පැහැදිලි කරේ.

අවලෝ දැනම

ලාභයක් ලබුණු කළේනි, සතුට වී උද්ධාම වීමත්, අලාභයක් සිදු වූ කළේනි, දක්වී පසු තැවෙලි වීමත්, මිනිස් සිතේ ස්වහාවයයි. සම්මා ද්‍රීරිධි පුද්ගලයා මේ දෙකම උපේක්ෂාවෙන් දකි. උද්දාමයක්, පසුතැවෙමක්, බැහැර හිතින් සුවසේ වසයි. එය ආර්ථ වූ, නිවනට හේතුවන්නා ට්‍රි, උතුම් ගුණයකි. මේ ලෝකය වනානි පෙරමෙන දැයකි. වෙනස් වෙන දැයකි. එය ලෝක ධර්මයකි. ලෝක ධර්මය වෙනස් වන විට, මහුස්සයා වෙනස් වේ.

මෙවා ඔබට අමුතුවෙන් පහදා දීමට අවශ්‍ය නොවේ. ඔබ හිතන දේ, පතන දේ වෙනස් වන විට, ඔබද වෙනස් වී ඇත. සියලු දේවල් සම්පූර්ණ කරදී ඔබ සතුට වේ.

අඩු පාඩු එනවිට, වැනි අදුරෝත් තිරු මුවා වෙන්නා සේ ඔබේ මුහුණා ඉරියවි වෙනස් වී යන්නේය. රංඩු අඩුදාර හට ගන්නේය. හිත් රිදීම් සේක සැක සංකා පහළ වන්නේය. පවුල් ජීවිතය පවා විනාශ වී යන්නේය. මෙවතින් පුවත් ඕනෑ තරම් අසන්නට දැකින්නට ලැබේ. නිවසක් ඉදි කර ගැනීමට ඔබ අප්‍රමානව වෙහෙසෙනවා යැයි හිතන්න. රු දුවල් නොතකා එයට මහන්සි වෙනවා වෙන්නට පුළුවන්. ඔබේ මුල් සේසනම එයට වියදුම් කරන්නට පුළුවන්. වැසි නිමාවන තුරු නොයිවසිල්ලෙන් බලා ඉන්නත් පුළුවන්. නොසිතන විටක දී විපතක් වුනා යැයි සිතන්න. එය ඔබට දුරාගත හැකිද? ස්වහාවික කරදුරයකට ලක් වුයේ නම්, දුරාගත හැකිද? එවන් විටකදී, ඔබේ රැකවරණය ධර්මයයි.

ධර්මය තුළ නොසිටි කිසිම අයකුට මෙවන් දේ දරු ගන්න බැ. දරුවන්ගේ, බැරදුගේ වෙනස්වීම සමාජයන්

ලැබෙන නින්දා අපහාස අපමණ වේවි. මේ සියල්ල දරා ගැනීම යනු අටලෝ දහමට කම්පා තොවීමයි. රන්, රඳී, මුණු, මැණික්, වලින් පමණක් ඉදිකළ මහා ප්‍රාසාද පවා අද නැත. නටුමුන්වත් අද දෑකින්ට නැත. වෙනස්වීම යනු එයයි. ජීවිත නිරි භාවියේම අනිමි වෙනව. ව්‍යාපාර මොහොතින් විනාග වෙනව. ප්‍රිය අය සුලු මොහොතින් වෙනස් වෙනව. අනතුරු, කරදර, බාදක, ස්වාහාවික විපත් අපට කියල නෙමෙයි එන්නේ.

මේවට තොසලී ඉන්න අප තුළ ගක්තිය තියෙන්න ඕනි. මේ ගක්තිය බාහිර අයට දෙන්න බැ. බාහිර අයගෙන් වෙන්නේ දුක තවත් වැඩිවීම පමණයි. දුක නිවන අය දුර්ලභයි. දෙවියන්ට අපිව සහසන්න බැ. බමුන්ට් බැ. ඒ ගක්තිය හා සැහසිම තියෙන්නේ, ධර්මය තුළයි. වෙනත් කිසි දේකින් මේ ගක්තිය ලබන්න බැ.

ලාමක දේවල් නිසා ජීවිතය පවා නැති කරගන්නා අවස්ථා එමටයි. දුර්මය තුළට බැසුගත් අයට එවතෙනි ඉරණාමක් අත්වන්නේ නැ. නැසෙන දේ නැසෙනව. වැනසෙන දේ වැනසෙනව. මෙයයි ධර්මනාවය. සම්බුද්ධුන් පිරිනිවන් පා වදාල ස්ථානය ඔබ අහල ඇති. මේ ස්ථානයේම භය වරක් සක්විති රුප වෙලා සිටි තැනයි. රන් රැවන් සත්මහල් ප්‍රාසාද පිහිටා තිබූ තැනයි. ත්‍රිලෝක විජය නමින් සක්විති වූ අවස්ථාවේ රන්, රඳී, මැනික් වලින් පමණයි ප්‍රාසාද ඉදිකළේ. ජායා මානුයක් හෝ නටුමුන් මානුයක් තිබුන් නැ. සළ් රැක් දෙකක් පිහිටා තිබුන්, ඇද පිහිටා තිබූ තැනයි. සත් වෙති වරට අවසන් ගමන් යන්නට, පිරිනිවෙන්නට තිරණය කළේ එනහයි. අපි මේ දැරෙන්නේ මොනවා ලැබේලද? තුවතින් නිතල බලන්න. උඩිගු වෙන්න, ආසිම්බර වෙන්න, මාන්නය ඇති කර ගන්නේ, කිසිදෙයක් අපිට ලැබේල නැ.

අමු දුරුවො, මිල මුදල්, යාන වාහන, ඉඩ කඩම්, වස්තු දේපල මේ සියල්ලම තාවකාලිකයි. නින්දෙන් අවදිවන්නට පෙර සියල්ලම අහිමි වෙන්න පුළුවන්.

ඉහලට ගත්ත තුස්ම පොදු පහලට හෙළත්න පෙර සියල්ලම අහිමි වෙන්න පුළුවන්. පොඩි මදුරුවටත් අපිව විනාග කරන්න පුළුවන් නේද? මේව දැනගත සිටීම ඉතා වැදගත්. ලෝකයම අල්ලා නිරියත් එලක් නෑ. ලෝකම වත්දනා කළත් එලක් නෑ. ලෝකම අධි වැළපුනත් එලක් නෑ. ලෝකම ගුණ ගායනා කළත් එලක් නෑ. නම තමන්ගේ රැකවරණාය පවතනින් තම තමන් තුළයි. මේ රැකවරණාය බො ගත් අයට, පුහු දේවල් වලත් එලක් නෑ. කොතැනක කුමන අයුරින් කළුරිය කළත් ඒ අය දිනුම්. මැරෙන බව හිතන්න පවා අද අය බයයි. මහා විශාල පිරසක් ඉදිරියේ තුළුලාස් හැවිරිදි දියනිය බුද මුවින් පුරුණසා ලැබුවේ, මර්ත සතිය වැඩු නිසයි. මේ සියල්ල අද උඩු යට්කරු වේ නිබේ. එය අපගේ අවාසනාව මිස, වෙනකක් නොවේ. “ලාභ - අලාභ , නින්දා - පුරුණසා , යස - අයස , සැප - දැක ” මෙයයි අට ලෝ දහම. මේ අටට ලෝකයම යටයි. මෙය තේරුම් ගෙන නිබීම භාගයක්. අද බොහෝ අය වචනයෙන් දැන්නව. අවශ්‍ය වන්නේ පීවිත වලට ප්‍රායෝගික වීමයි. වචනයට පමණක් අපව සනසන්න බැ. මෙය ගිහි පැවිදි සියල් දෙනාටම පොදු ධර්මනාවයකි. ලෝක ධර්මනා වෙනස් කරන්න අපට බැ. මේවා ඉදිරියේ වෙනස් නොවන හිතක් හඳු ගැනීම පමණයි කළයුතු වන්නේ, එයයි රැකවරණාය. බුදුරුදන් පෙන්වා දෙන්නේ, අප ඉදිරියේ ඇති මහා අනතුරයි.

පුහුදුන් පිරසත්, ආර්ය පිරසත්, අටලෝ දහම දැකින්නේ ආකාර දැකකටයි. එය අනස පොලුව සේ දුරස් බව

පෙන්වා දෙනව. එහි සැබැක අර්ථ දුකීන්නට, ආර්ය නුමියට පැමිණුන්වා. එතනයි සැබැක රැකවරණය. එතනයි නිර්හය එකම තැන. එතනයි මුලාවෙන් මිදුනු තැන.

ඉහතින් සඳහන් කළ අට ලෝ දහම තුළ පවතින්නේ, ඇල්ලීමක්, ගැටීමක් පමණි. ඒ දෙකට හේතුව මුලාවයි. ලාභයට, ප්‍රගාසාවට, යසයට, සැපට, අධ්‍යාපනව. උද්ධාම වෙනව. සුතුට වෙනව. අලාභයට, නින්දාවට, අයසට, දුකට, ගැටෙනව, අධිනව, පෙරුලෙනව, භාෂපෙනව, මේ දෙකම වෙන්නේ මුලාව නිසයි. ආර්ය පුද්ගලයා මේ දෙකේ දීම නොසැලී ඉන්නව. එය ඒ මතකේ ස්වභාවයයි. නිතා මතා කරනවා නොවේ. ආයාසයෙන් තොරව, සිත්‍ය තුළ හිත පිහිටුවයි නියයන්නේ. මේ අට ඉදිරියේ පවතින්නේ එකම සිතකි. මෙය මහා ලාභයක් නොවේද බලන්න. ආර්ය වුවන්, පුහුණ් වුවන්, අට ලෝ දහම එක සමානයි. ලෝක ධර්ම වල වෙනසක් නෑ. වෙනස පවතින්නේ මතස තුළයි. මුහුණා දෙන ආකාරය එකම වෙන්න පුළුවන්. කළුපනා කරන පිළිවෙළ පමණයි වෙනස් වෙන්නේ. ඔබට පැහැදිලියි තේද? ආර්ය වූ පමණින් අවලෝ දහමට ලක් නොවේ සිටිනව නොවේ. අට ලෝ දහම භාම දෙනාටම පොදුයි. මුහුණා දෙන ආකාරය භා සිතන ආකාරය අහස පොලුව සේ වෙනස්. පැහැදිලියි තේද?

මේ උතුම් සැනසුම් මගට පියමන් කරන්නට පළමු පියවර දැන් කියල දෙන්නම්. ලාභ - අලාභ අදි අටලෝ දහම ඉදිරියේ මෙස් සිති කරන්න. මට ලාභයක් ලබාවයි නියයන්නේ, මේ ලාභය වනාහි අනිතසයි. දුකයි. වහා වෙනස් වන සුලුයි. කියා සිති කරන්න. එවිට ඔබ ලාභයට යටෙවන්නේ නෑ. සිත මුලා වෙන්නේ නෑ. සුදුසු මෙස එය පර්හරණය කරාවේ. යහපත උදෙසාම යොදුවාවේ. අලාභය

ඉදිරයේන් එමෙසම මෙහෙනි කරන්න. හිත දුකෙන් යට වෙන්නේ නැ. නුවතු පහල වේවි. සත්‍ය දැකීවි. කම්පා නොවන සිතක් බවට පත් වේවි. මේ අට ඉදිරයේ නිතරම ප්‍රායෝගිකව මෙය කරන්න. කළකදී ඔබට උදාර සිතකට හිමිකරුවකු වේවි. මෙය මහා ලාභයක්. ලෝකයා ඉදිරයේ රාගපාන්න ඕනි නැ. ඉතාම නිහතමානීව, අහංසකව මෙය මෙහෙනි කරන්න. මෙවන් වූ සම්බුදු රැකවරතා ලැබෙන කාල ඉතාම දුර්ලභයි. ලබුණු අවස්ථාවන්, උපරිම ප්‍රයෝගන බැංචා!

සම්බුදුර්ජානන් වහන්සේ නමක් වඩාල දැහමක්, පුරුදු කර ගන්නට ලැබීම සුළුපට දෙයක් නොවේ. මේ අනවරාග සසරේ, නොලැබුණු දෙයක් වන්නත් පුළුවනි. ඒ නිසා මේ උතුම් දහම් පරියාය, නැවත නැවත පරිභිලනය කරමින්, මේ ගොනම බුදු සසුනේ දීම, සම්මා දිරියිය උපදාවා ගන්නවා කියා, අධිම්දානයක් තබා ගන්න.

අවංක බාවය

මේ උතුම් ගොනම බුදු සසුනේ නිසි එල බඛන්නට නම්, අප තුළ තිබිය යුතු ග්‍රේෂ්ඨතම ගුණය අවංක බවයි. අවංක බව නොමැතිව අල්ප මාතු තෝ ප්‍රතිඵ්‍යුලයක් බඛන්න බැ. මෙය උතුම්ම බුදු වදනකි. අවංක භාවය නැති තැන උපදින්නේ, සටකපට මායා බව පෙන්වා දෙනවා. අප ගන්නා වූ විශයම සාර්ථක වන්නේ, අවංක භාවය තුළමයි. අවංක භාවය තුළින් ඉපදෙන ප්‍රතිලාභය වන්නේ, ධර්මය කෙරෙනි මහත් වූ විශ්වාසයයි. අවංක නොවී එම විශ්වාසය, කිසිකළකන් බලාපොරොත්තු නොවන ලෙස වදාලා.

එය එනර්මීම වටින දෙයක් බව, දැන් ඔබට වැටහෙනවා ඇති. මේ උතුම් ගුණය ධර්ම මාර්ගයට

සහුවම බලපාන්නකි. අපි යමක් කරනවා යැයි ලෝකයාට පේන්න පුළුවන්. සේවාවන් රාඹියක් කරන්නත් පුළුවන්. නමුත් අවංක බව තොමැති නම්, ධර්මාව බෝධියක් ලබන්න බැරි බව පෙන්වා දෙනවා. එය මහා අලාභයකි. එය මහා අවාසනාවකි. අවංක බව උපදාවා ගැනීම, ඉතාම අසිරි බවන්, පෙන්වා දෙනව. මෙය අනියෝගයකි. මේ අනියෝගය ජය ගන්නේ, ඉතාම සූල් පිරිසක් බවන්, පෙන්වා දෙනවා. මේ උතුම් ගුණය මත පිහිටා කටයුතු කිරීම තුළ, ධර්මය කෙරෙහි විශ්වාසය උපදින බවන්, ඒ තැපින් ධර්මාවබෝධය නියත වශයෙන්ම ලැබෙන බවන් වදාලා.

එසේ නම් මේ බියකරු සසර දුකින් නිදහස් වීමට මුලින්ම කළ යුතු වන්නේ, අවංක බව උපදාවා ගැනීමයි.

මේ අනියෝගයට මුහුණ දිය හැකි නම්, නිර්මල දුහම අපට ලැබේ ඇත. කළනා අසුරද ලැබේ ඇත. අප අවංක තොවනතාක්, මේ කිසිවකින් පිහිටික් ලබන්න බැ. අවංක තොවන විට බැහිරින් ලැබෙන උපකාර පවා වූයක් වේවි. මේ උතුම් අවවාදය පවා ගැරහිමට ලක් වේවි. පිඩාවක් බවට පත් වේවි. එය වංක සිත් ස්වහාවයයි. මේ පැලිබඳව වර්හා ගන්නට මෙම උපමාව උපකාර වේවි. යම් කෙනෙක් ලොකු කුස ගිහ්නකින් පෙළෙනව කියල හිතන්න. මෙයාට ආහාරයක් ලැබෙනව එය ප්‍රතිත වුවන් රාශ වුවන් මේ කෙනා අනුහව කරනව නේද? ඒ ආහාරය ඔහුට පිඩාවක් වෙනවද? නෑ. ඔහුට එය සුවපහසුවක්මයි. තොදුටම අසකිප වූ කෙනෙකුට මේ ආහාරය දෙනව. දැන් ඔහුට මෙය පිඩාවක් නේද? මේ වගේමයි අවංක කෙනාට බාහිර උපකාර ප්‍රතිතයි. වංක කෙනාට බාහිර උපකාර වූයක්. දිරවන්නේ නෑ. පැහැදිලිය නේද?

දැන් ඔබ, ඔබ ගැනම හිතල බලන්න. අවවාද ඉදිරියේ කිපිල යනව නම්, ඔබ තුළ අවංක බව නෑ. අවවාද හමුවේ හිස නමා පිළිගන්නවා නම්, ඔබතුළ අවංක බව නිකේ. උග්‍ර බවක් නිකේ නම්, සපුරා ගන්නට මහන්සී වෙන්න.

අවංක නොවී කරන, කියන, හිතන සියල්ලම හිස් දේවල් බවයි බුදු මුවින් වදාමේ. ඒ සියල්ල සසර දුකින් මේදන්නට ඉවහල් නොවන බව, මතාව පහතා දෙනවා. මේ උතුම් ගුණය උපදාව ගන්නා අයුරු, මෙයේ පෙන්වා දෙනව්. නිරන්තරයෙන්ම දුක්ඛ ආර්ය සත්‍ය සිහිකල යුතුයි. ඉපදිම, මෙය වීම, වයසට යෘම, ප්‍රිය අයගෙන් වෙන්වීම, අප්‍රියයන් හා එක්වීම, කැමති දේ නොලැබීම, මරණය මේවා නුවතින් සිහි කරන්න. පංච උපාදානස් කන්දය සිහි කරන්න. නොතිතු අවංක බව උපදීවී. මේවා බුද්ධ අවවාද බැවින්, ඒකාන්යෙන්ම ප්‍රතිඵ්ලි ලැබෙනවාමයි.

අවංක බව යනු පිරිණු බවකි. එය තුළ හිස් දේවල් නැත. පූභ දේවලද නැත. පීවිතයේ යටු ස්වභාවය තුළින් උපදින පිරිපූත් බවකි. අවංකඩව උපදින විට, හිස් දේවල් බැහැර වෙනව. මේ දෙන්නට එකට ඉන්න බැ. එය ධර්මතාවයි. ඇත්ත දුකින විට බොරුව පලා යනවාමයි. බොරුව තුළ ඉන්නතාක් ඇත්ත දුකින්න බැ. ඇත්ත දුකිනතුරු අවංක බව උපදින්නේ නෑ. අවංක බව උපදිනතුරු ධර්මාවබෝධය ලබන්න බැ. ධර්මාවබෝධය ලබන තුරු සසර දුකෙන් මේදන්න බැ. මේ මහා අනතුර අපිළුග තිබෙනවා. එයින් බේරා ගන්නමයි පහතා දෙන්නේ. ඇත්ත දුකින තුරු අපි හැමෝටම මේ කය සාරයි. තමන්ගේ ලස්සන, හැසිරුව, වර්ණය, තරුණාකම, නිරෝගීකම මේවට රැවටෙනව. මේ රැවටීම මුලාවක් බව

අපි දැන්තේ නස. මේ නිසා අවංක බව ගිලිනි ගොස් වංක ගෙනි මතු වෙනවා.

මේ කයට පමණක් අදළී යනව තොට්ටී. බාහිර අන් අයගේ ගර්ර කෙරෙහින් අදළී යනව. බඳී යනව. මුලා වෙනව. මේ අනතුර වන්තේ, ඇත්ත තොදුන්නා නිසාමයි. දැක් අශ්වයාට කස පාර තොවදී. කම්මලැලී අශ්වයාට නිතරම කස පහර වදී. වංක පුද්ගලයාට පිඩා සහිතයි. අවංක පුද්ගලයාට පිඩා උතිතයි. දක්ෂ අශ්වයා තරගය දිනනවාමයි. එසේම අවංක පුද්ගලයා සසර දිනනවා මයි. එය සිදු වන දෙයකි. අවංක භාවය එතරම් බල සම්පන්න දෙයකි. එතරම් ජ්වල සම්පන්න දෙයකි. මෙය උපදාවා ගැනීම යනු, සසර සූරෝන්, සසර දුෂ්කන්, දිනීමයි. අවංකබව උපදාවා ගන්නේ, බොරුවක් සිහි කිරීම තුළ තොට්ටී. සියලුම සත්ත්වයන්ට උරුම ධර්මනාවයයි සිහි කරන්නේ. ඇත්ත ඇති සැටියෙන්ම දැකීම යනු උපදින්නා වූ ඇඟානයකි.

එය යටා තුළ ඇඟානයයි. අප සැමට දුර්ලභව ලබුණු බුද්ධ සාසනයෙන්, ප්‍රයෝගන ගනිමු. දුර්ලභව ලබුණු මිනිසත් බවින් ප්‍රයෝගන ගනිමු. මෙයිවීම මරණය සිහි කරන්න ලේසියෙන් බැ. එයට ජ්වලක් ඕනි. ඒ ජ්වල සියලු දක් කෙළවර කිරීම පිනිසම හේතු වේවි. ඒ සඳහා කරමෙන්තක් ඇති වේවා. නුවතුසේ පහල වේවා. අවංක බව උපදාවා ගනිමන් ගොනම බුදු සසුන් සියලු දුකින් මේමට දුර්ලභ වූ වාසනාව උඩ වේවා.....

සද්ධානුසාර භාවය

මේ උතුම් නිර්මල, පිවිතුරු, ගාමිනීර දැහම ගැහුරින් අවබෝධ කර ගන්නට අසිරු අයට මේ දැහම් අවවාදයන් හිත සුව පිනිසම වේවා. මේ උතුම් බුද්ධ

අවවාදයට අනුව, තම තමන්ගේ පිටත වාසනාවන්ත කර ගෙනිත්වා. සද්ධානුසාර් බව යනු බුදු සසුනක පළමු පියවරයි. මෙම පියවර තබන්නට හෝ වාසනාව උඩා වේවා කියලා, පළමුව ආක්රීතාද කරමි.

මේ සඳහා මුලින්ම අවවාදයට නැමුණු හිතක් ඇති කර ගන්න යිනි. දෑකින දෑකින දේට ආභා කලොත්, බාහයට ආභා කලොත්, නුවන පිහිටින්නේ නෑ. නුවනා වගේ දෙයක් පිහිටාවේ, නමුත් ඒ නුවන නොවේ. අනතුරුන් බෙරෝන්නේ නුවනින් විමසීමතුලයි. මේ නුවනා බොහෝ පිරිසක් අනිමි කරගෙනයි ඉන්නේ. මේ නුවනා බබන්නට අපි නිහතමානී විය යුතුයි. අවවාදයට සිත නැමිය යුතුයි. නුවනින් විමසන අයගේ උපකාරය ලැබේය යුතුයි. නුවනින් විමසීම යනු සූල් පටු දෙයක් නොවේ. අවවාද ලැබේමෙන් පමණක් නුවනා දියුණු වෙන්නේ නෑ. අවවාද පිළිපැදිල් තුලයි, නුවන පහල වෙන්නේ. පැහැදුම්ද? කිස වරක් මෙය කියවන්න. පැහැදුල් වේවේ. අවවාදයට නැමුණු පසු හිත නිවෙනව. නිවුනු හිතටයි නුවනා පහල වෙන්නේ. රැලී ගොරෝසු හිතට අවවාද කරන්න බැං. එය විසිරැඹු හිතක්. අවවාද හිතට යන්නේ නෑ. අවවාද කරදී ගෙටෙනව. ගැටීම යනු අකුසලයකි. අකුසලයක්න් කුසලයක් උපදුද්ධවන්න බැං.

මේ තත්වය හැමෝටම උපදාවා ගන්න අමාරුයි. සංසාර පුරදු ඉදිරියට එනව. වාද කරනව. තර්ක කරනව. මේ ධර්මය තර්කයට ගෝවර වෙන්නේ නෑ. අතක්කාවටරයි කියන්නේ ඒ නිසයි. මුලින්ම අවවාදයට නැමෙන හිතක් භඳා ගැනීම, ඉතා වැදගත්. බුදු රුහුන්ගේ අවවාදය පවා නොපිළිගත් පිරිසක්, එඳා සමාජය තුළ හිටිය. ඒ නිසා මේ උතුම් ගුණයට ලෙහෙසියෙන් හිත නැමෙන්නේ නෑ. ප්‍රග්‍රේශ්‍යාචන්තයින්ගේ අසුරේම හිටියන්,

මේ ගුණය නැතිනම් නරක් වූතු බේජයක් වගේ. පොලව සාරවත් වූතුත්, ජලය හිරු එළිය ලැබුණුත්, බේජය නරක් වෙවා නම්, පැල වෙන්නේ තැනේ. ඒ වගේමයි මේ ගුණය නැති විට අවචායට ගැටෙනව. මගේ හොඳට, මට අනුකම්පාවට, මේ අවචා කරන්නේ කියල හින්නේ නෑ. මෙහෙම දේශ්වල් ඕන තරම් වෙවා ඇති. දැනටත් වෙනවා ඇති. දේශ්වල් ඕන තරම් වෙනවා ඇති. ඒ දුර්වලකම අමාරුවෙන් හෝ හඳු ගන්න.

පීවිතය රැකෙන්නේ අවචායයෙන්ම යි කියල නිතර හිතන්න. ඒවිට අවචායට සින නැමෙමි. ඒදා පුංචී රාජුල හිමියන් ගෙන ඔබ අහල ඇති. ඇය ඒ උතුම් ගුන අමතක වූත්නේ. දෙක් පන්තියේ දී ඉගෙන ගත්ත දේශ්වල් නිසාද? හොඳ දේ මුළ පීවිතේටම වටිනව. ධර්මය කවචාවත් පොඩි නෑ. භාම්බාම මිදුල අනුගාල වැලි දේශ්වල් උඩි දානව. මේ වැලි කැට ගුණනට මට අවචා ලැබේවා කියල. මේ ඔබට පහදා දෙන්නේ, ඒම ගුණය නේදු? කෙටි කළකින්ම අරහත්වයට පත්වුනේ, ඒවැනි උදාර ගුණ නිසාමයි.

එනිසා ඔබට ලැබෙන අවචා ඉදිරියේ ගැටෙන්න ඒපා. ඒය අකුසලයක්. බුදු සසුන් පළමු පියවරට ප්‍රධානම බාධාවක්. අවචාය සතුරු කමක් සේ කළේපනා කළාත් ඔබ පරාදයි.

ඉපදාන දා පටන් අපට නොයෙක් අවචා ලැබෙනව. මෙක කරන්න ඒපා. එහෙ යන්න ඒපා. මෙහෙම කියන්න ඒපා. මගෙන් අහන්නේ නැතුව කරන්න ඒපා. අහවලා අසුරු කරන්න ඒපා. මේව කන්න ඒපා. මේ දේශ්වල් වලින් අපට වරදක් වූනාද? අවචායට හිත නැමුන නම් වරදක් වෙන්න බැ. අවචායට ඒරෙහි වූන ආය, විවිධ කරදර වලට මුහුණ දෙන්න ඇති. අපට අවචා සිති වෙන්නේ, පොඩි කාමලදි විතරද? මෙතන තමයි

වරදින තැන. අපට හැමඳුම අවවාද අවක්ෂයි. නොමග යන්නේ පොඩි ප්‍රමයි පමණුද? අද පොඩි ප්‍රමයිට වඩා වරදි කරන්නේ, වැඩිහිටි අයයි. දැන් වැටහෙනව තේදි? අපි හැමෝටම මැරෙනතුරු අවවාද ඕන කරනව. අවවාද ලබන්නත්, පිළිපදින්නත් හැකි නැමුණු හිතක් ඇති කර ගන්න ඕනි. මේ ගුණය ඇති කර ගන්නට වාසනාව ලැබේවා.

මීලග කරුණ ඉතාම පහසුයි. අවවාදයට ගෝවර වූ සිතට, මේ උතුම් දහම් පඩුර දායාදයක් වේවී. මෙලොව, පර්ලොව, දෙලොවම හිත සුව පිතිස පවතින බව, බුදුරුන් වදාලා. මෙයට පහසු වේලාවක් වෙන් කර නුවනින් සිති කරන්න.

- ☆ මට ඇසි, කන, නාසය, දිව, කය, මනසි, නම් වූ හයක් ලැබේ ඇත.
- ☆ මට මේ හය ඉපදිනු දා පටන්ම ලැබුණු ඒවාය.
- ☆ මම මේ හයෙන් අප්‍රමානව, රේප, ගබිධ, ගන්ධ, රස, පහස, අරමුණු, ලැබුවෙම්
- ☆ මේ හය, මොහොතක් පාසාම වෙනස් වන බව මම දැනීම්.
- ☆ මේ හය මොහොතක් පාසාම ලෙඩ වන බව, මම දැනීම්.
- ☆ මේ හය මොහොතක් පාසාම වයසට යන බව මම දැනීම්.

☆ මේ හයම දුබල වන දිනයක් එහ බව මම දැනීම්.

☆ මේ හය අනිත්‍යයි. අනිත්‍යයි. අනිත්‍යයි

මෙය ඉතාම වටිනා භාවනාවක් බව, සිහියේ තබා ගන්න. මේ වාක්‍ය කිපය නොදින් පාඩම් කර ගන්න. තිනර් සිහි කිරීම ඉතාම අගන්ය. මෙයින් ලැබෙන ආනිසංස්ය දැන් ඔබට පහදා දෙන්නම්. මේ බුද්ධ වචනය දිව ඔසුවක් බවට පත් වෙනව නොඅනුමානයි.

සසර දුකින් මිදිමටත්, සතර අපායෙන් සඳහටම නිදහස් වීමටත්, මෙය උපකාර වේ. මේ මූල් ධර්මස්කන්ධයම පවතින්නේ, අනිත්‍ය වූ ධර්මය පදනම් කර ගෙනයි. යමෙක් අනිත්‍ය වචනා ගැනීම තුළින්ම ධර්මයට බැසුගත් කෙනා බවට පත් වෙනව. දැන් අපි බන අහනව, ධර්මය සාකච්චා කරනව, දන් දෙනව, සිල් ගන්නව, භාවනා කරනව, නොයෙක් විදියේ පින්කම් කරනව තේදු? ඇයි මේව කරන්නේ? මේ කියන්නාවූ අනිත්‍ය ධර්මය අවබෝධ කිරීම පිණිසමයි. අපි කරන දේවල් මහත්වා නොවන්නේ අයි. අනිත්‍ය වචනාගෙන නොමැති නිසාමයි. අනිත්‍ය විටහුනු කෙනා මේ දේවල් කරන්නේ නැදුද කියලා ඔබට හිත්වේ. කරනවා. ඒ කෙනා මේ දේවල් කරන්නේ, අවබෝධයෙන්මයි. හරියට කරනව, නිවැරදිව කරනව, කරන්නන් වාලේ කරන්නේ නැ. එවිට ඒ කරන දේ පොඩි දෙයක් වෙන්න පුළුවන්. නමුත්, එය මහත් එලයි. මහානිසංස්යි. දැන් ඔබට පැහැදිලියි තේදු?

මුලින්ම මේ සඳහා කැමති විය යුතුයි. ඉන්පසුව එය සද්ධාවන් අඳහා ගත යුතුයි. මේ අඳහා ගැනීම කියන්නේ බැස ගැනීමටයි. කළකදී මේ කෙනා සද්ධානුහාරි බවට පත් වෙනව. සද්ධානුහාරි කෙනාට

කළකදී, අනිතය ධර්මය වැටහෙනව. දැන් මේ කෙනා ධම්මානුසාරී බවට පත්වීම වලක්වන්න බැං. මෙය බුදු සංස්කෘතිය උතුම්ම ලාභයක්. මෙයේ පූර්දු කර ගැනීම තුළ, සතර අපායේ වැටෙන කර්ම සිදු වෙන්නේ නෑ.

දැන් ඔබ ආර්ය තුම්යට පැමිණි කෙනෙක්. සත්පූරුෂ තුම්යට පැමිණි කෙනෙක්. බුදු සංස්කෘතිය “අටිය පූරිස පූර්ගලා” නම් වූ උත්තම පූරුෂයන් අට දෙනාට ඔබ අයිති වෙනව. කොහොමද එහෙම වෙන්නේ. ගිහි වේවා, පැවෙදි වේවා, සඳුධානු සාරී, ධම්මානුසාරී කියන්නේ සේවාන් මාර්ගයයි. විනිසාම ඔබ ආර්ය ග්‍රාවකයෙක්. ලාභයක් නොවේද? දැන් ඔබ පැත්තේපන තුම්මවූ කෙනෙක්. සතර අපායේ දොරවල් වසා ගත් කෙනෙක්.

බුදුරජාතාන් වහන්සේ දේශනා කරනව, මේ කෙනා දෙවන පියවර නොතබා, කළුරිය නොකරන බව. ඒ කියන්නේ අවසන් තුස්ම හෙළන්නට පෙර සේතාපන්න වන බවයි. මෙය අති දුර්ලභම ලැබේමකි. දැන් මොහුට හිමි වන්නේ, දෙවා, මිනිස් සැප පමනයි. දෙවායන් අතර උපදින්නේ නම්, මහානුහාව සම්පන්නව උපදී. මනුලොව උපදින්නේ නම්, මහා සාර්, ධනවත්, කුලවත්, බලවත්, ගුණවත් ලෙසින්ම උපදින බව වඳාලා. මේ ගත් දෙක හැරෙන්නට, සතර අපායන් සඳහටම තිදුහස් වූ කෙනෙකි. මෙය මේ ලැබූ පීවිතය තුළ, මනා ලැබේමකි. වැටහුනා තේදු? දැන් කෙනෙකට මෙහෙම හිතෙන්නත් පූලිවනි. දිවස සැප බුදු දහම අනුමත කරන්නේ නෑ තේදු කියල. එය කළක පටන් ඔබේ ඔමුවට දමා ඇති දාම්ඩියක්. සම්මා සම්බුදු වරයෙක් ලොවට පහළ වන්නේ ඉතාම දුර්ලභවයි. එයේ පහළ වන්නා වූ බුදුරුන් දිවා රාත්‍රී නොබලා වෙහෙසෙන්නේ සත්වය සසර දුකින්

ඒතෙර කිරීමටයි. දෙවන කරුණා සත්වයා සතර අපායෙන් බේරා ගැනීමටයි.

සියලුම සත්වයන් සසරින් ඒතෙර කරවන්න, බුද්ධිවරයකුටවත් බෑ. පිං පවිමත, ඉන්දිය, බල දුර්මය, මතයි එය තීරණය වෙන්නේ. ඉන්දිය දුර්ම, බල දුර්ම වැසි අති ආකාරය අනුවයි. සම්බුද්ධිරු දහම් දෙසන්නේ, මහා කරුණාව යනු සියලුම සත්වයන් කොරෝන්ම දක්වන කරුණාවයි. ඒනිසා සසර ගමන, මොහොතකට හෝ වර්ණනා නොකළ බව සැබැසය. ඒමෙන්ම සතර අපායේ වැටීම කිසිසේන්ම අනුමත කර නැත. එවැනි අය වෙනුවෙන්ම දෙසු, උතුම් දහම් පරියායක් බව තේරේම් ගන්න. අපි අපගේ තුවතෙන් තරම නිහතමානීවම තේරේම් ගත යුතුයි. ලෝක ජනගහනය කොට් පන්සියක් යැයි සිතමු. ඒක්දෙවි මොවක මේ ජනගහනය මෙන් කි ගණයක් දෙවියන් සිටිදු? සදුව මොව, බුහ්ම ලෝක වල පිරිස අති විශාලය. මේ සියලු පිරිස අතර මාර්ගලිල ලාභ දෙවිවරුන්ගේ ප්‍රමාණය ගණනින් ප්‍රාමාණය කළ නොහැකිය. ධර්මය තුරු පුරුදු කර දෙවි මොව ඉපුදීම මේ යුගයේ මහත් ලාභයකි.

අද මතුස්ස ලෝකයේ මගලිල ලාභි පිරිස ඉතාම අල්පය. නමුත් සදුවි මොව මගලිල ලාභින්ගෙන් පිරි ඉතිරි ඇතිබව සැබැවකි. ධර්මය තුමින් ඒ බව මතාව ඔපුපු වේ. බුදුරුන්ගේ පිරිනිවන් මංවකය අසල අහස් ඉඩකඩ ඇතිරි යන තෙක්ම පැමිණ සිටියේ, මගලිලාභි දෙවිවරුන්ය.

විශාලාවේ පමණක් මගලිල ලාභි පිරිස කොට් පහක් ඉක්මවූ බව සඳහන් වේ. මේ සියලුම්මෝම දෙවියන් අතරය. ඒනිසා මත්සා දූෂ්චරී වලින් බැහැරවී, මේ මැබුණු දුර්ලභ

මොහොතුන් එල ලබන්නට වාසනාව හා භාශය උඩා වේවා.!

සින් දුබල බව

මේ සැම කරුණක්ම මෙසේ පහදා දෙන්නේ, ඔබ කළක් නිස්සේ වරදවා තේරේම් ගෙන සිටි නිසයි. එහිසා මේ සියලු දේශනා ඔබගේ යහපත පිනිසම පවතීවි. සිතේ දුබල බවට හේතු වූ කරුණු ඇතුළත් කරාවන් කියල දීම, ඉන්න හිතුවේ. ඔබ කවුරුන් බිම්බසාර රුපු ගෙන අහල ඇති නේ. මේ රුපුගේ අග විසව තමයි බේමා කියන්නේ. බුද්‍යන් වහන්සේ දැකිමට පවා අප්‍රිය කළ කෙනෙක් ඇය. පසුව ප්‍රජ්‍යාවන් අගතනතුරු ලැබූ රහන් හිඹුන් වුනා. ප්‍රතා අජ්‍යත්තා. පියරුපු මරල රජකම බ්‍රාහ්‍ය ගත්ත. අජ්‍යත්තා රුපුගේ ප්‍රධාන ඇමතිය තමයි වස්සකාර කියන්නේ.

මේ ඇමතිය දිනක් බුදුරුද්‍යන් හමුවීමට ආවා. පැමිණා කරා බස් කළා. ලිවිවින් පරදුද්‍යන්න, අජ්‍යත්තා රුපුගේ අදහසක් නිබෙන බව ප්‍රකාශ කළා. ඔවුන් නොපිරිහෙන කරුණු හතකින් යුතු බැවින්, පැරදුවීමට නොහැකි බව බුදුරුද්‍යන් වඳාලා. එය පිළිගෙන වස්සකාර ඇමති පිටත්වන්නට සූඛනම් වුනා. ඔහු පිටත් වුයේ, රහන්න වහන්සේ නමකට වදුරා යැයි ප්‍රකාශ කරමින්ය.

බුදුරුද්‍යන්ට මෙය ආරංච්‍ය වුනා. පැමිණා සමාව ගන්නා මෙස සිහිපත් කළත්, මාන්නය නිසා එය කම්ලේ නෑ. සමාව නොගතහාන් වදුරුකු වන බව වඳාලා. මොහු කම්ලේ ඒ කාලට කන්න කියල අඟ හිටවපු එකයි. ටික කළකින් මිය ගිය වස්සකාර ඇමති, වදුරුකු වී උපන්නා. ඒ අසලම තමන් හිටවපු ගස් වලට පතිමින්, දුව පැන ඉන්නා අයුරු

දැක, සංවිගය පල කලා. වස්සකාර කිවී සැහින් කොහො හිටියන් දුවගෙන එති.

එකල එසේ නම්, මෙකල ගැන කවර කරාද? එදා සිටි සියලු දෙනාම පිංචන්තයෝ නොවේ. මෙකල සිටින අයන් එසේමය. වවනය වර්ද්‍යා ගැනීමෙන් බොහෝ අකුසල් රැස්වේ. එයට ස්ථී පුරුෂ හේදයක් නැත. මව, පියා මැරීම ආදි කරුණු කුමන කාලයක කළත්, ආනන්තරිය පාපක්ම වේ. විපාකය සැමඳා එක සේ ලබන්නේමය. හිත දුබල වූ පසු පිං පවී හඳුනා ගැනීමට අපහසුවේ. පවර ලැජ්පාව, විපාකයට හය, නැතිවී යන්නේය. ආර්ස්ට්‍රූ රාශ්‍ය බවක් හට ගනී. මෙය පරිභානියට හේතුවන බව මනාව පහඳා දෙනව. අද සමාජයේ ප්‍රබලයින් ලෙස දුකින්නේ මේ අයයි. සිතේ ප්‍රබල බව හෝ දුබල බව තීරණය කරන්නේ, ධනවත් බවින් හෝ දුප්පත් බවින් හෝ නොවේ. කුලවන් බවින් හෝ හින බවින් නොවේ. නැතුවත් බවින් හෝ උගත් බවින් නොවේ. පිරවරින් හෝ බලයෙන් නොවේ. තනතුරින් හෝ තිලයෙන් ද නොවේ. කරන්නාවූ රැකියාව අනුවද නොවේ. දුරටත් හෝ ඇත්තින් අනුවද නොවේ. ලස්සන හෝ අව ලස්සන අනුවද නොවේ. ජාතිය හෝ ආගම අනුවද නොවේ.

දැන් ඔබට ප්‍රශ්නයක් වෙලා ඇති. එසේ නම් හිතේ ප්‍රබල බවත්, දුබල බවත්, තීරණය කරන කරුණු මොනවාද? සම්බුද්‍රදුන් විසින් මෙය මනාව දේශනා කොට වඳාලා. ඉහතින් සඳහන් කළ සියලුම දෙනා, ප්‍රබලයින් වෙන්නත් පුළුවනි. එ වගේම දුබලයින් වෙන්නත් පුළුවනි. එ බව ඉහත කරුණු වලින් තීරණය වන්නේ නැහැ. එය තීරණය කරන කරුණු රාජියක් බුදුමුවින් දේශනා කර ඇත. මේ අනවරාගු සසරේ, කුමන අත්බවයක ඉපදුනත්, අප සියල්ලෝම කළේ, පංච කාමයන් පිනවීම පමණි. මේ

නිසාම අපට උරුම වූයේ, සසර ගමනේ දුක් පීඩා විදින්නයි. සසර දුකින් මිදෙන මගට, අප කිසිවෙක් කටයුතු කර නැත. එසේ වූවා නම් අද අප මෙතෙන නැත. අභ්‍යුත්ත්, ගැටීමන්, මුලාවන්, දුරු කර ගැනීමට, මේ දුක්වාම අපට නොහැකි වී තිබේ.

දුබල නිතකින් අල්පමාතු හෝ, දහමින් එලයක් බෙන්නට නොහැකි බව පෙන්වා දෙනව. කෙනෙකුට ධර්මය කට පාඩම් වී නිබෙන්න පුළුවනි. කෙනෙකුට දුර්මය කියා දෙන්නත් පුළුවනි. දහම් දැනුමක් නිබෙන්නත් පුළුවනි. එසේ වූ පමණින්ම බලවත් අයකු නොවන බව පෙන්වා දෙනව. සිතේ දුබල බව හෝ පුබල බව බාහිර පෙනුමින් දුකින්න බැර බව දැන් ඔබට මනාව පැහැදිලි ඇති. හැඩි දැඩි බැවෙන් හෝ කායික ගක්තියෙන්ද මෙය කළ නොහැක. ඉතාම දුර්වල අයකුට පුබල සිතක් තිබිය හැක. පුබල අයකුට දුබල සිතක් තිබිය හැක. මේ උතුම් බුද්ධ අවවාදයට අනුව ඔබට පුබල සිතක් තිබේද? දුබල සිතක් තිබේ දැයි ඔබම තීරණය කරන්න. ඒ අනුව පුබල සිතක් ඇති කර ගැනීමට, අද අදම වේරිය ගන්න. කුසලය, අකුසලය වෙන් කර හඳුනා ගත හැකිද? අකුසලයෙන් බැහැරවේ, කුසලයේ යෙදිය හැකිද? බන්ධන වලින් සිත මුද්‍රාවා ගත හැකිද? මහු හෝ ඇය බලවත් නිතකට හිමිකම් කියන්නේය.

ඔබ විවාහ පීටින ගත කරන ආයකු වන්නට පුළුවනි. වැරදි සම්බන්ධයක් නිසා, ඔබේ සමගිය දෙදුරා ගොස් නිබෙන්නත් පුළුවනි. ඔබට ඉන් මිදිමට හෝ අන්හැරීමට ගක්තියක් නොමැති නම්, ඔබ සැබැල දුබලයෙකි. කුලය, නිලය, කිසිවකින් පළක් නැත. මේ බන්ධනයට ඔබ ඇඟි ඇත. එසේ වූයේ දුබල වූ සිත නිසාය. දුබල සිතයනු සාපයකි. සසර දුකට ඇද

දුමන්නකි. දුටු සැනින් බන්ධන ඇති කර ගන්නා අය සිටී. මින් පෙර දැකලත් නෑ. තොටතුරු කිසිවක් දුන්නෙන් නෑ. නමුත් බැඳී යනව. හිත අදිල යනව. හැමදේම පවසනව. නැති කරදර ඇති කර ගන්නව. මේ තමයි දුබල සිතේ ස්වහාවය. මිල මුදල් ඉදිරියේ රුවටෙනව. බලය පිරිවර ඉදිරියේ රුවටෙනව, ඇඳුමට, පැලදුමට, හිනාවට, කරාවට, වාහනයට රුවටෙනව. මේ දුබල හිතේ ස්වහාවයයි. පුබල හිතේ ස්වහාවය මේවාට හසු නොවීමත්, වරද අකුසලය දුටු සැනින් අතහැරීමට ඇති ගක්තියයි.

හිත දුබල නම්, සසර දුකට ඇදි යනව. හිත පුබල නම්, සසර දුකින් මිදිමට හේතු වෙනව. ඇම් යන බැඳී යන කුමන දේ වේවා එය අතහැර ගැනීමට ගක්තියක් තිබේ නම්, ඔබ බලවතෙකි. සූල දේ පවා අතහැර ගන්නට බැරෙනම්, ඔබ දුබලයෙකි. මේ හිත අපට උපතින් ලැබුණු එකද නෑ. ඒ හිත ප්‍රහාෂ්වරයි. අපි විසින්ම සිතිවිලි වලින්, කිලිටි කර ගනයි ඉන්නේ. දුබල හිත තමන්ටත්, අනතුරුදායකයි. අනුන්නටත් අනතුරු දායකයි. මේ ලග කරුන සූරා සූදුවට යට්ටී සිත දුබල වීමයි. බොහෝ අයට මේව කින කදුරු වගේ වෙයි. නමුත් අප ඉදිරියේ ඇති අනතුර තේරේම් ගන්න. බුද බන සැමදා පර්ම සත්‍යයි. සසර දුකෙන් මිදෙන්නට බැර වුයේ, මේ බන්ධන නිසාමයි. අපි හැමදාම පැරදුනා. අපේ හිත මේවට යට වුනා. සත්‍යය යටපත්වුනා. හිතට වහලෙක් වුනා. එනිසාම දුබලයෙක් වුනා.

මත්වන කුමන දේ වේවා, ඒ සියල්ලම බලවත් බන්ධනයි. මේ බන්ධනයන්ට හසු වූ පසු ගැලවීම ලෙහෙසි නෑ. උගත්, බුද්ධීමත්, බලවත්, කුලවත් කුමන ශේෂුයේ වේවා, කුමන ජාතියේ වේවා, කුමන ආගමේ වේවා මෙය

බලවත් බන්ධනයකි. මේ නිසාම දරුවන්, බැරිදු, ස්වාමියා, මෙදමාපියන්, රැකියාව, මිල මුදල්, දේපල පීවිත අහිමි කර ගත්, පිරිස අප්‍රමාණාය. තමාගේ පීවිතය පවා පරදුවට තබන්නට, හැකි බන්ධනයකි. අන් අයගේ පීවිත ගැන කවර නම් කරාද? බොහෝ පිරිසක් පවසන්නේ, මෙය නරක බව දන්න බවයි. අකුසල් බවත් දන්නා බවයි. මේ නිසා නොයෙක් වේදියේ කරදර, පූජ්න, බාදක, ගැටළු පැන නගින බවත්, දන්නා බවයි. නතර කිරීමටත් උච්චතාවක් තිබෙන බවයි. නමුන් ඒක කර ගන්න බැරේලු. අමාරේලු. අපහසුයිලු. මොකක්ද මේ කියන්නේ. දුබලයෙක් කියල පුදර්ගනය කර ගන්නව නොවේද? මේ නමයි දුබල හිත. මෙවන් වූ අයට කියන්නේ, දුබල වරිත කියලයි. මෙවන් වූ වරිත වලට ධර්මයෙන් පිළිසරණාක් ලබන්න බැ.

සමහර අයට බේඩිය, සිගරටුව, බුලත්විට, නැතුවම බැ. මේවා සියල්ලම බලවත් බන්ධනයි. ඔබ ඔබටම වහලෙක් වෙලා. ඔබේ හිත දුබල කළේ බාහිර අය නොවේ. ඔබ වේසින්මය දුබලයෙක් වුනේ. ලෝකට දොස් කියල එලක් නෑ. ඔබේ හිත තිබුනේ ඔබ ලග තේද? අද සමහර අයට දුමක් නැතුව, බුලත්විටක් නැතුව වැසිකිලි යන්නත් බැරේලු. හරිම පුදුමයි. ඔබ අම්මගෙන් අහල බලන්න. පොඩි කාරෙ වැසිකිලි ගියේ, බේඩියක් අතට දීලද කියල. නැත්නම් බුල් විටක් කවලද කියල. මොනවද මේ විකාර කරා. පොඩි කාරෙදී එහෙම නොවුන නම්, නොදුට වැසිකිලි ගියා නම්, ඇයි අද බැරි. මේව පිරිස ඉදිරියේ කියන්න එපා. ධර්මයටත් නිගාවක් ඔය කරන්නේ. වේලක් දෙකක් නොකා ඉන්න උනත් පුළුවනිලු. බුලත් විටක් නැතිව බැරේලු. මෙහෙම කියන අය ඕනතරම් ඉන්නව. මගේ කනට පවා ඇහිල තියනව.

ඔබේ දුබල බව පූද්ගනය කරන්න එපා. මේ වගේ හින, බොලද දෙයක් අනහැර ගන්නට බැරි නම්, මතුණු පීයිනයක් ලැබේමේ පලය කුමක්ද? මේ සියල්ලම සිතුව්ලයි. සිතුව්ල වලින් ඔබව යටවෙලයි ඉන්නේ. බන්ධන කියන්නේ ඇඳිම්, බැඳීම් වලටයි. ඇඳිම් බැඳීම් කියන්නේ, සිත දුබල කරන දේවල් වලටයි. දුබල සිතේ කාර්ය භාර්ය වන්නේ, ඔබව දුබලයෙක් කර, සසටට බැඳ තැබේමයි. එය අකුරුම කරනව. ඔබ දැන්නේ නැ. මුලාවත් වැසුනු විට සත්‍ය දැකින්න බැ. දහම් ඇස් පහල වෙන්නේ නැ. දැන් පේනව නේද, අප ඉදිරියේ තිබෙන අනතුර කොතරමිද කියලා. මේවට යටවෙලා තමයි අපි හැමෝම සසට ආවේ. අපට මේ බන්ධන කඩා ගන්න බැරවුනා. මේ සසට පුරාවටම අපි ඇවේන් නියෙන්නේ දුබලයා වෙලා. පිංචන්යේ සසට දැකින් මිදුනා. නුවතුෂ්න්නේ සසට දැකින් මිදුන. අපි තවමත් සසට කතරේ අතරම් වෙලා. බන්ධන ඉදිරියේ දුබලයා වෙලා. කවදුද අත්ත දැකින්නේ. කවදුද සසට දුකෙන් මිදෙන්නේ. මේ තමයි අපට ලබුණු අවසන් අවස්ථාව. ගොනම බුද සූත්‍රන් ඉදිරිය ගැන හිතන්න බැ. කේටි ගණනින් සම්බුද්ධවර් පහල වුනා. මේ අනවරාග සසටරේ, අපට බැරවුන එකම දේ මෙයයි. මේ මොහොත ගිලිනී යන්නට පෙර, දුබල බවින් මිදෙන්නට වෙර වීරය ගන්න. අපට දුබලයා කරමින් සසටට ඇද දැමු, තවත් බන්ධන රාජියක් අපට පෙන්වා දෙනව. සසරින් මිදෙන්නට වෙර වීර විඛන, ග්‍රාවක ග්‍රාවිකාවන්ට මේ කාර්නා සියල්ලන්, හිත සුව පිණිසම වේවා! ඔබට හිතර තරහ එනව නම්, කේන්ති එනව නම්, පලිගන්න හිතෙනව නම්, වෙර කරන්න හිතෙනව නම්, එකට එක කරන්න හිතෙනව නම්, නින්දා අපහාස හෙලා දැකිම් කරන්න හිතෙනව නම්, මෙවා සියල්ල බලවත් වූ බන්ධනයි. එකින් එක සිහි කරමින්, අනහැර ගන්නට වෙර වීරය ගන්න.

මේවාද සිත දුබල කරන අකුසලයෝග. සසරට බැඳ තබන අකුසලයෝග.

මේ ලගට අන් සතුදේට ආගා කිරීම, අන් සතු දේට ප්‍රේෂණ කිරීම, අන්සතු දේට ලෝහ සිතක් ඇති කර ගැනීම, අන් සතු දේ පැහැර ගැනීම, අන් සතු දේ සොරකම් කිරීම, මේවාද ඉතා බලවත් බන්ධනයි. මෙම අකුසල් වලට යට වූ සිත දුබල සිතකි. මේවාද එකින් එක සිති කරමින්, අතහැර දැමීමට ඔබ දක්ෂ විය යුතුයි. පර පන නැසිම, හිංසා කිරීම, පිඩා කිරීම, වද බන්ධන වලට පැමිණා වීම කායිකව හා මානසිකව කරන පිඩා අතහැරිය යුතුයි. මේවාද සසරට බැඳ තබන අකුසල් සේම බන්ධනයි. මේවාට තුරු වූ අයට, අතහැරීම දුෂ්කරය. ඉන් ලාමක තාප්තියක් බවයි. ඒ නිසය බන්ධන ලෙස හඳුන් වන්නේ. මේවාද පංච කාමයන් තරමට ප්‍රබල වන්නට පූරුවති. අන් අයට යටි උගුල් අද්‍යුතින් සතුවූ වන අය ඕනෑම තරම් සිටි. එයින් මේම අසිරු වන්නටත් පූරුවති. තීරණය ඔබ සතුයි. පහසු දීම කළනා ගුනයකි. දුබලයන් ප්‍රබලයන් කිරීම යනු කළන දහමයි.

මේ ලග කරනා ඉතාම වැදුගන්, බොහෝ පිරිසක් අතින් සිදුවන ප්‍රබලම බන්ධනය මෙයයි. මෙයින් වන්නාවූ හානිය, වවනයෙන් පහසු දෙන්නට පවා අසීරුය. එතරම් බලවත් වුවත්, අද සමාජයට නම්, සාමාන්‍ය දෙයක් බවට පත්වී නිබේ. බන්ධනයේ ස්වභාවය එයයි. බොරු කීමට ඇති ආගාව, කේලාම් කීමට ඇති ආගාව, හිස් වවන කරාකරමින් සිටීමට ඇති ආගාව, මෙය මේලග බන්ධනයයි. මේවා පිළිබඳව මම මේට පෙර විශුහ කරල දීල ඇති. මේ බන්ධනයෙන් මිදෙන අය ඉතාම විරුදුයි. මේවාට තුරු වූ අයට ගැලවීම නම්, ලේසි පහසු නොවේ. අකුසලයෝ

ස්වභාවය එයයි. නොකමෙන් එදාට හරියට කැමෙ නැවගේ.

මේ බන්ධනයෙන් මිදෙන්න යමෙකු වෙර් වීරය වහිය නම්, මෝරා එන සඳමෙන් බලවත් වෙනව. ප්‍රබල හිතකට හිමිකම් කියනව. මේ බන්ධන අතහැර ගැනීමට සිත දුබල වූ නිසා, අපි සැම අනන්ත සසසර් දුක් වින්ද. නිරයේ වින්ද දුක් අපට මතක නෑ. ප්‍රේන ලෝක වල වින්ද දුක් අපට මතක නෑ. නිරසන් සත්වයන් වෙලා වින්ද දුක් අපට මතක නෑ. සසර ගමනේ යන සත්වයාට උරුම, මහ ගෙදුර බව පෙන්වා දෙනවා. මහ ගෙදුර කියන්නේ සතර අපායටයි. එ නිසා මේ බියකරු සසර දුකෙන් මිදෙන්නට, වෙර් වීරය ගැනීමයි නිසි. මේ බන්ධන වලට යට්ටී සිටින තාක්, සසර දුකින් මිදිමක් වෙන්නේ නෑ. ප්‍රහු දේවල් කරමින් සිටිවි. ඒ සියල්ල සිත රචටා ගැනීමක් පමනයි. මෙනෙක් අප කර ඇත්තේ ද එයයි. යහපත් යැයි සිතා කරන සියල්ලටම බැඳී යයි. සුළු දේවල් අතහැර ගන්න බැර් හිතට මොකු දේවල් අතහැරීම ගැන ක්වර කරාද?

සද්ධුන්ත කුලයේ අභා ඉතා බලවත් දම්වැලකින් බඳිනව. සාමාන්‍ය අභා ද එම දම්වැලෙන්ම බඳිනව. මේ දෙන්නගේම බන්ධනය විකයි. නමුත් සද්ධුන්ත කුලයේ අභාට මෙය බන්ධනයක් නොවේ. එකවරම දම්වැල කඩු දානව. සාමාන්‍ය අභාට කඩා ගන්න බැං. දශගලනව විතරයි. එයාට එය මොකු බන්ධනයක්. ඒ වගේ දුබල හිතට බන්ධන කඩන්න බැං. ප්‍රබල හිතට ඕනෑම බන්ධනයක් කඩු හැකියි. එනිසා ඔහන් ප්‍රබල වූ සිතක් තුළින්, බන්ධන කඩා දමන්න. ඉතාම දුප්පත් අසරණ, කුලහින, රෝග පිඩා බහුල, කාන් කවුරුවත් නැති, සමාජය නොපිළිගන්න, අවලස්සන, කෙනාට ප්‍රබල හිතක් තිබෙන්න පුළුවනි. එය බාහිරට පේන්නේ නෑ. කුළුද්

රෝගියාගේ කජාව මතකයි නේද? මේවා තමයි ගැහුරුම දැනම් කරුණු වෙන්නේ. මේ ඔබට ඉතාම ලිහිල් කරලයි පහතු දෙන්නේ. එසේ නොවන්නට කිසිම දිනෙක බුදු බණ අහන්න ලැබෙන්නේ නෑ. අයි ගැහුරුයි. නේරේන්නේ නෑ. සසර දුකෙන් මිදෙයිද? කිසිමලාක වෙන්නේ නෑ. බැඳී බැඳී යාවි.

සිත දුබල නම්, සිල් සමාඛන් වුනත් එයට බැඳෙනව. දන් දුන්නත් එයට බැඳෙනව. භාවනා කළත් එයට බැඳෙනව. කුමන විදියේ පිංකම් කළත්, හිත දුබල නම් ඒකට බැඳෙනව. දකින දකින දේට බැඳෙනව. කරන කරන දේට බැඳෙනව. ඒක අපිට තේරේන්නේ නෑ. අපටත් නොදුනීම සිදු වන දෙයක්. සිතේ දුබල බව ඒ තරම් බිහිසුණුයි. මෙහි ඇති බරපතලම කරුණු වන්නේ, බැඳී ගිය බව නොදුන්නා කමයි. බැඳීම තුළ ඉල ඉන්නව කියලත් දන්නේ නෑ. බැඳීම හිසා විදින පීඩාව තේරේන්නන් නෑ. එයින් වන්නේ, තව තවත් දුබල වීම පමනයි. දන් ඔබ දුබල සිතින් සිටිනවාද, ප්‍රබල සිතක් ඇති කර ගන්නවද? ප්‍රබල සිතක් උපදාවා ගැනීමට, මේ උතුම් බුදු වදනට සිතුව්මි පහල වේවා! කැමතේත්ත ඇති වේවා!

“නිතරම සසරේ ස්වභාවය සිහි කරන්න. අප ඉදිරියේ ඇති අවධානම සිහි කරන්න. අප හැම දෙනාගෙම පිවිත තාවකාලික බව සිහි කරන්න. අපට ලබේ නියෙන සියලුම දේවල්, ඉතාම තාවකාලික බව සිහි කරන්න. රික කළකින් මේ සියලුම දේවල් දාල යන්නට සිදු වන බව සිහි කරන්න. අස්ථිරබව, තාවකාලික බව, සිහි කිරීම තුළ සිත ප්‍රබල වේවි. එය සිදු වන දෙයක්. ප්‍රබල හස්ති රාජයා මෙන්, ලාමක, හින, හිස්, බන්ධනයන් කඩා ඇම්මට වීරය උපදීවි. මෙතෙක් නොහැකි වූ යම් බන්ධනයක් වී නම්, එවා ඉතාම පහසුවෙන් අතහැර

දුමන්නට හැකියාව ලැබේවි. මෙය බුදු සජුනේ පවතින ආශ්‍ර්යයකි. එම භාගය උඩා කර ගන්නට සයලට වාසනාව ලැබේවා! එහිසා ඔබත් ප්‍රබල වූ සිතක් තුළින්, බින්ධන කඩා දුමන්න.

නියකරු සත්ත්ව ලෝකය.

අද බොහෝ අය කියනු බෙන කරාවක් දෙසට මුළුන්ම දොමුවෙමු. “ අපිට අමුතුවෙන් පිං කරන්න ඕන නැ. මොකද අපි පවි කරන්නේ නැති නිසා. පවි කළ අය සිව කරන්නාවේ. අපිට නම් භය වෙන්න දෙයක් නැ. ” මෙහෙම කියන අය, ඔබ අතරත් ඇති. ධර්මය ගැන මොනවා ඇනගනද? මේ කියන්නේ. සසර ගැන මොනවා ඇනගන ද මේ කියන්නේ. මෙවැනි අයට ධර්මයේ සුලුවත් වැදිල නැ. මෙවැනි අයගෙන් ඉතාම ප්‍රවේශම විය යුතුයි.

ගවයන් වෙලා පමණක් ඉපදිලා බෙල්ල කපද්දී, ගළා ගිය ලේ ප්‍රමාණය, සතර මහා සාගරයේ ජලයට වඩා වැඩි නම්, ඉන් එහාට කරා කළ යුතුද? ගවයන් වෙලා පමණක් ඉපදින වාර ගණන, කියන්න ඉලක්කම් නැ. අපි නැමෝම මේ සසරේ, සෑම සත්ත්වයෙක් විදියටම ඉපදිලා තියනව. ඒ කිසිම දැකකවත් වාර ගණන ප්‍රමාණ කරන්න බැ. බේපු මවි කිරී පමණක්, සතර මහ සමුදරේ ජලයට වඩා වැඩි. සතර මහා සාගරය යනු ප්‍රමාණය කළ හැකිද2 නුවතින් හිතා බලන්න. කුමක් හෝ පිනකට අපි අද මතු ලොව ඉපදිලා ඉන්නව. ගොතම සාසනය ලැබිල තියනව. ශ්‍රී සද්ධීර්මය තිර්මලව පවතිනව. කලයානා අසුර ලැබිල තියනව. මේ ස්ථන සම්පත්තිය ලැබිල තියන්නේ කළුප ගණනාවකින් වෙන්නත් පුළුවනි. මෙවන් කාලයක් නැවතන් ලැබේවි යැයි, සිතීම පවා මුලාවකි. එයට හේතුව කුමක්ද කියා පහදා දෙන්නම්.

අපි හැමෝම ඉපදුනු ද්‍රවස් ඉදාලා, බොහෝ දේශීල් කලා. අපි මේ ගෙවන පිටතේ තුළ, ආහාර පාන අනුබව කලා. නිරසන් සතුනුත් ඒක කරනව. අපි ඩූස්ම ගන්නවා. සතුනුත් ඩූස්ම ගන්නව. අපි වගේම නිරසන් සත්ත්ත්ත් වර්ගය බේ කරනවා. අපි වගේම නානාවිධ ආකාරයට ගෙවල් හඳුනව. අපි වගේම මෙය වෙනව. අපි වගේම වයසට යනව. අපි වගේම මැරිල යනව. නිරසන් මෙකයෙන් මිනිස් ලෝකය වෙනස් වන කරුණු මොනවාද. ඒ ගෙන බුදුරුන් වඳාල අයුරු වෘම්සා බලමු. ඒ තුළින් රීලග උපත කුමක්දයි අපටම තීරණය කරගත හැකිය. කම්ම විංගය, වුල කම්ම, මහා කම්ම, ආදි සූත්‍ර දේශනා ගණනාවකින්, මේ ගෙන පහදා දෙනව. පිංවත්ති, මිනිස් ආයුෂයට සමාන කාලයක් පිටත් වන සත්ත්‍ර අප අතර ඉන්නව. කෙටි කළක් පිටත්වෙන සත්ත්‍ර අප අතර ඉන්නවා. පැටවුන් බේහිකල ගමන් මිය යන සත්ත්‍ර අප අතර ඉන්නවා. පැටවු මර්ල දාන සත්ත්‍ර අප අතර ඉන්නව. ඉතාම සමගයෙන් ඉන්න සත්ත්‍ර අප අතර ඉන්නව. එකිනෙකා කා කොට්‍ර ගෙන, මරා ගන්න සත්ත්‍ර අප අතර ඉන්නව. ඉතාම ලස්සන කුඩා හඳුන සත්ත්‍ර අප අතර ඉන්නව. කැනට කුඩා හඳුන සත්ත්‍ර අප අතර ඉන්නව. කැමට පොර කන සත්ත්‍ර ඉන්නව. තමන්ගේ අය ගෙන පමණක් බලන සත්ත්‍ර ඉන්නව, මේ අයන් සමග බලදේ, මේ විදියේ අය මිනිස්සූ අතර නැදේද? අති විශාල පිරිසක් ඉන්නව. ඒ බව බුද්‍ය නුවනින් දැක වඳාලා. මේ අයට රීලග පිටතයට ගෙනියන්න, අමුත් දෙයක් නෑ. නිරසන් ලෝකයේ පවා උපත සිදු වෙන්නේ, කරන දේවල් අනුවමයි. ඒ නිසයි සතර අපායට වැටුණු පසු ඉන් මේදීමක් නොවන්නේ. මේදීමට හේතු සැකසෙන්නේ නෑ. බුද්ධ කාලයේ නම් කලාත්‍රින් සිදු වෙනවා. එවැනි අවස්ථා කිපයක් ගෙන

බතු පොත් සඳහන් වෙනව. බල්ලකු, වැළුරුකු, අශ්වයෙකු, ඇතෙකු, ගෙමිබෙකු, කිකිලියෙකු, ගැන සඳහන් වෙනව. එය ඉතාම දුර්ලභව සිදු වන දෙයක් බව පෙන්වා දැනවා.

මුල් ජීවිතයම අපිත් කැප කරන්නේ, හිස් දේවල් වලට නම්, අපට යන්න වෙන්හත් හිස් අතින්මයි. රැකගත් හෝ හම්බිකල සියල්ලම, මේ ලෝක දාලයි අපි යන්නේ. පරමිපරාව, අමුදරුවන්, මේ මුදුල්, වස්තු දේපල, යාන වාහන සියල්ලම දාලයි යන්නේ. මේ සියල්ල හරි හම්බ කළ කෙනා මැර්ල යද්දි, ගෙනියන්නේ. තුසල් අකුසල් දැක විතරයි. වෙහෙසක් මහන්සියක් නොවී රැස් වෙන එකම දේ අකුසල්. එය නිරන්තරයෙන්ම සිදුවන දෙයක්. සිත, කය, වචනය තුළින් අපිට් හොරේන් එය සිදු වෙනව.

කුසල් අකුසල් වෙන් කරගන්න හැමෝටම බං. ඔබේ නිතට පහල වෙන සියලුම සිතුව්ල යහපත් ද බලන්න. ආර්ස නොවන සම නිතකම පහල වෙන්නේ, අකුසල් සිතුව්ලයි. වචන ගැන නිතල බලන්න. කරන දේවල් ගැන නිතල බලන්න. දැන් වැටහෙනව තේදු? නිතරම අකුසල් රැස්වන බව. මේ බව බුදු තුවණින් මතාව දැකුලයි දේශනා කෙලේ. දැන් නිතල බලන්න. පවී නොකළ කෙහෙක් මෛලු ඉත්තවද? පවී කරල නැ කියල කියන්න පූලුවන් කාටද?

දැන් නිය සිල පස් උපමාව සිනිකර ගන්න. එයයි පරම සත්‍යය. අපි කළුප කොරී වලින් කියන්න බැරි කාලයක් නිරයේ දුක් වින්ද. ඊටත් වඩා කල් ප්‍රේන ලෝක වල දුක් විදුල නියනව. නිරසන් අපායේ අප්‍රමාණාව දුක් විදුල නියනවා. ක්‍රානුරුකින් හෝ දැව් මොව, බඡ මොව ඉපදිලා නියනව. මේ වගේම ඉතාම දුර්ලභව මතු

මෙවත් ඉපදිලා නියනව. මේ ලබාල තියෙන්හෙත් එවතිනි වූ දුර්ලභ අවස්ථාවකි. සම්බුද්ධ රඛන් පහල වී, මේ පරම සත්‍ය පෙන්වා දැනතුරු, අපි දත්තේ නෑ. මේ පරම සත්‍ය දකින්නේ ඉතාම අත මෙයිසි. දේවගති, මිනිස්ගති, තිරිසන් ගති, ප්‍රෝගති, නිරය ගති වශයෙන් ගති පහක් නියනව. මේ ගතියට අනුවයි මේලග උපත සිදු වෙන්නේ. ගති උපත කියල වචනයක් ඔබ පහල ඇති. ඇත් අපි, ඉහළට දැකක් හා පහලට දැකක් වන සේ ගති වීමසා බලමු. තිරවිවාහ යෝනිය කියන්නේ, තිරිසන් අපායටයි. තිරිසන් මෝකයෙන් දැකක් ඉහළටයි. ඒ තමයි දෙවි මිනිස් මෝක දැක. තිරිසන් මෝකයෙන් පහලට දැකයි, ප්‍රෝගති, නිරය.

තිරිසන් සතුන්ට මව පිය උපස්ථානයක් නෑ. මවට පියාට සලකන ගතිය තිරිසන් මෝකය නෑ. අපට එය නියනව. එය තිරිසන් සතුන්ට වඩා ඉහළට යන්න, ප්‍රාත්‍යන්ත්‍රියෝ ගුණයකි. උදාර ගුණයකි. මිනිසේක් වී මෙය නොකරන්නේ නම්, එය තිරිසන් ගතියකි.

අන් අයට සේවය කිරීමත් උදාර ගුණයක්. තිරිසන් සතුන්ට ඒ ගුණය නෑ. තමන් ගෙන විතරයි හිතන්නේ. අනිත් අය කැවත් නැතත් ගාහක් නෑ. ඔබ ඇක්කල ඇති සමහර කුරුලු පැටවි, කට ඇරුල ඉස්සිලා කැම එක ගන්නව. කැමට කැදුරයි. සත්ව මෝකයෝ තම දුරුවන්ට කියල, කුඩා හඳුන්නේ නෑ. මේ වගේ ගුණ ධර්ම තිරිසන් මෝකේ නෑ. නමුත් අපට මේ උදාර ගුණ නියනව. අනුන්ට උපකාර කරනව. උදාවි කරනව. සලකනව. කැමට පොර කන්නේ නෑ. කැදුර නෑ. දුරුවන්ට ගෙවල් තුරවල් හඳුලා දැනව. නැති බැර අයට ගෙවල් හඳු ගන්න උපකාර කරනව.

ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණයින්ට දත් දෙනව. වෙහෙර වීභාර ඉදි කරනව. තෙරුවන් සරණ යනව. නානාවිධ ප්‍රත්‍යා ක්‍රියා කරනව. කළපාණ අසුරට ප්‍රිය කරනව. සද්ධීමය අහනව. ප්‍රතිප්‍රාව තුළ හැකිරේනව.

මේ ගුණ ඉහලට උපකාර වන ගුණ ධර්ම මෙස පෙන්වා දෙනව. මේ ගුණයන් නැත්තම්, එය තිරිසන් ගතියක් බවට පත් වෙනව. ආත්මාර්ථකාම් අය, අද සමාජයේ ඉන්නව. තමන්ගේ අයට විතරයි. අන් අයට නෑ. තමන්ගේ අය හොඳුන් හිටියෝන් ඇති. අනින් අයට හෙහ ගැහුවත් කමක් නෑ. අපේ අයට ගෙවල් තිබූම ඇති. අනින් අයට ගෙයක් හඳු ගෙන්න දෙන්න නෑ. යටි උගුල් අදුනව. අපේ අය හොඳට කාල හිටියම ඇති. අනින් අය හිගා කාල ගස් යට හිටියන් කමක් නෑ. අපේ ලමයි විතරයි ඉගෙන ගෙන්න ඕනි. අපේ ලමයි විතරයි රස්සාවල් කරන්න ඕනි. හොඳ තැන් වලට විවාහ වෙන්න ඕනි, මේ වැදියට හිතමින්, හොයෙක් අකටියුතු කරන පිරිස, ඉතාම බහුලයි. දුරුවන්ගේ විවාහයන් කඩා දමන අය කොපමන ඉන්නවද. මේ සියල්ලම තිරිසන් ගති බව පැහැදිලිය නේද?

තමන්ගේ අය ගෙන පමණක් හිතීම හා තමන්ගේ අයට පමණක් උපකාර කිරීමයි. තිරිසන් ගතියයි. විරැද්ධිව, එරෙහිව කරන සියල්ලම අයිති වන්නේ තිරය ගතියටයි. එයට හේතුව තිරිසන් සතුන්වත් හොකරන දේවල් වීමයි. මේ ලගට පිදිය යුත්තන් පිදීම, තිරිසන් මෙක්කයේ නැති ගුනයකි. මෙය උදාර ගුණයකි. බුදුන් වැදීම, දහ්දීම, වන්දනා කිරීම, සංස උපස්ථානය, ගුරුවරුන්ට සැලකීම, වැඩිහිටියන්ට ගොරව කිරීම, මේවා මැනිස්සුන්ට සිමා වූ උදාර ගුණ ධර්ම වේ. මේවා තිබේ නම්, ඉහලටත්, මේවා නැත්තම්, තිරිසන් ගති

වලටත් අයිති වේ. මේ කුසල් තිරිසන් ලෝකයේ සතුන්ට අනිම් දේවල්ය. මහිසන් බව ලබා උවද මේ සියල්ල අනිම් කර ගන්නා පිරිස නැතුවාම නෙවේ. එසේ වූයේ නම් එය තිරිසන් ගතියනි.

ලෝහය, අධික මසුරුඩව, අඹිලාවාර බව, යනු තිරිසන් ගති බව පෙන්වා දෙනව. ඔබ දැකළ ඇති මොනවා හෝ ලැබුණු පසු අරන් දුවනවා. පොඩි සතාගේ ඉදාලා විශාලම සතා දක්වාම ලෝහයත් අධික මසුරුඩවත් තියෙනවා. සහෝදර පැටියටවත් දෙන්නේ නෑ. අම්ම තාත්ත් වූණාත් දෙන්නේ නෑ. ඒක තිරිසන් ගතියකි. ඔබ හිතාවී සත්ත්‍ර ඒ බවක් දෙන්නේ නැතෙනේ කියලු. ඒක නිසාම තමයි තිරිසන් ගතිය කියන්නේ. දෙන්නේ නෑ. තෙරේන්නේ නෑ. තොදන්න, තොත්රේන මිනිස්සු, කොපමන ඉන්නවද? නිදහසට කරදණු කිසිවක් කර්ම විජාක වලට අදාල තොවේ. මව පියා සහෝදර සහෝදරියා අදුනන්නේ නෑ. සංචාසයේ යෙදීමට ලැඟ්පාවක්, බයක්, තැහක්, නෑ. මෙය තිරිසන් ගතියයි. මිනිසා උසස් නිසා මේවා රැක ගන්නව. උඩාර ගුණ වගේම කුසල් බව පෙන්වා දෙනව. මව පියා නාදුනන, සහෝදර සහෝදරියා නාදුනන, දුදරුවත් නාදුනන අය ගැනත් අසන්නට ලැබේ. ඒවා තිරිසන් ගති බව හොඳින් දැන ගන්න. තම ස්වාමී භාර්යාවන් ඉක්මවා යන්නේද එයත් තිරිසන් ගතියකි.

අන් අයගේ හැගීම් ඇවේස්සන පරිදි කරනු ලබන සියලු ක්‍රියාවන් තිරිසන් ගති බවත් පෙන්වා දෙනව. වාහනවල, බස් රථ වල, දුම්බියේ, පාසල්, මගතොටේ බස් නැවතුමේ, ආදි සෑම ස්ථානයකම, කරනු ලබන අඹිලාවාර ක්‍රියා මෙයට අයිති බව දැනගත යුතුයි. දැන් ඔබට වැටහෙනව ඇති. ඉහළට යම කෙතරම් අසීරුදු

කියල. නිය සිල පස් ස්වල්පයේ, බුද්ධ උපමාව සිහිකර ගන්න. අධික ආගාවන්, අධික තත්ත්වාවන්, තිරිසන් ගති දැකකි. මෙහිසා යනු යමක් හරි හැටි තේරුමේ ගත හැකි සත්වයෙකි. නමුත් මෙය ඉක්මවා ගිය පිරිස තිරිසන් ලෙක්කයේ ඉපදුනු ප්‍රවත් අප්‍රමාණාව ඇත. ආගාවන් වල සිමාවක් නෑ. රැස් කිරීමේ සිමාවක් නෑ. කන්නෙන් නෑ. දැන්නෙන් නෑ. මෙවතින් පිරිසක් සකම කළේහිම සිරිති. තෝරුයිය බමුණු ගැන බඩ අසා ඇති. මෙවන් වූ අති විශාල පිරිසක් ගැන සඳහන් වේ.

මේ ලග අකුසලය තිරිසන් සතුන්ගෙන් පවා සිදු නොවන, බලවත් වූ තිරුයාමේ අකුසලයකි. මෙය තිරිසන් ගතියට හේතු නොවන අකුසලයකි. එනම්, බොරුව, කේලම, නින් රදවන ර්ලී වවන, නිස් වවන, මේ වවන වලට බුදුසමිදුන් භාවිතා කළේ, විරස්ථීන කරා කියලයි. දැනුවන්ව හේතු නොදැනුවන්ව මෙම අකුසලය කර ගත්තා, විශාල පිරිසක් අද සමාජයේ දක්නට ලැබේ. වචනය වරදවා ගැනීමෙන්, සිදුවන අකුසල් ඉතාම බිහිසුණුය. මේ ගැන මීට පෙරත් බඩට පහත දී තිබේ. මෙම අකුසල් නිසා අනන්ත සසර්, බොහෝ දුක් විදින්නට සිදු වූ වාර අනන්තය. වචනය පිළිබඳව දේශනා කළ සූත්‍ර දේශනා අපමනය. එයට හේතුව එතරුම්ම බිහිසුණු නිසාය. වචනය වරදවා ගැනීමෙන් විදි දුක් ගැහැට ගැන, රේර රේර ගාරා වලින් මනාව පෙන්වා ඇත.

සත්‍ය වූ දෙයක් අසත්‍ය කරන්නට තිරිසනුන්ට බෑ. අසත්‍ය වූ දෙයක් සත්‍ය ලෙස කියන්නත් බැහැ. බොරු කියල මුලා කරන්නත් බැහැ. කේලාම් කියල කොට්ඨාසන්නත් බැහැ. මේ....වා.... කරන්නේ උසස් යැයි සම්මත මෙහිසාම නොවේද බලන්න. එසේ කරනවා නම්, ඉහළට යාවිද? පහලට වැටෙවිද? මේ සියල්ලම අනාවරණ වූ සර්වයුයන්

වහන්සේ මනාව දුටුවා. ඒ ඇඟාතායට ආවර්තන නෑ. සියල්ල දැන්නා, සියල්ල දක්නා, බුදු සමඳුන් මේවා පෙන්වා දෙන්නේ, මහා කරුණාවෙන්මයි. මෙවත් අනුකම්පාවක් තුන් ලොව කිසිවකුට නෑ. අපට මේ පරම ලාභය ලැබේ ඇත. ලෝකයේ දුර්ලභම දහම බවන්න තරමි, අපි පිං කර ඇත. මනුස්සයකු වීමටත්, පිං කර ඇත. ලංකාවේම සිහළ බොදු ප්‍රවුලකම උපදින්නත්, පිංකර ඇත. පරම පිචිතුරු නිර්මල සද්ධිර්මයද ලැබේ ඇත. කලපාතා සම්පත්තිය තොලැඩුණා නම්, අපි සියල්ලෝම අසර්තාය. එනමුද මේ උතුම් දහම, පිචිතු ලංකර පල බවන්නේ, ඉතාම අල්පබව පෙනේ. නියසිල පස් උපමාව නැවතත් සිහිකර ගන්න. නුවනින් විමසන්න.

වංචාව, මත්දුව්‍ය ගැනීම, සූදුව තිරිසන් සතුන් අතර නෑ. තමන්ගේ සිහි නුවනා විනාශ කර ගනිමින්, තමා සතු දේ නැති කර ගනිමින්, අනුන්ට වංචා කරන්නේ, උසස් යැයි සම්මත මිනිසාමයි. මේ ගති තිරිසන් ගතියටත් වඩා, පහලට යන බව පැහැදිලිය නේද. මේවා ප්‍රේත නිරය ගති වලට අයිති වෙනව්. අප සැම සසර දුක් විදින්නේ කවුරුන් නිසාද. තමන් විසින්ම කළ කි දේවල් වලට අනුවයි. කොළඹ පලාතේ ඉස්කොළ නොනා කෙනෙකුට, වසර පහකට පිටරට යන්න ලැබුණා. ඒ වසර පහට ලැබුණු මුදල ලක්ෂ පනහයි. මේ ලක්ෂ පනහ වැඩි කර ගන්න හිතාල කැසින් සූදුවට ගියා. පැරදිලා හිස් අතින්ම ලංකාවට ආවා. කුරුදු වත්තේ තව නොනා කෙනෙක්, ලංකාවේදීම සියල්ල විනාශ කර ගත්ත. මහා බලවත් මෙස ධනය තිබුණු ඇය. අය අඩා අපි සමග කියනව. ඒ කාලේ මම වැඩි හිටියෙ කදුබොඩි.

හරිම දුකයි මේව අහද්දි. අපි හිතාගන ඉන්නේ, පිරිමි ඇය විතරයි මේව කරන්න කියල. නෑ. ලෝකේ

නියෙන සියලු ජ්‍යා පරා වැඩි මේ අයන් කරනව. මත්දුව්‍ය, සූදුව, නොරක්මී, අපවාරදුපත්‍රා, වංචා, ස්ත්‍රී පුරුෂ හේදයකින් තොරව සිදු වෙනව. වාසනාවට වගේ ගම්වලට මේ ව්‍යසනය තවම නෑ. ඒකන් සමහර ගම් වල පමණයි. නිරසන් සංතුන් අපට වඩා ඉදිරියෙන් ඉන්නව නේද? බුදු කෙනෙක් පහල වෙලා දේශනා කරන්නේ, අන්හුරු දෙයක් නොවේ. නොවැටහෙන දෙයක් නොවේ. මේ කියන්නා වූ දේ පර්ම සත්‍යයි. සසරේ ස්වභාවයයි. මේ සත්‍ය මතුකර, ඉස්මතුකර, පෙන්වන්න වෙනත් කිසිවෙකට බඟ. මෙය වැරදියි කියන්න පුළුවන් විදියේ කිසිම ජ්‍යාතෙක් තන් ලොවේම නෑ. කරදු සහිතව ඔප්පු කරන්න සමතෙක් නෑ. මතුස්ස ලෝකෙන් කිසිවෙක් නෑ. මාරුයට හෝ මාර සේනාවට බඟ. දෙවියන්ට හෝ දේව මත්සිල වල කිසිවෙක් නෑ. බුහුම ලෝක වලත් කිසිවෙක් නෑ. ඒනිසයි මෙයට පර්ම සත්‍ය කියල භඳුන් වන්නේ.

ආර්ය සත්‍ය භතරට මේ තුන් ලෝකෙම යටයි. මේ සත්‍ය සිංහ නාදයක්. ඒදා මිසදිවු ආගම් හැට දෙකක් ඉහලින්ම තිබුනා. අද තුනක් භතරක් පමණයි නියෙන්නේ. මේ සියල්ලෝම අහියෝග කළා. කරදු කළා. නිංසා පිඩා කළා. අවසානයේ සත්‍ය ඉදිරියේ දනින් වැට්ල සර්තා ගියා. මේ පර්ම සත්‍ය තේරුදම් ගන්නේ, නියසිල පස් වගේ සූල පිරිසක් පමණයි. අන් සියල්ලෝ මහා සයි පහරට ගසා ගන යන්නා සේ, පුරුදු පරිදිම සසරට ඇදු යනව. සාමාන්‍ය මිනිස් ස්වභාවය ඉක්මවු, ඉතාම සූල් පිරිසක් ඉහලට යනව. මේ තමයි කැමති වුවන්, අකමැති වුවන්, අප හැමෝගේම ඉටනම. මේ ඉටනම ඉදිරියේ අසරතා නොවන්නේ, කියෙන් කී දෙනාද? ජ්‍යා ගන්නවා නම්, මෙයයි ඒකම අහියෝගය.

සාමාන්‍ය මිනිස් ස්වභාවය ඉක්මවා, නොගෙන මේ දැවදුරින් බෙරෝන්න මටත් බෑ. ඔබටත් බෑ. මොන තරම් දේශ්වල් නිඩුනත් ඒවායින් එලක් නෑ. සසර දුකින් මිදෙන්නට කිසිවක් උපකාර වෙන්නේ නෑ. දැන් බලමු සාමාන්‍ය මිනිස් ස්වභාවය කියන්නේ, කුමකටද කියල. මෙහෙක් වෙලා පහතු දැන්න ගති සියල්ල කොලයක ලියා ගන්න. පිළිවෙළට ලියාගෙන බලන්න. මම මේ ගති වලින් යුක්තද කියල. නිරසන් ගති, ප්‍රේත ගති, නිරය ගති, නිබේ නම්, මේ මොහොන්ම නිවැරදි වෙනවා කියලා අධිෂ්ථානයක් කර ගන්න. ඒ අනුව කටයුතු කරන්න. නිරසන් ගති, ප්‍රේත ගති, නිරය ගති, වලට විරාමයක් තබන්න. එවිට මිනිස් ගති පහත වේවී. කළක දී මිනිස් ගති දියුණු කර ගන්නට, අවස්ථාව හා සිතුව්ලි පහත වේවී. මූහ්මච්චරියාවට සින නැමේවී. බණ හාවනා තුළින් විත්ත දියුණුවක් ඇති වේවී. එය සාමාන්‍ය මිනිස් ස්වභාවය ඉක්මවා දේව ගතියයි.

දෙවි, මිනිස්, සැප කෙළවර අමා මහ නිවතින් සැනසෙන්නට නම්, සාද.... කියල හරියන්නේ නෑ. ප්‍රාදේශීලි කරල හරියන්නේ නෑ. රු දැවල් දෙකේම වැඳුගෙන නිරිය කියල හරියන්නේ නෑ. මෙයයි එකම නිවැරදි සත්‍ය මාර්ගය. මින් එහා තව මාර්ගයක් නෑ. සත්‍ය කියන්නේ සත්‍යයට මිස, සත්‍ය දෙකක් නැති. මුලාවුවෝ තවත් සත්‍යයක් සොයා යති. තම තමන්ගේ, රුක්වරණය. පිළිසරණය, ආරක්ෂාව නිබෙන්නේ තමන් තුළම බව වදාලේ මේ නිසාමයි.

ප්‍රේ නොකරන නිසා පිං කරන්න අවශ්‍ය නෑ. කියන කරාවට ගවයා උපමා කර ගන්න. මේ සතා හරිම අහිංසක සතෙක්නේ. පෝර ටික අපට දෙනව. කිරිටික දෙනව. පැටවුන් බඩා දෙනව. නිර්මාණයි. කන්නෙන් තත් කොල තේදු? මුණා ටික වටිනාම ගොජධයක් වෙනව. වෙන

කිසිම සතෙකගේ මුතා බෙහෙතකට ගන්නේ නෑ. මහා මෙහු මනුෂයයින්ගේ මුතාවන් රොජය වලට ගන්නේ නෑ. අං දෙක ප්‍රධාන ප්‍රයෝගීන්ට ගන්නව.

මේ කියපු සියල්ලම, පිං නොවේ දැයි බලන්න. ගවයාගේ හමත් බෙර දුවූල් වලට ගන්නව. මස් රේකත් කන අය ඕනතරම් ඉන්නවනේ. අර කරාවේ විදියට නම්, මුලින්ම දෙවිලොව උපදින්න ඕන ගවයා තේදු? එහෙම වෙනවද? නෑ. කුමක්ද හේතුව. පාවි නොකර සිටියට පිං සිතිවිලි පහල වෙන්නේ නෑ. පාපී මිනිස් සිතක, සත් පුරුෂ පිං සිතිවිලි පහල නොවන බව බුදු තුවනින්ම දැක ව්‍යාලා. එවන් වූ මනස, කිපිම මුල්කරගෙනයි සිටින්නේ. හිතෙන් කිපිලයි ඉන්නේ. නිතරම වචනය කිපිලයි තියෙන්නේ. කය ගෙන කවර කරාද? හිත කිපුතු විටම නසන, වනසන, ගහන, පෙළන, මරනා සිතිවිලි පහල වෙනව. මෙතනින් නතර වෙන්නේ නෑ. වචනය රුළයි, ගොරෝසුයි, පරුෂයි, මල් පියෝ ප්‍රධාන සිති කරල වචන පිට වෙනව. පාවි අසරන මල් පියෝ තේදු? මෙහෙම වෙන්නේ, වචනය කිපිල. මෙතනින් නතර වෙන්නේ නෑ. අතර අනුවත්, පිගානද, දොර පොල්ලද, පිනියද, පුටුවද, අනුවත් එකෙන් ගහනව.

මේ වගේ දේවල් ඕනතරම් වෙලා ඇති. හිතල බලන්න. මේ කය කිපිල. තුන් දොර කිපෙන අය සමග වාසය කිරීම, ඉතාම අනතුරු දායකයි. මෙවතින් අයට ඇති එකම පිළිසරනාය, දහමට නැමුණු වී සත්‍ය දැකීම පමණයි කියල. අවවාද කරල හදන්න බැ. හිත නැමෙන්නේ නෑ. තමන් තුළට දහම ගෙපා බලන්න ඕනි. මේවා නිරෝගාමී අකුසල් බව, භාඳින් මතක තබා ගන්න. දෙවිදත්, කොකාලික වගේ අය නිරයේ උපදීවී කියල, එදා දායකයෝ නිතුවේ නෑ. කෙලත් කරා කරන, දරුවෙශ් සුරතල් කරන, දුක සැප භායා බලන, මහා වීරයෝක්

විදියටයි, එදා වර්ත්තනා කළේ. නමුත් අද යොදුන් සියක් විශාල ගේරයක් ඇතුව නිරයේ පැහෙනවා. යොදුන් සියක් කියන්නේ, සැතපුම් හයසියක් පුරා විහිදුනු ගේරයක්. නිර සත්ත්‍ර ලෙස සමහර ආය හිතා ඉන්නේ, ඇතැම නොපෙනෙන ආය කියලයි.

කළුපයක් කියන්නේ ලෙහෙසි පහසු කාලයක්ද? කළුප උපමා සිහි කරද්ද පවා, ඇග හිරි වැටෙනව. යොදුනක් උස, දිග, පලල භාජනයක අඩ පුරවල එක අඩ ඇටයක් ඉවත් කරන්නේ වසර සියකින්. කවදා නම් ඉවර වේවිද? එනමුද කළුපය ඉවර නැත. මේවා බුදු තුවනින් අවබෝධ කළා මිස අපට හිතා ගන්නවත් මොළයක් නෑ. මේවා හිතර සිහි කරමින් සතර අපා ගෙ දුරු කර ගන්නට වාසනාව ලැබේවා.!

උදාර වූ මූණි ගුණ

මේ තුන් ලේකයටම උදාර වූ ගේෂේය මුනි ගුණ හඳුන්වා දුන්නේ, අපගේ ගාස්තා වූ බුදුරජානන් වහන්සේයි. අද වන විට බුදු ගුනයන් පවා ආර්ස්ථි කර ගිහිමින්, ඇතැමුන් හඳුන්වා ගෙ. ඔවුන් මුහිවරු ලෙස පෙනී සිටි. නගවා ගුණය පවා යොදාගෙන ඇති. බුදුවරුන්, රහතුන් කිය ගන්නා පිරිසඳ, සිටිනි. බෝධිසත්ව වරුද බොහෝ සිටි. නමුත් ගාක්ෂ මුති වූ, ඒ ගොතම අරහත් සම්මා සම්බුදුරජානාන් වහන්සේ නම්, ඒකාන්තයෙන්ම මහා මුති වරයා වන සේක. ඒ මුති රුපුගේ ඉෂාක පිරිස තුළ මුති ගුණ ඇත්තේය. ඒ උතුම් මුතිගුණ දැන් හඳුනා ගනිමු.

☆ රාගය නැසු, ද්වේෂිය නැසු, මේහය
නැසු, කෙලෙස් වලට හය නැති, ගිනි
ගෙදර වාසය නොකරන, පිරිස සමග එක් වි

වාසය නොකරන, මේවා උතුම් මුති ගුණ ලෙස නුවනැත්තේ දැන්නේය.

- ☆ කෙලෙස් ඉපදුන සැහින්ම නසා දුමන, කෙලෙස් වැඩින තුරු බලා නොසිරින, කෙලෙස් ප්‍රහානයට විරිය වඩින, මේවා උතුම් මුති ගුණයි. නුවනැත්තේ පමණක්ම මේ ගුන හඳුනා ගන්නේය.
- ☆ ගාන්ත පදය නම් වූ නිවනට වෙර දරන, නුවනින් සිහි කරන, තර්කයේ නොයෙදන, මේ උතුම් මුතිගුනයි. නුවනැත්තේම පමණක් හඳුනා ගන්නේය.
- ☆ අවබෝධය කරාම යන, කිසිවකට ඇඟිල් නොකරන, තෘප්ත්‍යාච බැහැර කරන, ගිප් බව දුරු කරන, යලි හවයට නොලින, මේ උතුම් මුති ගුණයි. නුවනැත්තේම පමණක් හඳුනා ගන්නේය.
- ☆ සියල්ල මධ්‍යිලන, සියල්ලම අවබෝධ කරන, ප්‍රයුවන් පිරිනා, කෙලෙස් හට ගන්නාවූ දේ අන්හරින, මේ උතුම් මුති ගුණයි. නුවනැත්තේම පමණක් හඳුනා ගන්නේය.
- ☆ ප්‍රයුද්දුව බලය කරගන වසන, සිල ගුණයෙන් වසන, වත් පිළිවෙත් කරන, සන්සිදුනු සිතින් වාසය කරන, දිසානයට ඇඟි වසන, සිහිනුවනින් වසන, මිදුනු සිතින් වසන, කෙලෙස් භුල් ගලවා වසන, ආශ්‍රාව නැතුව වසන, මේ උතුම් මුතිගුනයි. නුවනැත්තේම පමණක් මේ ගුණ හඳුනා ගන්නේය.

- ☆ නුදිකලාවේම හැසිරෙන, අප්‍රමාදීව වසන, නින්දා වලට නොගැරී වසන, ප්‍රසංසා වලට නොඇලි වසන, ගෙරවිලි වලට බය නැති සිංහයා සේ වසන, සුලඟට නොසේල්වන පර්වතයක් සේ, ජලයේ නොගැවන නොලිම සේ වසන, අන් අයට ගුණයට පමණුවන, මේ උතුම් මුණි ගුනයි.
නුවනැති දහෝ පමණක්ම, මේ උතුම් ගුණ හඳුනන්නේය.
- ☆ නින්දා, අපහාස, වේදනා, ගෙරහිලි ඉදිරියේ, ගල් කතුවක් සේ වසන, අන් අය කරා කරදෑදී මැදින් පැන කරා නොකරන, අන් අයගේ කරාවට පසුව කතා කරන, ඉන්දිය හය මනාව සංවර් කර සිටින, මේ උතුම් මුණි ගුනයි. ඇඟා වන්තයේ පමණක් මේ උතුම් ගුණ හඳුනා ගනිති.
- ☆ සංප්‍ර ප්‍රතිපත්තියෙන් වසන, දහමේ ස්වේරව පිතිවා වසන, පවිකම් වලට පිළිකළ්ව වසන, තොද නරක දෙකම නුවනින් විමසා දකින, මේවා උතුම් මුණිගුණයි. නුවනැත්තේ පමණක්ම මේ උතුම් ගුණ හඳුනන්නේය.
- ☆ සංවර් සිතින් වාසය කරන, පවිකම් කිසිවක් නොකරන, වයසින් අඩු කෙනෙක් වන්නටත් පුළුවන, මැදි වයසේ වන්නටත් පුළුවන, දොස් පරෝස් වලට ලක් නොවී වසන, අනුන්ගේ දොස් ගැන කරා නොකර වසන, මේ උතුම් මුණි ගුණයි. නුවනැත්තේ පමණක්ම මේ උතුම් ගුණ හඳුනා ගන්නේය.
- ☆ ආහාරයේ මුල් කොටස ලැබෙන්න පුළුවනි, මැද කොටස ලැබෙන්නත් පුළුවනි, අග කොටස

වැබෙන්නත් පුළුවනි, අනුන්ගෙන් යැපෙන බව දැන වාසය කරන, ප්‍රිය ආහාරයට ගොඩව සේතුති නොකරන, කටුක ආහාරයට අගෝරව නොකර වසන, තුන් තැනදිම සම සිතින් වසන, මේ උතුම් මුණි ගුණයි. නුවනාශේ දැනෝ මේ ගුණයන් හඳුනති.

- ★ මෙතුන සේවනයෙන් වැඳුකි වසන, යොවන වියේ වුවන් කාමයන්ට නොඇලී වසන, මදයට හේතු වන දේ බැහැර කර වසන, ප්‍රමාදයට හේතු වන දේ බැහැර කර වසන, මේ උතුම් මුණි ගුණයි. නුවනාශේ දැනත් පමණක්ම හඳුනති.
- ★ ගෙවල් දෙරවල් අතහැර වසන, කාම වස්තුන්ගෙන් වෙන් වී වසන, හංස ලිලාවෙන් සැහැල්ලවන් වසන, වනාන්තර ගතව නුදිකාලව වසන, මොනරදුට සේ බරක් නොවී වසන, ගිහියෙකුට කිසිසේත්ම සම නොවන, මමත්වයෙන් නොඩව වාසය කරන, සියලී ප්‍රාතින් කෙරෙහි මෙත් සිතින් වසන, මේ උතුම් මුති ගුණයි. නුවනාශන්තේම පමණක් මේ ගුන හඳුනති.

මේ තමයි උදාර වූ මුති ගුණයන් වන්නේ. මේ උතුම් ගුණ වලට වඩා යමක් අපට එක් කළ නොහැකිය. මේ උතුම් ගුණ වඩාලේ සම්බුද්ධ මුවින්මයි. අද පහදින්නේ මේ ගුණ වලටද, කිය නුවනින් සිතා බලන්න. අද සමාජය බොහෝ විට මේ ගුණ වලට ගරහනව. විවේචනය කරනව. හෙලා දැකිනව. දැජ්දි වල බැසගෙන ඉන්නව. ඔබට මෙවත් ගුණ දැකිම පවා දුර්ඝන ඇති. නමුත් නැතුවාම නොවේ. මේ සැම තැනකම වඩාලේ, නුවනාශන්තන් පමණක්ම හඳුනා ගෙන්නා බවයි. මොන තරම්

සත්‍යක් ද බලන්න. ඒ නිසා මේ උතුම් ගුණ දැන ගැනීම පවා වාසනාවකි. සිහි කරමින් සින් පහදවා ගැනීම පවා භාගයක්ම වන්නේය.

සම්මා වායාමය

අනන්ත සසරේ සසර දුකින් මේදීමට අයිති, ඒකායන මාර්ගය වන්නේ, ආර්ය අඡ්ධියාංගික මාර්ගයයි. මේ උතුම් මාර්ගයේ, එක් මාර්ග අංගයක් ගැන දැන ගැනීමටයි, මේ සූදානම් වන්නේ. සන්තිස් බෝධි පාර්ශ්වික ධර්ම තුළින්ම, මෙම අංගය ඉස්මතු කර දි තිබේ. මෙය මුළ සිටම පවත්වා ගත යුතු, වැදගත් අංගයක් බව වටහාගත යුතුයි.

වායාම නම් වේර්යයි. ප්‍රායෝගික පීවිතයේ අපි කඩා කරන වේර්ය නම් තොවේ. “ආතාපි” කියල පෙන්නුවේ කෙලවස් තවන වේර්යයි. තිරන්තරයෙන් සිතට පහල වන්නා වූ, අකුසල සිතුව්ලි ප්‍රහාරණය කිරීමයි. රාග, ද්වේෂ, මෝහ මුල් වේමෙන්, අකුසල ලෝහ සිතුව්ලි පහල වේ. තරහ සිතුව්ලි පහල වේ. නිය්‍යා සිතුව්ලි පහල වේ. ඒ මොහාතේම මනා සිහියෙන් සිට, මේවා හඳුනා ගැනීම්, ප්‍රහාරය කළ යුතුයි. මේ සඳහා දුරන්නා වූ විසයමට, “ආතාපි” යනුවෙන් හඳුන්වනු ලැබේ. “සම්ප්‍රානෝ” යනුවෙන් හඳුන් වන්නේ, තුවන පවත්වා ගැනීමට දුරන්නා වූ වේර්යයි. “සතිමා” යනු සිහියයි. සිහි තුවන මනාසේ පවත්වා තොගෙන, සතර සති පටිධානයේ හිත පිහිටුවා ගැනීමට තොහැකිය. එනිසා මේ සඳහා මහත් වූ, වේර්යයක් අවශ්‍ය වේ. තිරන්තරයෙන් වෙනස් වන හිත එක් අරමුණාක තබා ගැනීම අසිරු දෙයකි. ආධුනික කාලයේ ඉතාම අමාරු දෙයකි. නීවර්තා දුරු වූ පසු අසිරු බව දුරු වේ.

සතර සමසක් ප්‍රධාන වීරය ලෙස සතර ආකාර වූ වීරයක් මිලගට පෙන්වා දේ. මේ සඳහාද ඉතාම බලවත් වීරයයක් අවශ්‍ය වේ. මේ වන විට පහල නොවූ අකුසල්, පහල නොකර සිටීමට වෙර වීරය ගත යුතුයි. ඉපදි ඇති අකුසල් වෙනම්, එවා බැහැර කරදාමීමට වෙර වීරය ගත යුතුයි. පහල නොවූ කුසල් සිතුවිලි, පහල කර ගැනීම සඳහා වෙර වීරය ගත යුතුයි. පහල වී ඇති කුසල් සිතුවිලි දියුණු කර ගැනීමට වීරය ගත යුතුයි. මේ නිවන් මගේ ප්‍රධානම අංගයක් බව නිතතු මැනවී. මේ ලගට සතර ඉර්ධිපාද වලටත් වීරය ප්‍රධාන වේ. එහි වීරය ඉර්ධිපාදයක් වශයෙන් ඇත. එය හඳුන්වනු ලබන්නේ, “වීරය සමාධි ප්‍රධාන සංකාර සමන්තාගත ඉර්ධි පාදය” ලෙසයි.

ඉන්දිය ධර්ම වල, වීරය ඉන්දියක් ලෙසින් නිබේ. බල ධර්ම වල, වීරය බලයක් ලෙසින් නිබේ. බොජ්පෝග ධර්ම වල, වීරය සම්බොජ්පෝග ලෙසින් නිබේ. ආර්ය මාර්ගය තුළ, සම්මා වායාම ලෙසින් හඳුන්වන්නේ ද වීරයයි. මෙයට මේ සියල්ල ඇතුළත්ය. මේට අමතරව වතුර්ග සමන්තාගත වීරයය ලෙසින් ඔබ අසා ඇති. මේ සියල්ල දෙස නුවනින් බලන විට, වීරය කොතරම් බලවත් දෙයක්ද කියා පැහැදිලි වේ. මුළු නිවන් මගටම ඉතාම බලවත් ලෙස උපකාර වන්නේ, වීරයයි. දැන් ඔබ මෙතෙක් නසසු කරදා ඇතුළත්, බුද්ධ දේශනාවක් පහදා දෙන්නටයි සූඩානම. නිවන් මගට උපකාරී වන්නා වූ වීරයය, උපදාවා ගන්නා අයුරුදු පහදා දේ. එමෙන්ම හය ආකාර වූ වීරයයන් ගැනත් ඉගෙන ගන්නට ලැබේ. මෙවා අහන්නත් කියා දෙන්නත් සසරදී මහා පිං කරල ඇති. ඒ තරම්ම වැදුගත්, සම්මා වායාම වලින් පටන් ගත්තේ ඇයි කියල, ඔබට ගැවෙළවක් වී ඇති. මේ උතුම් බුද්ධ දේශනාවට අනුව, සම්මා වායාම තුළින්, මුළු ආර්ය

මාර්ගයම ආරක්ෂා වෙනව. එය ඔබට මතාව පැහැදිලි වෙයි.

අපි ඉපදුනු දා පටන් බොහෝ පිං දහම් කළ අයයි. දැන් තම තමන් විසින් නුවතින් බලන්න සිති, ධර්ම මාර්ගයේ කොතනද ඉන්නේ කියලා. එය ඔබේ දොලාව යහපත පිණිසම හේතු වේචි. ඔබ නිවන් මගේ කොතනද ඉන්නේ කියල, බලන විදිය කියා දෙන්නම්. දුස්වස්තුක මිතසා දාම්ධීයක් ගැන ඔබ අහල ඇති. ලොකික සම්මා දිරිධීයක් ගැනන් අහල ඇති. ලෝකය්තර වූ ආර්ය සම්මා දිරිධීයක් ගැනන් අහල ඇති. මේ තුනේම දහය බැගින් තියෙනව.

මුලින්ම බලන්න, මේ දහය ඔබ ලග තියනවද? නඟදේ?
කියල.

- ☆ දානයේ විපාක ඇත.
- ☆ පුද පූජා වල විපාක ඇත.
- ☆ උපස්ථාන වල විපාක ඇත.
- ☆ මව කියා විශේෂ කෙනෙක් ඇත.
- ☆ පියා කියා විශේෂ කෙනෙක් ඇත.
- ☆ කර්ම. කර්ම එල වල විපාක ඇත.
- ☆ මෙලාවක් කියා දෙයක් ඇත.
- ☆ පර ලොවක් කියා දෙයක් ඇත.
- ☆ ඔපපාතික උපන් කියා දෙයක් ඇත.

☆ මිනිස් ස්වභාවය ඉක්මවූ ගුමණයන් ඇත.

මේ දහය ස්වීර්වම පිහිටල තියනවද කියල බලන්න. වෙනස් නොවන පරිදි තියනවද බලන්න. කාලයක් දන් දිල පස්සේ ගරහනව නම්, ස්වීර්ව පිහිටල නෑ. ඒ විදියට මේ දහයම නොවෙනස්ව තියෙනව නම්, ඔබ තුළ ලොකික සම්මා ද්‍රියිය තිබේ. එස් නැත්නම්, මින්ය දැජ්ධිය තුළය ඔබ ඉන්නේ. මින්ය දැජ්ධිය තරම් බලවත් අනතුරක්, බුද ඇසින් නොදැකින බවයි වපාලේ. මේ දහම බලවත්ව විශ්වාස කරන කෙනා තුළ, ලොකික සම්මා ද්‍රියිය තිබෙනව. එකක් දෙකක් හෝ සැක කරනවා නම්, තවම ලොකික සම්මා ද්‍රියියට පත්වෙලා නෑ. දහයම සම්පූර්ණ කොනා දැන් බලන්න ඕනි. ලෝකෝත්තර ආර්ය මාර්ගයේ කොනහද ඉන්නේ කියලා. මේ දහය සම්පූර්ණ වූ පමණින් සසර දුකෙන් මිදෙන්න බෑ. දෙවි මිනිස් සැප ලැබේවි. සතර අපායන් තවම නිදහස් නෑ. එනිසා සතර අපායේ දැංච්වල් සඳහටම වසාගන, දෙවි මිනිස් සැප ලබන්නයි, වෙර වීරය වැඩිය යුතු වන්නේ.

එයට කළ යුතු වන්නේ, ආර්ය සම්මා ද්‍රියියට පැමිනීමයි. දැන් ඔබ රැකියාවන් කරන, ව්‍යාපාර කරන, අමු දුරුවන් පෝෂනය කරන, අය වෙන්න පුළුවනි. ඒවා සියල්ල අතරේ සසර දුකින් මිදෙන්නට, සියුම් හෝ කැමැත්තක් තිබේද? ලෙඩ වෙනවාට, වයසට යනවාට, මැරෙනවාට, අකමැති බවක් තිබේද? ලස්සන ගිරිරය වැහැරේ යනවාට, කෙස් සුද වෙනවාට අකමැතිද? මේවායින් නිදහස් විය යුතුයි කියල හිතිල තියෙනවද? එහෙම හිතුන නම්, එයට දක දැනිල තියනව. දැන් දකට හේතුව තන්හාවයි කියල දැන ගන්නව. දුකෙන් නිදහස්වීමට නම්, තන්හාව දුරු කළ යුතුයි කියා

දුකිනවා. දුකෙන් නිදහස් වන මාර්ගය, ආර්ය අෂේධාංගික මාර්ගය බව දැන ගන්නව. මෙයයි වතුරාර්ය සත්‍ය. මෙය ආර්ය සම්මා දිටියිය.

මේ සිතුව්ල්ලම, තමන්ගේ ඉලක්කය විය යුතුයි. දැන් ආර්ය මාර්ගයේ අංග වලට ගෙවා බැලිය යුතුයි. තමන් කොතනු ඉන්නේ කියල. සම්මා සංකප්පයේ සිටී නම්, රාග සිතුව්ලි, තරහ සිතුව්ලි, හිංසා සිතුව්ලි, අඩු වෙන්න ඕනි. අඩු, වැඩි, මධ්‍යස්ථා බව තීරණය කළ යුත්තේ තමන් මයි. හින් ස්වභාවය දැන්නේ තම තමන්මයි. තමන්ගේම හිතෙන් තරාදියට දාල බලන්න. මෙක තමයි ප්‍රත්‍යාවේෂණ කරල බලන්ව කියන්නේ. තමන්ගේ දේශ්වල් අනුන්ට කියල භරියන්නේ නෑ. එවිට කබලෙන් ලිපටය වැටෙන්නේ. දැන් වැටහෙනව තේදු. මේ දේශනාව වාර ගනනක් කියවන්න. එකවරම වැටහි නොයන්න පූල්වනි. සියවරක් කියවා තෝරුම් ගන්නත්, එය මතා ලැබේමක්ම වේවි. මේ ලගට සම්මා වාචා සිහි කරල බලන්න. බොරු, කේලාම්, රල්, හිස්, වවන අසුද? වැඩිද? මාර්ගයට ඒන්නේ ප්‍රත්‍යාවේෂණ කිරීම තුළින්මයි. මෙය දුම් වැලක පුරුණ් සේ එකකට එකක් සම්බන්ධයි.

සංකප්පය සම්පූර්ණ කරදීමි, වාචා සම්පූර්ණ වෙනව. තරහව, හිංසාව දුරු වෙදීමි, වචනය සංවර වෙනව. මේ සඳහා අවශ්‍ය සිහිය, සම්මා සතියට උපකාරයි. මේ සඳහා දුරන උත්සාහය, සම්මා වාචාවට උපකාරයි. එකකට එකක් සම්බන්ධයි. එකක් වඩදී එය ආර්ය මාර්ගයටම හේතු වෙනවා. නුවතින් වීමසා අඩුව පූරුවගන්න, තම තමන් දැක් වෙන්න ඕනි. මේ ගුණ ධර්ම වැඩිදීමි, නිවරණ පහම දුබල වෙනව. දැන් හිත සම්මා සමාධියට සූදානම්. වැරදි කටයුතු භා වැරදි ලෙස මුදල උපයන්න මේ හිත ඉඩ දෙන්නේ නෑ. සම්මා කම්මන්තයක්,

සම්මා ආපිටයක් එයින් සම්පූර්ණ වෙනව. දැන් සමාධිය බලවත් කර ගන්න. මේ මාර්ගය තුළ දැන් ඔබ කොතනද ඉන්නේ. මේ දහයෙන් ඉතිරි දෙක ලැබෙන දෙකක්. නිසා අටින් කියක් නියෙනවදැයි බලන්න. එකක් හෝ නිබේ නම් සතුව වෙන්න.

ඉදිරියට දියුණු කර ගන්නට, සතර සමසක් ප්‍රධාන වීරිය උපකාරී වේවි. තව දුරටත් ආර්ය මාර්ගය දියුණු කර ගන්නට, වීරිය ඉන්දිය උපකාරී වේවි. මෙය බලයක් බලට පත් වේවි. එය වීරිය බලයයි. එයට උපකාරී වන්නේ වීරිය සම්බාජීප්පාගයි. මේ සියල්ලටම උපකාරී වන වටිනා වීරිය ස්වභාව හයක් නිබේ. මේ වචන වලට හය වෙන්න එපා. නූහුරු වචන වෙන්න පුළුවනි. නමුත් එය ආර්ය මාර්ගයට බාධාවක් නොවේ. ආරම්භය තබේ නම්, වීරිය නිබේ නම්, මාර්ගය සම්පූර්ණ වේවි. මහ සයුර ටිකෙන් ටික ගැඹුරු වෙනව වගේ, සසර සයුරෝන් එතෙන් වෙන එකත් ගැඹුරුයි. ගැඹුරු නොවුනා නම්, අපි සසරේ දුක් විදිදු? එහිසා හැකි පමණින් උපරිම උත්සහ ගන්න. ඒ මෙතෙක් නොලැබුණු වටිනාම ලැබීම බවට පත්වේවි. දැන් ආර්ය මාර්ගයට උපකාරී වන වීරිය හය මොනවාදයි බලමු.

☆ ආරම්භක වීරිය (ධානු)

☆ නික්බම වීරිය (ධානු)

☆ පරක්කම වීරිය (ධානු)

☆ තාම වීරිය (ධානු)

☆ ඩිනි වීරිය (ධානු)

☆ උපක්කම වීරිය (ධානු)

ඩානු යනු ස්වභාවය ලෙස තේරේම් ගන්න. දැන් ඔබ ආර්ය මාර්ගයේ මුලටම පැමිණි බව සිතන්න. අකුසල් දුරු කර කුසල් වඩන වීර්ය ස්වභාවය ආරම්භක වීර්යයි. ඔබට සසර දුක දැනුනු මොහොතක් ඇති වූ වීර්යයි. මේ වෙනුවෙන් බණ භාවනා කරන්න ඇති. දහම් පොන් කියවන්න ඇති. පවත ලැප්පාව, හය උපදින්න ඇති. එය පළමු ස්වභාවයයි. මෙය රැක ගැනීම පිණිස ඉතිරි පහම උපකාරී වෙනව. එසේ නොවුනොන් මුළුම ස්වභාවය, මොහොතින් නැති වෙනු යනව. සසර දුක, සසර හය, කුසල්, ආර්ය මාර්ගය, හොයන්න බැර වේවී. පුරුදු පරදි සසරට ඇදි යාවී. එහිසා මේ වීර්ය හයම, ගිලිහෙන්ට නොදී රැක ගන්න ඕනි. ඉපදුන වීර්ය ඒ තරමටම වටිනව.

මෙය රැක ගැනීමට නික්ඛම වීර්යය උපකාරයි. තමන්ට බාධාවෙන පිඩා පිණිස පවතින දේ අයින් කරන්න ඕනි. මේ සඳහා ලොකුම බාදාව වන්නේ, කුසීනකමයි. කුසීන වස්තු අටක් ගැන ඔබ අහල ඇති. මේ අට, වීර්යයෙන් දුරු කර ගන්න ඕනි. බරක් පතලක් නොසිනා, මුලික දේට පුමුඛන්වය නොදී සිටීමෙන්, කුසීන කම හට ගන්නව. පුමුඛනාවය කුමක්ද? සතර අපායෙන් භා සසර දුකින් නිදහස් වීමයි. අද කෘත වැඩියි, අද හරියට කෘතව නැ. අද අසනීපයි, අද සනීප වුනා විතරයි, දුර ගමනක් යන්න නිබේ. ගමන් විඩාව නිසා අද අමාරුයි. මේවට යටුවනොන් පුමාදයි. නික්කම වීර්යය නැ. දැන් සියල්ල අමතකයි. මුලදීම වීර්ය ලිහිල් කළුන් පරාදයි. ලිහිල් කරන්න ඕනි තෙන බුද්‍යම්දුන් පෙන්නාවී. අපි කියන දේ කරන්න ඕනි.

මීලගට දැඩි පරාතුමයක් තියෙන්න ඕනි. මොන විදියේ ප්‍රශ්න බාධක ගැටලී ආවන් ඒ කිසිවකට නොසැලී

සිටීමට දක්ෂ වෙන්න ඕනි. දැඩි අධිජ්ධානයක් නියෙන්න ඕනි. ගේර වේදනා, කැක්කුම් වලට පවා ඉඩ නොදි දුරන විසයම පරක්කම වේර්ය ස්වභාවයයි. අසනීපයක දී පවා මේ වේර්ය නිබෙන්න ඕනි. මේ වේර්ය නැති නම්, ඉහතින් සඳහන් කළ වේර්ය දෙකම පවත්වන්න බැරුව යනව. එහිසා මේ වේර්ය ස්වභාවය ඉතාම වැදගත් වෙනව. ඔබ දැකළ ඇති. සමහර පොඩි අසනීපයට පවා කම්පා වෙනව. කවුරු හර බලන්න එන්නම ඕනි. ඔවුව හර අනගාන්න ඕනි. මෙහෙම වෙන්නේ පරක්කම වේර්ය නැති නිසයි. කුසල අරමුණුක හින පවත්වදීදී, වේර්ය බලවත් වෙනව. මෙය ඉතාම වැදගත් වෙනව. ගුණ ධර්ම දියුණු වෙන මේග ස්වභාවය තාම වේර්යයි. තාම කියන්නේ බලවත් බවයි. දහන් සමහර ඇයට මේ බලවත් බව නෑ. මට බැං. මට බැර වෙයි. ඒක නම් මට කරන්නම බැං. මේ වේදියට හින වේර්යට යට වෙනව. සමහර ශ්‍රී පාදේ වදින්න යනව. නමුත් මග නතර වෙනව. හින වේර්යට යටවෙලා. මේ හිනේ ස්වභාවයක් බව දැන්නේ නෑ. තමන් උදාසීන කරනව. තමන්ව දුර්වල කරනව. තමන්ව වහලෙක් කරනව. තමන්ව හිනයෙක් කරනව. තමන්ව නිවටයෙක් කරනව.

බලවත් වේර්ය තමන්ව රජෝක් කරනව. තමන්ව සූරයෙක් කරනව. තමන්ව දෙවියෙක් කරනව. තමන්ව බුහුමයෙක් කරනව. සනර අපායන් නිදහස් කරනව. සසර දුකෙන් නිදහස් කරනව. මේ හැම දේම කරන්නේ, බලවත් වේර්ය විසින්මයි. ඒනමයි තාම වේර්ය කියන්නේ. මේ වේර්ය බලවත් බවින් වැඩියි.

මේ ස්වභාවය බාහිරට පවා පේනව. ඔබ අහල ඇති සමහර කියනව මේ වේදියට, මේ වැඩි නම් බාර දැන්න ඕනි අහවලාටමයි. එයා මේක හරියටම කරයි. මේ

කියන්නේ තාම වේරුය පේන්නම නියෙනවා. ලොකු දානයක් වෙලාවට බලන්න. ඒ ඒ වැසි බාර දෙන්නේ පුද්ගලයේ දිහා බලයි. සමහරුන්ට තැකීලි ගෙඩිය කපා ගන්න බෑ. සමහරු පන්සියක් උනත් කපනව. පැවැදි අයට උනත් ඒ වැදියමයි. සමහරු කැලේ ගල් මෙන් වල බින නාවනා කරනව. සමහරුන්ට ඒ ගැන හිතන්නවත් බෑ. මට පූල්වන් කියයි. නමුත් පූල්වන්ද, බැරද, ඉදිද නැද්ද කියල, පිටත් බලල නිර්ණය කරන්න පූල්වන්.

එහෙම පූල්වන් වෙන්නේ, මේ තාම ස්වභාවය නිසයි. භුද්ධිලාවේ මදුරුවා කද්දි, වන සතුන් සරු සරද්දි, බඩින්න දුනෙද්දි, සේර්ම අමතක වේවි. තාම වේරුය නිබේ නම් එහෙම වෙන්නේ නෑ. දුරා ගැනීමේ ස්වභාවයක් මේ තාම වේරුයට නියෙනවා. මේ නිසා සමහරුන්ට යම් යම් දේ විශ්වාසයෙන් භාර දෙනව. එය කරන්න පූල්වන් බව බාහිරට පේන්නිසා. මේ සියලුම වේරුයන් එකකට එකක් උපකාරයි. මේ ලගා බුදුරූපානන් වහන්සේ පෙන්වා දෙන්නේ, දීති ස්වභාවයයි. දීති කියන්නේ පිහිටියි. පිහිටා ඇති වේරුය වෙනස් වෙන්නේ නෑ. මෙය ගේරයේ කොටසක් වගේ පිහිටනව. මේ වෙද්ද ගුණ ධර්ම පවා ස්ථාවරව පිහිටනව. ආරුය මාර්ගය ස්ථාවර වෙනව. එකම අරමුණාක හිත පිහිටනව. මේ වේරුය ඉතාම වැදුගත් වන්නේ, බාහිර ඉලක්කයන් කරා හිත නොයන නිසයි.

දුන් උපක්කම වේරුය ස්වභාවයට කාලයයි. උපක්කම කියන්නේ පාලනය කිරීමයි. මින් ඉදිරියට තවත් වේරුය වඩින්නේ නෑ. දුන් අවශ්‍ය වෙන්නේ පාලනයයි. ගේර ගක්නිය අවශ්‍ය නිසා, ආහාර පාන ගන්නව.

දැපයට පහසුව පිශිස පාවහන් දානව. අස්ථිප වලින් ආරක්ෂාවේමට, අවශ්‍ය දේ කරනව. වැස්සට කුඩා

ඉහලනව. අව්‍යව කර වෙන්නේ නෑ. උපක්කම වීරු තුළ, මතා වූ පාලනයක් වෙනව. තොකා, තොබී, අව්‍යවේ, වැස්සේ තෙමිල, පාචනන් තොදා, බෙහාන් තොගෙන, සසරින් මිදෙන්න වෙර දුරන අයන් ඉන්නව. එය අන්තකිලමතානු යෝගයයි. දැන් අපි කරන්නේ, පලමු වීරු තුළම පාලනය කරන්න යනව. ඉතිරි භතරම නෑ. එ නිසා මේ බුද්ධ දේශනාව ඉතාම වටිනව. වාහනයක්, ග්‍රැවන් යානයක් ව්‍යවත්, පාලනය කරන්නේ අවසානයයි. ඉහලට ගන්න තුරුම, විශාල පරිගුමයක් දුරන්න ඕනි.

පිහිටි ස්වභාවය එනතුරු පාලනය කරල භර යන්නේ නෑ. එය අසාර්ථකයි. එනිසා පාලනයට සූදුසු වීරු වන්නේ, පිහිටි වීරුයයි. දැන් තමන්ට අවශ්‍ය පරිදි භසුරුවන්නට හැකියාව තිබෙනව. එනිසා මේ මූලික වීරුයන් දියුණු කර ගනිමින්, ආර්ය මාර්ගය දියුණු කර ගන්තටත්, මේ බැහිසුණු සසර දුකින් නිදහස් වීමටත් ගක්තිය ලැබේවා! දෙරු ලැබේවා! වාසනාව ලැබේවා. දුර්ලභ වූ ණාග්‍ය උදා වේවා!

සද්ධර්මයේ ආශ්වරුයය.

අපි හැමෝටම ගොතම බුද්ධ සායනය ලැබේලයි තියෙන්නේ. අපි ධර්මයට පිවිසෙන්න පෙර, වැරදි වැඩ කරල ඇති. ධර්මය භමු වෙන්න කලින් අප්‍රමාත්‍යව වැරදි වෙලා ඇති. නමුන් මේ ධර්මයේ ආශ්වරු වන්නේ, ධර්මයට නිවැරදිව අනුගතවීම තුළ, සියලු වැරදි දුරුවී යාමයි. එයට එදා අද කියා වෙනසක් නැත. මහා දාමරිකයේ, තොරුන්, මිනිමරුවන් පවා, දමනය වී අරහත්වයට පත්වුයේ, මේ උතුම් දහම නිවැරදිව දුටු තිසාමයි. දහස් ගනනින් මිනිසුන් මැර්ස අංගුලිමාලයන්ට, මුළු රටම බිඟ විය. නමුන් අද දක්වාම සියලු ගේහනී

මානාවන්ට සිහිවන්නේත්, ආගිර්වාද බඛන්නේත්,
අංගුලිමාල පිරිතයි.

වරදට දූෂ්චරිත ලැබීම වළක්වන්න බැ. එදා උන්
වහන්සේට අප්‍රමාණාව නින්දා අපහාස ලැබුනා. සිවුරු
ඉරාගන, ලේ පෙරාගන, පාන්තරය බිඳුගනයි විහාරයට
වඩින්නේ, කරන කෙනෙක් නෑ. නමුත් විපාක ලැබුනා.
එශස් නොවන්නට, අනන්ත සසස් අප්‍රමාණව දුක්
විදින්නටයි කටයුතු යෙදී තිබුනේ. ධර්මයේ ආශ්වර්ය
නිසාම සසර දුකින් එනෙර වුනා. එනිසා උතුම් බුදු වදන
සිං කරන්න. සිදු වූ වරදට පසු තැවෙල නොවී, ධර්මය
දුකින්න. වැරදි සිදු නොවූ කිසිවෙකුත් ලොවේ නැත.

එනමුද වරද වරදක් සේ දුකින්නට හැකි වන්නේ,
කළාතුර්කිනි. වරද නිවැරදිකර ගන්නට ලැබෙන්නේත්,
කළාතුර්කිනි. ධර්මය තුළින් සැහස්‍යන්නට හැකි වන්නේත්,
කළාතුර්කිනි.

සිදුවූ වරදක් හිතින් අමතක කර දුමන්නට
කිසිවෙකුටත් නොහැකිය. සිදුවූ වරදට විපාක නොවැද
අවසන් වන්නේත් නැතේ. මේ සියල්ලටම අති එකම
පිළිසරණාය ධර්මයයි. පටු සින පුළුල් සිනක් බවට පත්
වන්නේ ධර්මය තුළිනි. එවිටයි අලුත් මිනිසකු බවට පත්
වන්නේ. ආර්ය ජාතියේ ඉපදීම යනු එයයි. හිස්, පටු, පුනු,
දේවල් ඉවත්වේ. මැර් ඉපදුනු අයෙකු සේ, නව මාවනට
පිවිසෙයි. ඕනෑම දෙයක් දුරා ගැනීමේ ගක්තිය උපදී.
අන්ධ බාල පුහුදුන් අයගේ, ක්‍රියා වදන් වලින් රෝමයකුද
නොසැලේ. නින්දා අපහාස වලට නොගැරේ. සියල්ල
ලපේක්ෂාවන් දුකින්නට හැකියාව ලැබේ. මේ සියල්ලම
ඇර්මයේම ආශ්වර්යයි. ආර්ය ජාතියේ උපදින්නට තැන්
අවකි. සෝචන් මාර්ගයේ සිට අරහන්වය දුක්වාම ආර්ය

මාර්ගයයි. මේ උතුම් පානියේ උපදින්නට පළමු පියවර හෝ තැබීම වාසනාවකි. දුර්ලභ වූ ලාඛයකි.

මේ සඳහා සසර දුකින් මිශේන පැන්නට නැඹුරු විය යුතුයි. ඒ සඳහා කිරීමින් විය යුතුයි. ඒ සඳහාම වශයම් කළ යුතුයි. මේ සඳහා හිත පිහිටුවා ගැනීම, මෙහෙසි පහසු කාර්යක් නොවේ.

එයට බලපාන ප්‍රධානම සාධකය වන්නේ, අසන් පුරුෂ අසුරයි. අපට නිතරම දුකින්නට ලැබෙන්නේ, අසන් පුරුෂ ක්‍රියාවන්ය. අසන්නට ලැබෙන්නේ, අසන් පුරුෂ වචනයි. මේ බාධකයෙන් මිදි, සන් පුරුෂ අසුර ලැබේ නම්, එය මනා ලැබීමකි. මේ මෝකයේ යම් කෙනෙක්, සසර දුකින් මිදුනා නම්, ඒ සන් පුරුෂ අසුර නිසාමයි. සන් පුරුෂ අසුර මූල් නොවේ, සසර දුකින් මිදුනු කිසිවක්ත් නැ. ඒ තරමටම සන් පුරුෂ අසුර වටිනව. එය ප්‍රමාණ කළ නොහැකියි. මේ කළ නොහැකියි. සසර දුකින් මිදීමට හිත නැමෙන්නේ සන් පුරුෂ අසුර තුළින්මයි. වෙනත් කිසිවකින් මේ උපකාරය ලැබෙන්නේ නැ.

සන් පුරුෂයෙක් ලැබීම තුළ සතර අපා දොරවල් වැහෙනව. පුදුව ලැබෙනව. භරවත් අර්ථ සහිත දේවල් ලැබෙනව. අඩින, වැළපෙන, හැපෙන, පෙරමෙන, දුක දුරු වෙනව. පපුවට අත් ගසා ගැනීම්, සිහි විකල්වීම් දුරු වෙනව. මේවයින් ගේ අපි නිතරම දුක් විදින්නේ, හේතුව අසන්පුරුෂ අසුරමයි. මේ සම විටක දීම අසන් පුරුෂයා ලං වෙනවා. සුරතල් බස් වලින් නලවනව. අයුතු පුයෝජන ගන්නව. මේ බව බුද නුවතින් දැක්වයි වදාමේ. මෝකයා දුකින දූෂ්ධීය, සම්මා දිටිධීයට ගලපන්න බැ. එය අහස පොලව වගේ.

දුකින් නිදහස්වීමට මූලින්ම කළ සූත්‍ර වන්නේ, දුකා උපදේශවන දේවල් හඳුනා ගැනීමයි. එසේ හඳුනා තොගෙන දුකින් මේලක් ගැන, කඩා කරන්නවන් ඉඩක් නැත. මේ සඳහා ඔබ නුවතින් සිතා බලන්න. මට දුක් විදින්න වුනේ කුමක් මුල් වෙලාද? මම දුක් විදින්නේ, කුමක් ලං කර ගෙනද? මට දුකා උපදෙශවනේ, කුමකට බැඳීමෙන්ද, කියල හිතල බලන්න. ඔබ අවංකව හිතල බැලුව නම්, ඔබට නේරේව.

මෝකයේ යමෙකට දුකා උපදෙශ උනා නම්, ඇසා, කන, නාසය, දිව, කය, මහස මුල් වෙලාමයි. මේ හය පිනවන්න යැම තුළ දුකා උපදිනව. දුකේ උල්පත මේ හය දෙනා සතුවූ කරල ඉවර කෙනෙක්, හොයා ගන්න පුළුවන්ද? පුහුදුන් මෙළාවේ කිසිවකු නැ. අවසන් තුළස්ම හෙළන්නේත්, තව කයන් අල්ගෙන්නමයි. ඉපදුනු දා පටන් මරෝන තුරුම, කරන්නේ කුමක්ද බලන්න. ලස්සන, ප්‍රිය, මධුර, ඉෂේධ, කාන්ත, මතාප, රුප බැලුව. ගෙවිද ඇහුව, ගන්ධ සෙවිව, රස බැලුව, පහසට යටුවනා, අරමුණු විල පැවැලිනා, මේට වඩා යමක් කළා නම්, තොලකුනු විට ගැටෙන්න ඇති. තරහ ගන්න ඇති. රංඩු වෙන්න ඇති.පම් ගන්න ඇති. මේ දෙකම උනේ මුලාව නිසා කියල ක්වුරුත් දුන්නෙ නැ. ඇලීම, ගැටීම යම් තැනකද, එනැනම මුලාවන් ඇත. ඉතිං දුකයි කියන දේට පුදුම වෙන්න ඕනෑද? මේ තුළ දුකා නැත්නම් තමයි පුදුම වෙන්න ඕනි.

අපි විසින්ම සිටුව බිජ වල පළ හට ගන්න එක නවන්වන්න බැං. හේතුවට අනුවයි එලය. මෙන්න මේ උතුම් හේතු එල දහම දුකින තුරුම අපි ඉන්නේ දුකේ. මේ දුකෙන් මිදෙන මාර්ගය පෙන්වන්නයි,සම්බුද්‍යන් මෙවට පහල වෙන්නේ. ඒ උතුම් මාර්ගයයි දේශනා කරන්නේ. ඒ

උතුම් දේශනාවයි ඔබ මේ කියවන්නේ. වෙන මගක් නෑ. අඟලීම්, බඟදීම් සියක් නම්, දුක් සියයි. අඟලීම්, බඟදීම් එකයි නම් දුක් එකයි. අඟලීම් බඟදීම් නැතිනම් දුකක් නෑ. දුකක් නැති නම්, ඔබ නිදහස්. රාග, ද්වේෂ, මෝහ, නැති තැන උතුම් වූ නිවනයි. මේ නිවන් සුවය බඛන්නේ, පරලොව නොවේ. මිය ගිය පසුව නොවේ. අද සංම මළ ගෙයකම නිවන් සුව පතනව. මෙය දිග කළක පටන්ම වරදවා ගැනීමක්. මේවා නිවරදි කිරීම ලෙහෙසි පහසු නොවේ. නිවන් සුවය බඛන්නේ, ප්‍රිවත්ව සිටින විට දී බව, හොඳින් මතක තබා ගන්න.

බඟා යන දේවල් නිතර සිහි කිරීම තුළ, ආකාව උපදිනව. ආස්ථාදායෙන් සිහි කිරීම තුළ තණ්හාව වැසි වෙනව, දුකට හේතුව, තණ්හාව බවයි පෙන්වා දෙන්නේ. මෙහෙම නිතල බලන්නකෝ. ගිනි ගොඩට නිතරම දුර එකතු කිරීමෙන්, ගින්න නිවන්නේ නෑ. ඒ වගේම අපි හැමෝම තුළ ගිනි එකොළහක් පවතිනව. මේ ගිනි නරීම සැරයි. අපි නිතරම කරන්නේ, කොල, රෝඩු, දර මේ ගින්තට දැන එකමයි. නිවෙමක් ලැබෙයිද? කිසිදාක ලැබෙන්නේ නෑ. මේ ගිනි නිවා දුමන්න වෙහෙසෙන කෙනා, දර, රෝඩු, දුමන එක අඩු කරනව. කාලයක් යන විට ගින්න නිවී යනව. අලියට නිබෙන ගිනි පවා නිවී යන කළක් එනව. එදාට අල් ටිකන් තුළගේ යාවි. ගින්න ඉවරයි. ජරා, මරණ, දුකින් නිදහස්. ගාන්ත, සුන්දර, ප්‍රතිත අමා මහ නිවන කියන්නේ, එතැනට පත් වූ වියයි. එය ප්‍රාර්ථනාවෙන් හෝ සාද නාදයෙන් ලැබෙන්නේ නෑ. ප්‍රතිප්‍රාව තුලට බැස ගන්න ඕනි. ඒ උතුම් මාර්ගයයි අනුප්‍රාව නිවන් මග තුළින් ඔබට දායාද කරන්නේ.

දැන් ඔබ දහම් කැසිපත ඉදිරියට යන්න. මේ කන්නාඩිය අනුන්ට අල්ලන්න යන්න නම් එපා. තමන්ගේ

හිතයි දැන් බලන්නේ. මෙසේ නුවනින් විමසා බලන්න. මගේ ඇස දැකින දැකින රුපයට ඇඟි යනවද? බැඳී යනවද? ඒ ගෙන සිතමින් සිටිනවාද? මගේ කන මිනිර හඩට ඇඳී යනවද? බැඳී යනවද? ඒ ගෙන සිතමින් ඉන්නවද? මගේ තාසය සුවඩට ඇඳී යනවද? බැඳීල යනවද? ඒව ගෙන සිතමින් ඉන්නවද? මගේ දිව රසයට අඳිල, බැඳිල, ඇඟිල යනවද? ඒ ගෙන සිතමින් ඉන්නවද? මගේ මනස මේවා ගෙනම සිතමින්, මේවාටම ඇඟි බැඳී ඇඳී යනවා දැයි නුවනින් සිහි කර බලන්න.

මෙය උතුම බැඳී වචනයකි. අපිව දැකින් මුදවන්නට මහා කරුණාවෙන් ව්‍යාපෘති දැයෙනි. එනිසා ඉතාම උවමනාවෙන්, ගොරවයෙන්, මේ මග අනුගමනය කරමු. ඉහත සියල්ල එමෙසම සිදුවේ නම්, දුකෙන් මිදෙන ප්‍රතිප්‍රාවේ අභ්‍යන්තර් පැමිණ නැහැ. දැක්කාත් දැකින දේ, දැකීම් මානුයක් පමණයි කියන තිරනට, අපි එන්න සිහි. පෙනෙන, අභ්‍යන්තර දේ වලක්වන්න බිජ. එයට ඇති ඇඟිම හා බැඳිම පමණයි දුරු කරන්නේ. ඒ සඳහා කළ යුතු වන්නේ, ආදිනව සිහි කිරීමයි. ආශ්‍යවාදය විකයි. ආදිනව ගො.....ඩා.....යි. මේ ගෙන මේට පෙර දීර්ශව පහත දී තිබේ. අංක 01 ග්‍රන්ථයට අනුව ආදිනව සිහි කරන්න. දුර, රෝඩු, කොළ, ගින්නට එකතු කිරීම නම්, ඇඳී, බැඳී, ඇඟි යාමයි. ගින්න නිවා ගැනීමට වෙහෙසීම නම්, ආශ්‍යවාදයන්, ආදිනවයන්, නිස්සර්තයන් සිහි කිරීමයි. මේ තුළ දැකින්නේ පරම සත්‍යයි. ලැබෙන්නේ ඔබ සැමඳා පතන නිවනයි.

ප්‍රහුදුන් මනසට ආශ්‍යවාදය අහස වගේ. ආදිනවය ඉදිකුටු සිදුර වගේ. ආර්ය මනසට ආශ්‍යවාදය ඉදිකුටු සිදුර වගේ. ආදිනවය අහස වගේ. මේ තමයි ආර්ය ප්‍රහුදුන් වෙනස. ප්‍රහුදුන් මනස සැමඳා දුකේ. ආර්ය මනස නිවන්

සැපේ. දෙවියන්, මිනිසුන්, බඩුන් සැමටම දුකෙන් නිදහස්වන එකම මග මෙයයි. අපි දුක් විදින්නේ අපිම කර ගන්නා වූ වැඩ පිළිවෙළ නිසයි. නමුත් අත දිග කරන්නේ, බාහිර ලෝකයාටයි. මේකටයි අවිද්‍යාව කියන්නේ. දුක හටගන්න හැරීන් දුකෙන් මිදෙන හැරීන් දැන් වැටහෙනව නේද? මේ වැඩ පිළිවෙළට බැසගත් කෙනාටයි, සම්මා දිටිධිය උපදින්නේ. දැන් තමන්ට හැමදේම වැටහෙනව. රටටන්න. මුලා කරන්න බැ. වරද්දන්න බැ. වරදින්නේන් නැ. සම්මා දිටිධිය එනරම් වටිනව. මේ වාසනාවට යම්ක් නිමිකම් කියනවද? ඔහු හෝ ඇය බුද සභුනකින් පළ ප්‍රයෝග්න ලැබූ කෙනායි.

ලෝකයම දිනුවට වඩා, සක්විති පද්ධතියටන් වඩා වටිනාම දේ එයයි. ඒ බව බුදුමුවින් නිතරම වදාලා. මේ අනන්ත සසර්, අපට කර ගන්න බැරේවුන එකම දේ එයයි. කල්ප ගණන් නිරෝය දුක් වින්ද. කල්ප ගණන් තිරිසන් අපායේ දුක් වින්ද. කල්ප ගණන් මහ සයුර්, මාලින් වෙලා දුක් වින්ද කල්ප ගණන් වැසිකිලි වළවල් වල පනුවන් වෙලා දුක් වින්ද. කල්ප ගණන් ප්‍රේත ලෝක වල ප්‍රේතයන් වෙලා දුක් වින්ද. කළුතුරකින් දෙවියන් අතර ඉපදිලා ඇති. කළුතුරකින් බඩුන් අතරත් ඉපදිලා ඇති. ඉතාම කළුතුරකින් මනු ලොව මිනිසකු වෙළත් ඇති. ඒ කාලවල වින්ද දුක් අපිට මතක නැ. මේ ලැබේ තිබෙන්නේ අනි දුර්ලතම, අවස්ථාවකි. සසර දුකින් මිදීමට ඇති එකම අවස්ථාව මෙයයි. මේ ලැබුණු දුර්ලත මොහොතින් පළ ප්‍රයෝග්න බඛන්නට නුවතුසක පහල වේවා! ආයුෂ, වර්ත්තා, සැප, බල, ප්‍රජා, පිරිහි තිබුණාන්, අවශ්‍යම දේ ලැබේ ඇති.

උද්ධාම වන්නට, උඩිග වන්නට, ආචම්බර වන්නට, මොකු කම් පෙන්වන්නට, මාන්නයෙන්

ඉදිමෙන්නට තරම් කිසිවක් අපට නැත. අප සියල්ලෝම ඉතාම අසරනායේ බව වැටහේවා! සසර සපුරා අතරමන් වූවෝ බව වැටහේවා! සසර සැධි පහරට ගසා යන බව දැඩු සේ වැටහීම ලබන්වා! එයයි පරම සත්‍යය. නොවැටහෙන එකම කරුණාන් එයයි. අවිඛාව කියන්නේ මේ ඇත්ත නොවැටහීමයි. කෙසේ ටික සුදුවීම, දත් ටික දිරුල යෙම, හම රුලු වැටීම, ඇස්, කන්, නාස, දිව, කය දුබල වීම. ලෙඩිවීම, එක්තැන්වීම, මරණය, මේව නිතරම සිහිකරන්න කියල බුදුරුදන් පෙන්වා දෙනව. ඇය මේව අපට උරුම නැදුළු? මේව උරුම නොවූ කෙනෙක් තුන් මෙළ්කෙම නෑ. අපට සිදු වන දේ සිහි කරන්නට, කිසිම විටක පසුබට වෙන්න එපා. මෙය සිහි නොකළ නිසාමයි, සසරේ දක් විදින්න උනේ.

ඇලීම, බැඳීම, තුළ මුලා වුනා. බොරුවට රුවටුනා. අපි අසරනා වුනා. මේ මහා බොරුවෙන් අපට ගෙවා ගන්නටයි, බුදුරුදන් මේ අවවාද කරන්නේ. ඇත්ත වැසි පවතින කාල වැඩියි. සද්ධර්මය නැති කාල වැඩියි. ඇලීමෙන්, ගැටීමෙන්, මුලාවෙන්, නිදහස්වීමට නම්, මේ පරම සත්‍යය තුවනින් දකින්නම ඕනි.

ඇත්ත වැටහෙන විට, ඇලීම, බැඳීම, අඩුවී නිවීම ඇති වේවි. කමක් කරන්න පුළුවන් කාලට, දුවන්න පතින්න පුළුවන් කාලට, ආතේ පයේ හයිය තියෙන කාලට, මේව අමතක වේවි. හිතාමතාම අමතක කරාවී. එය මොකුම අනාගෘතක්. මේ ඇත්ත දැකිය යුතු වන්නේ, වයසට ගිහින් නොවේ. එම කාලයේමයි. තරුණා කාලයේමයි. මේ සියලී දක් මටත් කවුද හෝ උරුම බව නිතර සිහි කරන්න ඕනි. එයින් සිදු වන්නේ අප්‍රමාණ යහපතකි.

ඒනමුද කලක් තිස්සේම අපට අහන්න ලැබුනේ, බුද බන නොවේ. එනිසා සත්‍ය යටපත්වී ඇත. සත්‍යයට බිඟ වී ඇත. වැරදි දූෂ්ධි මතවාද වලින් ඔලුගෙඩි පිරි ඇත. රාගයෙන් මත්වී ඇත. ද්වේෂයෙන් මත් වී ඇත. මේහෙයෙන් මුලාවී ඇත. දුර්මයෙන් දුරස්වී ඇත. අදුර්මය හා නොපෙනෙන බලවේග වැඳුදුගන ඇත. සදාවී ලොව දොරවල් වසාගන ඇත. නිවනේ දොර වසාගන ඇත. මෙය අනාගේක් නොවේදය සිතා බලන්න. මෙන්න මේ පරම සත්‍ය මුන නොගැසුණු නිසයි, අපි සසර් ද්‍රී වින්දේ. ආර්ය සත්‍ය නොවැටහෙන තාක්. දුකෙන් මිදිමක් පනවන්න බිං. මේ වැටහිම ලැබූ ද්‍රව්‍යටයි, දුකෙන් මිදුන්න ඕනි කියලා හිතෙන්නේ. ඒ ද්‍රව්‍යටයි බුද සරණ සෞයන්නේ. ඒ ද්‍රව්‍යටයි ධර්මයේ හැසිරෙන්නේ. ඒ ද්‍රව්‍යටයි පවත ලැඟ්පාව හය උපදින්නේ.

ඒතෙක් ධර්මය බලෙන් දැන්න නම් බිං. සංසාර එනක් මතු වී හැරෙන්නට, ඇත්ත දුකින්න හිත ඉඩ දැන්න නිං. සසර පුරුදු වලටම යට වී යාවි. සයි පහරක් සේ ගසාගන යාවි. එනිසා මේ දුර්ලහ මොහාතේ, මේ උතුම් ති සදුබර්මයේ, ආශ්වර්ය දුකින්නට වාසනාව ලැබේවා. කරමති සිත් පහල වේවා. අසරණ බවින් මිද්දාවා. තෙරුවන් සරණින් සැමටම, සම්මා දිටියිය පහල වේවා. සසර දුකින් මිදිමේ, දුර්ලහ වූ හාගේ උදාවේවා.

ද්‍රව්‍ය දරුවන්ට යොමුව බුද නො

අද සමාජයේ පැතිරි ඇති වැරදි මතවාද හා දූෂ්ධි හේතුවන් අසරණ වන්නේ, තරුණා දා දරුවන්ය. මේ බිහිසුණු උවදුරින් බේරිමට, මේ උතුම් බුද්ධ දේශනාව සැමට උපකාර වේවා! පිටත්වීම යනු කුමක් දායි මුලින්ම පහදා දෙමි. කෝරීයක් ක්‍රියාවන් අතරින් මෙය කරුණු තුනකට කෙටි කර ද්‍රීවා නිබේ. එනම්, කිරීමත්, කිමත්,

සිතිමත්ය. මොනවා සිදු කළත් මින් පරිභාහිතව තවත් දෙයක් කරන්නේකු ලොවේ නැත.

ඉපදුන බා පටන් මරණාය දක්වාම, කරනු ලබන සියලු දේවල් මේ කරුණු තුනට අභ්‍යාලන්ය. පීචිතයක් ආරම්භ වන්නේ කුඩා කළ සිටය. පීච් වන විට දී නානාවිධ ගැටල්, පූර්ණ, බාධක වලට මුහුණ පැමෙ සිදුවේ.

එය ලෝක ධර්මනාවයයි. මෙවන් අවස්ථාවල නොසැලී මේවාට මුහුණ දෙන්නේ, කෙසේ දැයි මනාව පහසා දෙමි. එනිසා මේ උතුම් දේශනාවට අනුව, තම තමන්ගේ පීචිත වාසනාවන්ත කර ගැන්වා!.....

ඔබ දැකළ ඇති සමහර ගස් වර්ග. සමහර ගස් මරදානාම වටින දේවල් හඳුන්න ගන්නවා. සමහර ගස් සාමාන්‍ය වැසිට ගන්නව. සමහර ගස් මරදානාම කිසි දේකට ගන්න බැ. දුරටත් ගන්න බැ. මේ වගේම මිනිසුන්ද සිරින බව පෙන්වා දෙනව. සමහර මිනිසුන් මරදානාම අවුරුදු දහස් ගෙනනක් ගියන්, අඳට කටු රිකට පවා වන්දනා කරනව. තවත් අය මරදානාම රටට, ජාතියට, සාමාජයට, කළ සේවාව වෙනුවෙන් ඉතිහාස ගත වෙනව. තවත් අය පටු සිතින් මේ දෙකම නැතිව හිස් අතින් මිය යනව.

මේ තුළින් පෙන්වා දෙන්නේ තමන්ට හා ලෝකයට යහපතක් නොකර, මිය යන පිරිසම වැඩි බවයි. මෝර්න වට වටිනාකම වැඩි ගසක් සේ. වයසට යන විට ගුණදහමින් පිරි මිනිසකු වී මිය යාම වටිනා බවයි පෙන්වා දෙන්නේ. එසේ නම් ඔබන් වටිනා අරුවුව ඇති ගසක් සේ, ගුණදම් දියුණු කර ගන්නට අදාම වීරය ගන්න. ආර්ය ග්‍රාවකයකු ලෙසින් මිය යැම, අප සැමටම ඇති

ඒකම රුක්වරණයයි. ලෝකයේ සියලුම දෙනාට, රත්තරන් වටින දෙයක් බව ඔබ දන්නවා. මේවා ලබා ගන්නේ මහ පොලුවෙනි. ඉතාම දැක සේ ලබා ගන්නා දෙයකි. නමුත් එම කුඩා නියම රත්තරන් නොවේ. එහි ඇති අනවශ්‍ය සියලුම දේ ඉවත් කරන්න ඕනි. කෝවේ දාලා උණු කරන්න ඕනි. මේ විදියට පෙරා ගත් විට එය වටිනා රත්තරන් බවට පත් වේ. ඒයින් විවිධ මෝස්තරයේ ආහරණ සැකසු වට තවත් වටිනාකම වැඩි වේ.

මෙමලයින්ම උපන් මේනිසා තුළත්, කෙමලස් අකුසල් පිරි ඇත. කෙමලස් දුරු වූ විට දූ රත්තරන් සේ වටිනාකම මතුවේ. කෙමලසුන් බරිතව රත්තරන් කියන අයත් අද නැතුවාම නොවේ. ආදරයට එහෙම කිවිවට, ඇත්තම රත්තරන්ද? දැන් බලන්න, අපි පිරිසිදුකම වෙනුවෙන් මොනවද කරන්නේ කියල. කෙස් පිරිසිදුව තබාගන්න ගොඩක් වෙහෙසෙනව. ඇග පිරිසිදුව තබා ගන්න ගොඩක් වෙහෙසෙනව. ඇඳුම් පිරිසිදුව තබාගන්නත් ගොඩක් මහන්සි වෙනව. සඛන් වර්ග, විවිධ ආලේපන විෂ බීජ නාභක, ගෝඡද වර්ග මේ සඳහා භාවිත කරනව. දැන් මේ සියල්ලෙන්ම පිරිසිදුය කියල හිතන්න. හිස, ඇග, ඇඳුම් පිරිසිදුයි. දැන් ඔබ හිතනවද පිරිසිදුය කියල. මේ වගේ පිරිසිදු අය ඔහා තරම් ඉන්නව. මේ පිරිසිදුකම පොලුවෙන් ගන්න රත්තරන් වගේ. නියම රත්තරන් කර ගන්න නම් තව බොහෝ දේවල් කරන්න වෙනව. දැන් ඔබ තුවතින් හිතල බලන්න, තමන් කොතනද ඉන්නේ කියල. කයින් කරන ක්‍රියා පිරිසිදුද? වචනයෙන් කරන ක්‍රියා පිරිසිදුද? මහසින් හිතන දේවල් පිරිසිදුද? මේ සියල්ල පිරිසිදු නම්, ඔබ දූ රත්තරන් වලටත් වඩා වටින කෙනෙකි.

ඩුඩු දහමේ උගෙන්වන පිරසිදුකම එයයි. බාහිර පිරසිදුකම වගේම අයන්තර පිරසිදුකමන් අවශ්‍යම දෙයකි. බාහිරන් පමණක් පරිසිදු වේම, ඩුඩු දහම අනුමත නොකරයි. මෙලොට පර ලොට දෙකටම උපකාර වන්නේ, අහැසන්තර පිරසිදුකමයි. සක් දෙවිදු මතු ලොට සිටින විට මහා විශාල පිංකම් කළා. තින්ඩා අපහාස විදිමින් සමාජ සේවය කළා. මේ මානවක පුරුෂයාට බිසෝවරු සතර දෙනෙක් ඉදුල තියෙනව. සුදුර්මා, විතු, නත්ඩා, සුජාතා, කියන සතර දෙනයි. සුජාතා හැර අතික් තුන් දෙනාම පිං කම් වලට උදවී උනා. පින වර්ත්තානා කළා. සුජාතා තිතරම කළේ ලස්සනට සැරසෙන එක විතරයි. කොන්ඩිය සරසුවා, තොල් පාට කළා, තියපොතු පාට කළා, කකුල්වල අන්වන අදුන් ගැලුම්වා. විවිධ ඇඳුම් වලින් සරසුනා. මේව තමයි ඇය කළේ. මට කරන්න දෙයක් නෑ. අර තුන්දෙනා සේරම කරනවනේ කියල තිටිය.

කාලයාගේ ඇවැමෙන් හැමෝම මලා. මානවකය සතු දෙවිය වුනා. පිං දහම් වලට සහාය දුන් තුන් දෙනාම සතු දෙවියන්ගේ අග බිස්වී වෙලා ඉපදුනා. සුජාතාට මොකද වුන් කියලා සක් දෙවිදු බලනව. ඇය තිරසන් ලෝකේ ඉපදිලා. කෙකිනියක් වෙලා....

සක් දෙවිදුන්ට හරිම දුකයි. ඇය දෙවී ලොටට අරන් යනව. තමන් සමග සිටි තුන් දෙනාට පෙන්වනව. තොල් පාට කරන්න අද බිං. හොටක් තියෙන්නේ. කොන්ඩි නෑ. තියපොතු නෑ. කොරපොතු සහිත පාද දෙකක් අද තියෙන්නේ. එදා කළ දෙවිල් අනුවම විපාකය ලබේල. ඇයට බේරා ගන්නට සතු දෙවියන්, අපුමාන වෙහෙසක් ගනු බැඕනව. ආත්ම ගණනාවක් ඇය ගැන සොයා බලනව. සීලයෙහි පිහිටුවනව. උදවූ උපකාර කරනව. මේ ඉනාම කෙටියෙනුයි සඳහන් කළේ. මේ පෙර නඩා

දේශීයටත් මෙවැනිම දෙයක් සිදු වූ ආකාරය, ඔබට පහසු දී ඇති. ගොම පත්‍රුවෙකුව උපත් ආකාරය ගැන. මෙයයි සස්‍යර ස්වභාවය. මෙවැනි සිදුවීම් අප්‍රමාණාව සඳහන් වෙනව.

එනිසා බාහිර අලංකාරය වගේම, අභ්‍යන්තර අලංකාරය ගැනත් උනන්ද වෙන්න ඕනි. අපට ඇති එකම රැකවරණය එයයි. හරියටම තරුදිය වගේ සමබර නම්, ඔබ දිනුම්. දැන් මෙහෙම හිතන්නකෝ. වන්දන දිය ඇල්ලෙන් නාලා. ඉහළම වටිනා ඇඳුම්න් සැරසිලා. ඉහළම සුවඩ වර්ග ගේවලා. ඉහළම හෝටලයකින් කාලා. ඉහළම සුබෝපහෝගි වාහනයකින් යන, ඉහළම රැකියාවක් කරන අය පවි කරන්නේ නැද්ද. ප්‍රාණ සාතය, සොරකම, වැරදි කාම සේවනය, බොරුව, සුර්පානය, කරන්නේ නැද්ද? දැන් මේ අය පිරිසිදුද? පිටින් බලා ඉන්න ඇයට නම් දෙව්වරු වගේ පෙන්වී. නමුත් අභ්‍යන්තරය පිටට පේන්නේ නැ.අද ලෝකයා මොනතරම් මුලා වෙනවද බලන්න. අපට පේන්නේ ඇත්ත නෙමෙයි. ඇත්ත වගේ දේකට අප රැවටිලා.

පාට පාට විදුරු වලින්, සන් මහල් ප්‍රාසාද වලින්, මෙල මුදල් වලින්, තනතුරු වලින්, ගාන වාහන වලින් සතුට මනින්න බැ. සතුට රැදී තිබෙන්නේ මේවා තුළ නොවේ. එය තිබෙන්නේ හදවත තුළයි. සිත්, කය. වචනය, පිරිසිදු නම්, එයයි සතුට. මේ සතුට නසන්න කිසිම ජ්‍යෙනෙකුට බැ. අවාසානාවට මෙන් අද අනිම් වී ඇත්තේත් මෙයයි. එනිසාම ආරවුල්, ගැටල්, පූර්ණ, නඩු භබ, දික්කසාද, මේනිමැරුම්, දුෂ්චරා එන්න එන්නම වැසි වෙනවා. වචන වෙලා මාසයයි. දෙන්නා වෙන් වෙනවා. කුමක්ද හේතුව. සිතුවීලි, ත්‍රියා, වදන්, පිරිසිදු නැ. රුපය පිරිසිදු වූ පමණින් මේවා පිරිසිදු වෙන්නේ නැ. තුන් දොර

අපිරසිදු නම්, උන්නත් මපා වගේ. වැඩක් නෑ. භරයක් නෑ..... පලක් නෑ..... ඒ පීවිතයෙන් තමන්ටත් විනාශය සැලසෙනව. සමාජයටත් විනාශය සැලසෙනව. පර්ලොව දුගතිය උරුම වෙනව. මේ ලැබූ මිනිසන් නවය, අවාසනාවන්ත කර ගන්න ඒපා. සමහර බුද්ධ දේශනා කියවද්ද ඇග හිරි වැටෙනව.

අදට කටු නෑ. මස් ගුලි වගේ. පෙරමෙන අය. ගිනි ගන්න අය. තමන්ගේම රැකිරිය උරා බොන අය. තමන්ගේම දුරුවන් කන අය. අප්‍රමානව පිඩා විදිනව. ප්‍රේත ලෝකය කියන්නේ අමුණුම ලෝකයක්. දෙන පිං වලින් නිදහස් වෙනව කියලා හිතන්න ඒපා. එය අහමු සිද්ධිමක් එකම එක කොටසකට පමණයි. ඒ අවස්ථාව තිබෙන්නේ. එය සිදු නොවන තරමටම දුර්ලභයි. මේවා නුවතින් විමසන්න.

සියලු පවි බැහැර කිරීමන්, කුසල් රුස් කර ගැනීමන්, හිත සංවර කර ගැනීමන්, මෙයයි සියලු බුදු රජුනන් වහන්සේලාගේ අනුගාසනය. අසුහාර දහසක් දුර්මස්කන්දය, දේශනා කරනු බඩන්නේ, මේ සඳහාමයි. නාධනව වගේ ලේසි නෑ නේද? ඇදුම් හෝදනව වගේ මේසි නෑ නේද? අමාරු වුනත් කර ගන්නම වෙනව. මේ තරම් අමාරුයි වගේ දැනෙන්නේ ඇයි. අපි භැමෙම සංසාරේ පිරිසිදු අය නොවන හිසයි.පුරුද කළ දේ පහසුයි. පුරුද නොකළ දේ අමාරුයි.

අපි අතර කටාවටන් කියනව නේද? ජ්‍යෙමෙට වඩා පුරුද්ද මොකුයි කියල. එය සැබැම සත්‍යක්. සසර පුරුද අනුව ඇදිල යනව. භර දේර ගන්න බැ. හිත නැමෙන්නෙම නෑ. අමාරුවෙන් හෝ කර ගන්නට අවස්ථාව ලැබෙන්නේ, බුද්ධ ගාසනයක් පවතින කාලයකම පමණයි. එය ඉතාම දුර්ලභයි. හිස හෝ වස්තු ගිනිගන් වට, එය තිවා ගැනීමටන් පෙර ධර්මාව බෝධය

බඩන මෙස වදාලේ, මේ අනතුර නිසාමයි. දැන් ඔබට ඉතාම වටිනා ධර්මයක් දෙන්නයි සූදානම. මේ උතුම් ධර්මය හොඳුන් පීවිත වලට ලංකර, ප්‍රතිපල බඩන්නට වාසනාව ලැබේවා! තුන් දොර පිරිසිදු කර ගන්නට වාසනාව ලැබේවා! මෙලාව පීවිතය වාසනාවන්ත වේවා! පරලාව පීවිතය වාසනාවන්ත වේවා! ජරා මරණ දුකින් නිදහස්වීමට හෝතු වාසනා වේවා!.....

ගොතම බුද සසුනේ දිවයක් ලාභි නික්ෂුන් අතර අග තනතුරු ලැබූවේ, අනුරුද්ධ මහ රහතන් වහන්සේයි. උන් වහන්සේට සිද වූ විශේෂ සිද්ධියක්, බුද සම්ඳුන් මෙසේ දේශනා කළ. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම දිවා කාලයේ විවේකිව භාවනාවන් වැඩ සිටියා. මේ වෙලාවේ ද විශාල දෙවගනන් පිරිසක්, මා ඉදිරියේ පහල වුනා. ඒ අය මෙසේ පවසා සිටියා. අපි මනාප කායික දෙවගනන්, අපට විශේෂ භැකියා තුනක් තියෙනවා. අපගේ ව්‍යුතාය වෙනස් කර ගන්නත් පුළුවනි. අපගේ කටහඩ වෙනස් කර ගන්නත් පුළුවනි. ඒ වගේම ස්ථානිකව කැමති සැපයක් බඩන්නත් පුළුවනි. ස්වාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මට මේ කියන දේ අයෙන්නද බලන්න නිතුනා. මම නිතුව මේ අය නිල් පාට වෙනව නම් හොඳයි කියල. ස්වාමිනි මම නිතන විටම, මේ සියලු දෙනා නිල් පාටින් බබලන්න ගත්තා. ස්වාමිනි, මම රතු, කහ, කොල, සුදු පාට නිතන විටම ඒ ඒ පාටින් බබලන්න වුනා.

ස්වාමිනි, දැන් පිරිසක් නටනව, තව පිරිසක් ගිත ගයනව. තවත් පිරිසක් වාදනය කරනව. ස්වාමිනි මම අසේ වහගන බිම බලා ගත්තා. එවිට මේ අය අනුරුදුන් වුනා. සිත දියුණු හොඳු කෙනෙක් මේ දුර්ගනය දක්ක නම්, ස්වාමිනි උමතු වෙනව. සින් සසල වෙනව. ඒ තරම්ම ඒ අයගේ රංගනයත්, රෝප සෝඛාවත්, මනහරයි,

දැකුම්කළයි. ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ, මේ අයට මෙවැනි හැකියාවන් ලැබුනේ, කුමන විදියේ පින් දහම් කරලද? මෙවිට බුදුරඳුන් හරිම ලස්සනට මෙය පහත දැනව. ඔබට ඉතාම වැදගත් වේවි. පිංචන් අනුරූද්ධිය, ඔය මනාප කාසික දෙවියන් ඉන්නේ, නිමිමානරත්නී දෙවි මෙවැටි. ඒ අයට ඔය හැකියාවන් තිබෙනව. කිනෑම විදියට නිර්මාණය වෙන්නට ඒ අයට පුළුවනි. ඔය සියලුම දෙනා මේ මත්ස්‍ය ලෝකේදී දියුණු කර ගත් ගුණ ධර්ම නිසසි එහි ඉපදෙනේ. ඒ අය විශේෂ ගුණ ධර්ම අටක් මත් මෙවැටි දී දියුණු කළා. අනුරූද්ධිය, යම් ස්ත්‍රීයක් මේ ගුණ ධර්ම අට දියුණු කරයිද? ඇය මරණින් මත් මනාපකායික දෙවියන් අතර උපදිනව. ඒ කරුණු අට මෙසේය. දි දුරුවන් කට පාඩිම් කර ගැනීම පවා වැදගත්වේ.

☆ කම්මිලැලි තොවීම :-

පිංචන් බේරිදැක් සියලු දෙනාටම පෙර පාන්දරින් අවදිවීම. සියලු දෙනාම නින්දට ගිය පසුව නිදා ගැනීම. නිවස අලංකාරව පිළිවෙළට තබා ගැනීම. නිවස අවට පිරිසිදුව හා අලංකාරව තබා ගැනීම. ප්‍රිය මනාපව කටයුතු කිරීමට දක්ෂ වීම. මේවා බුදු නුවනින් දැක දේනා කළේ හේතු සහිතවමයි. නුවනින් විමසා බැලීම ඔබ සතු කාර්යකි. මේ ඕපනයික වූ දහමකි.

☆ කරුණාවන්න වීම :-

ස්වාමියාගේ මෙවියන්ට, තමන්ගේම මෙවියන් සේ සරලකීම. වැඩිහිටියන්ට ගරු බුහුමත් කිරීම. ස්වාමියාගේ ඇළුති පිරිසට ගරු කිරීම. ගුමනයන් වහන්සේලාට ගරු බුහුමත් කිරීම. ආසන පැනවීම. පුද සත්කාර හා වන්දනාමාන කිරීමට දක්ෂ වීම. දෙවැනි කරුණායි.

☆ ඇදානු වන්ත වීම.

ගෙදර දොර වැඩිට දක්ෂවීම. ඉවුම් පිහුම් වලට දක්ෂවීම. මැහුම් ගෙනුම් වලට දක්ෂවීම. තැනට සූදසු නුවහක් තිබේම. (ස්ථානෝචිත ප්‍රයුෂ්ඨාව) පවුලේ දියුණුවට කටයුතු කිරීමට දක්ෂ වීම. ස්වාමියාගේ ව්‍යාපාර ගොවිතැන් කටයුතු වලට සහාය වීම තෙවන කරුණායි.

☆ නිහතමානි වීම.

නිවසේ පිරිස ගෙන සොයා බැඳීම. සේවක සේවකාවන් ගෙන සොයා බැඳීම. කම්කරු දැසි දේශීයන් ගෙන සොයා බැඳීම. ගොවිතැන් ආදි කටයුතු වලට, සහාය දක්වන පිරිස පිළිබඳව සොයා බැඳීම. සූදසු ආකාරයට වැඩ පැවරීම. දක්ෂ අදක්ෂ බව හඳුනා ගැනීම. අසහිපයක දී නිහතමානිව සැලකීම. විශේෂ බවතින් තොරව ආහාර බ්‍රාහ්මිම. තමන්ට විශේෂ ආහාර පිළියෙළ කර තොගැනීම.සියලු දෙනා ගෙනම සොයා බැඳීම. මේ හතර වැනි ගුණයයි.

☆ අවංක වීම:-

ස්වාමියා යම් ධිනයක් උපයනවාද එය ආරක්ෂා කර ගන්නට දක්ෂ විය යුතුයි. ස්වාමියා සතු දේ ආරක්ෂා කර ගැනීමට දක්ෂ විය යුතුයි. රන්, රදී, මුතු, මැතික්, ආදි යමක් අද්දු, ඒවා ආරක්ෂිතව තබා ගැනීමට දක්ෂ විය යුතුයි. ස්වාමියා ඉක්මවා තොයා යුතුයි. කළමනාකරනයට දක්ෂ විය යුතුයි. වෙනත් පුරුෂයන් කරා තොයා යුතුයි. ස්වාමියාට කිකරුව සිටිය යුතුයි. ස්වාමියාගෙන් තොවීමසා කටයුතු තොකල යුතුයි. පර පුරුෂයන්ට මිල මුදල් තොදිය යුතුයි. ස්වාමියා අකමත් යමක් අද්දු, පිටිත හේතුවෙන් වත් එය තොකල යුතුයි.

මේ කියන්නේ අකමැති දේ නොකරන බවයි. මේවා හිතල ලියන දේවල් ද කියලත් ඔබට හිතේවි. නඟ.... පිරිසිදු බුද්ධ වචනයමයි. සරලව පහතු දෙන්නේ, මේ බලන්න. “තං පීවිත හේතු තං අප්පාතරති” පීවිතය ගියත් නොමග යන්නේ නඟ. මොන තරම් වටිනවද? අද බහුවල තියෙන්නේ මේ ප්‍රශ්න නේද? ස්වාමිවරු අකමැති මොනවටද? තමන්ගේ බිරිද වෙනත් පුරුෂයන් දෙස වැරදි අකාරයට බලනවටත් කෙමති නඟ. කරාඩා, උසුල් විසුල්, සිනාව, උකුල්, මුකුල් පැමි ගැන කවර කරාද? අවංක ස්ත්‍රීය කිසිමදාක ස්වමියා අකමැති දේ කරන්නේ නඟ. පීවිතය නැති වුනත් කරන්නේ නඟ.

අද සමාජයේ පවුල් ආරවුල් වලට මූලිකම හේතුව මෙයයි. ස්ත්‍රීයගේ නොමග යෝමට හේතුව, ජ්‍යෙගම දුරකථන යයි. කෙසේද මේවා එසේ වන්නේ, දුස්සිලකමයි, අඹුලාවාරකමයි, අඡුනකමයි, නාමික බොද්ධයෙකුවීමයි. මේවා සියල්ල බුදු නුවනින් දැකළයි වදාලේ. සර්වදු වූ ඇළුනයට, අනාවරණ ඇළුනයට, බාද්‍ය නඟ. මේ සියල්ල අති සැටියෙන්ම බුදු නුවනාට පෙනුන නිසයි වදාලේ. අතිත, අනාගත, වර්තමාන, සියලුම දෙව් මිනිස් බුහ්ම විත්ත සන්තානයන් බුදු නුවනට පෙනුනා. ඒ සර්වදානා ඇළුනය නිසයි. ලෝකානු කම්පාවෙන් යුතුවයි මේවා වදාලේ. මේ උතුම් දහම අද පර්ලොවට දාලයි කරා කරන්නේ. වයසට ගියාමයි ධර්මයේ හැසිරන්නේ. මේ තමයි බොද්ධ අපට සිදුවූ විශාලව වැරදීම.

☆ සද්ධා වන්තියක් වීම.

බුදුරජාතන් වහන්සේ හඳුනා ගැනීමට දක්ෂවීම. සද්ධාව, ගොරවය, භක්තිය, අති කර ගැනීම. බුදුන් සරණ යෝමට දක්ෂ වීම. ද්‍ර්ම රත්නය හඳුනා ගැනීම. ධර්මය මනාව ඉගෙන ගැනීම. දරා ගැනීම හා ධර්මය

අනුව පීවිතය හයි සේවා ගැනීම. ආර්ය මහා සංස්කරණය ගුණ වශයෙන් හඳුනා ගැනීමට දක්ෂවීම. ආර්ය ගුන වර්ණනා කිරීම. ආර්ය මහා සගරුවනට උපස්ථාන කිරීම. වන්දනා කිරීම. සර්තු යුම. මේ හය වැනි ගුණයයි.

☆ සිල වන්තියක් වීම.

පොහොය සතරට අටියාංග උපෝස්ථාය සමාදුන්වීම. ඉතිරි දින වල දී පංච ගිලය මනාව ආරක්ෂා කිරීම. මැසි මදුරුවක හෝ මැර්මෙන් වැඹුකි සිටීමට දක්ෂවීම. තම සේවාමියාගේ දෙයක් හෝ හොර සිතින් නොගැනීම. සේවාමියාගෙන් හැරෙන්නට පාඨී සිතුව්ලේක් හෝ උපද්‍රවා නොගැනීමට දක්ෂවීම. ප්‍රිය වචනම කරා කිරීම. මේ ගැන විශාල විශ්‍රාන්තියක් කර නිබේ. එයට හේතුව, වචනයෙන් බොහෝ අකුසල් රුස් වන බව, බුදු නුවනාට පෙනුන නිසයි.

සේවාමියාගේ හිත නොරේන, ප්‍රිය වූද, මිහිරබූද, මනාපබූද, සිත් ඇදගන්නා සුලුවූද, වචනම කරා කළ යුතු බව දේශනා කර ඇත. බොරු, කේලාම්, රාලී පරුෂ, හිස් වචන වලින් නොරු කටයුතු කළ යුතුයි. සේවාමියාගේ හිත රඳවීම, බලවත් අකුසල් බවද පෙන්වා දේ. සුරාව සුදුව බැහැර වූ සිතින් වාසය කළ යුතුයි. මෙය අයයගේ නිත්‍ය ගිලය වන පංච ගිලයයි. අටියාංග උපෝස්ථාය ඉහළ ආනිසංස ගෙන දෙන ගිලයයි.

☆ තසාග වන්තියක් වීම.

තම සේවාමියා වෙනුවෙන් පීවිතය කැප කිරීම පලමු තසාගි ගුණයයි. පවුල් අය වෙනුවෙන් හැකි දේ පරිතසාග කිරීම. සේවාමියාගේ මට්ටියෙන්ව පෝෂණය

කිරීම. රැකබලා ගැනීම. ගෝරව කිරීම. අසරතා අයට සැලකීම. උපකාර කිරීම. ගුමනා බ්‍රාහ්මනයන්ට දැන් දීම. මෙතන දී බ්‍රාහ්මන යනු රහතන් වහන්සේලයි. සිවි පසයෙන් උපස්ථාන කිරීම මේ ඇයගේ අට වන ගණයයි.

පිංචත් අනුරුද්ධිය, මේ කරුණු අටින් යුතු ස්ථිරය, කය බැඳී මර්ගින්මතු නිමිමානරත් දෙවිලොව උපදින්නේය. ඇය සතර අපායට තොටෙටෙන්නේය. එහි ආයුෂය මිනිස් වර්ෂ දෙසිය තිස්තුන්කෝරී හැට ලක්ෂයයි. (233,60,00,000) කි. මිනිස් ආයුෂ වර්ෂ 800 ක් එහි එක් දිනකි. එවැනි වූ කාලයෙන් වර්ෂ අටභාහක්, එහි උපදින අයගේ ආයුෂයයි. මේ සැපයට හේතුව ඉහත ගුණ ධර්ම අට මැනවින් පුරුදු කිරීමයි. මැනවින් දියුණු කර ගැනීම බව දේශනා කළා. දෙකටම නැති පොලොස් ගැන, ඔබ අහල තියෙනවද? මියල උයන්හත් බැ. තම්බලා උයන්හත් බැ. ඇය එහෙම ඇහුව දැන්නවද? අපි හැමෝම ඒ වගේම අසරතා වෙලා ඉන්නේ. එක පැන්තකින් දෙවි මෙවට ගරහනව. දෙවියන් ප්‍රතික්ෂේප කරනව. දෙවි මෙවට නිගුහ කරනව. තියෙන්නේ කොහොද අහනව. අනින් පැන්නෙන් වතුරාර්ය සත්‍යට ගරහනව. නිගුහ කරනව. මෙත්‍රී සාසනය පතනව. මග්‍ලීල නිවන් නැතිලු. ධියාන අනිජ්‍යා නැතිලු. පැනුමෙන් නිවන් දකින්නයි වෙර දුරන්නේ. දෙකටම නැ නේද?

දිවස සැපක් නැ. නිවන් සැපත් නැ. විපරින දුෂ්ඨී දරාගන, උද්දෙවිව ඔල් ගෙඩි නිසා තර්ක කරමින් සිටි. කවුද පැරදුනේ කියල නුවතින් තිතල බලන්හ. බුද දහමේ පෙන්වා දෙන විද්‍යාවය, බහිර විද්‍යාවය, අහස පොළට වගේ දුරයි. නමුත් අද හැමෝම දියුණුය කියා මොර දෙන්නේ, අවිද්‍යාවටයි. මෙය ආර්ය තොවන කිසිම කොනෙකුට වැටහෙන්නේ නැ. වටහල දෙන්හත් බැ.

කර්මය විපාක දෙන ආකාරය වුතිපරිසන්ධිය, බුහ්ම මල්ක දිව්‍ය මල්ක, සතර අපා මල්ක, මේවා ගැන අද බොහෝ අය තර්ක කරනි. බුද්ධ ඇඟානයට පවා අනියෝග කරනි. මෙටැනි අයට පිළිතුරු දීම පවා, කාලය නාස්ති කර දැම්මක් පමණි. නමුත් ඔවුන්ගේම දැනුම අනුව සත්‍ය දැකින්නට කාරණා නිබේ.

දහම් දැනුමක් නොමැති නමුත්, නවීන මල්කය ගැන සියල්ල දන්නා අය බොහෝ සිටිති.

දැන් ඔබ මෙසේ නුවතින් විමසා බලන්න. අපි එක උපකරණයක් පමණක් අරන් බලමු. ඒ අනුව සියලු දේම උපමා කර බලන්නට ඔබට හැකිවේ. වෙබි අඩවි හරහා තියාත්මක වන අනතර්පාලය, අද ඔබට විශාලම දියුණුවක් වෙන්න පුළුවනි. දැන් ඔබ මල්කේ කොහො හිටියත්, ඊට අඳාළ දන්තයන් කැඳූ සැතින් ඕනෑම දෙයක් ගන්න පුළුවනි. එකට අහවල් ඊට කියල ප්‍රශ්නයක් තියෙනවද? නෑ. අහවල් ජාතිය කියල ප්‍රශ්නයක් තියෙනවද? නෑ. එකම මොහොතේ එකම දේ ගන්න බැරදු? පුළුවනි. මුළු මල්කටම එකම දේ ඕන නම්, ඒන් බාධාවක් නෑ. මේ විද්‍යුත් ගක්තිය, කිරණ, තරුණ, හෝ ශිනෑම දෙයක්, බුද්ධ ගක්තියට දෙවනි බව ඔබ දන්නේ නෑ. ඔබේ ජ්‍යෙෂ්ඨම දුරකථනය දෙස මදක් නුවතින් බලන්න. පරිගණකය දෙස නුවතින් බලන්න.

උපකරණයකින් ඔවැනි දේ සිදු වේ නම්, වින්ත තරුණ ගැන කවර නම් කරාද? කර්ම විපාක සැකසෙන්නේ හිත මුල් වීමෙනුයි. “මතෝ පුබිබිං ගමා ධම්මා” මේ මල්කේ කිසිම ජගතෙකුට සිනීමේ උපකරණය හඳුන්න බෑ. ඒ මහා විද්‍යාඹුද්‍යා බුද්ධමිදුන්මයි .

මේ මැනවින් දැන්නා අයට දෙවි ලොව, බඩු ලොව, සහතර අපාය ප්‍රශ්නයක් නොවේ. කර්ම සැකසෙන ආකාරය, වුත් පටිසන්ධි වියද්‍යානය, ප්‍රශ්නයක් නොවේ. ලෝකයට හොරේන් සැගල් කරන සියල්ම දේවල් මේ උපකරණය තුළ ඇත. අන් සියල් උපකරණ වැනසි ගියන්, මේ උපකරණය හසන්න බේ. වහසන්න බේ. වෙනස් කරන්න බේ. එසේ සින්ම පවා මුලාවකි. බලගතු ඉර සඳ පවා අතින් ස්ථේරු කලේ විත්ත බලයෙනි. දෙවි ලොවට, බඩු ලොවට ගමන් කලේ, විත්ත බලයෙනි. කදු, ඕබර, පර්වත විනිවිද ගියේ, විත්ත බලයෙනි. ජලයේ ඇවිද ගියේන්, පොළවේ කිමිදුනේන් විත්ත බලයෙනි. අනන්ත සස්සර් ඉපදුනු මැරදතු ආකාරය දකින්නේ විත්ත බලයෙනි. පියවි ඇසට නොපෙනෙන දේ දැක ගන්නේද, විත්ත බලයෙනි. ඕනෑම කෙනෙකු සිතන ආකාරය දැනගන්නේද, විත්ත බලයෙනි. කෙලෙස් දුරකු අයුරු දැන ගන්නේද, විත්ත බලයෙනි. සත්වයන් මැර් උපදින අයුරු දැක ගන්නේද විත්ත බලයෙනි. සියලු ලෝක වල විදින්නා වූ දැක සැප දැක ගන්නේද විත්ත බලයෙනි. කෝ බටහිර විද්‍යාවේ දියුණුව. මේ සියල්ල සුන්දර වේගයෙන් දායාද කිරීම විනාශය නොවේ දැයි සිතා බලන්න. මේ සියල්ල තුළින් මනසට වැට කුඩා දමා ඇත. අවිද්‍යාව තුළින් විද්‍යාව වසා ඇත. හිතන්නට ඉඩක් ඇත්තේම නැත. අපි සියල්ලෝම අවිද්‍යාව තුළ සිරවී ඇත. සිරකරුවෝ වනාහි අයර්තායෝය. ඇයි අපට මෙහෙම වුනේ. අසාර දේවල් සාර ලෙස ගැනීම තුළයි. අද මේ සමාජය මේවා පරිහරණය කරන්නේ, වදුරාට දැමී පිහිය අනුවතා වගේය. හොඳ, නරක, පිං, පවී, කුසල්, අකුසල්, යහපත්, අයහපත්, සිරන්, විරන් දන්නේ නැ. මෙය දියුණුව දැයි න්‍යුතින් ව්‍යුත්‍යා බලන්න.

මවිපියන්ට අවනත නෑ. ගුරුවරුන්ට කීකරු නෑ. ව්‍යුහිටියන් අදුරන්නේ නෑ. තුතුරුවන්ට ගොරවය නෑ. මවිපයෝ, සහෝදර සහෝදරයා, දූදරවා අදුනන්නේ නෑ. කුල කතුන් අදුරන්නේ නෑ. යුතුකම් දැන්නේ නෑ. අඩාල තැනට ගෙළපෙන පරිදි, හැසිරෙන්න දැන්නේ නෑ. කරා කරන්න දැන්නේ නෑ. මේ දියතුවදැයි න්‍යුවනින් සිතා බලන්න. කුඩා කළ පටන් ධර්මයට යොමු වෙන්නේ, මේවා රැක ගැනීමටයි. මෙලොව තැනි දැහම, පර ලොවට උපකාරී වන්නේ, කෙසේදැයි ඔබම සිතා බලන්න. මේ කරනු අට කුඩා කළ සිටම දැන සිටියේ නම්, ඔබ මොන තරම් වාසනා වන්තද? මහැල වියේ මේවා දැන ගැනීමෙන්, ඔබට යහපතක් සිදුවේවිද? පවුල් ජීවිතය මුලසිට අරුණන්ට හැකිද? දැන් කෝච්චිය ගිහින් කියල ඔබට සින්වේ. එහෙම හිතුවට වර්දනක් නෑ. සිදු වූ සියල්ල සිදුවේ අවසානය. දැන් ඒවා නිවර්දි කරන්න බැ. පසුතැවේලි වෙලා පළක් නෑ. එනිසාමයි මේ උතුම දැහම, දුරුවන්ටම දායාද කරන්නේ.

ඇවුන්ට තවම වැරදිව නෑ. උත්සහයය, උනන්දුව, කැපවේම, නිබේ නම්, දෙලොව ජය ගන්න වාසනාව තියනව. එකටත් පිං කරල තියන්න ඕනි. ලේසියෙන් දැහමට හිත තැමෙන්නේ නෑ. හිත දියතු අයට බුද සමේදුන් වදාලේ, ලෝක විපය කියලයි. ලෝකය දිනපු අය විදියටයි. දැන් ඔබ නුවතින් හිතල බලන්න. ඔබ ලෝකය දිනු කෙනෙනක් ද කියල. දැහමට නැඹුරු වූ තරුණ යුවලක් මොනතරම් වාසනා වන්තද? අද ඒ වාසනාව අනිම් වෙලා. අපි වහින්ම අනිම් කරගනයි ඉන්නේ. දුරුවන් දැහමට යොමු කරන්නේ නෑ. ධර්මය ඕනි වයසට ගියාම ද? ධර්මයේ පිහිට පර ලොවට ද? ධර්මයේ හැසිරෙමෙන් පවුල් ජීවිත විනාශ වෙනව ද? ජීවිතේ කළ කිරීල මහන වෙයි ද? මේ වගේ, දෘශ්ධි වලින් පිරිලයි අද තියෙන්නේ. දැන් ඔබට

වැටහෙනව අයි, සිදුවූ වරදේ බරපතලකම කොනරම් ද කියලා.

දෙම්විපියන් විදියට දැන් වැටහුනත්, දුරුවන්ට අවවාද කරන්න බැ. අම්මලගේ බන අම්මලාම තියාගන්න කියාවි. අපි අපිට ඕනි විදියට ඉන්නම් කියාවි. ඒකේ වරදක් මට නම් ජේන්නේ නෑ. මොකද අවශ්‍ය දේ අවශ්‍ය වෛලාවදී එබෙන්න ඕනි. දැන් ප්‍රමාද වැඩියි. ඒ අයට පොඩි කාලෙදී මේ දහම ලැබුණා නම්, එහෙම වෙන්නේ නෑ. අද ඒ අය ඉන්නේ අමුතුම ලෝක වල. පාට පාට ලෝක වල සුරුගනා ලෝක වල. ඒ අයට මේ උතුම් දහම ගෝවර නෑ. පැලයක් වුනත් නමන්න පුළුවන් වෙන්නේ, ලපටි කාලට පමණියි. මේරුවම කැඩිනව. බිඳෙනව. බුද දහමත් ඒ විදියමයි. අද ඉන්න වැඩිහිටියන්ගේ ප්‍රශ්න මොනවද? අර්ථී ධ්‍යාහ, නිරෝධ සමාපත්ති, මස් මාලි කැපද, බුද පහන දැල්වන්න බැරවුනාම පවුද, සද්ධාවට හරි පැමිනිලා නම්, මේ වගේ ගැටල් නෑ. ගැටලු එන්නෙම නෑ. සම්මා දිටියිය උපදින විට නීවරණ පහම දුර්වලයි. ඒ කෙනාට ප්‍රශ්න, ගැටල්, සැක සංඛා බැහැර වෙනව.

නිවන් සැප කියන්නේ, අපට ඕන විදියට එබෙන දෙයක් තොවේ. එය අනුපූර්ව ප්‍රතිප්‍රාව තුළින්, අනුපූර්ව හික්මේම තුළින්, බෙන්නාව දෙයකි. අනුපූර්ව නිවන් මග ඔබට කළනා මිනුරේකි. මගේ උත්සාහය වැයම නිශ්චිල වන්නටත් පුළුවනි. මේ උතුම් දහම කරුණු වැටහෙන්නට කළක් ගත වේවි. මා මෙවාව නැති වුවත්, අනාගත දුර දැරියන්ට හෝ මෙහි අයය වටිනාකම වැටහේවි. බුද දහමයනු නිර්මලයි. පිවිතුරුයි, සුන්දරයි, අකාලිකයි, මෙය බබලන්නේ විවර කළ විටයි, ප්‍රතිප්‍රාවේ යොදෙන විටයි.

කාම හෝගි ගිහියන්ට අඟති එකම රුක්වරණය දිව්‍ය සැපයි. ඔවුන් කෙරෙහි කරුණාවක් නිබේ නම්, දෙවි මෙවට හෝ මාර්ගය පෙන්විය යුතුයි. එසේ නොවන්නේ නම්, සියල්ලෝම සතර අපායට ඇදි යති. එය මොනතරම් සැහැසි දැයි තුවනින් සිතා බලන්න. මග්ලීල නිවන් බෙන තුරු හෝ සුවපන් කිරීමයි කළ යුතු වන්නේ, සුවපන් සියල්ලෝම නිවන් දැකිනවා නම්, ඉතාම යහපත්. මෙකල ඊටම කැපවී සිටින පිරිස පවා, නොමග ගොස් අඟති. ගිහි අය ගැන කවර නම් කරාද?

එනිසා අනුපූර්ව නිවන් මගේ යන අපට තුමන ආකාරයෙන් බාධක ඒවි දැයි අපි නොදැනුම්. මරණය කොයි මොහොත්දැයි නොදැනුම්. දහම් මගේ යෙම තුළ උරුම වන්නේ සුගතියයි. දිව්‍ය සැපයට හෝ නිවන් සැපයට ඇලිම නොවිය යුතුයි. ගැටීමද නොවිය යුතුයි. ගැරහිම හෝ වර්ණනා කිරීම නවතා, ධර්ම මාර්ගයට බැස ගන්න. ලැබෙන දේ ලැබේවී. එයට පැනීමක් අවශ්‍ය නැත. බිත්තර නිවරුදිව රුකීම තුළ නිසිකළ පැටවුන් එළියට ඒවි. එසේ නොකර ප්‍රාර්ථනා කළ පමණින් කිසිදා සිදු නොවේ. මෙයන් බුද්ධ උපමාවකි. මේ දේශනාව තුළ වට්නාම ලැබීම රාජියක් පෙන්වා දෙනවා. මේ ගුණ ධර්ම අට පුරුදු කරන අයගේ නිවසට දෙවියන් අරක් ගන්නවලු. අද නම් එහෙම ගෙයක් හොයා ගන්න බැරිවෙයි තේදී? ඔබ අහල ඇති විශාලා, අතේ පිතු, නන්දමාතා, සුමනා, විත්ත, ආදි අයගේ නිවාස වල දෙවියන් අරක් ගෙන නිටිය බව.

වතුරාගතී සේනාව අවශ්‍ය නැ. දෙවියන් තමයි ඔබව ආරක්ෂා කරන්නේ. අද මේව අහන්න ලැබීම පවා වාසනාවක්, මේ ගුණ අට සතර වරම් දෙවියන්, සක් දෙවිදු පවා නමස්කාර කරනවලු. අද අපි දෙවියන්ට

යදිනව තේදු. බලන්න වෙනස. අමුණුස්ස බලවේගවලට ලංවෙන්නවත් බරදලු. මොනතරම් සත්‍යක් දු. දෙවියන්ගේ ආනුභාවය පවතී නම්, යක්ෂ, ප්‍රේත, තුත, ආදින්ට අහලටවත් එන්න බැං. දේව බලය හමුවේ, හා මේ ගුණ අරි බලය හමුවේ ඔවුන් උදාසීන වෙනව. මොනතරම් ලාභයක් ද බලන්න. අද පෙරේතයෝ වැහි වැහැලා. තුතයෝ, යක්ෂයෝ නිතරම කරදර කරනව. ඇයි ඒ. ගුණ ධර්ම නැ. පුලුවු දිල, සෙරප්පු කැල දිල, උන්ව රවිල. උන් බලා ඉන්නවා පළිගන්න. ධර්මයෙන් දුරස්ව්‍යනාම, සිදුවෙන විපත බලන්න. මේ අයගේ අවසාන ඉලක්කය වන්නේ, අපේ දුර්වල මොහාතයි.

එනම් අවසන් තුස්ම හෙලන මොහාතයි. එදාට අපි හැමෝම අසරනායි. බාහිර මොන දේ නිඩුනත් පලක් නැ. මේ කරුණු වලින් පිරපුර්ණව සිටී නම්, ඔබ ඉදිරියේ පෙනී සිටින්නේ සඳවී ලෝක වල දෙවියන්ය. ඉහත කරුණු අට ඇතුළත් දේවිලොව නිමිමාන රතියයි. ඉන් පහලට හතරක් හා ඉහලට එක් දෙවී ලොවක් නිබේ. මේ සියල්ලන්ම ඔබට ආරාධනා ලැබේවි. විමාන පහල වී නිබේවි. අමුණුජයන්ට ලංවීමට පවා ඉඩක් නැත. සුවස්ම අවසන් ගමන් හෙලන්න පුලුවනි. එවැනි අයට බොරු, පුහු, නිස්, වර්ණනා පාංශුකුල පලක් නැත. එසේ නොවන්නේ නම් අමුණුස්සයෝ ලං වෙති. පැරණි ඇළුතින් කරා කරති. ඔවුන්ගේ ලෝක වලට අඩුගසති. සින් විසිරීම හා නොසන්සුන් භාවය නිසාම මරණින් මතු සතර අපායේ උපදිති. ගුණයක් විසින් දෙවී ලොවට රුගෙන යන්නෙන් මේ නිතමයි. විත්ත ගක්තිය, විත්ත තර්ග, එනරම්ම බලවත්.

මේ තර්ගය දෙවැනි කරන්න බලයක් ලෝකයේ නැ. කරුණු සහිතව ඔප්පු කරන්නත් බැං. අඇළානායන්

න්‍රේක කරමින් සිටී. නමුත් සියලු දෙනාම මුහුණ දෙන්නේ, එකම ඉරුණාමකටයි. බවහිර ලෝක වලට මේ පරම සත්‍ය වැටහි තිබේ. එහෙත් දැන් ඔවුන් ප්‍රමාද වැඩියි. ලෝකයා භමුවේ දෙවැනි වීමට ලැං්ඡාවෙන් සිටී. බොද්ධ යැයි සම්මත අස් උද්‍යිය, තවමත් අවිද්‍යාව තුළ සිර්වී සිටී. සඳාචාර්ය, ගුණ ධර්ම බවහිර රට වල අභන්තවත් නැහැ. ඒ දරුවෙන් තම තමන්ගේ ලෝක වලයි ඉන්නේ. වසර දහයේ ආයුෂයයටයි මේ පියමන් කරන්නේ. එහි පෙර නිමිති දැන් දැන් ඉස්මතුවෙමත් පවතී. එවැනි ලෝකයක් නොදැක සිරින්නට නම්, අද අදම ධර්මයේ හැසිරෙන්න. ඒ යුගය එතරම් අමිහිරියි. මලේවිජයි. පාපකාරියි. මේ සියල්ල බුදු නුවතින් දැක ව්‍යාලා. සූත්‍ර දේශනා රාජියකින්ම, ඒ ගෙන මහාව පැහැදිලි කර දී තිබේ.

මේ මහා සසර දුක දැකගත් පිරිසක්, එදා හිටිය. ඒ මහා ප්‍රඟාව අද අපට නෑ. අපි බොද්ධ වෙලා ලංකාවේ ඉපදිනාට, මේ බුදු වදන් වැටහෙන නුවතා නෑ. නුවතා ප්‍රඟාව මොටවෙන, පිරිහෙන, යුගයකයි අපි හැමෝම ඉපදිලා ඉන්නේ. නිහාලානීවම මේ සත්‍ය පිළිගන්න ඕනි. එයේ ව්‍යවහාර් පොඩි රැකවරණයක් හෝ ලබා ගන්නට හැකි වේවි. විශාරද, ආචාර්ය, මහාචාර්ය, කරීකාචාර්ය වූ පමතින් ප්‍රඟාව දියුණු නොවේ. එදා රන් පාවහන්, රතුන් පිගාන, සන්මහල් ප්‍රාසාදය, පර්වාර සේනාව, පංච කළුයානා බිසේස්වරා අතහැරලදි පැවැදි වුන්. එයයි ප්‍රඟාව. අද අපිට අතහැර ගන්නට බැරිව ලත වෙන්නේ. මොනවද බලන්න. රබර් සෙරෙප්පු දෙක, මදටි, වෛදුරු හෝ ප්‍රේලාස්ටික් පිගාන, සාලයයි කාමර හතරදි සහිත ගෙදර, කොස්, පොල්, පුවක් ගස් සහිත ඉඩම, උඳේ ඉඳන් ඇසුම් අරින, වතුර පොඩිඩික් වැටුනම හෙම්බිරස්සාව හැදෙන, කොස් ටික ගැලවීලා යන බිරිදා, රටේ නැති දේවල් ඉල්ලම කරදුර කරන දරුවෙනා.

මෙව අද අපට මහා මේරුව වගේ නේද? මේ සියල්ලම කර්මානු රැස දේවල් කියල, මොහොතකට හරි හිතුතද? නෑ නෑ.

එහෙම හිතන්න හෝ හිතෙන්න තරම් ප්‍රග්‍රේඛාවක් අපට නෑ. ඒකයි සසර භය නොදුනෙන්නේ. ඒකයි පවත ලැප්පාවක් ඇති නොවන්නේ. ඒකයි විපාකයට භයක් ඇති නොවන්නේ. අද තිබෙන්නේ බුදු දහමේ දේශයක් නොවේ. ප්‍රග්‍රේඛා අහ්නියේ දේශයයි. මෙය පිළිගන්න කවුරුත් කාරමති නෑ. ඒකට කියන්නේ මාන්නය කියලයි. “හව ප්‍රවිචා ජාති” හව කියන්නේ අපි රුස් කර ගත් තුසල අකුසල කර්ම වලටයි. ජාති කියන්නේ ඉපදිමයි. මේ තරම් පැහැදිලිව දේශනා කරල තිබියදීත් වුති සිතත් පටලවා ගෙන ඉන්න පිරිස බහුලයි. පවත පින දෙන්න බැ. කර්මයට අනුවයි උපත සිදු වන්නේ. අවසන් මොහොතේ බන පිරිත් කියවා ගත්න එක නොදි. එය කළත් නොකළත් කර්මයට අනුව සියල්ල සිදුවේ. සමහරැ පිරිත් දේශනා කරන විට විකරි කියදුයි අසති. රතු අදාළීන් පැමිණ බව කියති. ආයුධ අරන් එන බව ප්‍රවිචා. මෙවතින් අයට පිරිත් කිමෙන් පලක් නැත. තමන්ගේ විත්ත ගක්තිය තමන් ඉදිරියේ දේශනාය වේ. බාහිර අයට මෙය පෙනෙන දෙයක් නොවේ. ගුවන් විදුලි තරංග, රැසවාහිනී තරංග, දුරකථන තරංග අසැට නොපෙනෙන්නා සේ විදුලිය අසැට නොපෙනෙන්නා සේ විත්ත තරංග යනු ඊට වඩා කොට්ඨ ප්‍රකෝටී ගණනින් සියුම් වුවකි. මේ සියල්ල ගෝවර වන්නේ බුදු නුවනාටම පමණයි. අප ඒවා පිළිබඳව තර්ක කිරීම පවා අජ්‍යාතා ක්‍රියාවකි.

එනිසා, බොද්ධයෙකු වීමේ වාසනාව තුළින් මේ උතුම් දහම ප්‍රවිචායට ගලපා ගත්න. එයයි නියම ජ්‍යෙගුහනය. එයයි නියම ප්‍රග්‍රේඛාවන්ත භාවය. එයයි නියම බුද්ධ

වන්දනාව. “මාගේ ධර්මයට අනුව යමෙක් හැසිරෝධි ඒ අය මා පුද්න්නෝම වෙති.” යනුවෙන් වඳාලේ ඒ නිසාමයි. බුද්ධ වචනයට අනුව හැසිරීම යනු නියම බුද්ධ වන්දනාවයි.

මේ උතුම් දේශනාවට අනුව ගිහි පිචිනය සාර්ථකව ගත කර, උතුම් ගුණ දියුණු කර ගනිමින්, මේ ගොනම බුද්ධ සංසා තුම දීම මාර්ගෝල බඩන්නට නොහැකිවේ නම්, මතාප කායික දුලියන් අතර ඉපදිමට හෝ වාසනා ගක්නිය, දුර්ලභ භාග්‍ය උදා වේවි. අඩු පාඩු දුර්වලතා සකස් කර ගනිමින්, සිදු වූ වැරදි වෙනුවෙන් කම්පා නොවේ මේ උතුම් දහම ලැබුණු ඇ පටන්, මම නිවැරදි වෙනව. කියන අධිජ්‍යානය ඇති කර ගන්න. එය මේ ආර්ය විනයේ දියුණුව පිතිසම හේතු වනවා නොඅනුමානයි.

ත්‍රිවිධ උපෝෂපරිය

මේ පිළිබඳව මතාව පැහැදිලි කර දීමට නම්, පොතක්ම ලියලන් බැර වේවි. අපි හැමෝම සිල් රකින අය නිසා කෙටියෙන් හෝ පහදා දෙන්නම්. උපෝෂට හෝ උපෝෂපරිය සමාදන් වන පිරිසක් ඉන්නවන් තේදු? දැන් අපි බලමු, බුදරඳන් වඳාල උපෝෂපරිය කුමක්ද කියල.

අපට වැදුගත් වන්නේ එයයි. නමුත් ඊට පෙර තවත් උපෝෂට දෙකක් දේශනා කළා. ඒවා දැන ගැනීම පිතිස පමණාක් දෙසු උපෝෂපරියන් බව තේරැමි ගන්න. මේ උපෝෂට තුන වන්නේ, ගෝපාලක උපෝෂනය, නිගන්ධි උපෝෂනය, භා ආර්ය උපෝෂනයයි

ගෝපාලක උපෝස්ථිරය.

මේ ආකාරයෙන් සිල් ගන්න අය මේ පලාතේ නැතුව ඇති. නමුත් සමහර පුදේශ වල ඉන්නව. මෙහෙම ඉන්න අය බුද්‍ය තුවනින් දැකුලයි, මෙටැනි දේශනාවන් කරල නියෙන්නේ. ස්ථාන මාරු කරමින් තැන් තැන් වල සිල් ගන්නව. මේ පෝයට එක තැනක. රේග පෝයට තව තැනක, මෙහෙම කරන්නේ ධර්මයට ඇති ආකාවක් නිසා නොවේ. ආහාර පාන වලට කැසුර කම නිසයි. එවතිනි අය කළුපනා කරන්නේ ලැබෙන ආහාර පාන ගැන පමණයි. අනන්දී මේව ලැබූන. මෙතනදී මේව ලැබූන. මෙහෙට වඩා අරුණ හොඳයි. අනන මේ වෙළාවට මේව දෙනව. මේ තමයි ඒ කෙනාගේ උපෝස්ථිරය. අහවල් තැනට යන්නම හොඳ නෑ. එතන නිටියට කැම, බීම නෑ. අහවල් තැන පිරිකර පවා දෙනව. කැම වික හරිම පිළිවෙළට රසට ලැබෙනව. දැන් සිල් ගුණදම් පිරයිදු? අකුසල් රුසක් එකතුවානා පමණයි. අනන තේ එකට සිති මදි. අහවල් තැන හම් රස්නෙට වෙළාවට දෙනව. දැන් වැඩින්නේ ලෝහයයි. ද්වේෂයයි, මෝහයයි තේදු? මේව දුරු කර ගන්න තේද සිල් සමාදන් වෙන්නේ. ඇඳුම සුදු ව්‍යාපෘති නිත සුදු වුන් නෑ.

බුදුරඳන් වදාලා මේ තමයි ගෝපාලක උපෝස්ථිරය කියල. ඇයි එහෙම කියන්නේ, හරක් බලා ගන්න ගෝපාලක, නිතරම කළුපනා කරන්නේ, අද අහවල් තැනට ගවයන් දක්කාගෙන ගියා. හෙට වෙනත් තැනකට ඇරන් යන්න ඕනි. හොඳට තනා කොළ නියෙන, පරිසිදු ජ්ලය නියෙන, තැන් කළුපනා කරනව. මොහුට මේට වඩා දුයක් හිතන්න අවශ්‍ය නෑ. ඒ නිසයි මේ නම වදාලේ. මේ උපෝස්ථිරයට වැඩි ආනිසංස නොලැබෙන බවය වදාලේ.

නිගන්ධ උපෝස්ථිය.

මේ උපෝස්ථිය ලංකාවේ නම් අත්තේම නෑ. ඉන්දියාව වගේ රට වල එදත් තිබුන. අදවත් තියෙනව. මේ අයගේ අනුසාසනාව මෙයයි. එන්න පුරුෂයනි, මේ උපෝස්ථිය සමාඳන් වෙන්න. මෙය මහන්තිවයි. මහානිස්සයයි. ඔබ කිසිවකට ඇඟලන්න එපා. කිසිම දේශකට බැඳෙන්න එපා. ගිහි අඳුම පවා අඳුමක්. සියලු අඳුම් ඉවත් කරන්න. පුද්ගයක් සිහිකර මෙන් වඩන්න. මෙයයි ඔවුන්ගේ උපෝස්ථිය. උදේර සිල් ඉවරයි. ගෙවල් වලට ගිහින් පුරුදු පරිදිම වැඩ වල යෙදෙනව. බුදු උදුන් වදාලා, සියලුමෙන් මිදුණු අය, පසු එ ඇඟලන්නේ කොහොමද? අඳුම පවා අනහැරයා නම්, නැවත බැඳීම් හට ගන්නේ කොහොමද? ඒ වගේම පුද්ගයකට පමණක් මෙන් වඩන්නේ කොහොමද? අනෙක් පුද්ග වලට මෙන් හිත නැදු? රෙම්නිය සිමා කරන්න පුළුවන්ද? මෙය තමන්ගේ හිත රචිත ගැනීමක් පමණයි. ලෝකයාට බොරුව සමාඳන් කරවීමක් පමණයි. ලෝකයා රුවරීමක් පමණයි. මේ උපෝස්ථියටත් ආනිස්ස අඩු බව වදාලා.

ආරිය උපෝස්ථිය

පෙහෙවත් සමාඳන් වන්නා වූ උපාසක උපාසිකා පිරිස එදා දවස ගත කළ යුතු ආකාරය පිළිබඳව මනා වූ වටිනා දේශනාවක්, සවිස්ථිරව වදාලා. මේ සියලු කාරනා උපෝස්ථි නමින්මයි වදාලේ. පෙහෙවත් සමාඳන් වන ඔබට මෙම දේශනාව ඉතාම වැදුගත් වේවි. සියලු සම්බාධක මධ්‍යයේ වෙන් කර ගන්නා දිනයෙන්, තිසි එල නොලබන්නේ නම්, එයද අනාග්‍යයකි. එනිසා අද පටන් ඔබ අලීන් වේවි. කොලස් බරිතව, කාමහෝගී පිටිනයක් ගෙවන ඔබ, ආරිය වන්නේ කෙසේද? ආරිය කියන්නේ උත්තම වූ මාර්ග හතර හා පල හතරයි. ” අටිධ පුරිස

පුර්ගලා” කියන්නේ ඒ පිරිසටයි. මේ ආර්ය ගණ දැන ගන්න ඕනි. ඒ උතුම් රහතන් වහන්සේලා අනුගමනය කරමින් මඳු අද දිනයේ මේ සිල් පද අට සමාදන් වෙමි. නොකඩ කොට ආරක්ෂා කරමි. කියල අධිජ්ධාන කර ගන්න ඕනි.

ඉන් පසුව ආර්ය ග්‍රාවකයෙක් වේම පිළිස අනුගමනය කළ යුතු පිළිවෙල, බුදුරුදුන් පෙන්වා දෙනව. දැන් ඔබට අවශ්‍ය කරන්නේ, සිත පිරිසිදු කර ගැනීමටයි. ඒ සඳහා පළමුවෙන්ම කළයුතු වන්නේ, තුන් ලොව පිරිසිදුම කෙනා තෝරා ගැනීමයි. රහස්‍යන්වත් පවි නොකළ, සියලු කෙලෙස් දුරු කළ, පිරිසිදුම හිතක් පළමුව උපදාවා ගත්තේ කවුද? අපගේ ගාස්තා වූ ඒ භාග්‍යවත්, අරහත්, සම්මා සම්බුද්‍ය රජානත් වහන්සේයි. වෙන කෙනෙක් ගැන අහලත් නෑ. ඉදුලත් නෑ. දන්නෙත් නෑ.

ඩිජ්ම උපෝසිථය

ඔබට නිවත් මග 1 ගුන්ටයේ, බුදු ගණ නවය අර්ථ සහිතව පහඳා දී ඇති. පාඩමිද? නැවත ඒවා විස්තර කිරීමට යන්නේ නෑ. ඒ උතුම් බුදු ගණ නවය අර්ථ සහිතව සිහි කරන්න. ඒය උපෝසිථ ද්‍රවස් පළමු පියවරයි. මෙයට බුදුරුදුන් වදාලේ ඩිජ්ම උපෝසිථය මෙසයි. දැන් ඔබට මූල්‍ය ද්‍රවස් ම මේ උපෝසිථය තුළ ඉන්න පුළුවනි. මේ තුළින් හිත ප්‍රමුදිත වේවි. සිත පිරිසිදු වන බව තමන්ටම දැනෙවි.

වෙන දෙයක් කරල හරියන්නේ නෑ. හොඳට මතක නියා ගන්න. මේ බුද්ධ වචනයමයි. බුද්ධ වචනයට පිටින් යන්න එපා. මේ හිත ගැන දැන් දන්න එකම උතුමා බුදුරුදුන් පමණායි. බුදුරුදුන් වදාල දෙයක් එලෙසින්ම හිවැරදිව කරන්න ලබාම මොනතරම් භාග්‍යක්ද? මොනතරම් වාසනාවක්ද?

විහාරස්ථානයේ විශේෂ වැඩි සටහන් නොතිබුණුන්, ස්වාමීන් වහන්සේලා වැඩි නොසිටියන්, දැන් ඔබට කරන්න බොහෝ දේ ඇති.

ධම්ම උපේක්ෂණය

පන්සාලිස් වසක් මූලික්ලේ දෙසු, අසුහාරදහසක් ධර්මස්කන්ධය මනා කොට දෙසන ලද්දකි. මුල, මැද, අග කළයාතු වූ ධර්මයකි. මේ උතුම් ධර්ම රත්නයේ ගුණ හය, සවිස්තරව 1 ගුන්පෑයේ දක්වා ඇති. කාලය අනුව අනුප්‍රව තිවන් මග ලෙසින්, අවශ්‍යම කාරණා මුණින්ම ලබා දී ඇති. මේ වන විට හැමෝටම කට පාඨම් වෙළත් ඇති. උත්ත්සාහය, කැපවීම, ව්‍යාපෘති නම් බැර දෙයක් නෑ.

මේ සඳහා පොඩි උපදේශයක් දෙන්නම්, මෙය මා ලද අත්දැකීමක් නිසා කියන්නේ. හැබැයි තුසින කමෙන් නම් මේක කරන්න බ්ස. පාන්දර දෙකන්, හතරත් අතර කාලය නොදින් මතක නිරින්ව. මටත් මුලදී ඔය ලෙසේ තිබුණු. ඒ කාලය තුළ කියවපූ සූත්‍ර දේශනා දොලාස් බාහක් පමණා තවම පාඨම්. අදටත් බුද්ධ දේශනා කියවන්නා එම වෙළාවටයි. ඔබට අමතකවීම වැඩි නිසයි, එම උපක්‍රමය සඳහන් කළේ. මේ ලගට දහම් ගුණ අට පිළිවෙළට, අර්ථ සහිතව සිහි කරන්න. මේ දෙවනි ක්‍රමයයි.

සංස උපේක්ෂණය

සිත පිරිසිදු කරන තුන්වන ක්‍රමය මෙය බව බුදු මුවන්ම වදාලා. මේ එක් ක්‍රමයක් ද්‍රව්‍ය පුරාවට සිහි කළත්, සිතේ පිරිසිදු බව එන්න එන්නම වැඩි වේවි. සියල්ල පටලවා නොගෙන කළබල නොවී කරන්න. සංසාර

ගමනේ කොලස් එකවරම ඉවත් කරන්න බැ. රීකෙන් රීක හිත ප්‍රහාජ්වර වේවි. උනන්දුව, කැපවේම මත ප්‍රතිඵල ලැබේවි. මේ උපෝසිතය තුළ ආර්ය සග ගුණ, නවය ගුණ වශයෙන්, අර්ථ වශයෙන් පාඩම් කර ගන්න. පොත් බලාගන සිහි කරන්න බැ. අවධානය පිටව යනව. සින් එකග බවට එය බාධාවක්. එනිසා කට පාඩම් කර ගැනීම ඉතා වැදගත්. සංස්කා පුද්ගලිකව දැකින්න යන්න එපා. අඩු පාඩු සිදු වූ ස්වාමීන් වහන්සේලා සිහිවේම තුළ සින අපිරසිදු වේවි. එදා මෙදා තුළ වැඩි සිටි ආර්ය මහා සංස රත්නයම සිහි කරන්න. ඒ උන්තමයන්ගේ ගුණ නවයයි. සවිස්තරව මෙනෙහි කළ යුතු වන්නේ, එයින් හිත ප්‍රමුදිත වේ. අකුසල් දුරු වේ.

ශ්‍රී උපෝසිතය

මීලගට හිත පිරසිදු කර ගන්නා ක්‍රමය ලෙස වදාලේ ගිලය මෙනෙහි කිරීමයි. තමන්ගේ නිත්‍ය ගිලය මෙනෙහි කරන්න පුළුවනි. උපෝසිත ද්‍රව්‍යට අට සිල් මෙනෙහි කරන්න පුළුවනි. මේ ගැනත් සවිස්තරව පැහැදිලි කරල දීල ඇති. මෙහි දී ගිලය නොදින් රකින අයට, ඉතාම පහසුවෙන් සංහිදිම ඇති කර ගන්න පුළුවනි. අකුසල් දුරු කර ගන්නත් පුළුවනි. එය සිහි කරන්නේ මේ වැදියටයි.

තමන් රකින ගිලයේ, මේ ලක්ෂන තියෙන්න ඕනි. “අඛන්ඩානි, අවිවිද්‍යානි, අකම්මාසානි, බුජිස්සානි, වික්ද්‍යාපසන්නානි, අපරා මට්ධානි, සමාධි සවන්තනිකානි, ” මේ කරුණු හත සිංහලෙන් පාඩම් කර ගන්න. තමන්ගේ සිලය, මේ කරුණු වලින් යුක්තද කියල න්‍රවනින් සිහි කරන්න. සිල් පද කැබේන්නේ නැති වෙන්න ඕනි. සිදුරු නැති වෙන්න ඕනි. කැලුල් නැති වෙන්න ඕනි. සිලයට තන්හාවක් නොවී ඉන්න ඕනි’ නුවනැති අය

ප්‍රසන්සා කරන ලදී රකන්න ඕනි. දැංචි වලට ගුහනය නොවී ඉන්න ඕනි. සින් එකග බව උපදින පරදි රැකගන්න ඕනි. මේ කරුණු හත ගිලයට උපකාරක ධර්ම බවට පත් වෙනව. මේ කරුණු හතෙන් යුතුව ගිලය රැකෙනවා නම්, ගිලයෙන් සාමාධියන් සමාධියෙන් පූජ්යාවන් ලැබේම සිදු වන දෙයකි. ලෝකයෙන් හෝ බාහිර පූද්ගලයින්ගෙන් ලබන්න දෙයක් මෙතන නෑ. හිත මුළු කරගන ලබන සුවයකි. එය කිසිවකුට දැන්න බැ. මිල මුදලට ගන්නත් බැ.

ඒ නිසා ලෝකට පේන්න නොමෙයි අපි සිල් ගන්නේ. කිර්තිය, ප්‍රසිද්ධිය බඩන්නත් නොමෙයි. හිතට එකගව තුවතින් කරන දෙයකි. තමන්ට තමන් වංචා කර ගන නම්, ගිලයෙන් ලැබෙන ප්‍රතිලාභ අහිමි වෙනව. ලෝකට හොරේන් කිසිම කෙනෙකුට නොදැනෙන්න, වරදක් කළා නම්, ප්‍රතිලාභයන් අහිමි වෙනව. මේක තමන්ගේ හිත එක්ක කරන දෙයක්. කාට බොරු කළන්, හිතට බොරු කරන්න බැහැන්. මෙය සේර්ම මතක් කරල දෙනව. එවිට සිත නොසන්සුන් වෙනව. ගැටීම එනව. අකුසල් රැස් වෙනව. අපට අවශ්‍ය එය නොවෙයි. සිත පිරිසිදු කරල අකුසල් බැහැර කරන්නයි. පැහැදිලිය තේදු? අද බොහෝ දෙනෙකුට තිබෙන ලොකුම ගැටුව මෙයයි. මේ අවාසනාව නිසාම සුගතියේ හිත පිහිටන්නේ නෑ. මේකට ඇති එකම පිළියම, මහා කරුණාවන් අපට පෙන්වා දෙනව. “වරද නිවැරදි කර ගැනීම ” කියල පහතු දුන්නේ ඒ උතුම් බුදු වදනයි. මෙය තම තමන් විසින් කර ගත යුතුයි. මේ සන්සාරදි අපි හැමෝටම කර ගන්න බැර වුන්න් මෙයමයි. ගිලයේ පිහිට, ආරක්ෂාව, රැකවරණාය, නිබෙන්නේ තම තමන්ටමයි. ලෝකන් ලබන්න දෙයක් නෑ. නැත්තා ලෝකට පේන්න සිල් රකින්නේ නෑ.

ශ්‍රීලංක කියන්නේ තුන් ලොව වට්තිනාම ආහරණයයි. දෙවියන් පවා වදුන්නේ එනිසයි. අද එය වචනයට සිමා වෙවා. අපි හිතන හැමදේම දෙවියන් දැන්නවා. අපි කරන හැම දේම දේම දෙවියන්ට පේනවා. අපි කියන හැම දේම දෙවියන්ට ඇතෙනවා. අපි මේව දැන්නේ නෑ. නොරෝන් කළාම දිනුව කියල හිතාගෙන ඉන්නව. අපි හැමෝටම වැරදුනා නම් වැරදුනේ ඔත්තමයි. හිත දියුණු කරන වැඩ පිළිවෙළට බසිනතුරු මේව තේරේන්නේ නෑ. අපි නොදන්න දේ බොහෝමයි. සද්ධාව උපදින්නේන්, ශ්‍රීලංක තුවින්මයි. සද්ධාව කියන වචනය පවා ගම්හීරයි. සද්ධා ලාභය කියන්නේ ඒකයි. අපි හිතාගෙන ඉන්නේ අපිට සද්ධාව නියනව කියලයි. නමුත් එය මේ කියන සද්ධාව නොවේ. මෙය මහා ලාභයක්. සද්ධානුසාර් වෙන්නේ සද්ධාවන්තයෙක්මයි. මේ කෙනාට මහා රැකවරණයක් ලබෙනව. එය හිමිකර ගැනීම හිතන තරම් පහසු නෑ. අපි හැමඳාම කරන්නේ තෝදනව, මධ්‍ය දානව, තෝදනව, මධ්‍ය දානව. එහෙම තේදු? ඉතින් කවඩාවත් හිත පිරිසිදු වෙයිදු? වෙන්නේ නෑ. එහෙම ශ්‍රීලංකින් අකුසල් වැඩෙනව. කුසල් පිරිහෙනව. මේ අඩුපාඩුව නිවැරදි කර ගැනීම තුළ, බුද සසුන් පලය බැංත්වාමයි. එය ස්ථීරවම සිදු වන දෙයකි. තේතුළේලඹහම අද පටලවාගනයි ඉන්නේ. දහම ප්‍රායෝගික නොවේ, අල්ප මාත්‍ර ප්‍රතිපලයක් ලබන්න බැව. කියන අය බහුලයි. කරන අය දුර්ලහයි. මේ අවාසනාවෙන් මිදුනොත් ඔබ දිනුම්.

දේවනා උපේසජය

සිත පිරිසිදු කර ගන්නා රේලග කුමය දෙවියන් සිහි කිරීමයි. ඒක නම් හිතරම කරනව තේදු? පොඩි දෙයක් වුනත් අන් දෙයියන් කියවනවතේ තේදු? ඒක නොමෙයි මේ කියන්නේ, හිතල බලන්න පිංවතුනි, බුද්ධ වචනය අද

අඇහෙන්නේ නඩ. අඇහෙන්නේ මොනවද දෙවි ලොව ගැන හිතන්න එපා. කොහො තියන ඒවද? ඒවයේ පිං කර ගන්න බක. අපි දෙන පිනෙන්, ඒ අය යැපෙන්නේ. මේව නේද අහල තිබුනේ.

ඛුද්ධ දේශනා අවධානයෙන් බලද්ද හරම පුදුමයි. අපි මොනවද දන්නේ. මේ අනුසාසනා කරන මම දැන්නේත්, සාගරයේ ජල බිංදුවක් වගේ තරමටයි. දෙවියන් ගැන වෙනමම කොටසක් තියනව. දේවතා සංයුත්තය ලෙසින්. මූල තීපිටිකය පුරාවටම දෙවියන්ගේ විස්තරය සඳහන් වෙනව. සියල්ල දෙනාට රහන් වෙන්න බැර බව, බුද නුවතින් දැක වදාලා. ඒ පිරිසට උරුම සතර අපායද? නඩ. දෙවි ලොවට හෝ යවන්නට අප්‍රමාණ වෙහෙසක් දුරු තියනව. ඛුද්ධ වචනයට පිටුපාන අය සතර අපාගත වෙනව. ඒකට ඉතින් මොනවා කරන්නද? ප්‍රවට පින දෙන්න බැනේ. සේක බල, දේවතානුස්සතිය, දේවතා උපෝසිරය මේ සියල්ල වදාලේ, පිං මද අයට අනුකම්පාව පිණිසමයි. කියන අය කෙසේ කිවත් අහන අය නුවතින් මෙහෙනි කළ යුතුයි. ඒකට ඉතින් නුවතාක් තියන්නම ඕනි. අපි පුරුදුවෙලා ඉන්නේ, ඕන්සම දෙයක් ගෙඩිය පිටින් ගිලින්නම නේද?

හොඳයි දෙවි ලොව සිනි කරන්න දැනගෙන ඉන්න සිතිනේ. මට පෙර කෙටියෙන් පහදා දීල ඇති හය හතර නොදැන්න අය අද බහුලව ඉන්නව. ඒ නිසාමයි කරා කරන භාෂාවෙන්ම, පැහැදිලි කරන්නේ. මම දන්න තරමින්, ගැහුරුවෙනාම හිතට යන්නේ නඩ. හැමෝටම තෙවයි. වැඩි පිරිසක් එහෙමයි. දිව්‍ය ලේක හය පිළිවෙළින් ඉගෙන ගන්න පහතම දෙවිලොව වානුම්මහාරාපිකයයි. සතර වර්මි දෙවිවරු සිටින්නේ මේ දෙවි ලොවයි. එහි ආයුෂය මිනිස් වර්ෂ පනහක් (50), එහි එක් දිනකි. එහි

වර්ෂයක් යනු මිනිස් වර්ෂ වලින් දහ අට දහස් දැසීය පනහකි. (18250) එවැනි වර්ෂ 50 ක් ඔවුන්ගේ ආයුෂයයයි. එනම් මිනිස් වර්ෂ වලින්, අනු එක් ලක්ෂ විසිපත්දහසකි. (91 25 000) මේ පහලම දෙවිලොව ආයුෂයයයි. මේවා මේ පෙර, ස්විස්තරව අසා නොනිබෙන්නත් ප්‍රාග්‍රූහිකා පනසුව පිනිසය විස්තර කළේ.

මේ ලගට ඉහලින් ඇති දෙවි ලොව තාවතින්සයයි. මේ දිව්‍ය ලෝක දැකටම අධිපති සක් දෙවිදුන්ටය. මිනිස් ආයුෂ වලින් වර්ෂ සියක් එහි එක් දිනකි. එහි වර්ෂයක් යනු මිනිස් වර්ෂ (36 500 කි.) තිස් හයදාස් පන්සියකි. එවැනි වර්ෂ දාහක් එහි ආයුෂය තේ. මිනිස් වර්ෂ වලින් නම්, තුන්කෝටී හැට පන්ලක්ෂයකි. (3,65,00000) ඔබට හිතා ගන්න පවා අසිරැයි තේද. සම්මා දිටියියට පත්වී, කුමන දෙවිලොව ඉපදුනත් ඔබ දිනුම්. ගණනින් ප්‍රමාණ කළ නොහැකි මාර්ගලීල ලාභී දෙවිවරු මේ දිව්‍ය ලෝක භයේම ඉන්නව.

ම්ලග දෙවි ලොව ගාමයයි. එහි මිනිස් වර්ෂ දැසීයක් ගෙවන විට එක් දිනයකි. එහි වර්ෂයක් යනු මිනිස් වර්ෂ හැත්තැ තුන් දහසකි. එවැනි වර්ෂ දෙදහක් ඔවුන්ගේ ආයුෂයයයි. මනුලොව වර්ෂ අනුව නම්, දාහනතර කෝටී හැට ලක්ෂය (146000000)කි.

ම්ලග දෙවිලොව තුසිනයයි. බුදරදුන් මාතා දිව්‍ය රාජ්‍ය වන, මහාමායා මවිතුමිය වෙනුවෙන් එහි වැසිම කළා. වැසි සිටී මාස තුනක කාලය අපට දීර්ග ව්‍යවත්, එහි කාලය අනුව විනාඩි කිහිපයකි. මිනිස් වර්ෂ 400 ක් ගනවන විට එහි එක් ද්‍රව්‍යයකි. එහි වර්ෂයක් ගෙවන විට මිනිස් ලොව වර්ෂ එක් ලක්ෂ හත්තිස් හය දහසකි (146000). එවැනි වර්ෂ භාර දහසක්, ඔවුන්ගේ ආයුෂය

වේ. එය මිනිස් ලොව වර්ෂ වලින් පනස් අට කෝටේ හතුලිස් ලක්ෂයකි (584000000).

මීග දෙවිලොව නිමිමානරතියයි. පතිවත රකින ස්ථින් බහුලව මෙහි උපදි. විශාලා පවා ඉපදුනේ මෙම දිවය තලයේය. මෙහි ආයුෂය මිනිස් වර්ෂ අටසියක් ඔවුන්ට ඒක් දිනකි. ඔවුන්ගේ වර්ෂය මතු ලොවට වර්ෂ, දෙලක්ෂ අනු දෙළඟසකි. (2,92,000) කි. එවැන් වූ වර්ෂ අට දහසක් ඔවුන්ගේ ආයුෂයයයි. මිනිස් ලොව වර්ෂ වලින් නම්, දෙසිය නිස්තුන් කෝටේ හැට ලක්ෂයකි. (233,60,00000) කි.

ඉහම දෙවි ලොව වන්නේ, පර්තිමිමිත වසවර්තියයි. මේ දෙවි ලොව පිළිබඳ, වැරදි මහ රාකියක් ඇති බව පෙනේ. මාරුයා සිරින්නේ එහි බව ඇතැමුන් පවසනි. නම නිසා එසේ පවසනවාදුයි තොදුනිමි. වසවර්ති නාමය බුදුරඳන්ටන් භාවිතා කර නිබේ. එහෙන් මාරුයාට මේ නම භාවිතා කළ තැනක් ත්‍රිපිටිකය තුළ නම්, මට භමු වී නැත. එසේම මේ දෙවි ලොව මාරුයා සිරින බවකුත්, මට නම් කිසිම බුද්ධ දේශනාවක භමු වී නැත. එය වර්දා ගැනීමක් වන්නට බොහෝ දුරට ඉඩ නිබේ. දස බෛම්බරක් මාර සේනාව, අප්‍රාමානව කරදර, නිරහැර, පිඩා කළ බව ඔබන් දැන්නවා ඇති. පිරිනිවන් පාන මොහාත දක්වාන් එසේමය. සත් වසරක් හෙවනැල්ල සේ පසු පසින් පැමිණි බව මාරුයා විසින්ම පවසා නිබේ.

එසේ නම්, දුම්සක් පැවතුම් සූත්‍රය ඔබ අසා ඇති. පර්තිමිමිත වසවර්ති දෙවි ලොව දෙවියන් ප්‍රිති සේෂා කළ බවන් සඳහන් වේ. පරාපිට පත් වූ මාර සේනාව ප්‍රිති සේෂා කරාවිද? නුවතින් සිතා බලන්න. නුවතින් විමසිම යනු සේනාපන්න අංගයකි. අධිපති මාර බලයට, සියලු දෙවියන් පලා ගිය බවන් සඳහන් වේ. බෝධී

මූලයේ බොසනාහන් වහන්සේගේ රුකුවරණයට කිසිවකුත් ලග සිටියේ නැත. එය මාර සංග්‍රාමය, මාර යුද්ධය මෙසයි හඳුන්වන්නේ.

එහි ආයුෂය වන්නේ මෙනිස් වර්ෂ එක්දහස් හයසීයක් ගෙවන විට දී එම දෙවි ලොවට එක් දිනකි. එම දෙවි ලොවේ වර්ෂයක් යනු මෙනිස් වර්ෂ වලින් පතලක්ෂ අසු හතර දහසකි. (5,84,000) කි. එහි සිටින දෙවියන්ගේ ආයුෂය එම වර්ෂ වලින් දාසය සහසකි. මෙනිස් වසර අනුව නම්, නවසිය තිස් හතර කෝට් හතලිස් ලක්ෂයකි. (934,40,00000)

මේ අනුව බුජ්ම ලෝක වල ආයුෂය, ගණනින් කිව නොහැක. එම ලෝකවල ආයුෂය සඳහන් කලේ කල්ප වලිනි. දැන් ඔබට දිව්‍ය ආයුෂ පිළිබඳ දැනුමක් ලැබේ ඇත. මේ සියලී විස්තර ඔබේ දැනගැනීම පිණිසයි. මේ සඳහා කළ යුතු, දියුණු කළයුතු, ප්‍රගණ කළයුතු, වැඩ පිළිවෙළ කුමක්දය බලමු. එයයි වැදගත්ව කරගතු වන්නේ. අද අපි මේ මාර්ගය පටවාගන ඇත. ප්‍රාථ්‍යාගා කළ පමණින් දෙවියන් අතරට ගිය කිසිවක් නැත.

ඒ පිළිබඳව සක් දෙවිදු බුදුරඳුන් හමුවේ, පැහැදිලිව පවසා තිබේ. මේ සඳහා අවශ්‍ය කරන එකම සුදුසුකම වන්නේ, සේක බල පහයි.

පාව සේක බලයන් කියන්නේ මොනවාදය බලමු. සද්ධාව, ගිලය, සුතය, තක්‍රාය, ප්‍රෘද්‍යාව, මේ පහයි. තෙරුවන් කෙරෙහි නොසෙල්වන සද්ධාව. ආර්ය කාජ්‍යත වූ ගිලය. නිර්මල, පිවිතුරු, නිරවුල්, නිවැරදි දහම් දැනුම . දන් දීමට ඇති කැමැත්ත. වතුරාර්ය සත්‍ය වෙනුවෙන් කැපවීම, යනු මේ පහෝ කෙටි අදහසයි.

දැන් පෙහෙවත් සමාඳන් වූ ඔබ මේ ගුණ පහ එකින් එක මෙහෙහි කළ යුතුයි. මේ ගුණ පහ ඔබතුල නිබේ නම්, ඔබ දෙවියන් හා සමාන බව සිහි කරන්න. එය අපමානු සතුටකි. ඒ තුළ මෙබේ හිත සහ්සිද්‍ය යාචී. ප්‍රමුදිත බව උපදිවි. අකුසල් දරු වී යාචී. සින පිරිසිදු වේවි. මේ මිනිසන් හාවය තුළ, නිවන් අවබෝධ කිරීමට නොහැකි වුවන්, මෙබේ උපත සිදු වන්නේ දෙවි ලොවයි. එය ඒකාන්තයෙන්ම සිදු වන බව බුද්ධි වචනයයි. අවසන් මොහොත් දිව්‍ය ලෝක හයෙන්ම ඔබට ආරාධනා කරාචී. ඔබ ඉදිරියේ පෙනී සිටිවි. කැමති ලොවකට සුවසේම යන්න ප්‍රාථමිකි. ලාභයක් නොවේ ද බලන්න.

අවිධ්‍ය උපෝස්ථිරය

මෙහෙක් වේලා පහදා දැන්, උපෝස්ථිර වර්ග භයටම, පොදුවේ කියන නම තමයි, ආර්ය උපෝස්ථිරය. දැන් ඔබට අට සිල් සමාඳන් වුනාමත්, නිවසේදින් කරන්න වැසි බොහෝමයි. මේ උපෝස්ථිරය බුදුරුදන් වුදාල අයුරින් ඉගෙනගමු. එය සිහි කළ යුතු ආකාරය හෝදින් මතක තබා ගන්න. ඒ රහතන් වහන්සේලා දිවි දෙවැනි කර, ප්‍රාන්තාතයෙන් වැළැකි වැසි සිටියා. මම අද දිනයේ දිවි දෙවැනි කර, මේ උතුම් සිල් පදාය රකිම්. ඒ උතුම් රහතන් වහන්සේලා අනුගමනය කරමි. මේ පලමු සිල් පදායයි. සිල්පද කියවා ගැනීම තුළින්ම, සිලය සම්පූර්ණ නොවේ. මේ අයුරින් මෙහෙහි කළ යුතුමයි. එවිටය ගිලය මහත් එල මහානිස්ස බවට පත් වෙන්නේ.

මේ ලගට ඉතිර සිල් පද සියල්ලම ඉහත අයුරින්ම මෙහෙහි කළ යුතුයි. සිහි කරන වාරයක් පාසාම සිලය පිරිසිදු වෙනව. හිත ප්‍රමුදිත වෙනව. අකුසල් බැහැර වෙනව. ආර්ය ගිලයක් බවට පත් වෙනව. ඒ උතුම් රහතන් වහන්සේලා දිවි හිමියෙන්, සොරකමින් වැළැකි වැසි

සිටිය. බඩිසර පීවිතයෙන් වැඹකි වාසය කළා. බොරුවෙන් වැඹකි වැඩ සිටිය. සූරාවෙන් හා සුදුවෙන් වැඹකිලදී වැඩ සිටියේ. උදේ වරුවෙ පමණක්ම වලඳුලදී වැඩ සිටියේ. ඒ උතුම් රහතන් වහන්සේලාගේ ශිලය මම අඳ ද්‍රවස් දිවිහිමියෙන්ම රකිම්. ඒ අනුවම කටයුතු කරමි. කියා අධිෂ්ථාන කරගන්න.

ඒ රහතන් වහන්සේලා නැවුම්, ගායනා, වාදන, විකාර ද්‍ර්යන, මල්මාලා, සුවද විලවුන්, ඇග සැරසිලි, ඇග නැවිලි, නැතිවදී වාසය කලේ. සුබෝපහෝගි උසස් භාණ්ඩ පරීහර්තාය තොකරදී වැඩ සිටියේ. මමත් අඳ දිනයේ මේ උතුම් ශිලය දිවිහිමියෙන් රකිම්. ඒ අනුවම කටයුතු කරමි. කියා අධිෂ්ථාන කරමින්, ද්‍රවස පුරා න්‍රවනින් සිහි කරන්න. මේ සිහිකරන්නේ උතුම් වූ රහතුන්ගේ සිලයයි. එනිසා මෙම ශිලය ආර්ය ශිලයක් බවට පත් වෙනව. මෙස් මෙහෙති කරමින් රකින ශිලයම, මහන්තිල වන්නේය. මහානිස්ස වන්නේ යැයි ව්‍යාලා. මේ සියලුම උපෝසිර තුවුන් සිදු වන්නේ, අකුසල් බැහැර වී සිත පිරිසිදුවේමයි. සිත පිරිසිදු වන අයුරු උපමා වලින්ද පහතු දෙනව. එක් එක් උපෝසිරයන් තුළින් හිත පිරිසිදු වන ආකාරය, පෙන්වා ව්‍යාලේ මේ ලෙසයි. ඉතාම අපිරිසිදු, කුණු, දුවිලි, පිරිණු, කොණ්ඩයක්, මනාව සේදා පිරිසිදු කර ගන්නේ යම්සේද? එලෙසින් මේ හිත පිරිසිදුවේ. පැල්ම්, කුණු, දුවිලි, දහඩිය පිරිණු අඳුම්, මනා ලෙස පිරිසිදු කර ගන්නේ යම් සේදු, එලෙසින්ම මේ හිත පිරිසිදු වේ. කුණු, දුවිලි වලින් වැසි ගිය අඳුරු වූ කැඩිපතක්, මනාව පිරිසිදු කර ගන්නේ යම් සේදු, එලෙසින්ම මේ හිත පිරිසිදු වේ. නාහාවිධ අපදුවය වලින් යුක්ත වූ රත්තරන් කේවේ දමා උතුකර, පිරිසිදු, බැබෙලන, වටිනා, රත්තරන් වෙන් කර ගන්නේ යම් සේදු, එලෙසින්ම සිත පිරිසිදු වේ. මේ අයුරින් විවිධ උපමා

රාජියකින්ම පහතු දෙන්නේ, මෙම ආර්ය උපෝසිතයේ වට්ටිනාකමලයි. මෙම උපෝසිතයේ වට්ටිනාකම, තවදුරටත් මෙසේද දේශනා කොට වදාලා. මේ පෘතුවේ තලයේ සියලුම රත්, රුදී, මුත්, මැණික් වල වට්ටිනාකමටත් වඩා මෙම අපෝසිතයන් වට්ටින බවයි වදාලේ. සක්විති රාජ්‍යම්පත්තිය මේ ගිලය හා සසදාන කළ ගිලයේ වට්ටිනාකමින් දහසයෙන් පංගුවක් වත් නොවට්ටින බවයි වදාලේ. කෙහෙමද එහෙම වෙන්නේ කියලා හිතෙන්න පූජාවනි. දෙව් ලොව සැපය හා බලන විට සක්විති සැප හිහයි. ඒ තරමට දෙව් ලොව සැපය හා ආයුෂය අධික බව වදාලා. ධර්මය පුරුදු කළ ග්‍රාවකයාට මේ සැපය අනතුරක් වෙන්නේ නැ. සතර අපා වල දුක් විදිමට ඇති අවස්ථාවන් මිදි, මේ උතුම් ගිලය, ආර්ය ගිලයක් මෙසේන්ම රැකගන්න. ආර්ය උපෝසිතය රකින පුද්ගලයා, බුදුරුන් පවා වර්ණානා කළා. ඔහු හෝ ඇය කෝටී සංඛ්‍යාත තරු අතරින් බබලන, පූන්සද වගේ කියලයි වදාලේ. එහිසා මේ ලැබුණු දුර්ලහ මොහොතින් උපරිම එල බඛන්නට වාසනාව ලැබේවා. කුඩා, තරුනා, වැඩිහිටි සැමගේම සින් සතන් ආර්ය උපෝසිත ගිලයන් කෙරහි නැමුරු වේවා!!!

ආර්ය පුහුදුන් වෙනස.

කුමක්දේ වාසනාවකට අපට ගොනම බිඳ සසුන ලබුනා. නමුත් කෝටී ගාහකට කිප දෙනයි පුයෝජන ලබන්නේ. බහුතරයක්ම තමන්ගේම හිතට වසගවෙලා පරදිනව. අසන්පුරුෂ ඇසුරම බහුලයි. සත් පුරුෂයේ දුර්ලහයි. ගුණවන්ත උදුවිය පවා අසත් පුරුෂ ඇසුර නිසාම විනාශ වෙනව. මේ සැධා පහරින් බේරේන්නේ ඉතාම ස්වල්ප දෙනෙක් පමණයි. නියසිලට ගත් පස් ස්වල්පය වගේ.

අපි ඉපදුණු දා පටන්ම බන දහම් ඇඟුව. නොයෙක් පිංකම් කලා. අල්ප මාත්‍ර හෝ රාග, ද්‍රේවිඡ, මෝහ, ප්‍රහාතාය වුණාද. බුදුබනා ඇඟුවනම් එහෙම වෙන්න ඕනි. නමුත් කියන අයගෙන්, අහන අයගෙන්, කෙලෙස් වැඩි වෙවා. අඩුවීමක් ජේන්න නෑ. මෙයට හේතුව, දහම පිළිතයට ප්‍රායෝගික කර නොගැනීමයි. මහා දැනුම් සම්බාරයකින් යුතුව ලේඛකයාට බන කිවත්, ප්‍රතිපදාව තුළ සංසිද්ධි නැති නම්, විනාශය හා පරාප්‍රය සෙවනැල්ල සේ ලග ඉදිවී. හිස් අතින්ම සමු ගන්න සිදු වේවී. කෙලෙස් යටපන්වීම යනු දුරුවීම නම් නොවේ. දුරුවීම යනු ගින්නට ඇල්ලු පිහාටුව ඇකිලි යන්නේ යම් සේ ද, එය නැවත දිග හැරීමක් නොවන්නා සේය. රාගය දුරු වූ සිනට නැවත හින වූ කෙලෙස් පිඩා හට නොගන්නේය. සියලුම කෙලෙස් එලෙස්ම දුරු වී යන්නේය. මේ උතුම් ලි සද්ධර්මය ලැබෙන්නට පෙර, මොනතරම් වැරදි සිදු උතාද. මොන තරම් අකුසල් සිදු උතාද. හරි වැරදු වෙන් කර ගන්නට බැරැව, මොනතරම් අසරනු උතාද.

මේ ආශ්වර්ය වචනයෙන් කියන්න බැරේ තරමට පුදුම සහගනයි. පුහුදුන් මනසට ගෝවර වෙන්නේ නෑ. අපගේ ගාස්තා වූ බුදුරදුන් පවා නිතර වදාල් මේ ගම්හිර දහම විශ්වාස කරන්නේ, ආර්යන් පමණක්ම බවයි. මේ මහා ප්‍රත්‍යුම් තලයම ජ්‍රෙයන් වැසි යන බවත්, සතර මහා සාගරය ජ්‍රෙයන් බින්දුවක් නොමැති තරමට සිද්ධි යන බවත් වදාලා. සත්ව, පුද්ගල, ද්‍රව්‍ය, වස්තු අමු දුව්ලි බවට පත්වන බවත් සූත්‍ර දේශනා කිපයකින්ම වදාලා.

මහනෙනි, මේ සියල්ල විශ්වාස කරන්නේ, ආර්ය වූ පිරස පමණයි. අන් සියල්ලම්ම මොවා සිදු නොවන දේවල් ලෙසයි හිතන්නේ. එය පුහුදුන් මනසේ ස්වහාවයි. රාග,

දුෂ්චිජ, මෝහ වලට වසග වූ හිත සත්‍ය දුකින්නේ නැති බව වෘතාලා. නින්දා, අපහාස කරමින්, සිල්වතුන්ට ගරහමින්, අනුන්ගේ වැරදි සොයුමින්, තර්ක කරමින් ලබුණු වටිනා මනුස්ස පීවිතය ගෙවා දමයි. පසුතැවීම තුරුල් කර ගනිමින්, සමුගන්න සිදු වෙනවා.

මුළු ත්‍රිපිටිකයම ඔබ අහල ඇති. කොපමතා බන අභුවත් හිතට යන්නේ නෑ නේදු? දියුණුවක් ඇත්තේම නෑ නේදු? කොපමතා උපකාර ලැබුණත් ඉක්මනින් අමතක වෙනව. පොඩි වරදක් සිදු වුනාත්, හැමදාම මතක හිටිනව. ඕනෑම සිංදුවක මුල අකුර කියන කොටම, මතක් වෙනව. දහම් කරුණාක් හිතේ අහලක මතක හිටින්නේ නෑ. මෙවැනි ස්වභාවයක් ඔබ ලගත් තිබේදයි බලන්න. සමහර අයට ත්‍රිපිටිකයම කට පාඨමි. නමුත් අවබෝධයට ලංවලාවත් නෑ. එදා සමාජය තුළ සියලුම බුද්ධ දේශනා අහන්න ලැබුණු එකම කෙනා ආනන්ද හිමියන් පමණයි. අන් සියලු දෙනාට එම අවස්ථාව හිමි වුන්නේ නෑ. නමුත් එකම දේශනාවෙන්ම අවශ්‍ය දේ කර ගන්න. එදා සත්තිවේදන කුම තිබුනේ නෑ. එකම දේශනාව නැවත නැවත අහන්න ලැබුනේ නෑ. අද ඒ සියල්ල තියනව. නමුත් හිතට යන්නේ නෑ. අවබෝධ වෙන්නේ නෑ. එදා සහ අද අතර ප්‍රයුෂ්ඨාවේ පිරිනීම මෙයයි. නුවනේ පිරිනීම මෙයයි. අද කෙලෙස් වලින් වැසිලයි ඉන්නේ. අපවිතු වස්ත්‍රයකට සායම් පොවන්න බැ. අල්ලා සිරින්නේ නෑ. රඳා පවතින්නේ නෑ. අපේ හිතත් ඒ විදියමයි. ගොමස්කඩ වූ කිලිටි වස්ත්‍ර වගේමයි. දහම ගෝවර නොවන්නේ, අවබෝධ නොවන්නේ, ඒ තිසාමයි. සිල, සමාධි, ප්‍රයුෂ්ඨා යනු නිවන් මගයි. අද සමාජයෙන් බහුල ලෙසම දුරස් වී ඇත්තේ, ගිලයයි, සමාධියයි, ප්‍රයුෂ්ඨාවයි. නිවන ගැන කවර නම් කරාද. මාර බලය, අමනුෂය බලය ප්‍රබලයි. දුකින් එනෙරවීම යනු අද විශාල අනියෝගයකි. නුවනැති,

පිනතේ, අතලාස්සක් සසර දුකින් මිදේවී. අපි ඉදිරයේ අතේ අනියෝග අපට පේන්නෙ නෑ. තිරිසන් සතුන්ටවත් නත්තේ විදියේ අවධානමක්, මිනිසුන් වූ අපට තියනවා.

අද අපි විරයෝ වගේ ඉන්නේ මහා පිනක් නිසා. පොඩි කාලම අපිව නැති කරල දුම්ම නම්, සේරම ඉවරයි නේද? එහෙම නොවුන් වාසනාව හා පින නිසයි. අද ලේකයේ දිනකට දරුවත් කි දෙනෙක් මර්තුවද. මවි කුසයේ දීම මර්ල දාන ප්‍රමාණය ගණුනින් කියන්න බෑ.

කෙමැත්තෙන් හෝ අකෙමැත්තෙන් මේව සිදු වෙනව. කවුරුන් කෙසේ, රහස් කළත් මේ අකුසලය ඉතාම බලවත්. කළල බේපයේ පටන් තුන්කුද මහල්ලා දක්වාම, මහා සාචද්‍ය අකුසල් වෙනව. මේ අවධානම තිරිසන් සතුන්ට නෑ. මේවා ප්‍රාණාගානයට අයිති නැදුද? අපි භාමෝම කි වතාවක් මවි කුසේ මෙය යන්න ඇදුද? මේවගේ දේවල් නීතියෙන් පවා සම්මත වූ රටවල් තියනව. අපේ රටේ තහනම් වුවත්, සිදු නොවන්නේ කා අතින් දැයි සිතා බලන්න. තිරිසන් ලේකට වඩා අපි පිරිහිලා නැදුද බලන්න. මේවා දුකින්න, මේවා නීතන්න නම්, සම්මා දිරිධිය ඕන වෙනව. එතෙක් අපේ අවධානම එන්න එන්නම වැඩි වේවී. මවි මැරීම, පියා මැරීම, රහතුන් මැරීම, සංස බේදය සිදුවීමේ ඉඩ කඩ බහුලයි. පුහුලන් මනසට මේ දේවල් පහසුවත් කරන්න පුළුවන්. එසේ වුවහොත් කවර නම් කතාද. අනාගතය වනාහී එවතෙනි යුගයකි. ඒ බව බුදු තුවනින් දැක වදාලා. මේ උවදුරන්, මේ අවධානමෙන්, මේ ව්‍යසනයෙන්, බේරීමට ඇත්තේ එකම සහ අවසාන අවස්ථාව, මෙය වන්නටන් පුළුවනි.

මහාසාර ක්‍රිවල ඉපදි, සිරීම පමණක්, නිවනට, හේතු වෙන්නෙ නෑ. නීව සැබාල් කුලයේ, මාතංග සෘජ්‍යවරයෙක් වුනා. රුවල වංශික බ්‍රාහ්මනයෝ අති විශාල

පිරිසක් සතර අපා ගෙ වුනා. එනිසා තම, තමන් දෙස බලා නිවැරදි වන්නට දැක් විය සූතුයි. තමන් නිවැරදි වන තුරුම, මේ නිශ්චල බුද්ධ දහම නිවැරදිව ඩායාද කරන්න බැං. නිතරම තමන්ගේ වරද දකින්න ඕනි. නැති නම්, බුද්ධ වචනය පවා විකාශී වෙනව. එය බරපතලම භානියකි. මේ නිසා කාලාම සූතුය වැනි දේශනා, කාලයක් නිස්සේම වරද ලෙසටයි, අර්ථ කරනය වුන්. එහි විපාකය අද අන්විදිම්න් සිටී. වරදක් නිවැරදි කිරීම ලෙහෙසි පහසු නොවේ. විශේෂයෙන්ම අධ්‍යාපයට ගුහනය වීමේ ප්‍රචණ්ඩතාවය බහුලය. නොදුන්නා දේ නොදුන්නා ලෙස සිටීමෙන්, තමාටන් සමාජයටන්, භානියක් නොවේ. ඉළුවක බව අමතක වී ගාස්තා වන්නට මානය ඉපදිමන් මේ තත්ත්වයට හේතුවයි.

අනිබවා යාම, කැපී පෙනීම, ඉස්මතුවීම, ප්‍රසිද්ධවීම, උප ක්රේෂ්ඨයෝග. මේවා භාෂා ගෙන්නට බොහෝ විට අසිරැය. සූත්දර වේෂයෙන්, අනුකම්පා වේෂයෙන්, පැමිණා මුලා කරයි. සතර සතිපරිධානයෙන් සිටීමට දැක් නොවන සියලු දෙනාම, මේ මහා උච්චරුට ලක් වනවාමයි.

මෙවනි උච්චරු අප ඉදිරියේ පවතින බව පෙන්වා දුන් බුදුරජානත් වහන්සේට නමස්කාර වේවා. අද සමාජයට වරද පෙන්වා දීම ලෙහෙසි කරුණාක් නම් නොවේ. දැඩුවම් කිරීමට යශමෙන්, ඒවිතය ව්‍යවද අනිම් වන්නට ප්‍රාලුවනි. වරදට දුඩුවම් ලැබූ ගිෂ්‍යයා, පසුව රජ්‍යේ ගුරුවරයා මරන්නට කටයුතු කළ අවස්ථා, අනීතයේ පවා සිදු විය. මරණය ඉදිරියේ ගුරුවරයා මෙසේ පැවසිය. ඔබ අද රජකම් කරන්නේ මා දුන් දැඩුවම් නිසාය. එසේ නොවන්නට ඔබ අද ඩාමරික නොරෙකි. මේ වචනය ඇසු රජ්‍යට සිහිනුවන පහල වී, ගුරු පඩුරුද බඟාදී නිදහස්

කමල්ය. අද සමාජය බොහෝ විෂමය. සත්‍ය දැකින්නට තුවනක් නැත. මොගත් පුහු මාන්නයක් හා උඩිගු ආසිමබරයකින් වයසී ඇත. මේවා සියල්ල නිවන් මග අනුරා දමන , ප්‍රධානම උපක්ෂේපයන් බව දැනගත යුතුයි. මේ ආකාරයෙන් නොපෙනෙන උපක්ෂේප බහුව් පවතින බව දැනගත යුතුයි. යම් දහම් කරුණාක්, ප්‍රායෝගික පිටිතයට ගෙවා, නිවැරදිව පහදා දැන්නට හැකි වන්නේ, අවබ්ධය තුළින්මයි. දැනුමකින් එසේ කළ නොහැක. අනිද්ධියා, දේශීලනස්ස, ආදි වචන, ඔබ නිරන්තරයෙන්ම අසා ඇති. නමුත් ප්‍රායෝගිකව දැකින්නට, හඳුනා ගන්නට නොහැකි වී ඇති. එසේනම් අහිම් වී තිබෙන්නේ උවමනාම දෙයයි. දහම ප්‍රායෝගික නොවන්නේ ඒ නිසායි. දහමින් පළ නොලබන්නේ ඒ නිසාමයි. මේ උතුම් දහම වනානි තමා තුළින් දැකින ඕපනයික වූ දහමකි.

දැන් අපි ඉහතින් සඳහන් කළ වචන දෙක පමණක් විගුහ කර බලමු. එදිනෙදා, පිටිතය තුළ, අපි කරන කටයුතු වල දී, මේ වචන දෙක සම්බන්ධ වූ අයුරු වීමසා බලමු. එවිට මනා සේ වැටහේවී. ධර්මය පිටිතයට බද්ධ වේවි. දහමේ හැසිරෝන්නට පහසු වේවි. මෙතෙක් නොලබූ දහම් පිපාසාවක් ඇති වේවි. සඳා මතකයේ පවතීවි. අපි නිරන්තරයෙන් සිහි කරන්නේ මොනවාද? ගැරුණ ගැන, කොත්තිය ගැන, දත් රේක ගැන, අඟුම් ගැන, සැප විදිම් ගැන, දක් විදිම් ගැන සුරුගනා ලෝක ගැන, මතෙක ලෝක ගැන, රාගය ගැන, ද්‍රේවිෂය ගැන, නින්ද ගැන, උසස් හින බව ගැන, සැකය ගැන ප්‍රධාන වශයෙන් මේව තමයි සිහි කරන්නේ. වෙනස් නොවී නියා ගන්නේ කොහොමද කියලයි කළුපනා කරන්නේ. මේවා රැකගන්න පුදුම විදියේ සටනක යෙදිලයි ඉන්නේ. මේවා

රුක්‍ර ගැනීමට දුරන විසයම, පෘතග්‍රේනයාගේ සතිපටියානයයි.

දැන් අපි උදේ නැගිටිට ගෙන් කන්නාඩිය ලගට යනව. සතුවුයිද? දුකයිද? කොත්තේ අවුල් වෙලා, කම කඳුල්, කටකෙල, පෙරිල, කුරුණෑස මතුවෙලා, මුහුණා පුරා පාරවල් මූණා තබිස්ස වෙලා, දැන් දුකක් හට ගන්නව. මේකටයි දේමනස්සය කියන්නේ. දැන් මොකද කරන්නේ හිතට හරියන්නේ නැති ස්වභාවය අයින් කරනව. හිතට හරියන ස්වභාවය එනතුරුම මහන්සි වෙනව. ඒ වෙනුවෙන් මොනවද කරන්නේ. මූන සේදුනව, දත් මදිනව, ක්‍රීම් පුයර ගල්වනව, කොත්තේ පිරනව, සුවද ගල්වනව, ඇස්බැම් අදුනව, තොල් පාට කරනව, නියපොතු පාට කරනව, ආහරණ පලදුනව, ඇදුම් කියක් මාරු කරයිද දන්නැ. බලනව, දානව, අදුනව, ගලවනව හිතට හරියන ස්වභාවය එනතුරුම ඇදුම් එක්ක සටන් කරනව. කැරකෙනව, ඇඟිරාලා බලනව, හිනාවෙලත් බලනව, මේව සේරම කරන්නේ කන්තාඩිය ඉදිරි පිටයි. මේ සියල්ල බැඳ තුවනින් දුකලයි ව්‍යාලේ. දහම නොදුන්නා අයට සැක සිතෙන්නත් පුළුවනි. මේවත් දේශනා කළාද කියල. සර්වජයි කියන්නේ ඒ නිසයි.

මේ සියලුම දේවල් සියලු දෙනාටම පොදුයි. හැමෝම මේ ටික කරනව. ස්ත්‍රී වේවා. පුරුෂ වේවා. සැමෙටම සාදාරණයි. එනිසා හැමෝටම හින්වේ මම ගැනද මේ කියන්නේ කියල. එහෙම හිතුනට වරදක් නැ. මෙහෙම ලස්සි වෙලා නැවත හඳු බලනව. ඔරුලෝසුවේ පාරිය මාරු කරනව. සෙරංජ්ප දෙක මාරු කරනව. තොල් ටිකක් මහතට පාට කරනවා. කාන්තා පිරිසට තමයි, වැඩිපුර කාලය ගත වෙන්නේ. හිතේ දේමනස්ස නැති වෙන තුරුම මේ සැරසිල්ල නතර වෙන්නේ නැ. කරන්න නියන සේරම

ජාති රේක කරනව. ගාන්න තියෙන සේරම ජාති ගානව. පලදින්න තියෙන සේරම ආහරණයෙන් සැරසෙනව. ලස්සනයි කියල ගෙදර ඉන්න අය හරි කියන්න ඕනි. දැන් ඔන්න දෝමනස්ස අනවබෝධය දුරු කළා. මේ සමගම හට ගන්නේ අනිද්‍යාව හෙවත් විෂම ලෝහයි.

දැන් තමන් ගැන ආචම්බරයක්, මාන්නයක්, උච්චකමක් ආකාවක් හට ගන්නව. මේ කැමැත්ත හෙවත් ආකාවටයි, අනිධ්‍යාව කියන්නේ. දැන් මේ විදියට සැරසිලා ගියේ උත්සවයකට නම්, එනහිදින් අනින් අය සමග සසදා බලනව. බැර වෙලා හරි තමන්ට වඩා ලස්සනට, තව කෙනෙක් හිටිය නම්, සේරම ඉවරයි. නැවතත් දෝමනස්සය හට ගන්නව. දැන් හිතට හරි මදි. නොයෙක් දේශවල් කළුපනා වෙනව. මට අහවල් ඇඟුම අදින්නයි තිබුනේ. නැත් නම් හොඳ සාරයක් අලුතෙන් ගන්න තිබුන. මට මේ වඩා මහන්සි වෙන්න තිබුනා. මේ වගේ හිතමින් දුක් වෙනව. මේ තමයි දෝමනස්ස දුක්. දැන් බලන්න මේ කෙනා කය ගැනන් හිතුව. විදිම් ගැනන් හිතුව. සිතුව්ලි ගැනන් හිතුව. අරමුණු හෙවත් නිවරණ ගැනන් හිතුව. අනව බෝධය තුවින්, මම, මගේ, මගේ ආන්මය ලෙස ගත්ත. තන්හා, මානුදීරියි වලට බැස ගත්ත. නිතයයි, සූඛයි, ආන්මය කියල හිතුව. මේ තමයි පාග්ගනයාගේ අනාර්ථ වූ සතර සති පටිධානය. දැන් ඔබට මේ වදන් දෙක හොඳින් පැහැදිලි වෙන්න ඇති.

මේ අවබෝධයයි, අනවබෝධයයි දෙක අහස පොලුව වගේ. දැන් මෙහෙම හිතල බලන්න. අවධානයෙන් කළාම, අවබෝධය ලැබෙනව. නිවත් දකිනව. අනවබෝධයෙන් කළාම, අනව බෝධය ලැබෙනව. සතර අපායට හේතු වෙනව. පැහැදිලි මදි වගේ නම් මෙසේ තේරේම් ගත්ත. දැන් අපි ඉපදුනු දවසේ ඉඳුල මැරෙන තුරුම තුස්ම

ගන්නව, අභිදිනව, විදිනව, හිතනව, කසම බීම ගන්නව, අදුම් පැලදුම් අදිනව, නිදා ගන්නව, බෙහෙත් ගන්නව. නමුත් කවුද සසරින් මිදුනේ. අනව බෝධිය තුළ මිදුමක් හෝ නිවීමක් නෑ. නූස්ම රුල්ලට අවධානයෙන් සිටි ඇය, නිවන් දැක්ක , සසර දුකින් මිදුන, අභිදින විට අවධානයෙන් සිටි ඇය, සසරින් මිදුන මේ සසම අවස්ථාවකින්ම නිවන් දුකින්න පුළුවන්. අවශ්‍ය කරන්නේ අවධානයෙන් සිටීමයි. සිහිය පිහිටුවා ගැනීමයි. මේ තුළින් අවබෝධිය ලැබෙනව. සසර දුකින් මිදුන මග අපි දැන්නා නෑ. එනිසාමයි මහා කරුණුවෙන් අපට පෙන්වා දැන්නේ,

අපි ඉන්නේ මේ විරැද්ධ වැඩි පිළිවෙළකයි. අනව බෝධිය කියන්නේ එයයි. සුසුම් පොදුටත් පෙම්බඳින මල්කයකයි අපි ඉන්නේ. සුසුම් පොදුට ඕන තරම් සින්ද පවා නියෙන්නේ. ඔබ අහල ඇති අපි අභ්‍යුලට ගන්න සුසුම් පොදු, ඔය කියන තරම් සුන්දර නෑ. අපි පිළිකුල් කරන, අප්‍රිය කරන, අමිහිරි තැන් වල වැදුලයි, මේ සුලං පොදු අපි ලගට එන්නේ. ලෙසි රෝග හැඳුනු ඇයගේ අභේග විදිනව, කසල ගොඩවල් වල විදිනව, වැසිකිල් වල විදිනව, වාහන වල විදිනව, මේ සුලං පොදු තමයි අපි අභ්‍යුලට දා ගන්නේ. අනවබෝධිය කියන්නේ, අභ්‍යුලට ගත්ත සුසුමෙහි සාරය උරාගෙන, පිට කරන සුසුමටයි පෙම් බඳින්නේ. මේ කය අභ්‍යුල් නිබෙන්නේ පිළිකුල් කොටස් නිස් දෙකක්. මේ සමග ගැටී පිට වන කාබන්චියොක්සයිඩ් වායුවටයි පෙම් බඳින්නේ. ඔබ සුසුම් පවත් සැමල්මම දැන්නේ නෑ. එහෙම කියනව නේද? දුන් නිතල බලන්න අපි ඉන්නේ කොතනද කියල.

පධිවී, ආපො, තොපො, වායෝ කියල හීතෙන්වත් හිතිල නැතිව ඇති. අනවබෝධිය නිසා අපි හැමෝම දක

වහගෙනයි ඉන්නේ. මේ දක හැමදාම වහගන්න බැ. අපි හැමෝටම සත්‍ය ඉදිරියේ නිස නමන්න වෙන ද්‍රව්‍යක් එනවාමයි. එදාටත් අපි අනවබෝධය තුළ නම්, අපේ ඉරණමට කුමක් වේදුයි සිතා බලන්න. මේ අපි පවත්වන ඉරයවි හතරම නිත්‍ය නෑ. නිත්‍ය වුනා නම් එකම ඉරයවිවේ ඉන්නට පූජ්‍යවන් වෙන්න ඕනි. සැපයි කියල ඉද ගන්නව. එපා වෙනව. සැපයි කියල නිට ගන්නව. එපා වෙනව. සැපයි කියල ඇවිදිනව. රික වෙලාවකින් එපා වෙනව. සැපයි කියල නිදා ගන්නව. එකත් දිගෝම කරන්න බැ. කො අපි හොයන සැප කොහොද නියෙන්නේ. අනවබෝධය නිසා වැටහෙන්නේ නෑ. නිදා ගැනීම සැපලු. නිරෝගී වෙනවලු. බුදු නෙතට එහෙම දෙයක් පෙනුනේ නෑ. පුරා වසර විසිපහක් හාන්සි නොවී සිටිඅය කොපමණ ඉදුල නියෙනවද? අපට වෙලා නිබෙන්නේ ඇඟබැහි වෙලා නිතට යට වෙලා ටීනම්ද්ධය කියන්නේ නිවන වහන ක්ලේෂයක්. මෙවන් මොහොතක හෝ ඔබේ නින්ද පැය දෙක තුනකට සිමා කර ගන්න. එය අසිරු නෑ. කොමස් අකුසල් දුරුවේමටත් සසර දුකින් මිදුමටත්, මිලගට බුදුරුද්‍යන් වදාල් වට පිට බලන, අත පය දිගහරින, හකුලන, ආහාරපාන ගන්න, අඳුම් අදින, පලදින, කරා කරන, නිශ්චබිද්‍ය සිටින, වැසිකිලි කසිලිකි කරන, මේ සකම මොහොතකම සිහියෙන් ඉන්න කියලයි. මේ අවස්ථාවේ සිහිය පවත්වා ගැනීම ඉතාම වැදගත්. සියලු අකුසල්වලට මුළ සිහිනුවන නොමැති විමයි. සිහිය නැතිවන ගමන්, කන්නේ මොනවද කියල දන්නේ නෑ. අදින දේවල් ගැපෙනවද කියල දන්නේ නෑ. වැසිකිලි ගිහින් සේදුවද කියලන් මතක නෑ. බලන දේවල් හොඳයිද, කියන දේවල් හොඳයිද, දන්නේ නෑ. කියපු දේවල් ගිලන්න බැහෙ. ඒ නිසා සිහිය නිබේ නම්, ගැටළු ප්‍රශ්න, හාදක, අකුසල් අඩු වෙනව. සිහි තුවන දියුණු වෙනව. සසර දුක් නිවී සදා සැනසුම ලගා වෙනව.

ලේ සඳහා ඇත්ත ඇති සැටියෙන්ම දකින්න. අපි හැමෝම ඉන්නේ බොරුවක් තුළයි. ගහක පිපෙන මලක් තරම් වන්, අපේ ගිරිර සූන්දර නෑ. අපේ ගිරිරවල සුවදිය කියල එකම තැනක්වන් නෑ. ඇත්තද කියල ගොඳට හිතල බලන්න. මේ බොරුවක් දකිනව නොවයි. ඇත්ත ඇති සැටියෙන් බැලීමයි. මේ ඇත්ත දකින යුතුණායක් පහල වෙනව. එදාට හරියටම දකිවේ. එය යටාහුට යුතුනයයි. බුදුරුදුන් පෙන්වා දෙනව උපමාවක්. නුවනින් මෙය හිතල බලන්න. ගවයෙක් ලැස්ලක මරල පාල ඉන්නව. දැන් අපි හැමෝම එය බලලා කියන්නේ ගවයෙක් කියලයි නේද? කොටස් වගයෙන් වෙන් කරලයි දැන් නියෙන්නේ. දැන් කවුද ගවයා කියන්නේ. කවුරුත් කියන්නේ නෑ.

කුමක්ද මේ වෙනස. ගවයාගේ සියලුම කොටස් එනන නියෙනවනේ. ඔය විදියමයි මේ ගිරිරය ඇත්ත දැකුෂු දවසට. මම, මගේ කියන කිසිවක් නෑ. මේ ඇත්ත දකිනතුරු, සක්කාය දිටියිය ගැලවෙන්න බෑ. තණ්ඩාවෙන් බැඳිල, අවිද්‍යාවෙන් වැහිලයි අපි ඉන්නේ. මේ සත්‍ය දකින්නට නම්, නුවන, ප්‍රජ්‍යාව, පින, සසර පුරුදු, බෙහෙවින්ම බලපානවා. සත්‍ය දකින කෙනා, අසවලා යැයි කියන්නට අපට බැහැ. මහා ධනයක් හිමි ඉහල පවුලක වන්නත් පුළුවනි. අන්ත අසර්තා දුප්පත් පවුලක වෙන්නත් පුළුවනි. අසත්පුරුෂ ඇසුර නිසාම, වැරදි මාවනට වැරී සිටින අයකු වන්නත් පුළුවනි. මේ උතුම් නිර්මල දහම හමුවුවාත්, සසර දකින් මිදෙනව. ඒ නිසය කලයාන ඇසුර තරම් තවත් දෙයක්, බුද්‍යාවනින් දකින්නේ නෑ කියලා වදාලේ.

මලට මීමස්සා, බමරු, සමනාප්‍රයා, අඟ්ඩා යනව. අපි ලගට කවුද ඇදෙන්නේ. මම මේ ගෙන කලිනුත් කියල

අභිති. මැස්සේ, නිල මැස්සේ, කක්දුරුවා, පත්‍රුවා තමයි අපි ලගට ඇදිල එන්නේ. නුවතින් හිතල බලන්න, අභිත්තද බොරුද කියල. පත්‍ර බෙහෙත් භැමෝම බිල අභිති. ඇයි ඒව බොන්නේ. මේ ඇතුමල ඉන්න පත්‍රුවා නිසැයි. මේ ඇත්ත දකින අය ලෙඩි වෙන්නේ නැද්ද. වයසට යන්නේ නැද්ද. මැරෙන්නේ නැද්ද. කියා ඔබට සිතේවී. බුදු, පසේ බුදු, මහරහතන් වහන්සේලාවන්, ආර්ය උතුමන්ටන්, අටලෝ දහම වෙනසක් නැ. කරදුර බාධක, හිරිහැර, හිංසා, නින්දා, අපහාස, තර්පන, සියලුම දෙනාට පොදු වූ ධර්මතායි. මේවා ඉදිරියේ තොසලී සිටින්නට භැකියාව ලැබෙන්නේ ආර්යයන්ට පමණායි. පුහුදුන් ජනය කායිකව භා මානසිකව දුක් විදිනවා. නුල් පහර දෙකකින් නිතරම පිඩා විදිනව. ආර්යයන්ට මානසික දුකක් නැ. රෝග පිඩා හෝ කායිකව දැනෙන වේදනා ලබනව. නමුත් මරණය භා සමාන වේදනාවක් උවද, සමාධි සුවයෙන් දුරා ගන්න පුළුවනි. අඩින, වැළපෙන, භැපෙන, පෙරලෙන, දුක් සියල්ලම, ප්‍රතින වෙලදි නියෙන්නේ. සංසාරයේ විදින්න දුක් ඉතිරි නැ.සතර අපා දුක් සඳහවම දුරු වෙලදි නියෙන්නේ. මේ ලාභය තරමි තවත් දෙයක් නිබේ දැය නුවතින් සිතා බලන්න.

“අක්ර දිපා විහරට අත්ට සරණාන අත්‍යුක්කු සරණා”
“ධම්මෝ නවී රක්ඛනි දම්මවාරී” “අත්ථාය අත්ථනේ නාටෝ තොහිනාටෝ පරෝසියා”

“අත්ථානංවී ප්‍රිය ජ්‍යෙෂ්ඨ

රක්බෙදිය සුරක්ඛ නං

තින්න මංක්කු තරං යාමං

පරිගබෙදිය පණ්ඩතෝ”

මෙව ඔබ නිතර අහල ඇති. තේරුම් දැන්නව ඇති. මේ සකම බුදු වදනකින්ම පෙන්වා දෙන්නේ, තමාට ඇති එකම පිහිට, සරණ, තමාම බවයි. නන්ද මාතා ගෙන ඔබ අහල ඇති. වරදක් නොකර, අස් ඉදිරිපිටම තමාගේ එකම පූතා මැරුවා. ස්වාමියා මළ යකික් වෙවා පෙනී ඉන්නව. අයට නිඩු එකම පිහිට ධර්මයයි. හතරවරුම් දෙවියන් පවා ඇයට සාද තාද දුන්නා. වෙසමුනි දෙවියන් සමග කතා බස් කළා. අවලෝ දහමට කම්පා වුතේ නෑ. කුප්ප්තන්තරා කොපම්‍රා දුක් වින්දු, ඇය දාසියක්. නමුත් රාජ කුමාරකාව් පන්සියක් බණ ඇහුවා ඇයගෙන්. බ්‍රිත්‍යාවන් පවා දුක් වින්දු. අපමානාව දුක් වින්දු. අන්පිඩුසිටුතුමා පවා දුක් වින්දු. නමුත් මේ හැමෝම ධර්මයෙන් සැනසුනා.

මේ අය කළුරුය කළ දින රාත්‍රියේම, දෙවිරුම් වෙහෙර බඩුලුවාගෙන වන්දනා කළා. දිව්‍ය ලෝකයේ ආයුෂ සමග තත්පරයක්වත් ගෙවලා නෑ. දිව්‍ය සැපට වහල් වෙවත් නෑ. මේ තමයි උතුම් ගුණ. ඒ නිසා ධර්මයේ හැසිරෙන විට අපමානාව කරදුර බාධා පැමිණුවේ. නොසැලී මුහුණ දෙන්න. එයයි ඔබේ ජ්‍යෙගුහනය. නින්දා අපහාස දුරා ගන්න. එයයි ඉවසීම. සමාජය නිවට කමක් සේ දැකිවේ. ඒ කිසිවෙකු ඔබේ පිහිටට නෑ. ඇත්ත දැකිමින් දහම් ඇස පහල කර ගන්නටම වීරය වඩන්න. දහම් ඇස පහල කරගත් මහා පිරිසක් අතරින්, එක් යුවලක් ගෙන සිතා බලමු. නකුල මව හා නකුල පියාගේ වරිතය දෙස, නුවනින් සිතා බලන්න. මෙය නකුල පියාගේ මරණාසන්න මොහොතයි. නකුල මව තමාගේ ස්වාමියාට උපකාර කරන අයුරුදෙයි මේ. අප දෙදෙනා විවාහ වූ දා පටන්, මම තවත් පිරිමියකු දෙස, වැරදි අයුරින් බලල නෑ, මට මේ දුරුවන් රෙක බලා ගන්න පූලුවන්, දැනේ මහන්සියෙන් පිටත් වෙන්නත් පූලුවන්. අපි අසරණ වෙයි කියල හිතන්න

ඒපා. මම වෙනත් විවාහයක් කර ගනීවි කියල හිතන්නත් ඒපා. එය කවදාවත්ම සිදු වන දැයක් නොමෙයි. මම සැම වෙලාවෙම ධර්මයේ හැසිරෙනව. ඒ නිසා ඔබ අපේක්ෂා සහිතව නම් මැරෝන්න ඒපා. අපේක්ෂා රහිතව මැරෝන්න. බුද සම්ඳුන් පටා වර්ණනා කරන්නේ ඒයයි.

ඔබට හිතාගන්නත් අමාරුයි නේද? මෙහෙම දැයක් අද අයට කිවොත්, කුමකින් කුමක් වේචු. මේ ගැනී මාව මරාගන්න හඳුනව කියල කෑ ගසාවි. මෙයයි සැබැම ඇත්ත. අපි මෙතෙක් කළක් ධර්මයේ හැසිරෙනව කියල කර තිබෙන්නේ කුමක්ද? අන්ධිකාගෙන් ඇතා ගැන අහනව වගේ තමයි අපි ක්‍රියා කරල තිබෙන්නේ. නිර්මල දහම ප්‍රිවිතයට ලැබේ ගලපා ගැනීම තුළ, ඒ බව මනාව පැහැදිලි වෙනව. අපි ධර්මයේ හැසිරිය යුත්තේ, කුමන කාලයේද ඔබ පිළිතුරු තුනක්ම ලබා දේවි. ඒ කාල තුනම ගැලපෙන්නේ, බුද්ධ සාසනයක් බැබලෙන කාල වලටයි.

පරම්පරා දහයක් , පහළවක් පමණ, අපට නිර්මල බුද දහම ලැබුණේ නෑ. ධර්මයේ හැසිරෙනව කියා , අන් අය කරන දේම කරමින් මැරුල ගියා. මම සාසනයට ඇතුළු වූයේත්, සංසාර පිනකට හැරෙන්නට, නිර්මල දහම දැක්වා තෙමෙයි, විෂම, කෘෂි, පාපි ඇසුරෝත් මිදි, නිමල ප්‍රිවිතුරු දහම දකින්නට වාසනාව ලැබුණු. ඒ වාසනාව ඔබේ දේශීතට ලැබේවි කියල හිතන්න ඒපා. අසත් පුරුයන් බහුල වූ යුගයකයි අපි ඉන්නේ, දැන් නිර්මල දහම මතු වී තිබෙනව. අතළුස්සක් පිරිස ප්‍රයෝගන බෛමින් සිටිනව. ඔබත් දැස් විවර කර බලන්න. දැන් ඒයට කාලයයි. ඔබ කධිපත ඉදිරියට ගොස්, ඔබේ අඩු පාඩු සකසා ගන්නේ යම් සේද? මේ උතුම් දහම් කධිපත ලැබේ තිබෙන්නේද, ඒ සඳහාමයි. අනුත්තට අල්ලන්නයි. අපි පුරුදු වී සිටින්නේ, දහම තුළත් අනුන්ගේ

වැරදි සේවීමටයි. මෙය ඉතාම සංවේගප්නක සිදුවීමකි. තමන්ට ගළපා බලමින්, නිවැරදිවීමට ඇති දහම, අපි වරදවාගන ඇත. මේ තත්වයෙන් මිදෙන තුරු අල්ප මානු ප්‍රයෝග්ප්නයක් බෙන්න බැ.

මේ උතුම් ශ්‍රී සඳුධර්මය, පීවිතයට ගළපා නොගත් අයගේ ඉරණාම, බුද්‍යුවනින් මෙසේ දැක වදාලා. එවැනි අයට කියන්නේ අසෘතවත් පැතග්ප්නයා කියලයි. ඔවුන් රාග, ද්වේෂ, මෝහ, වලට යට වෙන ආකාරයන් දුක්පිඩා වලට ලක් වෙන ආකාරයන්, මතා මෙස පහදා දෙනව. දක්, කරදර, පිඩා, විපත්, හිරිහැර, වෙන්වීම්, අප කාටත් උරුම දේවල්ය. එහෙන් පැතග්ප්නයා මේවාට මුහුණ දෙන අයුරු පෙන්වා දෙන්නේ මේ මෙසටයි. මොහු විපතක්, දකක්, කරදරයක් පැමිණි කළේ හි, “සිමානෝ සේවනි” ඒ සමගම ගොකු වෙනව. ‘කිලමති’ ක්ලාන්ත බාල වැටෙනව. ‘පරිදේවති’ වැළපෙන්නට පටන් ගන්නව. ‘ලරක්කාලින් කන්දති’ පපුවට අන් සසමින් කිස ගහනව. ‘සම්මෝහන් ආපථේපති’ සිහි මුලා වෙනව. තමන් කරන, කියන, දේවල් දන්නේ නෑ. ඉන්නේ කොතනද දන්නේ නෑ. අයගේ ඇඳුම් පවා ගිලිහෙනව දන්නේ නෑ. පිස්සේක් වගේ මුලාවට පත් වෙනව. පාලි වවන සඳහන් කළේ, ඔබට හිනෝවී, මගේ අදහස්ද කියල. නෑ මේව බුද්‍යුවනින් දැකලයි වදාමේ.

මෙවැනි අවස්ථා ඔබ ඕනෑතරම් දැකළ ඇති. හිතල බලන්න මොනතරම් සත්‍යක්ද කියල. ලැප්පාවට හැඳුන අය පවා, මුලා වුන වෙලාවට හැකිරෙන්නේ මේ මෙසටයි. උසස් පවුල් වල අය වෙන්නත් පුළුවනි. උගත් අය වෙන්නත් පුළුවනි. එවැනි අවස්ථා වල හිරිගමන් කඩා වැටෙනව. කිසිඹා නොදුටු නාදුනන අයටයි තමන්ගේ දක කියන්නේ. කය ගැන, ඇඳුම ගැන, සිහියක් නෑ. ලැප්පාව

බය අහලක නෑ. ඔල්ව හප්ප ගන්නව, පපුවට, ඔල්වට ගහ ගන්නව. කොත්සි කඩා ගන්නව. අරදුම් ඉරා ගන්නව. තමන්ගේම අයට පවා බනිනව. උදුවි කළ අයට බනිනව. මෙය මුලා වූ සිතේ ස්වභාවයයි. මේව වෙලා නැද්ද කියල හිතල බලන්න. බුදු රඳන් දේනා කරනව, මේ තුළ පටිගය උපදිනව කියල. පටිගය කියන්නේ, තරහයි, ගැටීමයි, පලිගැනීමයි. මේ වෙලාවට ඕනෑම දැයක් කරන්න පුළුවනි. ගහන්න, බනින්න, කපන්න, කොටන්න, මරන්න, උනත් මේ හිතට පුළුවනි. ආනන්තරිය පාපකර්ම වුනත් කරන්න පුළුවන් බව පෙන්වා දෙනව. ජේනව නේද අනතුර.

මීලගට සිදු වන අනතුර රාගයයි. සතර අපායටම වැඩ සිද්ධ වෙන හැරී බලන්න. රාගය ඇති වන ආකාරයත් මතා ලෙස පහදා දෙනව. වැඩි වශයෙන් මේ උවදුරට ලක් වන්නේ, කාන්තා පිරිසයි. ඔවුන් සිනන්නේ මේ දුක තුනී කර ගැනීමට ඇති මාර්ගය කාමයන් කියලයි. ඒ නිසාම කුවුරුන් හෝ ලංච් කතා කරනවාට කැමතියි, කඩුල් පිස දුමනවාට කැමතියි. ඔල්ව අනගානවට කැමතියි. දුක බෙදා ගන්නවාට කැමතියි. අඟට තුරුල් කර ගන්නවාට කැමතියි. සමහර විට මේ කෙනා දාමරිකයෙක් වෙන්නත් පුළුවනි. හොරේක් වෙන්නත් පුළුවනි. සල්ලාලයෙක් වෙන්නත් පුළුවනි. මුලා වූ සිනකට මේ කිසිවක් වැටහෙන්නේ නෑ. කාම සුවය තුළින් දුක වැනිල. පියවි සිහිය එන විට ගෙදර නිඩු වටිනාම බැඩිත් නෑ. කරේ තිබුණු මාලෙත් නෑ. දැන් ඉතින් නැති කරදුරයි පටන් ගන්නේ. මෙය තමා බුදු තුවනින් දුටු, ප්‍රාන්ත්‍යනායාගේ අනතුර. මේවා වෙලා නැද්ද.

මේවා සිදු නොවන්නේ, සම්මා දිවිධීයට පත් වූ අයට පමණායි. අන් සියල්ලෝම ඉදිරියේ මේ අනතුර

නියෙනව. සම්මා දිරිධිය ඒ තරම්ම වටින දෙයක්. දැන් ඔබට වැටහෙනව නේදු. මේ ධර්මයේ ඇති වටිනාකම කොතරමිද කියල. සම්මා දිරිධිය නිසා රාග, ද්වේෂ, මෝහ වලට යට වෙන්නේ නෑ. සතර අපායට කිසිදා වැටෙන්නේ නෑ. පාඩී ඇසුරට හසු වෙන්නේ නෑ. කට්ට, මෙකරාරික, කපරී, වංචා කාරයන්ට, අහු වෙන්නේ නෑ. රැවටිල වලට අහු වෙන්නේ නෑ. අමුණුපා කරදර වලට ලක්වෙන්නේ නෑ. බොරුවෙන්, කේලමෙන්, ඔබට බිඳුවන්න බැං. ලාභයක් නොවේද කියල හිතල බලන්න. මේ දේවල් ප්‍රායෝගික පීවිතයේ, හැමදේටම පොදුයි. දැන් හිතල බලන්න අසනීපයක් හැඳුනු විටන්, රාග, ද්වේෂ, මෝහ, වැඩිනව. කෙහාමද වෙන්නෙ කියල බලමු. දැන් ඔබේ අසනීපය නිසා, ඇතිවී නිබෙන්නේ දුකක්. රෝහලේ දි නාහාවිධ දේවල් කරාවී. කුවු ගහන කොට, තරහ එන්නෙ නැද්ද. වේදනාව නිසා තරහක් එන්නෙ නැද්ද. එනව, අද බොහෝ රෝහල් වල නියෙන්නෙ වාටිටු නොවේය නවිනා පන්නයේ කාමරයි.

මේ කාමර වල උපරිම පහසුකම් නියෙනව. ලෝකයේම වැනල් අහුවෙන රැපවාහිනී, වායුසම්කරණ,සාත්ත්ව සේවකාව්, සුවපහසු අඳුන්, වෙළාවට තේරික, වෙළාවට කිම රික, වෙළාවට බෙහෙන් රික, රේඛ රික පවා සේදුල දැනව. මේ සියලුම කාමයන් නොවේදයි බලන්න. මේ කාම සැපය නිසාම, දරුණු වේදනාව පවා අමතකයි. දූස්තරවරුන්ට වඩා සතුවින් ඉන්නේ, මෙඩ්ඩියි. එහෙම නැද්ද. මේ කාම සැපයට අහුවුනා ඇය, මෙඩ්ඩිම පවා සැපයක් ලෙස දකිනව. මේ තමයි මුලාව. ගැලවෙන්නම බැං. කොහොන් හරි අහුවෙනව. ඇඟෙනව, බැඳෙනව, ගැටෙනව, මුලා වෙනව. මෙයයි පුහුදින් මෝකය. හිසට , මුහුනට, පසුවට, අත්වලින් ගසා ගන්නා වූ ලෝකයෙන් මිදෙන්න, ඔබ කැමති නැද්ද. හිස කෙස්

අවුල් කරන, අඟුම් ඉරා ගන්න, අඟුවත පවා ගිලිහි යන, මල්කයෙන් මිදෙන්න ඔබ කැමති නැද්ද. ක්ලාන්නව අඟ වැටෙන, සිහි විකල් වන, අනතුරු සහිත මල්කයෙන් මිදෙන්න ඔබ කැමති නැද්ද. අනුන්ට නින්දා කරන, අපහාස කරන, පළිගන්න, මල්කයෙන් මිදෙන්න ඔබ කැමති නැද්ද. අපමාන කරදර වලින් මේ කාමසැපයෙන් එහා ගිය නිරාමිස සැපයක් බෙන්න ඔබ කැමති නැද්ද.

මඩ ගොහොරුවේ ගිලි සිරිනවාද, මධින්, ජ්ලයෙන්, උඩට අඟුනු නෙලීමක් සේ බැබමෙන වාද? තීරණාය ඔබ සතුයි. මේ කළණ අසුර ඔබට ලැබේ තිබෙන්නේ සංසාර පිනකටයි. එය ගිලිහි යන්නට ඉඩ දෙන්න එපා. එය මහා අවාසනාවක්. පරම පිවිතුරු උතුම් නිර්මල බුදු වදන් නිතර අභේන්නේ නෑ. එය එනත්ම්ම දුරුලනයි. කුමක් හෝ කිරීම ධර්මය නොවේ. ධර්මය හඳුනා ගන්න. ධර්මයේ හැසිරෙන්න. ඒ සඳහා ඔබට දුරුලන වූ භාග්‍ය උඩ වේවායි ආක්රේවාද කරමි.

ඇරම මාරුයට සිවිසිමේ දොරටු.

උතුම් වූ තෙරුවන් කෙරෙහි නොසැමෙන සද්ධාව, පාවි කිරීමට අති බැප්පාව, විපාක විදුන්නට අති හය, කෙමෙස් අකුසල් දුරු කිරීමට අති වීර්ය, වතුරාර්ය සත්‍ය ධර්මය කෙරහි අති අවබෝද්‍ය, මේ කරුණු පහ යමෙකු ලග තිබේ නම්, ගික්ෂුවක් වේවා, නික්ෂුනික් වේවා, ස්ථිරයක් වේවා, පුරුෂයයක් වේවා, පුර පක්ෂයට වැඩින සඳ මෙන්, ධර්මය කරාම යන්නේ යැයි බුදු මුවින් දේශනා කොට වදාලා.

ක්‍රේඛනිත සිනිවිල අති බව, බද්ධ වෙටරය, පවිටු ආග අති බව, පාපම්ත අසුර, මිනසා දූෂ්චරී දරු සිරීම, මේ කරුණු පහ යමෙකු තුළ තිබේ නම්, ගික්ෂුවක්

වේවා, හික්ෂනියක් වේවා, ස්ත්‍රීයක් වේවා, පුරුෂයෙක් වේවා අවපක්ෂයට යන සඳහෙන් වෙගයෙන් පිරිහෙන බවත් සතර අපාය උරුම කරගන්නා බවත් වදාලා. මේ නිසා අපිට කළ යුතු දේවල් ගැන මතා දැනුමක් නියෙන්න ඕනෑම. නරි වැරදි වෙන් කර තඳුනා ගන්න දක්ෂ විය යුතුයි. නිවැරදි දෙයක් නොකර , සතුට උපද්‍යවා ගන්න බැ. සතුට ප්‍රිතිය සොමිනස, අපි කතා කරනවාට වඩා අගුයි. මේ සතුට නැමෙන්වම බවත්තේ බැ. පංච කාම සතුට හිතයි, ලාමකයි මේ සතුට නිරාමිසයි. අගුයි. ගෞෂ්ටයි. අකුසල් රුස්වේමෙන් බවත් කාම සැපය විභාවකි. වෙහෙසකි. පිඩාවකි. අකුසල් දුරුවේමෙන් බවත් සතුට සහනයකි. සැපයකි. සංසිඳීමකි. මේ වෙනස අත් විද බලන්න. වචනයට එහා ගිය සුවයක් දැනෙන්වී. මේ සඳහා කැපවීමක් අවශ්‍යයි.

තමන් කරන කුමන කටයුත්ත වේවා මුළු තැන දිය යුත්තේ මේ සතුට වෙනුවෙනුයි. දහම් අසක නොමැතිව කුමන දේ කළත් සැහීමකට පත් වෙන්න බැ. මේ සතුට තරම් තවත් දෙයක් පිවිතයකට නැ. බොහෝ පිරිසක් මෙය දන්නේ නැ. ඔවුන් සතුට නොයන්නේ, පංච කාමයන් තුළින්මයි. කවුද එතුම් සැනසුන කෙනා. එහෙම කෙනෙක් ලෝකේ නැ. අතැප්නිකර ආගාවන් සමගම මියගිය. ලැබූ සතුටක් නැ. ඔබ අහල අති දිවි දෙවැනි කර ධර්මයේ නැසිරෙනවා කියලා. ඒ කියන්නේ මෙන්න මේ අවස්ථාවයි. “නිරාමිස සතුට ගිලිනි නොයන පරිදි කටයුතු කිරීමයි. ඔබ කරන, කියන, හිතන, දේ ඔබට හානියක් නොවේ නම්, අන් අයට හානියක් නොවේ නම්, මේ සතුට රුකු ගැනීම අපහසු නැ. දැන් ඔබ ධර්ම මාර්ගයට බැසැගන් කෙනෙක්. ඔබේ සතුට බාහිර අයට නසන්න බැ. කාමයන් ගේ සතුට තතා අග පිතිබ්ධිව වගේ. ඕනෑම විටක නැති වී යනව. මේ කියන දේවල්

වරදවා තේරුම් ගන්න එපා. කාම සැප අත්හරින්න කියනවා නෙවෙයි. ගිහියන්ට එහෙම කියන්න බැං. නුවනින් තේරුම් ගන්න. මේ දහම ප්‍රග්‍රේශා වන්තයින්ටයි. අඹුන මොඩයින්ට ගෝචර නෑ. ඔවුන් මේ දහමට ගරහනව. බය වෙනව. වෙවිලුනව.” පංච කාමයන්ට ආලුත සින් ස්වභාවය එයයි.

ඔවුන් තර්ක කරාවී. නිගුහ කරාවී. හෙලා දැකිවී. එවිට තේරුම් ගන්න මේ තමයි අසත් පුරුෂයා කියල. පාපම්බූයා හඳුනා ගන්නේ එහෙමයි. ඔහුට දහම ප්‍රිය නෑ. දහම කතා කරද්දී වෙන දෙයකට කතාව හරඳාවී. මේවා දැන සිටීම ඉතාම වැදගත් වේවී. රැකියාවක් ලැබුණුවිට මත් වෙනව, හොඳ බැරදුක් , ස්වාමියෙක් ලැබුණු විට මෝකෙම ලැබුන වගේ මත් වෙනව. දුරුවා ලැබුනම සතුව වෙනව. ලස්සන ගෙයක්, වාහනයක් ගන්නම මතුදම් ගිලිහෙනව. මිල මුදල් ඉඩකිම් ලැබුනම අනිත් අය හෙලා දැකිනව. මේ කිසිවක් ස්තීර නෑ. මේ සියල්ල තුවින් බෙන සතුට ස්තීර නෑ. වහා නැති වන සුළුයි. එනිසා නොනැසෙන සුතුට නිතරම රැකගන්න. එයයි ඔබේ ආරක්ෂාව. එයයි ඔබේ රැකවරණය. මොන දේකලත් ඔබට අවසානයේ ඉතිරිවෙන්නේ ඒ සතුට පමණයි. එය අහිමි කර ගැනීම තරම් අනතුරක් තවත් නෑ.

මේවා අපට පෙන්වා දෙන්නේ බුද්ධම්ද අපෙන් යමක් බෙන්න නොවේ. මහා කරුණා ගුණය නිසයි. මෝකෙම අපිට උපකාර කරාවී. නමුත් මේ මහා උපකාර කරන පිරස දුර්ලභයි. මුළු මෝකෙටම කිසුම, බීම, අඇදුම්, පැලදුම්, දී සංගුහ කරනවාට වඩා, මේ උපකාරය උතුම් බව බුදුමුවින් වදාලා. සසර දුක එනරම්ම බෙනිසුණුයි. මටර, පියාර, දුරුවන්ට, බැරදුට, මේ උපකාරය කරල දෙන්න බැං. දහම් සතුට තුවින් ඉන්දිය

ප්‍රසන්න වෙනව. ලේඛාතුව පිරිසිදු වෙනව. වයසට ගියන් ඉන්දිය ප්‍රසන්නයි. මේවා රැකගත්ත අද මොනවද නොකරන්නේ නේද? ආයාසයෙන් තොරව, බඩන්න තියෙන දේවල්, අපිට අහිමි වෙලා නේද? කාගේ වර්දින්ද එහෙම වුනේ.

භාවනාව කියන්නා වූ වචනය අපේ කනට ඇසෙන විටම සිහි වන්නේ, අමුතුම දුර්භායකි. පරියන්කයෙන් අස්ස පියාගන රායෙ, ද්වීපය, මෝහය සිහි කරන්න බඳරද. එය භාවනා කිරීමක්ද? අපි හැමෝම රැවටිලා නේද? බුදුරුදුන් නොවුල දේවල්, අපේ හිතට ගුහනය වෙලා. සත්‍යාස්ථානයේ ආකාර වූ කමටහන් වලින්, එක් භාවනාවකට පමණයි, ඉරුයා පනවා නිබෙන්නේ. ආනාපානාසනියටම පමණයි. ඉතිරි නිස් නවයම, සතර ඉරුයාවේම කරන්න පුළුවනි. මේව අපි දන්නෙන නැ. පංච උපාදානස්කන්ධය වචනයට සීමා වෙලා. පංච උපාදානස්කන්ධය තුවනින් සිහි කරලයි සේවාන් වෙන්නේ. එයම සිහි කරලයි සකුදාගාමේ වෙන්නේ. එයම සිහි කරලයි අනාගාමේ වෙන්නේ. එයම සිහි කරලයි අරහත්වයට පත් වෙන්නේ. දිටිය ධම්ම සුඩ විහාරිව වසන රහතන් වහනසේ, සිහි කරනු බඩන්නේද, පංච උපාදානස්කන්ධයමයි. රහතන් වහනසේට පවතින්නේ, පත්වස්කන්ධයක් පමණි. එනමුද වුවත් සිහි කරනු බඩන්නේ, මෙයයි. දැන් ඔබට පැහැදිලිය නේද?

වචනයෙන් එහා ගිය සවිස්තර දේශනාවක්, මේලග ගුන්රිය තුවනින් ඔබට ලැබේවි. පංච උපාදානස්කන්ධය, ආයතන, පරිවිවසමුප්පාදය, භා උතුම් මානික්‍ය රත්නයක් වන නිස්හතක් වූ බොධී පාර්ශ්වීක ධර්ම ඇතුළත්ව, ර්මුග ගුන්රිය තුවනින් පහදා දැමී. ඒ සඳහා වාසනාව, ඉඩකඩි, පසුබේම, සැකසේවී යැයි සිතමි. එහෙත් පිටිනය

අනියනයි. මරණාය නම් නියනයි. වාසනාවක්, පිනක්, නිබේ නම්, සිදුවේවී. බලාපොරාත්තු තබා ගැනීම, නිෂ්ප්‍රවාහනයි. ලැබූ දෙයින් ධර්මයේ හැසිරෝන්න. එයයි නුවනැතියන්ගේ ක්‍රියාව වන්නේ.

අද බොහෝ දෙනෙකුට ධර්මයට පිවිසීමට ඇති බාධාව වන්නේ, සංස් රත්නය නිවැරදිව තෝරා බෙරා ගැනීමට නොහැකිවේමයි. පුද්ගල නාමයෙන් ගුහනයවේමයි. මේ අවාසනාවෙන් ඔබ මිදුන්න ඕනි. වට්නා ලාභයක් ඔබට අනිමි වේවී. නිස්සා කරන, සොරකම් කරන, කාමයන් පර්හරනය කරන බොරු, කේලාම්, පරුෂ, හිස්, වචන කියන, මත් දුව්‍ය වලට යොමු වන, ඕනෑතරම් පිරිස ඉන්න පුලුවනි. අද, ඇදුර්න්ගේ වේෂයෙන්, නිදුන් හොරුන්ට සහය වන්නේ මේ පිරිසයි. ඔවුන් ආර්ය සංස් ගණයට අයිති නැ. තුළ විවර්ඩුරුන් පමණයි. ගිහියන්ට වඩා පහලට වැටෙන බව බුද්ධ වචනයයි.

එනිසා අප සරණ යන්නේ, එවැනි පිරිසක් තොවේ. මෙය හොඳුන් තෝරුම් ගන්න බලන්න. අමුතින් අකුසල් රුස්වෙනව නම්, නිබෙන අකුසල් බලවන් වෙනව නම්, එය ධර්මයේ හැසිරීම තොවේ. යමක් කළ පමණින් එය ධර්මයේ හැසිරීම වෙන්නේ නැ. දැන් ඔබම නිතල බලන්න. දුවැඳුන් ගැන. එයා මොනවද තොකලේ. සීලය සමාදන් වුනා. සීලය රැක්කා. බන ඇහුව. බන කිවිවා. අන් අයවත් සමාදන් කළා. පිණ්ඩාතයේ වැඩිය. භාවනා කළා. සක්මන් කළා. ධර්ම සාකච්ඡා කළා. සමාධි උපදාවා ගත්ත. ඉර්ධි උපදාවා ගත්ත. පාන්ඩුකුල සිවිරු පෙරෙවිවා. තුදුකළාව වැඩි හිටිය. විශාල ඩායකයා පිරිසක් හිටිය. විශාල ගෝල පිරිසක් හිටිය. ලාභ සත්කාර, කිර්ති ප්‍රසන්සා ලැබූන. නමුත් අවසානයේ ගියේ නිරයටයි. දැන් බලන්න ධර්මයේ හැසිරෙන වෛද්‍යයටයි

කටයුතු කලේ. හැමෝම රැවටුනා තේද්. සිල්වතුන්ට ගරහල, නින්දා කරල කොපමතා පිරිසක් නිරයට ගියාද. මේව නූවනින් හිතල බලන්න.

ඒනිසා බාහිරට පේන දෙයට අභුවෙන්න එපා. අද බොහෝ දෙහෙකුට වර්දින තැනකුයි, මේ පෙන්වා දෙන්නේ. ඒනිසා නිතරම තම තමන්ගේ අභ්‍යන්තරය විමසා බැලිය යුතුයි. මෙය වෙන කෙනෙකුට කරන්න බැ. රටේ තියන තහතුරු ලැබුනත්, මෝකේම ප්‍රසිද්ධ වෙලා හිටියන්, ත්‍රිපිටිකයම කටපාඩම් තිබුණුත්, පලක් නැ බාහිර අපහාස හමුවේ කඩා වැටෙනව නම්, කේන්ති යනව නම්, එකට එක කරනව නම්, පලි ගන්නව නම්, යටේ උගුල් අදිනව නම්, මෝකේට හොරේන් වැරදි කරනව නම්, අනුන්ගේ ගුණයක් දැකින්න බැරි නම්, කේ පුරුදු කළ ධර්මය. ධර්මයේ සුලගවත් වැදිල නැ තේද්? ඒනිසා ධර්මය පුරුදු කරනවා කියන්නේ, රශපෑමක් නම් නොවේයි. අද බොහෝ පිරිසක් මේ උච්චරට ලක් වෙලයි ඉන්නේ. රශපෑමතුල සිගුයෙන් අකුසල් වැයේනව. සිගුයෙන් ගුණද්‍රේම පිරිහෙනව. තමන්ට වුනදේ නිතා ගන්න පවා බැරි වෙනව. දැන් වැටහුනා තේද්? මේ සියල්ල සිදු වෙන්නේ, තමා දෙස නොබැලීම නිසයි.

තමන්ගේ ගෙදර හතර මූල්ලේම කුණු තියාගෙන, පාලේ තිබෙන කුණු වලට කිස ගහනව. අපට පෙන්නේ බාහිර කුණු විතරයි. තමන් ලග අපමානාව කුණු පිරිල. ඒව පේන්නෙන නැ. දැන් පේනව තේද අනතුර. නූවනින් හිතල බලන්න එහෙම නොවේද කියු. බාහිර පොඩි දේ පවා මහා විශාල මෙස දැකිනව. තමන්ගේ මහා මෙක වරද පේන්නේ නැ. මෙහෙම වෙනවා නම්, ඒය බරපතලම තත්වයක් බව තේරේම් ගන්න. මෙසේ සිදු වෙනවා නම් ධර්මයෙන් අල්පමාත්‍ර ප්‍රයෝගනයක් ලබන්න බැ. ඒනිසා

හිතරම තමන් දෙස බලන්න. රාගය, තරඟව, වෛටරය, පළිගැනීම එකට එක කිරීම, අනුන්ගේ දොස් දැකීම, හිංසා පිඩා කිරීම, බොරුවෙන්, වංචාවෙන්, රුවරීම, මෙව තමන්තුල නියෙනව දැයි තුවනින් බලන්න. නිබේ නම් කුමක් කළන්, මොනවා කළන් පළමක් නැ. ඔබට නිර්මල දහම තවමත් ලැබේ නැ. මේ සියල් අකුසල් නිඩිය දී, දන් දේවී. සිල් සමාදන් වේවී. භාවනා කරාවී. බාහ සත්කාර කිරීති ප්‍රසන්සා ලැබේවී. මස් මාල් නොකා ඉදිවී. නමුත් එය දේව දන්තගේ දහම මිස, බුදු දහම නම් නොවී.

ලෝකයාම නින්දා අපහාස කරදීදී, ඔබේ හිත පිරසිදු නම්, කිවිටි වූ අදහස් බැහැර වී ඇත් නම්, ඔබ දිනුම්. එයයි ධර්මයේ හැසිරීම වන්නේ. ධර්මයට පිවිසි කළේනි බාහිරන් පැමිණෙන සියල් බාධක මිනිර සුන්දර දේවල් බවට පත් වේවී. ඇලීම, ගැටීම, මුලාව තුළයි සියලුම අරගලයන් පවතින්නේ, කියා වැටහේවී. මෙයයි අපේ එකම අරමුණා විය යුත්තේ. ඒ සඳහා තමන් දෙස බලා නිවැරදි වීම හැර වෙනත් මගක් හොයන්න එපා. එහෙම මගක් බුදු තුවනට පෙනුනේ නැ. පැහැදිලිය නේද?

මෙය ද්‍රව්‍යට දෙකට සිදු වන දෙයක් නොවයි. ඒ සඳහා කාලයක් ගත වේවී. අනුකරණයට හසු වෙන්න එපා. බාහිර ලෝකයට ඔබට සහසන්න බැ. ඔබේ ආරක්ෂාවත් රැකවරණයන් පවතින්නේ ඔබ තුළමයි. ඔහා කෙනෙක් ඕන දෙයක් කළාවේ. ඔබ නිවැරදි මග දන්න නිසා ඇමෙන්න හෝ ගැටෙන්න අවශ්‍ය නැ. ඒ අය කරන දේවල් ඒ අය ගෙනියාවී. ඔබ ර්ට සම්මාදන් වෙන්න කුමටද. භදුන්න බැර පිරිසක් හැම කාලෙම ඉන්නව. එය තෝරුම් ගන්න. අපට ලෝකයක් හදන්න බැ. අපේම හිත මොනතරම් මුරන්ඩු?

ඒයයි කළ යුතු වන්නේ. සූර්යයා, මල්කයට එළිය දුන්නට අපට සූර්යයා වෙන්න බැ. තරුවක්, පහනක් වෙන්න බලමු. එයින් තමා හෝ ආලෝකමන් වෙවි. “අත්ත දිසා විහරු” මේ බුද වදනට අනුව තමන් ආලෝකමන් කරගන්න. එවිට ඔබේ ආලෝකවය බාහිරට විහිදේවී. එය වළක්වන්න බැ. බාහිරන් අහන දකින අඩුපාඩු තමා තුළ නිබේ ඇයි නිතරම බලන්න. ඒයයි උතුම් බුදුමග. අනුන්ගේ කුණු ඇවිස්සීම තුළින් සිදුවන්නේ තමන් අපිරසිදු වීමම පමණයි. මෙය හොඳින් මතක තබා ගැනීම වැදගත් වෙවි. එය ඔබේ දියුණුවේ රහස බවට පත්වේවී. මෙලාවත්, පර්වාවත් දිනපු කෙනා බවට පත්වේවී. නැවත පිරිහිමකට පත් නොවේ. සතර අපාය තහනම් පුද්ගයක් බවට පත්වේවී.

මේ උතුම් දහම ලැබුණු මොහොතේ ඔබ ඊට කැමති විය යුතුයි. මේ භයෘකර සසරේ අපට අහිමි වූ එකම දෙයන් මෙයමයි.

අන් සංම දෙයක්ම ලැබේ නියෙනවා. අන් සංම දෙයක්ම කරලන් නියෙනවා. කරගන්නට බැරේ වූ එකම දේ මෙයයි. මේ ලැබුණු දුර්ලහ මොහොතේ අත්තිවාරම් හෝ දමා ගැනීමට භාකි නම්, එය දුර්ලහ වාසනාවකි. මේ මහා පෘතුවිය හා අහස පොතක් බවට පත් කළන් නිතට පහලවන සිතුව්ල ලියන්නට ඉඩ මදි වෙවි. මොහොතක් පාසා ඇතිවන නැතිවන සිතුව්ල ප්‍රමාණය, එන්තම් වැඩියි. අනිධිර්මය තුළ පෙන්වා දෙන්නේ සිත් අසු නවයක් ඇති බවයි. හිතල බලන්න, සේත්තාපන්න වන විට හිත් අට දක්වා අසු වෙනවා. මොනතරම් සහනයක්ද, සැහසීමක්ද, වාසනාවක් ද, ලාභයක්ද? මේ සඳහා මුළුන්ම කළ යුතු වන්නේ ප්‍රබල කැමැත්තක් උපද්‍රවා ගැනීමයි. කැමැත්තක් නැතිව ධර්මය පුරුදු කරන්න බැ. නැතිනම්, වෙහෙසයක්,

විභාවක් පමණාය ඉතිරි වන්නේ. කැමැත්ත තුළින් ඔබව ධර්මය කරාම රැගෙන යාව්. ඒ නිසා කැමැත්ත උපද්‍රවා ගැනීමයි, මූලින්ම කළ යුතු වන්නේ. මෙය ධර්ම මාර්ගයට ඇති මූල්ම පිචිසුම් දොරටුවයි.

ධර්මය පුරුදු කිරීමට ඇති කැමැත්ත, ආකාව කියන්නේ සුළු පටු දෙයක් නොවේ. මේ අදහස පවා පහල වන්නේ, මහා පිංචන්තයන්ටම පමණි. එසේ නොවන්නට, මේ හිතේ කැමැත්ත උපද්‍රිත්තේ නැ. පාමක කැමැත්තක් තිබුණ් බැ. එය පුමාණාවත් මදි. ප්‍රබල කැමැත්ත ඉතාම වටිනවා. කාල නැති දෙයක රස කියන්න බිජෙන, ඒ වගේ තමයි. අපි මේ දක්වා බණ ඇහුවේ. තමන් කාපු දෙයක් රසය විශ්‍රාන්ත කරු කියන්න පුළුවන්. මේ ඔබට ලැබේල තියෙන්නේ, නිවර්දිම නිර්මල බුද්ධ වචනයයි. අද බොහෝ දෙනා ගැමුරු දහම් කතා කරනවා. සලායනන, පරේවිව සම්ප්‍රාදය, පංච උපාදානස්කන්දය, නාම රුප විශ්‍රාන්තය, අර්ථී ද්‍රාන, නිරෝධ සමාපත්තිය. මේවා කතා කළාට වුවමනාම දේ නැ. මෙවැනි ස්විචකල වැනි වැහැල. ඔබට මූලින්ම කියල දුන් අකුර කුමක්ද? ‘අ’ නේදු? ‘අ’ කියල මූලින්ම ඉගෙන්නුවද. නැ අනුප්‍රර්ව නිවන් මග කියන්නේ, මූලුදීම නිවන හෝ අර්හත්වය ගැන කිය දීමක් නොවේ. කළ යුතු දේ කිරීමෙන්, ලැබිය යුතු දේ ලැබෙනවාමයි. එයට ප්‍රාර්ථනාවක් අවශ්‍ය නැ.

ඔබව මුලා කරන්නා වූ බලවිග බහුලව ඇත. ගිහි පැවිදි වේෂයෙන්, ධර්මයේ නාමයෙන්, අධර්මය පත්‍රාවේ. ඒ සඳහා පිහිට වන්නේ නුවතින් විමසා බැලීමයි. එයට සම්මා දිටියිය වුවමනා මයි. එසේ නොවේ ඔබේ මුලාවේම කිසිවකුට වළකාලන්න බැ.

එ නිසයි මේ වුවදුරින් ඔබව බේරා ගන්නට මේ නරම් වෙහෙසන්නේ. සම්මාදිටියිය උපද්‍රවා ගැනීමෙන් කිසීම

කොනෙකුට රටටන්න බැං. මූලා කරන්න බැං. මේ මහා ලාභයට කැමති වෙන්න. මෙවැනි අවස්ථාවක් නැවත ඔබට නොලැබන්නත් පූජාවනි. එනිසා යහපත හඳුනා ගන්න. යහපත ලබා ගන්න නම්, එහි ගුන සිහි වෙන්න ඕනි. ගුන සිහි තොවන තාක් සිහි වෙන්නේ අගුනමයි. යහපත උදාවෙයිද? කිසිදාක සිදු වෙන්නේ නැං. මේ නිසාම වටිනා දේවල් අපන් දුරස් වෙනවා. මේ දේවල් කිහිප වරක් හෝ කියවලා තේරේම ගන්න. ඉතාම වටිනා අප්‍රයක් මේ වචනවල සැගවිලා නියෙනවා.

කරවීල තිත්ත බව ඔබ හොඳින්ම දැන්නව. ගුණය ගැන කියද්දී, තිත්ත වුනුත් කනව තේදු? සිහි පැති රසයි. දියවැඩියාව හැඳුනාම රස වුනුත් කන්නේ නැ තේදු? මේ දහමත් ඒ වගේමයි. තුවනින් දකින අය පමණාක්ම ප්‍රතිඵල බැහනව. අපි හැමෝගේම සංසාර පුරුද්ද කුමක්ද? අන් අය වැරදියි, තමන් හරි. මේ තමයි සංසාර පුරුද්ද. මේකෙන් අපි ගැලවෙන්න ඕනි. ලේසි දෙයක් නම් නොවයි. අසීරු වුනුත් කරගන්නම වෙනව. ඒ සඳහා ඉහත උපමාවට අනුව තුවනින් දකින්න.

අනුන්ගේ අඩුපාඩු හොයමින්, ඇද කුද කිරා කරමින්, මේ ගමන යන්න බැං. තමන්ගේම හිතමයි අපිරසිදු වෙන්නේ. මේක අපිට පේන්න නැං. බුදු තුවනාටයි පේන්නන.

අපි ඉන්නේ හින ලාමක ආශ්වාදයට යටෙවලයි. එයින් ආඩ්මිබර්ය, මාන්ත්‍රය, උඩිගු බව අපිව වසා ගන්නව. දැන් කවුද අපිව බේර ගන්නේ. එනිසා මේ උවදුරට රැවැටෙන්න එපා.

මේලුගට අපට වරදින්නේ කොතනදු? අන් අයත් අපි වගේ වෙන්න ඕනි කියල හිතනව. එහෙම වෙයිද? නව සත්තාවාස තුළ බුදුරඳන් මනාව පෙන්වා දෙනව නේ.

ලිකවගේ දෙන්නෙක් හොයා ගන්න බැං. කරන, කියන, හිතන, ආකාරය කෙනාගෙන් කෙනාට වෙනස්. එහෙම නම්, පිරිසක් සමග ඉන්නේ කොහොමද? එකහිත අභ්‍යන්තම් බැං වෙන් කරන්න කියල සින්දු පවා නියෙනවා. එහෙම හිතක් නියෙන්නේ රහතුන්ට පමණයි. ලොකික ලෝකයේ ගිලුණු අයට මේ හිත අදුනන්න බැං. හිතක් පපුවක් නැති අය ලෙසටයි ඔවුන් දැකින්නේ. ඒ පෘථිගේෂන මහසේ ස්වභාවයයි. ඒ නිසාම එදා සැරුශුත් හිමිට නින්දා කළා. දෙව්දන්ව වර්ණනා කළා. අදන් වෙනසක් නැ. පිරිසක් සමග නොගැටී සිටින්නට නම් ඉවසීම අවශ්‍ය වෙනවා. ඉවසීම නැති තැන පිරිසක් තබා දෙන්නෙකු සමගවත් ඉන්න බැං. අරගල, ගැටුම්, මතභේද හටගන්නවා මයි. ඉවසීම යනු උතුම්ම ගුණයක් වගේම, ධර්ම මාර්ගයට උපකාරක ධර්මයක් වෙනවා. මේ දේවල් ජීවිතයට ගෙපා බලන්න. සැබැං අරුට් ඔබ තැපින්ම දැකින්න. ධර්මයේ ආශ්චර්ය ඔබටම දැන්වේ.

අද අපිට පොඩි දේ පවා ඉවසන්න බැං. වචනයක් ඉවසන්න බැං. බැලුවත් වැරදියි, නොබැලුවත් වැරදියි, හිනාවුනාන් වැරදියි, නොවුනාන් වැරදියි, කතා කළත් වැරදියි, නොකළත් වැරදියි, රවන, ඔරවන, ගස්සන දේවල් ගැන කවර නම් කතාද? මෙහෙම දේවල් අප ලග නියෙනවද බලන්න. ද්‍රේමයේ හැසිරෙනව කියන්නේ අද්දුත දෙයක් නොමෙයි. මේ වගේ දේවල් තුවතින් දැක ප්‍රහානය කිරීමයි ධර්මය කියන්නේ. කළක දී ඔබේ හිත ප්‍රබෝධයෙන් පිරි යාවි. ඒය සිදුවන දෙයක්මයි. කිසිවකුට නසන්න බැර සතුටක් ඔබට ලැබේවි. මේ දේවල් අපට දේශනා කරන්නේ, අනන්ත සංසාරයේ අප්‍රමාණාව කැපවීම් කරලාමයි. කැලී කැලී වලට කියනින් කපද්දි පවා ඉවසීම පූරුද කළා. අද මේවා වචනයට සීමා වෙලා. කකුවුපම සූත්‍රය තුළ මේ ඉවසීමේ ගුණය ඉහලන්ම අගය කළා.

ධර්මය පුරුදු නොකර එලයක් බඩන්න බං. ටේමය පුරුදු කරන විට පලය ලැබෙනවා. එය ටේමතාවයක් මිස වෙන දෙයක් නොවේ.

ඛුදුරුදුන් යමක් වඳාලද ඒ අප කෙරෙහි මහත් වූ කරුණාවෙන්මයි. මහත් වූ අනුකම්පාවෙන්මයි. වඳාල දේ එලසින්ම පුරුදු කිරීම ග්‍රාවක බුද්ධ වන්දනාවයි. කරන්නට යැයි යමක් වඳාලා ද එය කිරීමත්, එපා කියා යමක් වඳාලා ද එය දිවී හිමියෙන් නොකර සිටීමත්, හිටරදි බුද්ධ වන්දනාවයි. ඛුදුරුදුන් පුද්‍රන ආකාරය පිරිනිවන් මංවකයේ දී පවා දෙසා වඳාලේ එලසිනි. අද මේ සියල්ල

විපරිත වී තිබේ. තෙවඟී සංසායනාව දක්වාම බුද්ධ පුතිමා නොලැවේ නෑ. සැබෑස ඛුදුරුදුන් දැකිය හැක්කේ දර්මයෙනි. පුතිමාවෙන් නොවේ. දැන් අපි මේ උතුම් පුතිපදාවට බැසගන්නේ කෙසේ දැයි බලමු. ඔබේ පවුලේ ස්වාමියා, භාර්යාව, ද්‍රව්‍යදරුවන් වෙන්න පුළුවනි, ඔබ අසුර කරන අස්ථ්‍රාසින් වෙන්න පුළුවනි. මේ අයගේ ගුණ දකින්න පුළුවන් විදියේ හිතක් හඳු ගන්න. මෙය ඔබට ඉතා අසිරු වෙන්න පුළුවනි. කරන ආකාරය දැන් ප්‍රහෘදා දෙන්නම්. අපි හැමෝගේම පුරුදේදුක් වන්නේ පොඩි වරද පවා මහා ලොකුවට දැකිමයි. නොද කින්දක් තියෙනවා. නමුත් නරක කෙන්ද ඉස්මතුවෙලා පේනවා. ගුණ සාගරයක් තියෙනවා. අගහ බින්දුවම කැපිල පේනව. මේක ඇසේ දේශයක් නොවේ. හිතේ දේශයක්.

මෙන්න මේ දේශ හඳුගන්න පුළුවන් වුනොත් ඔබ ටේම මාර්ගයට පිවිසිලා ඉන්න කෙහෙක්. ඉතාම සතුරින් පවුල් ජීවිතේ ගෙවන්නත් හැකි වේවි. නැති ගුණ කිල්පනා කරන්න එපා. එය අර්බුදයක් බවට පත්වෙනවාමයි. දෙන්නෙක් ගත්තම ආකාර දෙකයි. එයාට පුළුවන් නම්

අඳය මට බැරේ. මෙහෙම කියන්නේ ධර්මය නොදුන්න නිසයි. මොවෙන් එකෙක් එක් දෙයකට වෙයි සමට. අහල අති තේදු? කියෙන ගුණ ටික නිතර කළේපනා කරන්න. එයින් ඔබේ හිත අපිරසිදු වෙන්නේ නෑ. කිලිටි වෙන්නේ නෑ. කිසිම ගුණයක් නැතිනම් මොකද කරන්න? එහෙම අයත් ඕන තරම් ඉන්නවා. මේ වෙලාවට අනුකම්පාව උපදාවා ගෙන්න. එයින් ඔබට භානියක් වෙන්නේ නෑ. ඔබ සුරක්ෂිතයි. ඔබේ හිත සුරක්ෂිතයි. ගුණයක් නැති අයට අන් පැවු කියා හිතන්න. රෝගයක්, අසනීපයක් කියල හිතන්න. එවිට ඔබ තිදුහස්.

ඒ වගේම හොඳුන් මතක කඩාගත යුතු මීලග කරුණා නම් අසුවේ වළවල් ගොඩාන්න එපා. අව්‍යස්සන්නත් එපා. මෙහෙම කියදුදි මතක හිටිවි. අතිතයේ සිදුවූ යම් වරදක් ඇත්තේ ඒවා නැවත මතක් කරන්න එපා. සිදුවූ සියල්ල සිදුවේ අවසානයි. නැවත සිහි කිරීම තුළ හිත දුෂ්චිත වෙනවා. අකුසල් රැස් වෙනවා. ආරඛුල් හටගන්නවා. මේවා විශාල වශයෙන් සිදුවන්නේ අමු සැමියන් අතරයි. අතිතය සිහි කරු යහපතක් උදාකරුගත් කිසිවෙකු නෑ. එනිසා වර්ථමානය තුළ ජීවත් වෙන්න. අතිතය හිනයක් මෙස දැකින්න. ඒය ඔබේ යහපතටම හේතු වේවි. මතක් වූ සැනින් අමතක කර දමන්න. මීලග කරුණා තමයි, කෙනෙකුගේ හොඳ පෙන්වන්නට තව කෙනෙකුගේ වැරදි කියන්න එපා. මේ අඩුපාඩු අපි ලග බහුවා තිබෙන නිසයි පෙන්වා දෙන්නේ. අම්මගේ ගුණ පෙන්වන්න තාත්ත්ගේ අගුණ කියන්න එපා. එයින් අපේ හිත දුෂ්චිත වෙනවා. ගුණ කියන්න ඕනි නම් අම්මගේ ගුණ කතා කරන්න. තෝරණේ නෑ තේදු? මෙහෙම හිතන්නකෝ, දැන් ඔබ සුවද විවුන් විකුණානව කියල හිතන්නකෝ. ගඟ දේකුත් පෙන්වන්න ඕනිදි? එහෙම අවශ්‍ය නෑ. විකුණාන්න සුවද නම් ඒ ගෙන කතා කලාම අති. පැහැදිලියි තේදු?

දේශපාලන ලේකයේ ගිල් ඉන්න අයට මේ ගුණය දැකින්න බැං. ඒ අය නිතරම අනිත් අයගේ වරද මයි දැකින්නේ. කිසිම හොඳක් දැකින්නේ නෑ. දෙනිස් කතාවේ මූලම අරන් තිනේන්න් ඒ නිසයි. එම සහිත උතුම ධර්මයෙන් ප්‍රයෝග්න ගන්නටත්, කිරීසි දියයි එක් වුණා සේ පිරිස සමග සම්බුද්ධ වාසය කරන්නටත්, ඔබට වාසනාව ලැබේවේ. මෙවත් වූ ගුණධර්මවල ප්‍රමාණයක් කළ නොහැකිය. මේ තුළ දියුණු වන්නේ සම්මා සංක්ෂේපයයි. මේ වාසනාව මගහැරගන්න එපා. මෙනෙක් නොලැබුණු දුර්ලභ වාසනාවකියි මේ ඔබට ලැබේ තියෙන්නේ. ක්‍රිංචි කියන්නේ බණනේ. කොහො කියන්නේ බණනේ. මෙය ඔබ තුළ ඇති බරපතලම වරදකි. බුදු බණ අහන විට හින් රාග, ද්‍රව්‍යීජ, මේහා අඩු වෙන්න ඕනි. සංසිද්ධිම ඇති වෙන්න ඕනි. නිවීම, සැහැසීම, ඇතිවෙන්න ඕනි. එහෙම නොවෙනවා නම්, ඒ බුදු බණ නොවේ. අද කාලීන බණ කියලා දේශුත් තියෙනවා. එහෙම දේවල් බුදු දහම තුළ නෑ. සද්ධ ධර්මය අකාලිකයි.

මේ දේශනාවන් අහද්දී ඔබට නැවුම බවක් දැනේවේ. වසර 2560 ක් ගෙවුණු දහමක් කියල හිනෙන්නේ නෑ. අදව්ත් එදාමෙන් එකසේම ගැලපෙනවා. එයයි බුදු දහමේ අසිරිය. තව වසර 5000 ක් ගියන්, මිනිසුන් වෙනස් වේවේ. මේ උතුම දහම වෙනස් වෙන්නේ නෑ. මිනිසුන් දහම්ත් දුරස් වන විට දහම අනුරුදුහන් වෙනවා. එයයි ධර්මනාවය වන්නේ. ඉතාම දීර්ග කාලයක් නිර්මල දහම අපට ඇඟුනේ නෑ. හේතුව ධර්මයේ හැසිරෙනව කියල කළේ වෙන වෙන දේවල්. එහි විපාකයක් අද අපි හැමෝට්ම දැනෙනවා. එනිසා බුදු වැනි භාජන ගන්න. නුවනින් ව්‍යුහන්න. එවිට ප්‍රතිඵ්‍යුතු දුර වෙන්නේ නෑ. අප මැරි ගියන් මේ නිර්මල බදු දහම ඡීවමානයි. ඉස්මත් වන කාල ඉතාම අල්පයි. එනිසා මුලින්ම විශ්වාසය ඇති

කරගන්න. රේලගට කිරීමෙන්ත ඇති කරගන්න. අවසන් භ්‍රස්ම පොදු හෙළන මොහොත දැක්වාම මේ ධ්‍රේමයේ ප්‍රතිඵල තිබෙනවා. අමුතු දේශ්වල් හොයන්න එපා. මේ දහම්පර්යාය තුළ සෝච්චාන් නොවී කූලරිය නොකරන බවට බුද සම්ඳුන් ඇප වෙනවා. එනත්ම්ම ගාමනිරයි.

තමන් ගැන අවතක්සේරුවකට එන්න එපා. මට බැ, තේරේන්නේ නෑ, දැන් අසනිපයි, දැන් දුර්වලයි, දැන් වයසයි. මේ කිසිවක් අදාළ නෑ. ධ්‍රේමය සංස්වී නම් ඇයි ඔබ අප්පීවී වෙන්නේ. කය දුර්වල වුවන් හිත දුබල කරගන්න එපා. මේ සියලුම තීරණාය කරන්නේ හිතයි. “මනෝ ප්‍රබිඩ ගො ධම්මා” කය ලෙඩ වුණාවේ. හිත ලෙඩ කරගන්න එපා. සමහරු කියන්නේ අපි හිතින් තරුණයි කියල. මේ වචනය දහමට ගෙපා ගන්න. ඔබ පරදින්නේ නෑ. මේ දහම පුරුදු කළ කෙනා, වසර 10 ක් ලෙඩ ඇඳට වැටුණත්, ඉතාම සතුටින් ඉන්න පුළුවන්. අනේකවිධ අකුසල් ඔබේ සිතට පහලවේවි. මුලින්ම එය භද්‍රානාගන්න. ඉන් පසුව ආදිනව මෙහෙනි කරන්න. මේ පෙර මේ ගැන පැහැදිලි කර ඇත. එවිට අකුසල් හිත දුරු වේවි. මෙසේ කළක් යන විට වචනයෙන් කිව නොහැකි ප්‍රබෝධයක් ඇති වේවි. දැන් ඔබ ධ්‍රේම මාර්ගයට බැසුගත් කෙනෙකි. කාලය තීරණාය වන්නේ ඔබේ කැපවීම මතයි.

මේ ගුණ දැකින්නට බැර අවාසනාවන්න පිරසක් භාම කාලයකම ඉන්නවා. ඔවුන්ට සිදු වන්නේ මහා අලාහයක්මයි. උපකාර කළ කෙනාගේ අඩුවක් ඉදිරියේ, සියලු ගුණයන් හෙළාදිනවා. මහා දැවැන්තයින්ගේ වරිත සාහනය කරනවා. කමන්ට කළ උපකාර අමතක වෙනවා. වරදි සිදු නොවන්නේ කා අතින්ද? නුවනැන්නේ වරද නුවනින් දැක තීවරදි වී එනෙර වෙති. අජුනයෝ වරිත

සාතනය කරමින් අපාගත වෙති. මේවා නුවතින් දැකීමින් අසාර වූ සසර දුකෙන් මිදි ජරා, මරණ, ගෝක, පරිදේව, දුක්, දොම්භය් වලින් තොරව ලබන්නාවූ සඳාකාලික සුවය ලබන්නට දුර්ලහ වාසනාව ලබන්වා.

සැමටම, තෙරුවන් සරණයි.

මෙයට - සයුන් ලදි,

බලංගොඩ සාසනමන්ත හිමි.

